

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02/1-03-040/25-5831/2

Podgorica, 17.03.2025. godine

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA, DIREKTORAT ZA FINANSIJSKI SISTEM I KOORDINACIJU POLITIKA, Stanka Dragojevića br. 2, Podgorica

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala

Veza: Vaš akt broj: 05/1-03-040/25-5831/1 od 12.03.2025. godine

Poštovani,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni tekst i Izveštaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da se Predlogom zakona omogućava rješavanje potencijalnih rizika koji proizilaze iz djelatnosti kojom se bave kontrolisana lica i obezbjeđuje se efikasno praćenje tih rizika od strane Komisije za tržište kapitala, kao nadzornog organa.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Obrazloženju predloga i u Izveštaju o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, navedeno je da za implementaciju ovog Zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore. Takođe, navedeno je da sprovođenjem Zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze, kao i da nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijska obaveza.

Shodno navedenom, sa aspekta državnog budžeta nemamo primjedbi na *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala*.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO FINANSIJA - KOMISIJA ZA TRŽIŠTE KAPITALA
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala
1. Definisanje problema - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
Koje probleme treba da riješi predloženi akt? U Crnoj Gori se primjenjuje Zakon o tržištu kapitala ("Službeni list Crne Gore", br. 01/18 od 04.01.2018) koji uređuje: uslove za osnivanje i rad tržišta kapitala; vrste finansijskih instrumenata; emisiju hartija od vrijednosti; organizaciju i poslovanje investicionih društava; regulisano tržište kapitala; sekundarno trgovanje hartijama od vrijednosti; registraciju finansijskih instrumenata, kliring, saldiranje i registraciju transakcija finansijskih instrumenata; objavljivanje finansijskih i drugih podataka i izvještavanje emitenata i drugih učesnika na tržištu kapitala; zabranu zloupotreba na tržištu kapitala; i druga pitanja od značaja za rad tržišta kapitala. Donošenjem predmetne izmjene zakona izvršilo bi se usklađivanje crnogorskog zakonodavstva u oblasti tržišta kapitala koje se odnose na javnu ponudu hartija od vrijednosti i uključivanja u trgovanje na regulisanom tržištu, transparentnost, investiciona društva, zloupotrebu tržišta, regulisano tržište, MTP i OTP, sistem zaštite investitora, Centralno klirinško depozitarno društvo, konačnost saldiranja u sistemu finansijskih instrumenata, sa pravnom tekovinom Evropske unije i to: - Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2014/57/EU od 16. aprila 2014. godine o krivičnim sankcijama za zloupotrebu tržišta ; - Uredba (EU) 2017/1129 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude hartija od vrijednosti ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ; - Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/528 od 16. decembra 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2017/1129 Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu sadržaja minimalnih informacija u dokumentu koji se objavljuje da se ostvari pravo na	

izuzeće od objave prospekta u vezi sa preuzimanjem uz zamjensku naknadu u ponudi za preuzimanje, spajanjem ili podjelom;

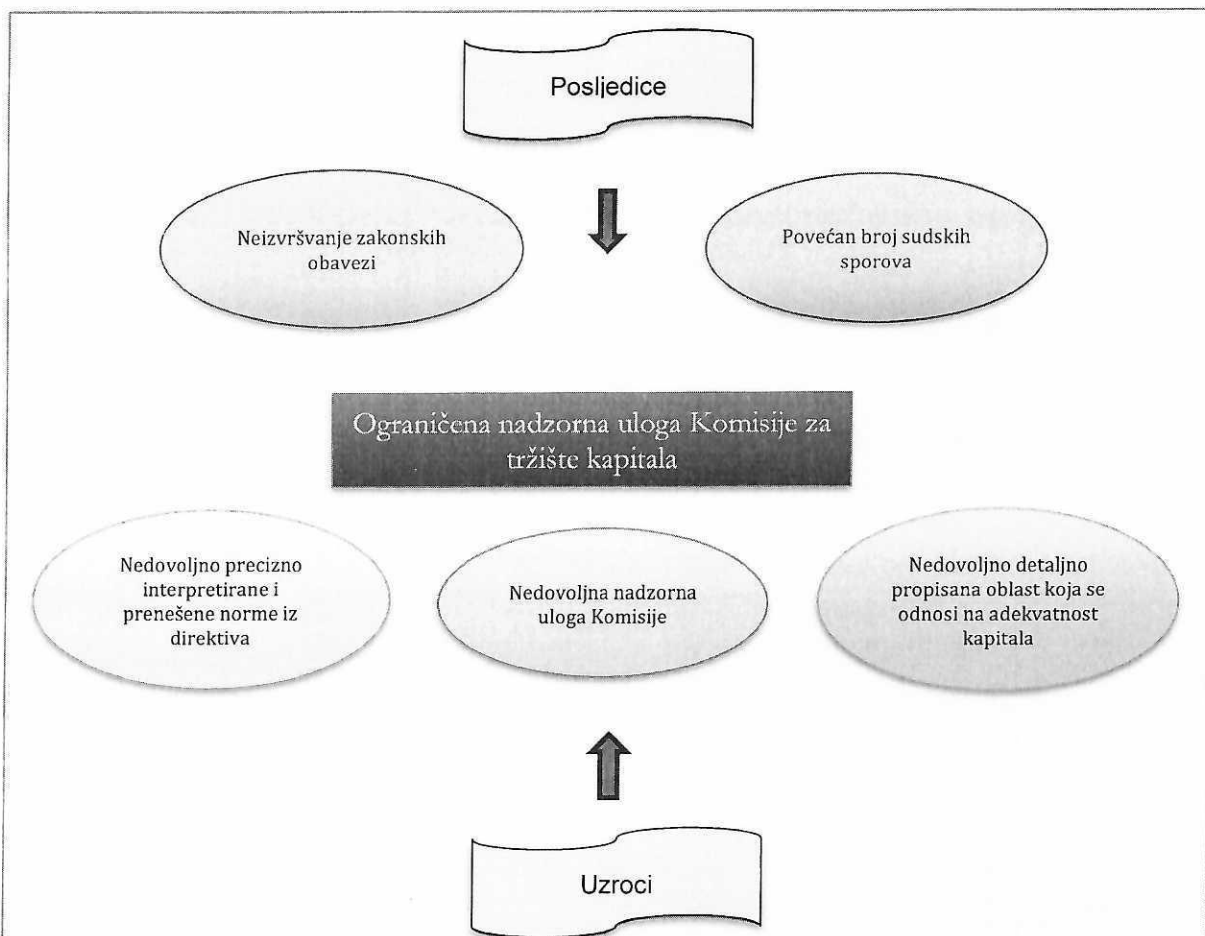
- Direktiva 2004/109/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. decembra 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi sa informacijama o izdavaocima čije su hartije od vrijednosti uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ;
- Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EU) br. 596/2014 od 16. aprila 2014. godine o zloupotrebi tržišta (Regulativa o zloupotrebi tržišta) i prestanku važenja Direktive 2003/6/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ
- Direktiva 2014/65/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. maja 2014. o tržištu finansijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (preinačena);
- Direktiva 2006/49/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2006. o adekvatnosti kapitala investicionih društava i kreditnih institucija.

Predloženim izmjenama i dopunama zakona otklanjaju se nedoumice u tumačenju odredbi Zakona, problem nedovoljno preciznog interpretiranja i prenošenja normi iz direktiva Evropske unije.

Izmjenama i dopunama Zakona predviđeno je detaljnije i preciznije propisivanje nadzorne uloge Komisije, osnivanje investicionih društava u obliku društva sa ograničenom odgovornošću, rokova i usklađivanja rokova, izmjene definicija pojedinih izraza i pojmova, zahtjeva za izdavanje dozvole investicionim društvima, u smislu pojačanog nadzora, saradnja sa crnogorskim državnim institucijama, finansijskim i drugim institucijama.

Navedeno predstavlja temelj za učvršćivanje transparentnosti, efikasnosti i integriteta crnogorskog tržišta kapitala, koje podrazumijeva visok stepen zaštite interesa akcionara i šire investicione zajednice, što je neophodno za održivo jačanje povjerenja i stimulisanje aktivne investicione klime u Crnoj Gori.

Drvo problema omogućava da se problemi bolje razumiju i da se razgraniče njihovi uzroci i posljedice. Tehnikom drveta problema evidentiraju se negativni aspekti koji uzrokuju ili su posljedica problema.

Koji su uzroci problema?

Uzroci su nedovoljno precizno interpretirane i prenesene norme iz direktiva, potreba usaglašavanja sa izmjenama istih, kao i podizanje na viši nivo kontrolnog kapaciteta Komisije. Takođe, uzroci problema su i nedovoljna nadzorna uloga Komisije, nepostojanje mogućnosti osnivanja investicionih društava u obliku društava sa ograničenom odgovornošću, usklađivanje rokova, nedovoljno jasno definisanje pojedinih izraza i pojmova, nedovoljno detaljno propisana oblast koja se odnosi na adekvatnost kapitala, kao i oblast nadzora investicionih društava, nepropisana saradnja sa crnogorskim finansijskim i drugim institucijama.

Koje su posljedice problema?

Posljedice navedenih problema se ogledaju u nedovoljnoj usklađenosti sa pravnom tekovinom EU zbog izmjena direktiva, te u različitom tumačenju pojedinih odredbi važećeg Zakona o tržištu kapitala što može dovesti do nerazumijevanja zakonskih odredbi, neizvršavanja zakonskih obaveza i u konačnom povećanog broja sudskih sporova.

Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

Ne postoje oštećeni subjekti u važećem zakonu.

Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa („status quo“ opcija)?

Opcija „Status quo“ bi mogla da ima negativan uticaj na proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. U konkretnom, upitna bi bila mogućnost zatvaranja pregovaračkih poglavlja 6 – “Privredno pravo” i 9 – “Finansijske usluge”, kako domaće tržište kapitala mora da prati i bude usklađeno sa najnovijim izmjenama direktiva i evropskim standardima.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

Izmjenama i dopunama važećeg zakona postiže se djelimična usklađenost, jasnije definisanje zakonskih procedura, prava i obaveza kontrolisanih lica i investitora. Predloženim propisom se omogućava rješavanje potencijalnih rizika koji bi mogli proizaći iz djelatnosti kojom se bave kontrolisana lica i obezbjeđuje efikasno praćenje tih rizika od strane Komisije za tržište kapitala, kao nadzornog organa.

Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama zakona o tržištu kapitala postiže se cilj kontinuiranog usaglašavanja sa propisima EU i stvaraju se preduslovi za ostvarivanje unapređenja regulatornog okvira iz oblasti tržišta kapitala. Predviđeno je uvođenje dodatnih mjera i kontrolnih mehanizama u cilju zadržavanja do sada dostignutih visokih standarda i dobrih rješenja, predviđenih važećim zakonom, koja su evidentna kroz zahtjeve za davanje saglasnosti i dozvola, kroz uvođenje centralnog registra propisanih informacija, a isti propisuju odredbe važećeg zakona i koji služi da propisane informacije koje dostavljaju emitenti budu dostupne putem istog.

Usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade

Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024-2027, planirano je donošenje Zakona o o izmjenama i dopunama zakona o tržištu kapitala za IV kvartal 2025. godine, a primjena istoga za IV kvartal 2026. godine.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Moguće opcije

Prilikom analize razmatrana je potreba za promjenom regulatornog okvira, ali i niz opcija u vezi sa rješavanjem pojedinačnih problema.

- Opcija „Status quo“ bi mogla da ima negativan uticaj na proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. U konkretnom, upitna bi bila mogućnost zatvaranja pregovaračkih poglavlja 6 – “Privredno pravo” i 9 – “Finansijske usluge”, jer domaće tržište kapitala mora da prati i bude usklađeno sa najnovijim izmjenama direktiva i evropskim standardima. Shodno navedenom, opcija status quo nije prihvaćena, jer se problem ne može otkloniti bez izmjena regulatornog okvira.
- Opcija donošenja novog zakona nije prihvaćena iz razloga što se uvođenjem izmijenjenih i novih odredbi ne mijenja više od 50% važećeg propisa.

Preferirana opcija

Donošenje izmjena i dopuna zakona je najbolji način za rješavanje prednje pomenutih problema, kao što su nepotpuna usklađenost sa direktivama, nedovoljno detaljno propisana oblast koja se odnosi na adekvatnost kapitala, otklanjanje nedoumica u tumačenju odredbi zakona i preciziranje istih, detaljnije i preciznije propisivanje odredbi koje se odnose na nadzornu ulogu Komisije, rokove, zahtjeve za izdavanje dozvola, te saradnje sa drugim institucijama, jer se time najefikasnije i najtransparentnije uređuje materija koja je predmet zakona, čime se jasno i nedvosmisleno stvara odgovarajući pravni okvir za adekvatnije i svrsishodnije uređivanje ove oblasti, uz neophodno usklađivanje sa odgovarajućom međunarodnom navedenom regulativom, a ne mijenja se više od 50% važećeg propisa.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu – nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne?

Zakon o izmjenama i dopunama će imati pozitivan uticaj na tržište kapitala i sve njegove učesnike, kao i na poslovanje realnog sektora i na privredu u cjelini. Očekivani pozitivni efekti ogledaju se u: poboljšanju transparentnosti na način da se unapređuje izvještavanje, adekvatnosti kapitala, nadzoru i jačanju nadzornih mjera kroz uvođenje istih na detaljniji

i sveobuhvatniji način kako kroz ovlaštenja Komisije, tako kroz pojedinačne odredbe, kao i u doprinosu efikasnom sprječavanju i sankcionisanju zloupotreba na tržištu na način da se preciznije definišu pojmovi koji se odnose na isto, kao i detaljije i bliže uređuje ova oblast čime će se poboljšati finansijska disciplina učesnika na tržištu i omogućiti bolja zaštita interesa domaćih i stranih investitora.

Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?

Primjena propisa potencijalno može izazvati troškove imajući u vidu da je u skladu sa zahtjevom Evropske komisije, a u cilju usaglašavanja sa odredbom člana 28b stav 1 tačka c Direktive 2004/109/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. decembra 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi sa informacijama o emitentima čije su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ, uvedena administrativna sankcija Predlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala kojom je Komisija ovlaštena da u slučaju naganja otklanjanja nepravilnosti nastalih povredom odredbi čl. 98, 99, 112, 113 i 122 ovog zakona utvrdi iznos novčanih sredstava koji je emitent dužan da uplati Komisiji.

Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti, imajući u vidu da će isti nastati samo u slučaju otklanjanja nepravilnosti.

Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala podržava se stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurenciju, što je značajno, jer je većem broju privrednih subjekata data mogućnost da se osnuju kao investiciona društva, a pod istim uslovima po pitanju kapitala i organizacione osposobljenosti.

Procjena administrativnih opterećenja i biznis barijera

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala ne uvodi nova administrativna opterećenja, i istim se ne uvode biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Za implementaciju ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

Za implementaciju ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

Implementacijom ovog propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

Za implementaciju ovog propisa nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore.

Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?

Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.

Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Implementacijom propisa neće se direktno ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Izvještaj sa javne rasprave dostupan je na linku <https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-nacrt-zakona-o-izmjenama-i-dopunama-zakona-o-trzistu-kapitala>

Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U toku javne rasprave, na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala, upućena su dva komentara.

- Komentar Montenegroberze AD Podgorica, koji se odnosi na preispitivanje uvođenja člana 421a, koji glasi „Hartije od vrijednosti odobrene i/ili evidentirane od strane Komisije za hartije od vrijednosti u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti („Službeni list RCG”, br. 59/00, 10/01, 43/05 i 28/06 i „Službeni list CG”, br. 53/09, 73/10, 40/11 i 06/13) uključuju se u trgovanje u skladu sa propisima koji su važili u vrijeme odobrenja/evidentiranja emisije i ostaju uključene u trgovanje.” je prihvaćen. **Primjedba se usvojila i obrisao se član 421a.**
- Komentar Centralnog klirinškog depozitarnog društva AD Podgorica, kojim se sugerše da se u članu 382 u stavu 2 dodaje rečenica: „Za održavanje računa iz stava 1 CKDD izdaje fakturu koja se u smislu izvršnog postupka smatra izvršnom ispravom.” nije prihvaćen. **Primjedba nije opravdana i prihvaćena, imajući u vidu da je odredbom člana 25 stav 1 i stav 2 tačka 3 Zakona o izvršenju i obezbjeđenju („Službeni list Crne Gore”, br. 036/11 od 27.07.2011, 028/14 od 04.07.2014, 020/15 od 24.04.2015, 022/17 od 03.04.2017, 076/17 od 17.11.2017, 025/19 od 30.04.2019) propisano da se izvršenje radi ostvarivanja novčanog potraživanja određuje i na osnovu vjerodostojne isprave, te da je vjerodostojna isprava faktura (račun) sa otpremnicom ili drugim pisanim dokazom da je izvršni dužnik obaviješten o nastaloj obavezi, zbog čega nije potrebno posebno regulisati traženo u Zakonu o tržištu kapitala.**

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

Potencijalnih prepreka za implementaciju propisa nema.

Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

Da bi se ispunili ciljevi, biće sprovedene dodatne regulatorne aktivnosti, radi donošenja neophodnih podzakonskih akata za implementaciju zakona.

Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

Glavni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva biće broj novootvorenih investicionih društava, vezanih zastupnika i drugih učesnika na tržištu kapitala, veći broj investitora na crnogorskom tržištu.

Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za monitoring ovog zakona biće zadužena Komisija za tržište kapitala koja će, u okviru svojih godišnjih izvještaja o radu, Skupštinu Crne Gore redovno izvještavati o najznačajnijim indikatorima u oblasti primjene ovog zakona.

Datum i mjesto
Podgorica, 12.03.2025.

MINISTAR

Novica Vuković

**ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU KAPITALA**

Član 1

U Zakonu o tržištu kapitala („Službeni list CG“, broj 1/18) u članu 2 stav 1 mijenja se i glasi:

„Regulisano tržište kapitala je multilateralni sistem kojim upravlja organizator tržišta, koji obezbjeđuje uslove za spajanje višestrukih interesa trećih lica za kupovinu i prodaju finansijskih instrumenata u okviru sistema i u skladu sa njegovim obavezujućim pravilima, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u vezi sa finansijskim instrumentima koji su uključeni u trgovanje prema pravilima tog sistema, a koji posjeduje dozvolu za rad i koje posluje kontinuirano u skladu sa ovim zakonom.“.

U stavu 2 riječi: „u skladu sa pravilima tog sistema.“ zamjenjuju se riječima: „u okviru sistema i u skladu sa obavezujućim pravilima, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u skladu sa ovim zakonom.“.

Član 2

U članu 3 stav 1 tačka 4 poslije riječi „derivati“ zarez i riječi: „odnosno robni derivati,“ brišu se.

Na kraju podtačke g riječ „i“ briše se.

Podtačka h briše se.

Poslije tačke 4 dodaje se nova tačka koja glasi:

„5) jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte.“

Član 3

Član 8 mijenja se i glasi:

„Derivati su finansijski instrumenti koji daju pravo na sticanje ili prodaju tih finansijskih instrumenata ili na osnovu kojih se može obavljati plaćanje u novcu, a čiji iznos se utvrđuje na osnovu finansijskih instrumenata, valuta, kamatnih stopa ili prinosa.

Robni derivati su finansijski instrumenti koji daju pravo na sticanje ili prodaju finansijskih instrumenata ili na osnovu kojih se može obavljati plaćanje u novcu, čiji se iznos utvrđuje na osnovu robe ili drugih indeksa odnosno mjernih veličina.“.

Član 4

Poslije člana 22 dodaje se novi član koja glasi:

„Upotreba rodno senzitivnog jezika

Član 22a

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.“

Član 5

U članu 23 stav 1 tač. 8 i 12 mijenjaju se i glase:

„8) **upravljanje portfeljem** je upravljanje portfeljem koje se odnosi na jedan ili više finansijskih instrumenata, na individualnoj i diskrecionoj osnovi, a u skladu sa ovlašćenjem, odnosno nalogom klijenta;

12) **izvršenje naloga za račun klijenta** je postupanje sa ciljem ugovaranja kupovine ili prodaje jednog ili više finansijskih instrumenata za račun klijenta, uključujući zaključenje ugovora o prodaji finansijskih instrumenata koje emituje investiciono društvo ili kreditna institucija prilikom emitovanja tih finansijskih instrumenata;”.

U tački 28 poslije riječi „trgovanje” dodaju se riječi: „za sopstveni račun”.

Na kraju tačke 31 tačka-zarez zamjenjuje se zarezom i dodaju riječi: „ako navedeno lice ne koristi tu infrastrukturu (sponzorisani pristup);”.

Na kraju tačke 48 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaju dvije nove tačke koje glase:

„49) **matično društvo** je matično društvo u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo;

50) **zavisno društvo** je zavisno društvo u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo.“

Član 6

U članu 26 poslije stava 3 dodaju se tri nova stava koja glase:

„U postupku odlučivanja iz stava 1 tač. 2 i 4 ovog člana primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

U postupku iz stava 1 ovog člana Komisija odlučuje u skraćenom postupku.

Protiv rješenja Komisije može se pokrenuti upravni spor.“

Član 7

Poslije člana 26 dodaje se 12 novih članova koji glase:

„Način obavljanja nadzora

Član 26a

Komisija vrši nadzor iz člana 26 stav 1 tačka 3 ovog zakona po službenoj dužnosti, i to:

- 1) neposrednim nadzorom, u prostorijama subjekta nadzora ili pravnog lica sa kojim je subjekt nadzora direktno ili indirektno, poslovno, upravljački ili kapitalski povezan, pregledom izvorne dokumentacije, provjerom i procjenom cjelokupnog poslovanja, sprovođenjem razgovora sa članovima organa upravljanja, nadzornih organa ili drugim relevantnim licima, u prostorijama Komisije ili u prostorijama subjekta nadzora;
- 2) posrednim nadzorom u prostorijama Komisije, na osnovu analize izvještaja koje subjekti nadzora dostavljaju Komisiji u skladu sa ovim zakonom, kao i

pregledom, prikupljanjem i provjerom dokumentacije, obavještenja i podataka pribavljenih na zahtjev Komisije, kao i pregledom, prikupljanjem i provjerom objavljenih podataka i drugih podataka i saznanja iz drugih izvora, uzimanjem iskaza i/ili pisanih izjava od subjekta nadzora; i

- 3) davanjem preporuka i mišljenja subjektima nadzora radi poboljšanja i usklađivanja poslovanja i postupanja, kao i radi očuvanja finansijske stabilnosti i položaja i smanjenja rizika kojima su subjekti nadzora izloženi ili mogu biti izloženi u svom poslovanju.

Neposredni nadzor iz stava 1 tačka 1 ovog člana može biti redovni ili vanredni.

Komisija donosi plan sprovođenja neposrednog nadzora na osnovu procjene rizika, kao i drugih kriterijuma.

Ovlašćena lica Komisije za sprovođenje nadzora

Član 26b

Nadzor iz člana 26a ovog zakona obavljaju zaposleni u Komisiji koje ovlasti Komisija (u daljem tekstu: ovlašćena lica Komisije).

Izuzetno, za obavljanje određenih zadataka u vezi sa nadzorom poslovanja subjekata nadzora, Komisija može zatražiti stručno učešće revizora ili drugog stručnog lica, pri čemu se na ta lica shodno primjenjuju propisi kojima se uređuje poslovna tajna, a koji se primjenjuju na zaposlene u Komisiji.

Subjekt nadzora

Član 26c

Subjekti nadzora su: emitent, investiciono društvo, filijala investicionog društva iz treće države, ovlašćena kreditna institucija, društvo za upravljanje koje pruža investicione usluge i aktivnosti u skladu sa ovim zakonom, organizator tržišta, CKDD, vezani zastupnik, pružalac usluga dostave podataka, i druga lica u skladu sa ovim zakonom.

Subjekti nadzora mogu da budu i lica koja su povezana sa subjektom nadzora ili lica na koje je subjekt nadzora prenio svoje poslovne procese, a u svrhu postizanja ciljeva nadzora.

Obaveze subjekta nadzora

Član 26č

U sprovođenju nadzora iz člana 26a ovog zakona subjekt nadzora je dužan da obezbijedi:

- 1) pristup svim dokumentima i podacima;
- 2) pružanje informacija i dostavljanje podataka kada je uključen u transakcije sa finansijskim instrumentima;
- 3) informacije u vezi sa robnim derivatima, kada je učesnik na povezanim promptnim tržištima;
- 4) nesmetano vršenje neposredne kontrole u poslovnim prostorijama, uz mogućnost privremenog oduzimanja dokumentacije i podataka kada posumnja da su ti dokumenti ili podaci povezani sa predmetom nadzora;

- 5) pristup zapisima telefonskih razgovora, elektronske komunikacije ili drugim zapisima o trgovanju na tržištu kapitala koje su u skladu sa zakonom dužni da vode investiciona društva, ovlaštene kreditne institucije i finansijske institucije;
- 6) relevantnu dokumentaciju u vezi sa veličinom i namjenom pozicije ili izloženosti riziku nastalom putem robnih derivata, kao i druge imovine ili obaveza na tržištu kapitala; i
- 7) nesmetano vršenje drugih ovlašćenja Komisije u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima.

Obavještenje o neposrednom nadzoru

Član 26c

Prije početka obavljanja neposrednog nadzora subjektu nadzora dostavlja se pisano obavještenje o nesporednom nadzoru koji naročito sadrži:

- 1) predmet nadzora;
- 2) podatke o ovlašćenim licima Komisije;
- 3) naznačenje lokacije na kojoj će se nadzor obaviti;
- 4) datum početka obavljanja nadzora; i
- 5) period poslovanja koji će biti predmet nadzora.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana može da sadrži i podatke koje je subjekt nadzora dužan da pripremi za potrebe obavljanja neposrednog nadzora.

Komisija može tokom nadzora da dopuni obavještenje o neposrednom nadzoru.

Obavještenje o neposrednom nadzoru, odnosno dopuna obavještenja dostavlja se subjektu nadzora u roku koji ne može biti kraći od tri dana prije dana početka sprovođenja neposrednog nadzora.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, ovlašćena lica Komisije mogu dostaviti obavještenje o neposrednom nadzoru najkasnije na dan početka sprovođenja nadzora, ako je potrebno hitno sprovođenje nadzora ili nije moguće na drugi način postići svrhu određenog nadzora.

Neposredni nadzor poslovanja

Član 26d

Subjekt nadzora je obavezan da ovlašćenim licima Komisije, nakon dostavljanja obavještenja o nadzoru omogućiti obavljanje neposrednog nadzora u sjedištu subjekta nadzora i na ostalim mjestima u kojima on ili drugo lice po njegovom ovlašćenju obavljaju djelatnost i poslove u vezi sa kojima Komisija obavlja nadzor.

Subjekt nadzora dužan je da ovlašćenim licima Komisije omogućiti kontrolu poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije, administrativne ili poslovne evidencije i nadzor nad informacionim sistemom i tehnologijama koje omogućavaju rad informacionog sistema, i drugih podataka i evidencija, u obimu potrebnom za obavljanje nadzora.

Subjekt nadzora dužan je da ovlašćenim licima Komisije uruči odnosno dostavi svu traženu poslovnu dokumentaciju, kompjuterske zapise, kopije poslovnih knjiga, zapise o telefonskim razgovorima i snimke telefonskih razgovora, zapise sa telefaks uređaja, zapise o elektronskoj komunikaciji, druge evidencije o prometu podataka,

administrativne ili poslovne evidencije, kao i drugu neophodnu dokumentaciju u papirnom obliku ili u obliku elektronskog zapisa na mediju i u obliku koji zahtijevaju ovlaštena lica Komisije.

Subjekt nadzora dužan je da ovlaštenim licima Komisije obezbijedi pristup sistemu za upravljanje bazama podataka kojima se koristi, radi sprovođenja nadzora.

Dokumentaciju, ispile, zapise i snimke iz stava 3 ovoga člana, finansijske instrumente, novac ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, ovlaštena lica Komisije mogu, uz izdavanje potvrde, privremeno oduzeti subjektu nadzora, ali samo do pokretanja tih postupaka, kada ih predaju organu nadležnom za vođenje postupka.

Ovlaštena i relevantna lica subjekta nadzora i ostala lica koje imaju saznanja od interesa za postupak nadzora dužna su da ovlaštenim licima Komisije na njihov zahtjev daju izjavu i sve podatke i informacije bitne za nadzor.

Uslovi za obavljanje neposrednog nadzora

Član 26dž

Subjekt nadzora dužan je da ovlaštenim licima Komisije obezbijedi odgovarajuće prostorije u kojima je moguće da se nesmetano i bez prisustva drugih lica obavlja nadzor poslovanja.

Na zahtjev ovlašćenih lica Komisije subjekt nadzora dužan je da osigura stručnu i tehničku pomoć, potrebna pojašnjenja i druge uslove potrebne za obavljanje nadzora.

Nadzor poslovanja iz st. 1 i 2 ovog člana obavlja ovlaštena lica Komisije tokom radnog vremena subjekta nadzora.

Ako je zbog obima ili prirode posla potrebno, subjekt nadzora dužan je da omogući ovlaštenim licima Komisije obavljanje nadzora poslovanja i van radnog vremena.

Kontrola informacionog sistema

Član 26đ

Subjekt nadzora koji u svom poslovanju koristi informacioni sistem dužan je da ovlaštenim licima Komisije obezbijedi uslove za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja jesu li podaci obrađeni korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način.

Subjekt nadzora dužan je da ovlaštenim licima Komisije preda dokumentaciju iz koje je očigledan potpuni opis rada informacionog sistema.

Iz dokumentacije moraju biti uočljive komponente informacionog sistema.

Dokumentacija mora da omogući ovlaštenim licima Komisije uvid u:

- 1) programska rješenja;
- 2) postupke obrade podataka korišćenjem informacione tehnologije;
- 3) kontrole koje obezbjeđuju pravilnu obradu podataka; i
- 4) kontrole koje obezbjeđuju čuvanje povjerljivosti, integriteta i raspoloživosti podataka.

Postupak neposrednog nadzora

Član 26e

Nakon obavljenog neposrednog nadzora ovlašćena lica Komisije, u roku od sedam radnih dana sačinjavaju zapisnik o obavljenom nadzoru koji se uručuje subjektu nadzora, sa detaljnim opisom utvrđenih činjenica, odnosno opisom radnji subjekta nadzora i odgovornih lica koje su dovele do nedostataka, nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora ako su oni utvrđeni u postupku nadzora.

Ovlašćeno lice subjekta nadzora je obavezno da bez odlaganja zapisnik o obavljenom nadzoru dostavi odboru direktora.

Na dostavljeni zapisnik subjekt nadzora ima pravo da izjavi prigovor u roku navedenom u zapisniku, a koji ne može biti duži od osam dana od dana dostavljanja zapisnika.

Izuzetno, u zapisniku se može odrediti rok koji je kraći od roka iz stava 3 ovog člana, kada je to potrebno u svrhu sprečavanja mogućih bitnih štetnih posljedica za subjekta nadzora, učesnika tržišta kapitala, treće lica i/ili stabilnost tržišta u cjelini.

Prigovor na zapisnik o neposrednom nadzoru dopušten je iz sljedećih razloga:

- 1) ako je zapisnik o obavljenom nadzoru sastavljen u nadzoru nad licem nad kojim Komisija nije nadležna da sprovodi nadzor; ili
- 2) ako je u zapisniku pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Prigovor iz stava 3 ovog člana obavezno sadrži:

- 1) navođenje zapisnika na koji se prigovor podnosi;
- 2) izjavu da se navodi iz zapisnika pobijaju u cijelosti ili u određenom dijelu;
- 3) razloge prigovora; i
- 4) druge podatke koje mora sadržati svaki podnesak, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravni postupak.

U prigovoru subjekt nadzora može da navede činjenice iz kojih proizilazi da nedostaci, nezakonitosti i nepravilnosti navedene u zapisniku ne postoje i da o tome dostavi dokaze, a ako se subjekt nadzora u izjavi poziva na isprave, dužan je da ih kao dokaz priloži uz prigovor.

Nakon isteka roka za prigovor subjekt nadzora nema pravo da navodi nove činjenice i iznosi nove dokaze.

Dostavljeni prigovor na zapisnik čini sastavni dio zapisnika.

Ako subjekt nadzora prigovorom osnovano ospori činjenično stanje iz zapisnika ovlašćena lica Komisije sačinjavaju dopunu zapisnika i dostavljaju je subjektu nadzora u roku od sedam radnih dana od dana izjavljenog prigovora.

Ako ovlašćena lica Komisije nađu da je prigovor neosnovan, dopuna zapisnika se ne sačinjava.

Ako subjekt nadzora ne dobije dopunu zapisnika u roku od sedam dana od dana izjavljenog prigovora, smatraće se da je njegov prigovor neosnovan u smislu stava 10 ovog člana.

Ako u postupku nadzora nijesu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti za koje je potrebno izreći mjere ili su te utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene do sačinjavanja zapisnika, ovlašćena lica Komisije će to unijeti u zapisnik.

Na osnovu zapisnika iz stava 13 ovog člana Komisija donosi rješenje kojim se utvrđuje da u postupku nadzora nijesu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti, odnosno da su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene.

Ako su nezakonitosti i/ili nepravilnosti utvrđene zapisnikom otklonjene nakon sačinjavanja zapisnika, a prije donošenja rješenja o nadzornim mjerama, ovlašćena lica Komisije će o tome sačiniti dopunu zapisnika i u slučaju da su sve utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene Komisija će donijeti rješenje kojim se utvrđuje da su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene.

Ako nezakonitosti i/ili nepravilnosti utvrđene zapisnikom nijesu otklonjene u postupku neposrednog nadzora Komisija će donijeti rješenje o preduzimanju mjera.

Posredni nadzor poslovanja

Član 26f

Ovlašćena lica Komisije tokom posrednog nadzora:

- 1) utvrđuju jesu li propisani izvještaji i drugi podaci dostavljeni u propisanom roku i propisanoj formi;
- 2) utvrđuju jesu li podaci u izvještajima ili drugoj traženoj dokumentaciji istiniti, tačni i ispravni;
- 3) ako je to primjenjivo, utvrđuju posluje li ili postupa subjekt nadzora ili drugo lice kojem su propisane obaveze ovim zakonom ili drugim relevantnim propisima, u skladu sa ovim zakonom i drugim relevantnim propisima;
- 4) ako je to primjenjivo, provjeravaju i procjenjuju finansijsku stabilnost i položaj subjekta nadzora i rizike kojima je subjekt nadzora izložen ili bi mogao biti izložen u svom poslovanju; i
- 5) ako je to primjenjivo, provjerom i analizom dostupnih informacija utvrđuju usklađenost poslovne prakse subjekta nadzora sa obavezama postupanja u najboljem interesu klijenata i potencijalnih klijenata.

Komisija će prilikom provjere i procjene finansijske stabilnosti i položaja subjekata nadzora i prilikom procjene rizika kojima je subjekt nadzora izložen ili bi mogao biti izložen uzeti u obzir vrstu, obim i složenost poslovanja subjekta nadzora.

Postupak posrednog nadzora

Član 26g

U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora, utvrđenih u postupku posrednog nadzora, ovlašćena lica Komisije će omogućiti subjektu nadzora da se izjasni, dostavljanjem zahtjeva za izjašnjenje.

Zahtjev za izjašnjenje, sa detaljnim opisom činjenica utvrđenih u postupku posrednog nadzora, odnosno opisom nedostataka, nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora utvrđenih u postupku nadzora, dostavlja se subjektu nadzora.

Komisija će, nakon izjašnjenja subjekta nadzora, a u slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, donijeti rješenje kojim se nalaže otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

Ako nije moguće utvrditi kompletno činjenično stanje, na osnovu podataka i izjašnjenja dobijenih u postupku posrednog nadzora, Komisija može da odredi sprovođenje neposrednog nadzora.

Nadzorne mjere

Član 26h

Ako u postupku nadzora utvrdi da je došlo do kršenja odredaba ovog zakona ili drugih zakona, Komisija će donijeti rješenje kojim će naložiti subjektu nadzora da u ostavljenom roku otkloni utvrđene nepravilnosti, a može u zavisnosti od izvršene povrede, da:

1) naloži regulisanom tržištu, odnosno organizatoru tržišta i investicionom društvu, da obustavi trgovanje finansijskim instrumentima, odnosno da izmijeni rješenje o obustavi u cilju uklanjanja ili sprječavanja štetnih posljedica na regulisanom tržištu, odnosno MTP-u;

2) naloži privremenu obustavu kliringa i saldiranja ovlašćenom društvu;

3) zabrani i/ili izrekne javnu opomenu pravnom ili fizičkom licu za postupanje suprotno odredbama ovog ili drugih zakona;

4) oduzme ili privremeno obustavi dozvolu za rad fizičkim i pravnim licima kojima je izdala dozvolu za rad;

5) naloži emitentu ili drugom licu koje je objavilo ili širilo neistinite i informacije koje mogu dovesti u zabludu, da objavi ispravku informacije ili da o trošku emitenta ili tog drugog lica Komisija objavi ispravku informacije;

6) trajno ili privremeno zabrani licu koje obavlja menadžerske dužnosti u investicionom društvu da obavlja poslove u investicionim društvima, odnosno da trguje za vlastiti račun;

7) trajno ili privremeno zabrani članu odbora direktora investicionog društva da obavlja te poslove u investicionim društvima;

8) ako lice koje je dužno da objavi insajderske informacije ne objavi ili te informacije netačno objavi, Komisija će ih objaviti o trošku tog lica;

9) privremeno obustavi trgovanje ili trajno isključi sa regulisanog tržišta iz trgovanja finansijski instrument i naloži organizatoru MTP-a da taj finansijski instrument uključi na MTP, ako informacije o emitentu finansijskog instrumenta nijesu objavljene u skladu sa zakonom;

10) naloži privremenu zabranu raspolaganja sredstvima sa računa organizatora tržišta, odnosno regulisanog tržišta u slučaju kršenja odredaba ovog zakona;

11) naloži privremenu zabranu prava glasa po osnovu kvalifikovanog učešća, kao i u drugim slučajevima kršenja odredaba ovog zakona;

12) naloži izmjenu, dopunu ili donošenje opštih akata na koja daje saglasnost;

13) prati sprovođenje naloženih mjera i obezbijedi da subjekti nadzora izvršavaju njene naloge;

14) privremeno obustavi oglašavanje ili prodaju finansijskih instrumenata ili strukturiranih depozita;

15) naloži obustavljanje oglašavanja ili prodaje finansijskih instrumenata ili strukturiranih depozita, ako investiciono društvo nije uspostavilo ili primijenilo funkcionalan postupak odobravanja proizvoda;

16) naloži smjenu člana odbora direktora pravnim licima kojima je izdala dozvolu za rad;

17) zabrani investicionom društvu, odnosno drugom licu primanje naloga klijenata;

18) uslovno oduzme dozvolu za rad investicionom društvu, odnosno drugom licu sa dozvolom za rad i zaposlenom u investicionom društvu koji vrši povredu ovog zakona ili drugih zakona, ako u periodu koji nije kraći od jedne, niti duži od tri godine, ne ponovi povredu za koju je propisano oduzimanje dozvole za rad;

19) naloži investicionom društvu privremenu zabranu raspolaganja sredstvima sa računa za plaćanje i računa hartija od vrijednosti i drugom imovinom;

20) zahtijeva od menadžera emitenta i vlasnika akcija ili drugih finansijskih instrumenata da objavi određenu informaciju u skladu sa ovim zakonom ili da obezbijede dodatne podatke i dokumentaciju;

21) zahtijeva od revizora subjekta nadzora da izvrši dodatnu kontrolu i o nalazima obavijesti Komisiju;

22) naloži smanjenje veličine pozicije ili izloženosti u slučaju odstupanja od propisanog praga;

23) ograniči pravo na zaključenje ugovora o robnom derivatu, uključujući ograničenja veličine pozicije koje subjekat nadzora može da drži u skladu sa odredbama ovog zakona;

24) u slučaju postojanja sumnje koja se odnosi na kršenje u vezi sa finansijskim izvještavanjem naloži suspenziju koja može trajati najviše 10 dana;

25) kada nadležni organ države članice domaćina utvrdi da je emitent ili vlasnik akcija ili drugih finansijskih instrumenata ili lice ili subjekt naveden u članu 103 ovog zakona, počinio nepravilnosti ili prekršio svoje obaveze, obavijesti o tome nadležni organ matične države članice i ESMA-u;

26) ispita da li su informacije iz članova 98 i 99 ovog zakona, sačinjene u skladu sa relevantnim okvirom izvještavanja i preduzme odgovarajuće mjere, u slučaju kršenja navedenih odredbi; i

27) preduzme druge mjere u skladu sa ovim ili drugim zakonima.

Komisija, prilikom izricanja mjera, naročito cijeni:

1) ozbiljnost, trajanje i ponavljanje kršenja odredaba ovog ili drugih zakona;

2) stepen odgovornosti lica odgovornog za kršenje odredaba ovog ili drugih zakona;

3) finansijsku snagu lica odgovornog za kršenje odredaba ovog ili drugih zakona (ukupni prihod pravnog lica ili godišnji dohodak fizičkog lica);

4) gubitke pretrpljene od strane trećih lica usljed kršenja, u mjeri u kojoj mogu biti određeni;

5) značaj ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka zbog kršenja odredaba ovog ili drugih zakona;

6) nivo saradnje subjekta nadzora sa Komisijom; i

7) mjere koje je lice odgovorno za kršenje odredaba ovog ili drugih zakona preduzelo radi sprječavanja ponavljanja prekršaja.

Ako je, radi uspostavljanja urednog funkcionisanja tržišta i/ili zaštite interesa investitora, neophodno preduzeti mjere bez odlaganja, Komisija može donijeti rješenje kojim će naložiti mjere na osnovu činjenica koje su utvrđene ili učinjene vjerovatnim bez sprovođenja postupka nadzora.

Ako subjekt nadzora ne postupi u skladu sa rješenjem Komisije iz st. 1 i 3 ovog člana, Komisija može novim rješenjem izreći novu ili istu mjeru, ili više mjera.

Kada utvrdi postojanje osnovane sumnje o izvršenom krivičnom djelu ili prekršaju, Komisija podnosi odgovarajuću prijavu nadležnom organu.

Kada u postupku nadzora dođe do saznanja o mogućim nezakonitostima i nepravilnostima koja nijesu uređena ovim zakonom, Komisija o tome podnosi prijavu nadležnom organu.”

Član 8

Član 27 mijenja se i glasi:

„Primjena zakona o upravnom postupku u postupku nadzora

Član 27

Na pitanja postupka nadzora koja nijesu uređena ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

U postupku iz stava 1 ovog člana, Komisija odlučuje po pravilu bez usmene rasprave.

Protiv rješenja donijetog u postupku nadzora može se pokrenuti upravni spor.“

Član 9

Poslije člana 27 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Donošenje preporuka

Član 27a

Kad u vršenju nadzora, u postupku provjere i procjene finansijske stabilnosti i položaja subjekta nadzora, kao i u postupku provjere i procjene rizika kojima je subjekt nadzora izložen ili bi mogao biti izložen u svom poslovanju, utvrdi slabosti, manjkavosti, nedostatke i nepravilnosti u poslovanju koje ne predstavljaju kršenje odredaba ovog zakona, ili ako smatra potrebnim da subjekt nadzora radi poboljšanja poslovanja, finansijske stabilnosti i položaja i/ili smanjenja rizika kojima je izložen ili može biti izložen u svom poslovanju, Komisija daje preporuke organima upravljanja i/ili višim rukovodiocima subjekta nadzora.

Preporuke iz stava 1 ovog člana sadrže utvrđene i procijenjene značajne rizike i probleme kojima je subjekt nadzora izložen ili bi mogao biti izložen, odnosno utvrđene slabosti, manjkavosti, nedostatke i nepravilnosti iz stava 1 ovog člana, kao i smjernice organima upravljanja i/ili višim rukovodiocima subjekta nadzora, u cilju njihovog otklanjanja i poboljšanja poslovanja, finansijske stabilnosti i položaja i smanjenja rizika kojima je subjekt nadzora izložen ili može biti izložen u svom poslovanju.

Organ upravljanja subjekta nadzora dužan je da Komisiji dostavi plan postupanja po preporukama Komisije sa rokovima i dinamikom postupanja.

Angažovanje stručnjaka

Član 27b

Komisija je ovlašćena da u cilju izvršavanja svojih ovlašćenja u sprovođenju nadzora angažuje ovlašćene revizore ili druge stručnjake koji su nezavisni i nijesu u sukobu interesa u odnosu na emitenta i/ili drugog subjekta koji je predmet nadzora, što dokazuju izjavom koju dostavljaju Komisiji, pri čemu se na ta lica shodno primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje poslovna tajna koja se primjenjuje na zaposlene u Komisiji.”.

Član 10

U članu 28 st. 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„Investiciona društva, organizatori tržišta, pružaoci usluga dostave podataka, ovlaštene kreditne institucije, kao i filijale društava iz trećih država dužni su da imaju uspostavljene odgovarajuće interne postupke u kojima zaposleni mogu da prijave postupanje suprotno ovom zakonu.

Investiciona društva, organizatori tržišta, pružaoci usluga dostave podataka, ovlaštene kreditne institucije, kao i filijale društava iz trećih država ne smiju da pozovu na odgovornost, odnosno primijene drugi oblik diskriminacije, ili na drugi način ograniče ili onemoguće vršenje prava licu koje učini dostupnim Komisiji informacije o postupanju suprotno ovom zakonu.”.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Bliži način prijavljivanja postupanja suprotno odredbama ovog zakona propisuje Komisija.”.

Član 11

U članu 29 stav 3 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim u slučajevima iz čl. 98 do 124 ovog zakona.”.

Član 12

U članu 30 stav 1 riječ „podzakonskih“ zamjenjuje se riječju „opštih“.

Član 13

U članu 35 stav 1 na kraju tačke 2 riječ „ili“ briše se.

Na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje se nova tačka koja glasi:

„4) ostvarivanjem prava na penziju.“

Član 14

Poslije člana 40 dodaje se novi član koji glasi:

„Međunarodna saradnja

Član 40a

Komisija može da sarađuje sa drugim međunarodnim regulatornim organima ovlaštenim za kontrolu tržišta kapitala i može biti članica međunarodnih institucija i organizacija i učestvovati u njihovom radu.

Razmjena informacija u okviru saradnje iz stava 1 ovog člana ne smatra se odavanjem poslovne tajne.“.

Član 15

U članu 41 stav 1 u uvodnoj rečenici riječ „može“ zamjenjuje se riječju „će”.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Komisija će u vršenju svojih ovlašćenja sarađivati sa nadležnim regulatornim organima država članica, u cilju obavljanja svojih dužnosti i poslova.”.

St. 3 i 4 brišu se.

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 16

Poslije člana 41 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Saradnja sa drugim nadležnim organima u Crnoj Gori

Član 41a

U sprovođenju ovog zakona Komisija sarađuje sa Centralnom bankom Crne Gore, Agencijom za nadzor osiguranja Crne Gore i drugim nadležnim institucijama u Crnoj Gori i sa njima razmjenjuje informacije koje su bitne za izvršavanje njihovih poslova i dužnosti.

Pribavljanje i razmjena podataka koji se smatraju bankarskom tajnom

Član 41b

Komisija može, radi izvršavanja poslova i dužnosti utvrđenih ovim zakonom, međunarodnim ugovorima i sporazumima koje je Komisija zaključila sa regulatornim organima drugih država, od kreditnih institucija pribavljati podatke koji se smatraju bankarskom tajnom u skladu sa zakonom kojim se uređuju kreditne institucije.

Kreditne institucije su dužne da Komisiji, na njen zahtjev, dostave podatke iz stava 1 ovog člana.

Podatke pribavljene u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana Komisija može razmjenjivati sa drugim organima i organizacijama u skladu sa ovim zakonom, međunarodnim ugovorima i sporazumima koje je Komisija zaključila sa regulatornim organima drugih država, uz obavezu obezbjeđivanja čuvanja povjerljivosti podataka koji se razmjenjuju.”.

Član 17

Poslije člana 43 dodaje se novi član koji glasi:

„Postupanje sa podacima pribavljenim od regulatornog organa treće države

Član 43a

Na podatke i informacije koje Komisija pribavi od strane regulatornog organa treće države shodno se primjenjuju odredbe člana 42 ovog zakona.“.

Član 18

Član 50 mijenja se i glasi:

“Emitent je dužan da prije javne ponude odnosno uključivanja hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu sačini i objavi prospekt.

Prospekt iz stava 1 ovog člana, prije objavljivanja odobrava Komisija.

Javna ponuda hartija od vrijednosti koja se vrši bez prethodnog objavljivanja prospekta ništava je, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Nije dozvoljeno uključanje hartija od vrijednosti na regulisano tržište u Crnoj Gori, ako prije uključanja nije objavljen prospekt, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom i kada je emitent Crna Gora.

Objavljivanje prospekta bez odobrenja Komisije u skladu sa ovim zakonom, zabranjeno je.

Komisija evidentira i donosi rješenje o emisijama hartija od vrijednosti koje se ne emituju putem javne ponude i/ili koje se ne uključuju u trgovanje, u sljedećim slučajevima:

- 1) emisije akcija postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine;
- 2) emisije osnivačima pri simultanom osnivanju akcionarskog društva;
- 3) emisije prema najviše 30 unaprijed određenih lica koja su se obavezala da kupe cijelu emisiju, a koja su dobro upoznata sa investicionim rizicima i rezultatima poslovanja emitenta;
- 4) emisije hartija od vrijednosti emitovane po osnovu restrukturiranja akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću;
- 5) emisije hartija od vrijednosti emitovane po osnovu pretvaranja dobiti u akcionarski kapital;
- 6) emisije hartija od vrijednosti emitovane po osnovu pretvaranja rezervi u akcionarski kapital;
- 7) emisije hartija od vrijednosti emitovane po osnovu pretvaranja duga u akcionarski kapital;
- 8) emisije hartija od vrijednosti emitovane po osnovu nenovčanog uloga u akcionarsko društvo;
- 9) emisije hartija od vrijednosti emitovane u postupku prodaje akcija u postupcima propisanim zakonom kojim se uređuje insolventnost privrednih društava;
- 10) emisije hartija od vrijednosti emitovane po osnovu ukupnjavanja ili usitnjavanja vlasničkih hartija od vrijednosti;
- 11) emisije hartija od vrijednosti emitovane u slučajevima zamjene hartija od vrijednosti; i
- 12) u drugim slučajevima koje utvrdi Komisija.

Emisije hartija od vrijednosti koje su izuzete u skladu sa čl. 52 i 55 ovog zakona evidentiraju se kod Komisije.

Postupak emisija hartija od vrijednosti u slučajevima kada se hartije od vrijednosti i/ili uključnja hartija od vrijednosti u trgovanje ne emituju putem javne ponude i/ili se ne uključuju u trgovanje, propisuje Komisija.”.

Član 19

U članu 51 na kraju stava 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „osim u mjeri u kojoj je Komisija odobrila isključivanje informacija iz prospekta u skladu sa članom 64 ovog zakona ili u slučajevima iz čl. 65, 66 ili 67 ovog zakona.“.

Član 20

U članu 52 stav 1 u uvodnoj rečenici riječi: „hartije od vrijednosti“ zamjenjuju se riječima: „javne ponude hartija od vrijednosti“.

Na kraju tačke 4 riječ „ili“ briše se.

Tačka 5 mijenja se i glasi:

„5) su emitovane u zamjenu za akcije iste klase, ako emitovanje akcija ne povlači povećanje kapitala;“.

Poslije tačke 5 dodaje se pet novih tačaka koje glase:

„6) su ponuđene kao način plaćanja u ponudi za preuzimanje, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava;

7) su ponuđene, dodijeljene ili koje će se dodijeliti u vezi sa restrukturiranjem emitenata, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži podatke koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva;

8) su kao dividende isplaćene postojećim akcionarima u obliku akcija iste vrste kao i akcije na koje se odnose isplate dividende, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i karakteristikama akcija, kao i o uslovima i načinu isplate dividende;

9) su ponuđene, dodijeljene ili koje će poslodavac ili povezano društvo dodijeliti rukovodiocima ili zaposlenima, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i karakteristikama hartija od vrijednosti, kao i uslovima i detaljima ponude; i

10) su nevlasničke hartije od vrijednosti koje stalno ili povremeno izdaju kreditne institucije, kad je ukupni iznos ponude u Crnoj Gori i/ili Evropskoj uniji, manji od 75.000.000 eura, koji se računa tokom perioda od 12 mjeseci, pod uslovom da te hartije od vrijednosti:

- a) nijesu subordinisane i nijesu zamjenjive; i
- b) ne daju pravo upisa ili sticanja drugih vrsta hartija od vrijednosti i nijesu povezane sa izvedenim finansijskim instrumentom.“.

St. 2 do 4 brišu se.

Član 21

Član 53 briše se.

Član 22

Član 54 briše se.

Član 23

U članu 55 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) hartije od vrijednosti zamjenjive za hartije od vrijednosti koje su već uključene u trgovanje na istom regulisanom tržištu, ako u periodu od 12 mjeseci predstavljaju manje od 20% hartija od vrijednosti koje su već uključene u trgovanje na tom regulisanom tržištu;“.

Poslije tačke 4 dodaje se nova tačka koja glasi:

„4a) hartije od vrijednosti nastale konverzijom ili zamjenom drugih hartija od vrijednosti sopstvenih sredstava ili kvalifikovanih obaveza od strane nadležnog organa za sanaciju ili drugog organa za restrukturiranje nadležnog u skladu sa zakonom kojim

se uređuje restrukturiranje kreditnih institucija, odnosno zakonom kojim se uređuje restrukturiranje investicionih društava;“.

U tački 5 poslije riječi „ponuđene“ dodaju se zarez i riječ „dodijeljene“, a poslije riječi „dodijeliti“ dodaju se riječi: „bez naknade,“.

U tački 6 poslije riječi „ponuđene“ dodaje se zarez i riječ „dodijeljene“, a poslije riječi „dodijeliti“ dodaju se riječi: „sadašnjim ili bivšim“.

Na kraju tačke 7 poslije riječi „tržištu“ tačka-zarez zamjenjuje se zarezom i dodaju riječi: „i ako u periodu od 12 mjeseci predstavljaju manje od 20% akcija iste klase koje su već uključene u trgovanje na istom regulisanom tržištu;“.

U tački 8 riječ „akcije“ zamjenjuje se riječima: „hartije od vrijednosti“, a u podtački f riječi: „st. 2 i 3 ovog zakona“ zamjenjuju se riječima: „st. 2 i 4 ovog zakona“.

Poslije stava 1 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Odredba stava 1 tačka 7 ovog člana u dijelu koji se odnosi na akcije nastale tokom perioda od 12 mjeseci predstavljaju manje od 20% akcija iste klase koje su već uključene u trgovanje na istom regulisanom tržištu, ne primjenjuje se u sljedećim slučajevima:

- 1) kada je prospekt za javnu ponudu i/ili uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu hartija od vrijednosti koje daju pravo na sticanje akcija, sačinjen u skladu sa zakonom;
- 2) ako akcije ispunjavanju uslove za stavke redovnog osnovnog kapitala u skladu sa propisom kojim se uređuju kreditne institucije i ako su nastale konverzijom instrumenata dodatnog osnovnog kapitala koje je ta institucija emitovala u slučaju kada stopa redovnog osnovnog kapitala padne ispod 5,125% ili na nivo viši od 5,125%, koji kreditna institucija bliže odredi u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju kreditne institucije; i
- 3) ako akcije u skladu sa propisom kojim se uređuju prudencijalni zahtjevi za društva za osiguranje i reosiguranje mogu da se koriste za ispunjavanje zahtjeva u pogledu adekvatnosti kapitala, odnosno solventnosti društva za osiguranje i reosiguranje ili grupe društava za osiguranje i reosiguranje i ako su nastale konverzijom drugih hartija od vrijednosti sa ciljem ispunjenja tih zahtjeva.

Izuzeci od obaveze objavljivanja prospekta utvrđeni u članu 52 stav 1 ovog zakona i stavu 1 ovog člana mogu se kombinovati.

Izuzeci iz stava 1 tač. 1 i 8 ovog člana ne mogu se kombinovati ako bi takva kombinacija mogla dovesti do trenutnog ili odloženog uključanja u trgovanje na regulisanom tržištu tokom perioda od 12 mjeseci više od 20% akcija iste klase koje su već uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, bez objavljivanja prospekta.“.

Član 24

Poslije člana 55 dodaje se novi član koji glasi:

„Naredna ponuda hartija od vrijednosti

Član 55a

Svaka naredna ponuda hartija od vrijednosti koja je bila predmet jedne ili više vrsta javnih ponuda iz člana 52 stav 1 ovog zakona, smatraće se kao posebna ponuda, a definicija javne ponude iz člana 23 stav 1 tačka 1 ovog zakona primjenjuje se u svrhu određivanja da li ta naredna ponuda predstavlja javnu ponudu hartija od vrijednosti.

Prilikom javne ponude hartija od vrijednosti preko investicionih društava, objavljivanje prospekta obavezno je ako nijesu ispunjeni uslovi iz člana 52 stav 1 ovog zakona za konačni plasman.

Novi prospekt nije potreban u slučaju naredne prodaje hartija od vrijednosti ili konačnog plasmana hartija od vrijednosti preko investicionih društava, ako je važeći prospekt dostupan u periodu iz člana 69 ovog zakona i ako emitent ili lice odgovorno za sastavljanje tog prospekta pisanim putem da saglasnost za upotrebu važećeg prospekta.

Kada se prospekt odnosi na uključenje u trgovanje nevlasničkih hartija od vrijednosti na regulisano tržište kojima će se trgovati samo na regulisanom tržištu ili na posebnom segmentu tog tržišta na kojem trguju samo profesionalni investitori, te hartije od vrijednosti se ne mogu naknadno prodavati investitorima koji nijesu profesionalni, osim ako je u skladu sa ovim zakonom prospekt sastavljen tako da je primjeren za neprofesionalne investitore.“.

Član 25

U članu 56 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Skraćeni prospekt sadrži sljedeće elemente:

- 1) uvod, sa upozorenjima;
- 2) ključne informacije o emitentu;
- 3) ključne informacije o hartijama od vrijednosti; i
- 4) ključne informacije o javnoj ponudi hartija od vrijednosti i/ili uključanju u trgovanje na regulisanom tržištu.“.

Na kraju stava 4 tačka se briše i dodaju riječi: „i ako se tim nevlasničkim hartijama od vrijednosti trguje samo na regulisanom tržištu ili na nekom njegovom posebnom segmentu, kojem pristup imaju samo profesionalni investitori u cilju trgovanja tim hartijama od vrijednosti.“.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Bliži sadržaj skraćenog prospekta iz stava 3 ovog člana, utvrđuje Komisija.“.

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 4 i 5.

Član 26

U članu 57 poslije stava 2 dodaju se tri nova stava koja glase:

„Ako se prospekt sačinjava kao podijeljeni prospekt, dokument o registraciji mora da sadrži sljedeće elemente, navedene sljedećim redoslijedom:

- 1) sadržaj;
- 2) faktore rizika; i
- 3) sve druge neophodne informacije.

O redoslijedu navođenja informacija iz stava 3 tačka 3 ovog člana u dokumentu za registraciju ili obavještenju o hartijama od vrijednosti emitent, ponuđač ili lice koje traži uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu sam odlučuje.

Ako se dokument o registraciji sačinjava u obliku univerzalnog dokumenta za registraciju, emitent može faktore rizika iz stava 3 tačka 2 ovog člana da uključi u prospekt, pod uslovom da se ti faktori rizika jasno navedu u posebnom dijelu.”

U st. 4 i 5 riječi „iz stava 3 ovog člana“ zamjenjuju se riječima „iz stava 6 ovog člana“.

Dosadašnji st. 3, 4 i 5 postaju st. 6, 7 i 8.

Član 27

Poslije člana 57 dodaje se novi član koji glasi:

„Univerzalni dokument o registraciji u podijeljenom prospektu 57a

Emitent čiji je univerzalni dokument o registraciji već odobrila Komisija ili nadležno tijelo matične države članice, mora, radi javne ponude hartija od vrijednosti ili uključanja hartija od vrijednosti na regulisano tržište, da sačini samo obavještenje o hartijama od vrijednosti i skraćeni prospekt kada se hartije od vrijednosti budu javno nudile ili uključivale u trgovanje na regulisanom tržištu.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, obavještenje o hartijama od vrijednosti mora da sadrži i informacije koje uobičajeno sadrži univerzalni dokument o registraciji, ako je nakon posljednje ažuriranog univerzalnog dokumenta o registraciji nastupila bitna promjena ili nedavni razvoj događaja koji bi mogli da utiču na odluku investitora, osim ako je takva informacija sadržana u dopuni prospekta u skladu sa članom 77 ovog zakona.

U slučaju iz stava 1 ovog člana emitent mora da dobije posebno odobrenje Komisije za obavještenje o hartijama od vrijednosti i skraćeni prospekt, na koje se shodno primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje odobrenje prospekta.

Kada o zahtjevu emitenta za odobrenje univerzalnog dokumenta o registraciji nije odlučeno, emitent mora da dobije odobrenje Komisije za sve dokumente koji čine podijeljeni prospekt, uključujući izmjene univerzalnog dokumenta o registraciji.“.

Član 28

U članu 58 stav 1 mijenja se i glasi:

„Za nevlasničke hartije od vrijednosti, uključujući varante u bilo kojem obliku, izdate prema programu ponude, prospekt se može prema izboru emitenta, ponuđača ili lica koje traži uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu, sastojati od osnovnog prospekta koji sadrži potrebne informacije koje se odnose na emitenta i javno ponuđene hartije od vrijednosti ili one koje će biti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu.“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Osnovni prospekt mora da sadrži sljedeće informacije:

- 1) obrazac pod nazivom "Obrazac konačnih uslova" koji je potrebno ispuniti za svaku pojedinu emisiju, u kojem se navode dostupne mogućnosti u pogledu informacija koje treba odrediti u konačnim uslovima ponude; i
- 2) adresu internet stranica na kojima će se objaviti konačni uslovi.“.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Konačni uslovi moraju se predstaviti u obliku zasebnog dokumenta, ili se uključuju u osnovni prospekt ili u bilo koju njegovu dopunu, i moraju se sačiniti u razumljivom obliku u kojem ih je moguće jednostavno analizirati.” .

U stavu 5 riječi: „iz stava 2 ovog člana,“ brišu se.

U stavu 7 riječi: „tačka 1“ brišu se.

Dosadašnji st. 2, 3, 4, 5, 6 i 7 postaju st. 3, 4, 5, 7, 8 i 9.

Član 29

Poslije člana 58 dodaju se četiri nova člana koji glase:

„Univerzalni dokument za registraciju

Član 58a

Svaki emitent čije su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili MTP-u može svake finansijske godine da sačini dokument za registraciju u obliku univerzalnog dokumenta za registraciju u kojem su opisani organizacija društva, njegovo poslovanje, finansijski položaj, zarada i očekivanja, upravljanje i struktura vlasništva.

Svaki emitent koji odluči da svake finansijske godine sačini univerzalni dokument za registraciju dostavlja ga na odobrenje Komisiji u skladu sa postupkom za odobrenje prospekta.

Nakon što Komisija tokom dvije uzastopne finansijske godine emitentu odobri univerzalni dokument za registraciju, naknadni univerzalni dokument za registraciju podnosi se Komisiji bez prethodnog odobrenja.

Ako u slučaju dobijanja odobrenja, iz stava 3 ovog člana emitent ne podnese univerzalni dokument za registraciju za jednu finansijsku godinu, gubi povlasticu podnošenja univerzalnog dokumenta za registraciju bez prethodnog odobrenja i sve naknadne univerzalne dokumente za registraciju dostavlja Komisiji na odobrenje dok se ponovo ne ispuni uslov iz stava 2 ovog člana.

Emitent u zahtjevu Komisiji navodi da li je univerzalni dokument za registraciju dostavljen radi odobrenja ili je dostavljen bez prethodnog odobrenja.

Ako emitent zahtijeva obavještenje o univerzalnom dokumentu za registraciju mora ga dostaviti na odobrenje, uključujući sve njegove izmjene koje su prethodno dostavljene.

Nakon što se odobri ili dostavi bez prethodnog odobrenja, univerzalni dokument za registraciju i njegove izmjene moraju se učiniti dostupnim javnosti bez odlaganja, u skladu sa zakonom.

Univerzalni dokument za registraciju mora biti u skladu sa zahtjevima u pogledu jezika i u tom dokumentu informacije se mogu uključivati upućivanjem.

Nakon podnošenja ili odobrenja univerzalnog dokumenta za registraciju, emitent može u svakom trenutku ažurirati informacije koje su u njemu sadržane tako što Komisiji dostavlja izmjene univerzalnog dokumenta za registraciju.

Komisija može u svakom trenutku da preispita sadržaj svakog univerzalnog dokumenta za registraciju koji je dostavljen bez prethodnog odobrenja i sadržaj svih njegovih izmjena i da provjeri potpunost, dosljednost i razumljivosti informacija navedenih u univerzalnom dokumentu za registraciju i svim njegovim izmjenama.

Ako preispitivanjem utvrdi da se univerzalnim dokumentom za registraciju ne zadovoljavaju zahtjevi u pogledu potpunosti, razumljivosti i dosljednosti ili da su potrebne izmjene ili dodatne informacije, Komisija o tome obavještava emitenta.

Zahtjev za izmjenu ili dodatne informacije koje Komisija upućuje emitentu, emitent je dužan da ispuni samo u sljedećem univerzalnom dokumentu za registraciju koji se podnosi za sljedeću finansijsku godinu, osim ako emitent želi da upotrijebi univerzalni dokument za registraciju kao sastavni dio prospekta koji se podnosi na odobrenje, i u tom slučaju emitent podnosi izmjenu univerzalnog dokumenta za registraciju najkasnije prilikom podnošenja zahtjeva za odobrenje prospekta.

Ako se zahtjev Komisije odnosi na bitan propust u univerzalnom dokumentu za registraciju, bitnu grešku ili bitnu netačnost, kojom bi se vjerovatno javnost dovela u zabludu u pogledu činjenica i okolnosti koje su bitne za osnovanu procjenu emitenta, emitent podnosi izmjenu univerzalnog dokumenta za registraciju bez nepotrebnog odlaganja.

Komisija može da zatraži da emitent pripremi prečišćenu verziju izmijenjenog univerzalnog dokumenta za registraciju ako je takva prečišćena verzija potrebna kako bi se obezbijedila razumljivost informacija sadržanih u tom dokumentu, a emitent može dobrovoljno kao prilog izmjeni da uključi prečišćenu verziju svog izmijenjenog univerzalnog dokumenta za registraciju.

Odredbe st. 7 i 10 ovog člana primjenjuju se samo ako se univerzalni dokument za registraciju ne upotrebljava kao sastavni dio prospekta, a kad god se univerzalni dokument za registraciju upotrebljava kao sastavni dio prospekta, primjenjuju se odredbe o dopuni prospekta i to samo u periodu od odobrenja prospekta do konačnog zaključenja javne ponude hartija od vrijednosti ili do početka trgovanja na regulisanom tržištu, zavisno do toga što nastupi kasnije.

Emitent koji ispunjava uslove iz st. 3, 4 i 5 ovog člana ima status čestog emitenta i ostvaruje koristi od bržeg postupka odobrenja ako je:

- 1) prilikom podnošenja ili dostavljanja za potrebe odobrenja svakog univerzalnog dokumenta za registraciju, Komisiji dostavio pisanu potvrdu da su, prema njegovom saznanju, sve propisane informacije koje je trebalo objaviti podnesene i objavljene u skladu sa tim aktima tokom prethodnih 18 mjeseci ili tokom perioda od početka obaveze na objavu propisanih informacija, zavisno od toga što je kraće; i
- 2) Komisija obavila preispitivanje, a emitent je izmijenio svoj univerzalni dokument za registraciju u skladu sa st. 11 do 15 ovog člana.

Ako emitent prestane da ispunjava bilo koji od uslova navedenih u stavu 16 ovog člana, gubi status čestog emitenta.

Ako je univerzalni dokument za registraciju, koji je dostavljen Komisiji ili ga je ona odobrila, objavljen najkasnije četiri mjeseca nakon isteka finansijske godine i sadrži informacije čije se objavljivanje zahtijeva u godišnjem finansijskom izvještaju, smatra se da je emitent ispunio svoju obavezu objave godišnjeg finansijskog izvještaja.

Ako je univerzalni dokument za registraciju, koji je dostavljen Komisiji ili ga je ona odobrila, objavljen najkasnije tri mjeseca nakon isteka prvih šest mjeseci finansijske godine i sadrži informacije čije se objavljivanje zahtijeva u polugodišnjem finansijskom izvještaju, smatra se da je emitent ispunio svoju obavezu objave polugodišnjeg finansijskog izvještaja.

Prospekt EU za oporavak

Član 58b

U slučaju javne ponude akcija ili uključivanja akcija u trgovanje na regulisanom tržištu sljedeća lica mogu da odluče da sastave prospekt EU za oporavak, u skladu sa pojednostavljenim obavezama objavljivanja iz ovog člana, i to:

- 1) emitenti čije su akcije uključene u trgovanje na regulisanom tržištu neprekidno najmanje posljednjih 18 mjeseci i koji emituju akcije koje su zamjenjive sa postojećim akcijama koje su već emitovane;
- 2) emitenti čijim se akcijama već trguje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava neprekidno najmanje posljednjih 18 mjeseci, pod uslovom da je objavljen prospekt za ponudu tih akcija, i koji emituju akcije koje su zamjenjive sa prethodno emitovanim postojećim akcijama; i
- 3) ponuđači akcija koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava neprekidno najmanje posljednjih 18 mjeseci.

Emitenti mogu da sačine prospekt EU za oporavak samo pod uslovom da broj akcija koje namjeravaju da ponude, zajedno sa brojem akcija koje su već ponuđene preko prospekta EU za oporavak tokom perioda od 12 mjeseci, ako ih ima, ne predstavlja više od 150% broja akcija koje su već uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava, zavisno od slučaja, na datum odobrenja prospekta EU za oporavak.

Period od 12 mjeseci iz stava 2 ovog člana započinje na datum odobrenja prospekta EU za oporavak.

Izuzetno od člana 59 ovog zakona i ne dovodeći u pitanje mogućnost isključivanja informacija iz člana 64 stav 1 ovog zakona, prospekt EU za oporavak sadrži relevantne informacije u skraćenom obliku koje su potrebne kako bi investitori razumjeli:

- 1) očekivanja i finansijske rezultate emitenta i značajne promjene u finansijskom i poslovnom položaju emitenta koje su nastale nakon završetka posljednje finansijske godine, ako ih je bilo, kao i njegovu finansijsku i nefinansijsku dugoročnu poslovnu strategiju i ciljeve; i
- 2) ključne informacije o akcijama, što uključuje prava povezana sa tim akcijama i bilo kakva ograničenja tih prava, razlozima i uticaju emisije na emitenta, uključujući uticaj na cjelokupnu strukturu kapitala emitenta, kao i o objavi o kapitalizaciji i zaduženosti, izjavi o obrtnom kapitalu i o upotrebi sredstava.

Informacije sadržane u prospektu EU za oporavak moraju da budu napisane i predstavljene u razumljivom i sažetom obliku u kojem ih je moguće jednostavno analizirati i moraju omogućiti investitorima, a posebno malim investitorima, da donesu utemeljenu odluku o ulaganju, uzimajući u obzir propisane informacije koje su već javno objavljene, ako je to primjenjivo, u skladu sa zakonom.

Bliži sadržaj i način sačinjavanja prospekta EU za oporavak, propisuje Komisija.

Prospekt EU za rast

Član 58c

Prospekt EU za rast mogu da sačine lica u skladu sa srazmjernim obavezama objavljivanja iz stava 2 ovog člana u slučaju javne ponude hartija od vrijednosti, pod uslovom da nemaju hartije od vrijednosti koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, i to:

- 1) mala i srednja privredna društva;
- 2) emitenti, osim malih i srednjih privrednih društava, čijim se hartijama od vrijednosti trguje ili će se trgovati na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava, pod uslovom da su ti emitenti imali prosječnu tržišnu kapitalizaciju manju od 500.000.000 eura na osnovu kotacija na kraju godine za prethodne tri kalendarske godine;
- 3) emitenti, osim emitenta iz tač. 1 i 2 ovog stava, ako ukupna vrijednost javne ponude hartija od vrijednosti u periodu od 12 mjeseci nije veća od 20.000.000 eura i pod uslovom da takvi emitenti nemaju hartija od vrijednosti kojima se trguje na MTP-u i prosječni broj njihovih zaposlenih tokom prethodne finansijske godine nije prelazio 499;
- 4) emitenti osim malih i srednjih privrednih društava, koji javno nude akcije istovremeno kada traže uključivanje tih akcija u trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava, pod uslovom da takvi emitenti nemaju akcije koje su već uključene u trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava i da je ukupna vrijednost sljedećeg manja od 200.000.000 eura:
 - a) konačne ponuđene cijene ili najviše cijene iz člana 65 stav 1 tačka 1 podtačka a ovog zakona; i
 - b) ukupnog broja akcija emitovanih odmah nakon javne ponude akcija, izračunatog ili na osnovu količine javno ponuđenih akcija ili u slučaju iz člana 65 stav 1 tačka 1 podtačka a ovog zakona, na osnovu najveće količine javno ponuđenih akcija; i
- 5) ponuđači hartija od vrijednosti koje su emitenti iz tač. 1 i 2 ovog stava.

Prospekt EU za rast u skladu sa srazmjernim obavezama objavljivanja je dokument standardizovanog oblika, pisan razumljivim jezikom, koji emitenti mogu jednostavno da sačine.

Prospekt EU za rast se sastoji od posebnog skraćenog prospekta, posebnog dokumenta za registraciju i posebnog obavještenja o hartijama od vrijednosti.

Informacije u prospektu EU za rast moraju se predstaviti standardizovanim redoslijedom.

Bliži sadržaj prospekta EU za rast utvrđuje Komisija.

Pojednostavljene obaveze objavljivanja za sekundarna izdanja

Član 58č

Pojednostavljen prospekt u skladu sa pojednostavljenim obavezama objavljivanja za sekundarna izdanja u slučaju javne ponude hartija od vrijednosti ili uključenja hartija od vrijednosti u trgovanje na regulisanom tržištu mogu da sačine:

- 1) emitenti čije su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava neprekidno najmanje posljednjih 18 mjeseci i koji emituju hartije od vrijednosti koje su zamjenjive sa postojećim hartijama od vrijednosti koje su već emitovane;
- 2) emitenti čije su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava neprekidno najmanje posljednjih 18 mjeseci i koji emituju nevlasničke hartije od vrijednosti ili hartije od vrijednosti kojima se daje pristup vlasničkim hartijama od vrijednosti koje su zamjenjive postojećim vlasničkim hartijama od vrijednosti emitenta koji su već uključeni u trgovanje;
- 3) ponuđači hartija od vrijednosti koji su uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu ili rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava neprekidno najmanje posljednjih 18 mjeseci; i
- 4) emitenti čije su hartije od vrijednosti javno ponuđene i uključene u trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava neprekidno najmanje dvije godine i koji tokom cijelog perioda uključenja u trgovanje u potpunosti ispunjavaju obaveze u vezi sa izvještavanjem i objavljivanjem i koji traže uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu hartija od vrijednosti koji su zamjenjivi postojećim prethodno emitovanim hartijama od vrijednosti.

Pojednostavljeni prospekt sastoji se od skraćenog prospekta i posebnog dokumenta za registraciju koji mogu upotrebljavati lica iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana i posebnog obavještenja o hartijama od vrijednosti, koje mogu da upotrebljavaju emitenti iz st. 1 tač. 1 i 3 ovog člana.

Bliži sadržaj pojednostavljenog prospekta za sekundarna izdanja propisuje Komisija.“.

Član 30

Član 59 mijenja se i glasi:

„Bitne informacije sadržane u prospektu

Član 59

Emitent, ponuđač ili lice koje traži uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu dužan je da u prospekt uključi bitne informacije koje pored upozorenja iz člana 56 stav 4 tačka 2 ovog zakona, obuhvataju potrebne informacije koje su neophodne investitoru kako bi izvršio procjenu:

- 1) imovine i obaveza, dobiti i gubitaka, finansijskog položaja i očekivanja emitenta i bilo kojeg jemca;

- 2) prava povezanih sa hartijama od vrijednosti; i
- 3) razloga emisije i efekata na emitenta.

Informacije koje sadrži prospekt zavise od:

- 1) karakteristika emitenta;
- 2) vrste hartija od vrijednosti;
- 3) okolnosti emitenta; i
- 4) prema potrebi, da li će se ne vlasničkim hartijama od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000 eura trgovati samo na regulisanom tržištu, ili na nekom njegovom posebnom segmentu, kojem samo kvalifikovani investitori imaju pristup za svrhe trgovanja hartijama od vrijednosti.“ .

Član 31

U članu 60 stav 3 u uvodnoj rečenici poslije riječi: „sačinilo skraćeni prospekt” dodaju se riječi: „ili posebni skraćeni prospekt EU za rast,“.

Na kraju tačke 3 tačka-zarez i riječ „ili“ brišu se i dodaju riječi: „i nedosljedan je kada se čita zajedno sa drugim djelovima prospekta; ili”.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Lica iz stava 1 ovog člana odgovorna su za informacije sadržane u dokumentu za registraciju ili u univerzalnom dokumentu za registraciju, samo kada je dokument za registraciju ili univerzalni dokument za registraciju upotrijebljen kao sastavni dio odobrenog prospekta.” .

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st. 5 i 6.

Član 32

U članu 61 stav 1 poslije riječi „objavljenih” dodaju se riječi: „elektronskim putem”, a poslije riječi „prospektom,” dodaju se riječi: „sačinjene u skladu sa članom 68 ovog zakona”.

Na kraju stava 4 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: “niti na druge djelove prospekta.”.

Poslije stava 4 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Prilikom uključivanja informacija upućivanjem emitenti, ponuđači ili lica koja traže uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu obezbjeđuju dostupnost informacija, odnosno u prospektu se navodi spisak međusobnog upućivanja na informacije kako bi se investitorima omogućilo da jednostavno utvrde specifične informacije i veza na sva dokumenta u kojima su sadržane informacije koje su uključene upućivanjem.

Uz prvi predlog prospekta koji se podnosi Komisiji, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu u elektronskom obliku koji se može pretraživati dostavlja, ako je to moguće, sve informacije koje su upućivanjem uključene u prospekt, osim ako je te informacije već odobrila Komisija ili su podnijete Komisiji.

Bliži uslovi za određivanje informacija koje se mogu unijeti u prospekt upućivanjem propisuje Komisija.“.

Član 33

U članu 65 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) u prospektu navede:

a) najvišu cijenu i/ili najveću količinu hartija od vrijednosti ako su dostupne; ili

b) metode procjene i kriterijume i/ili uslove u skladu sa kojima treba da se odredi konačna ponuđena cijena, i objašnjenje svih korišćenih metoda procjene; ili“.

Član 34

U članu 69 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Odobreni prospekt mora da sadrži istaknuto upozorenje u kojem se navodi kada ističe rok važenja prospekta kao i da se obaveza dopune prospekta u slučaju značajnih novih činjenica, bitnih grešaka ili bitnih netačnosti ne primjenjuje nakon isteka važnosti prospekta.“.

U stavu 3 riječi: „članom 57 st. 3 i 4“ zamjenjuju se riječima: „članom 57 st. 6 i 7“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Univerzalni dokument za registraciju valjan je u cilju upotrebe kao sastavnog dijela prospekta 12 mjeseci nakon njegovog odobrenja ili njegovog dostavljanja, u skladu sa članom 58a ovog zakona.“.

U stavu 4 riječi: „tačka 1“ brišu se.

Stav 5 briše se.

Dosadašnji st. 2, 3, 4 i 6 postaju st. 3, 4, 6 i 7.

Član 35

U članu 71 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„O zahtjevu za odobravanje prospekta EU za oporavak Komisija odlučuje u roku od sedam radnih dana, a emitent obavještava Komisiju najmanje pet radnih dana prije dana propisanog za podnošenje zahtjeva za odobrenje.“ .

U stavu 4 riječi: „iz st. 1, 2 i 3 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „iz st. 1, 2 i 4 ovog člana“.

U stavu 6 riječi: „iz stava 5 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „iz stava 6 ovog člana“.

Poslije stava 6 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Rok za odobravanje prospekta emitentu iz člana 58a stav 2 ovog zakona je pet radnih dana za podijeljeni prospekt.

Emitent iz člana 58a stav 2 ovog zakona obavještava Komisiju najmanje pet radnih dana prije dana propisanog za podnošenje zahtjeva za odobrenje.“.

Dosadašnji st. 3, 4, 5 i 6 postaju st. 4, 5, 6 i 7.

Član 36

Član 73 mijenja se i glasi:

„Prilikom odlučivanja o zahtjevu za odobravanje prospekta Komisija u postupku odobravanja provjerava potpunost, dosljednost i razumljivost informacija sadržanih u prospektu.

Rješenje o odobravanju ili odbijanju prospekta Komisija dostavlja podnosiocu zahtjeva.

Komisija je dužna da istovremeno sa obavještanjem podnosioca zahtjeva o odobravanju prospekta obavijesti ESMA-u i dostavi kopiju prospekta i pripadajuće dokumentacije, najkasnije do kraja prvog radnog dana nakon što je o odobrenju obaviješten emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu.”.

Član 37

U članu 74 stav 1 tačka 2 poslije riječi „nepotpun,” dodaju se riječi: „nedosljedan i nerazumljiv,”.

Na kraju tačke 10 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje riječ „i”.

Poslije tačke 10 dodaje se nova tačka koja glasi:

„11) je utvrđeno nepostupanje u skladu sa zakonom i u drugim slučajevima.“.

Član 38

Član 75 mijenja se i glasi:

„Ako Komisija tokom preispitivanja predloga prospekta utvrdi da se predlogom prospekta ne ispunjavaju standardi u pogledu potpunosti, razumljivosti i dosljednosti i da su potrebne izmjene i dodatne informacije, Komisija o tome obavještava emitenta.

Komisija je dužna da u zahtjevu za izmjenu ili dopunu dokumentacije jasno naznači sve promjene i/ili dodatne informacije koje su potrebne.

U postupku odobravanja prospekta Komisija može da naloži:

1) emitentu, ponuđaču ili licu koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu, da uključi u prospekt dodatne informacije, potrebne radi zaštite investitora;

2) emitentu, ponuđaču ili licu koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu i licu koje ih kontroliše ili koje kontrolišu ta lica, da dostave određene informacije i dokumente;

3) revizoru i menadžeru emitenta, ponuđaču ili licu koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu, kao i finansijskom posredniku kojem je povjereno sprovođenje javne ponude ili uključivanje u trgovanje, da dostavi određene informacije i dokumente.

Ako emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu ne može ili ne želi da izvrši zahtijevane izmjene, i/ili da pruži dodatne informacije koje je Komisija zahtijevala u skladu sa st. 1 do 3 ovog člana, Komisija je ovlašćena da odbije izdavanje odobrenja i okonča postupak preispitivanja.”.

Član 39

U članu 76 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Nakon okončanja povjeravanja odobrenja nadležni organ druge države članice kojem je preneseno odobrenje prospekta smatra se nadležnim organom države članice za taj prospekt.“.

Član 40

U članu 77 stav 3 riječ „sedam” zamjenjuje se riječju „pet”.

Član 41

Član 79 mijenja se i glasi:

„Ako se prospekt odnosi na javnu ponudu hartija od vrijednosti, investitori koji su pristali da kupe ili upišu hartije od vrijednosti prije nego što je dopuna prospekta objavljena, imaju pravo da odustanu od kupovine ili upisa hartija od vrijednosti u roku od dva radna dana nakon obavještenja o dopuni prospekta, pod uslovom da je značajna nova činjenica ili bitna netačnost iz člana 77 stav 1 ovog zakona nastala ili je primijećena prije zaključenja perioda ponude ili prije prenosa hartija od vrijednosti, zavisno od toga što nastane ranije.

Emitent ili ponuđač mogu da produže rok iz stava 1 ovog člana.

Rok iz stava 1 ovog člana i datum prestanka prava na odustanak navode se u dopuni prospekta.

Dopuna prospekta sadrži izričitu izjavu o pravu na odustanak, u kojoj se jasno navodi:

- 1) da se pravo na odustanak odobrava samo onim investorima koji su pristali da kupe ili upišu hartije od vrijednosti prije nego što je dopuna objavljena i ako hartije od vrijednosti investorima još nijesu bile dostavljene u trenutku nastanka ili kad je primijećena značajna nova činjenica, bitna greška ili bitna netačnost;
- 2) period u kojem investitori mogu da ostvare pravo na odustanak; i
- 3) sa kim investitori mogu da stupe u kontakt ako žele da ostvare pravo na odustanak.

U slučaju iz stava 1 ovog člana sačinjava se samo jedna dopuna i odobrava ako se značajna nova činjenica ili bitna netačnost odnosi samo na informacije sadržane u dokumentu za registraciju ili univerzalnom dokumentu za registraciju i ako se taj dokument za registraciju ili univerzalni dokument za registraciju istovremeno upotrebljava kao sastavni dio nekoliko prospekata, pri čemu se u dopuni navode svi prospekti na koje se odnosi.

Bliže uslove u kojima je zbog određene značajne nove činjenice ili bitne netačnosti u pogledu informacija iz prospekta potrebno objaviti dopunu prospekta propisuje Komisija.“.

Član 42

Član 84 mijenja se i glasi:

“Javnu dostupnost prospekta emitent, ponuđač, ili lice koje traži uključ enje u trgovanje na regulisanom tržištu obezbjeđuje objavljivanjem prospekta u elektronskom obliku na bilo kojoj od sljedećih internet stranica:

- 1) internet stranici emitenta, ponuđača ili lica koje traži uključ enje u trgovanje na regulisanom tržištu;
- 2) internet stranici investicionih društava koji obavljaju poslove plasmana ili prodaje hartija od vrijednosti, uključ ujući platne agente; i

- 3) internet stranici regulisanog tržišta na kojem se traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu ili, ako se ne traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu, internet stranici MTP-a.

Prospekt se objavljuje na posebnom dijelu internet stranice iz stava 1 ovog člana, koji je lako dostupan nakon što se pristupi internet stranici.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da obezbijedi da se prospekt može preuzeti, štampati i pretraživati u elektronskom obliku koji se ne može mijenjati.

Dokumentima u kojima su sadržane informacije koje se u prospekt uključuju upućivanjem, dopunama i/ili konačnim uslovima povezanim sa prospektom i posebnom primjerku skraćenog prospekta mora se omogućiti pristup u istom dijelu uz prospekt.

U posebnom primjerku skraćenog prospekta mora jasno biti naznačeno na koji se prospekt odnosi.

Ako potencijalni investitor posebno zatraži primjerak prospekta u štampanom obliku, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu ili investiciono društvo koje obavlja poslove plasmana ili prodaje prenosivih hartija od vrijednosti dužno je da dostavi štampanu verziju prospekta.

Za pristup prospektu ne smije da se zahtijeva registracija, davanje izjave o prihvatanju ograničenja pravne odgovornosti ili plaćanje naknade.

Upozorenja kojima se navodi u kojim je državama članicama data ponuda ili izvršeno uključenje u trgovanje ne smatraju se izjavama o ograničenju pravne odgovornosti.

Svi odobreni prospekti ostaju javno dostupni u elektronskom obliku najmanje deset godina nakon njihovog objavljivanja na internet stranicama iz stava 1 ovog člana i člana 87 ovog zakona.

Odobren prospekt mora da sadrži istaknuto upozorenje u kojem se navodi kada ističe rok važenja prospekta.

U upozorenju iz stava 10 ovog člana navodi se da se obaveza dopune prospekta u slučaju značajnih novih činjenica, bitnih grešaka ili bitnih netačnosti ne primjenjuje nakon isteka roka važenja prospekta.

Bliže obaveze emitenta, ponuđača ili podnosioca zahtjeva za uključenje na regulisano tržište u cilju obezbjeđenja ujednačenosti u postupanju emitenta, ponuđača ili podnosioca zahtjeva za uključenje na regulisano tržište u izvršavanju obaveze objavljivanja prospekta kao i u izvršavanju obaveze nadležnih organa država članica da objave liste svih prospekata odobrenih u posljednjih dvanaest mjeseci, propisuje Komisija.“.

Član 43

Član 90 mijenja se i glasi:

„Kontrolu objavljivanja i oglašavanja u skladu sa odredbama čl. 50 do 89 ovog zakona Komisija vrši praćenjem, prikupljanjem i provjerom objavljenih informacija i obavještenja od odgovornih lica.

U svrhu sprovođenja kontrole iz stava 1 ovog člana Komisija je ovlašćena da zahtijeva dostavljanje odgovarajućih podataka, dokumentacije i izjašnjenja od lica odgovornih za sačinjavanje, objavljivanje i oglašavanje prospekta, kao i od:

- 1) lica koja su sa emitentom, ponuđačem ili sa licem koje zahtijeva uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu nad kojim Komisija sprovodi postupak kontrole, u odnosu povezanog lica, u smislu ovog zakona;
- 2) lica na koje je emitent, ponuđač ili lice koje zahtijeva uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu nad kojim Komisija sprovodi kontrolu izdvojila poslovne procese; i
- 3) lica koja ostvaruju kontrolu nad emitentom, ponuđačem ili licem koje zahtijeva uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu ili od lica nad kojima emitent, ponuđač ili lice koje zahtijeva uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu ostvaruje kontrolu u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi i postupak preuzimanja akcionarskih društava ili su na drugi način povezana sa emitentom, ponuđačem ili licem koje zahtijeva uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava.

Komisija je ovlašćena da kod lica iz stava 2 ovog člana izvrši i pregled poslovanja. Kada je za kontrolu nad licima iz stava 2 ovog člana ovlašćen drugi organ, pregled poslovanja tih lica Komisija obavlja u saradnji sa drugim organom.”.

Član 44

U članu 91 stav 1 na kraju tačke 5 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaju dvije nove tačke koje glase:

„6) naloži prestanak svakog postupanja koje je u suprotnosti sa odredbama čl. 50 do 89 ovog zakona; i

7) preduzme druge mjere koje su potrebne radi uklanjanja postojećih i mogućih posljedica kršenja odredbi čl. 50 do 89 ovog zakona.”.

Član 45

Poslije člana 91 dodaje se novi član koji glasi:

„Izveštaj o uspješnosti javne ponude

Član 91a

Emitent odnosno ponuđač je dužan da najkasnije u roku od tri radna dana od dana okončanja javne ponude objavi i dostavi Komisiji izvještaj o uspješnosti.

Izveštaj se objavljuje na isti način na koji je prospekt objavljen u skladu sa članom 84 ovog zakona.

Javna ponuda smatra se uspješnom ako je upisan i uplaćen prospektom utvrđen broj hartija od vrijednosti.

U slučaju iz stava 3 ovog člana Komisija donosi rješenje o utvrđivanju uspješnosti javne ponude.

Ako javna ponuda hartija od vrijednosti ne uspije, podnosilac zahtjeva je obavezan da obezbijedi povraćaj uplaćenih iznosa sredstava u roku od osam dana od dana isteka roka za upis i uplatu.

U slučajevima kada podnosilac zahtjeva odustane od emisije hartija od vrijednosti ili kada emisija akcija ne uspije, podnosilac zahtjeva je obavezan da o tome obavijesti Komisiju u roku od osam dana od dana donošenja odluke o odustajanju od emisije, odnosno od dana isteka roka za uplatu hartija od vrijednosti.

U slučaju kad podnosilac zahtjeva odustane od emisije hartija od vrijednosti Komisija donosi rješenje o obustavljanju postupka, a u slučaju kada emisija akcija ne uspije Komisija donosi rješenje o ukidanju rješenja o odobravanju prospekta za javnu ponudu emisije hartija od vrijednosti.

Formu i sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana propisuje Komisija.“.

Član 46

Poslije člana 92 dodaje se novi član koji glasi:

„Zabrana objavljivanja podataka i procjena u vezi državnih hartija od vrijednosti

Član 92a

Zabranjeno je od momenta pripreme emisije državnih dužničkih hartija od vrijednosti do momenta zvaničnog saopštenja organa državne uprave nadležnog za poslove finansija o zaključenju postupka emisije državnih dužničkih hartija od vrijednosti, da se u medijima i na javnim skupovima objavljuju materijalne informacije i drugi podaci čije bi objavljivanje moglo uticati na spremnost potencijalnih investitora da kupe državne dužničke hartije od vrijednosti.

Materijalna informacija je informacija od strateškog značaja koja može imati uticaj na kretanje cijene javnog duga na domaćem i međunarodnom tržištu kapitala.“.

Član 47

U članu 93 stav 1 tač. 5 i 7 brišu se.

U tački 8 riječi: „od 5.000.000 eura“ zamjenjuju se riječima: „od 1.000.000 eura“.

Tačka 9 briše se.

Dosadašnja tač. 6 i 8 postaju tač. 5 i 6.

Stav 2 mijenja se i glasi:

„U slučajevima iz stava 1 tač. 2, 5 i 6 ovog člana, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu može po sopstvenom izboru da sačini prospekt u skladu sa ovim zakonom.“.

Poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Karakteristike, kriterijume i način razvrstavanja, kao i uslove i način emitovanja dužničkih hartija od vrijednosti iz stava 1 ovog člana propisuje Komisija.

Uslove i način emitovanja i prodaje državnih dužničkih hartija od vrijednosti od strane Države propisuje Vlada.“.

Član 48

Poslije člana 93 dodaje se novi član koji glasi:

„Državni zapisi

Član 93a

„Državni zapisi su finansijski instrumenti koje emituje Crna Gora.

Uslove i način emitovanja i prodaje državnih zapisa iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove finansija.“.

Član 49

Član 94 mijenja se i glasi:

„Emitent u smislu čl. 98 do 124 ovog zakona je fizičko ili pravno lice, uključujući i državu, čije su hartije od vrijednosti uključene na regulisano tržište u Crnoj Gori ili državi članici, pri čemu je emitent u slučaju depozitarnih potvrda uključenih na regulisano tržište emitent hartija od vrijednosti na osnovu kojih su izdate potvrde o deponovanim hartijama od vrijednosti, nezavisno od toga da li su hartije od vrijednosti na koje se odnose depozitarne potvrde uključene na regulisano tržište ili nijesu uključene na regulisano tržište.“.

Član 50

Poslije člana 96 dodaje se novi član koji glasi:

„Primjena kod emitenta kojem je Crna Gora matična država članica i država članica domaćin

Član 96a

Odredbe čl. 94 do 124 ovog zakona primjenjuju se kod emitenta kojem je Crna Gora matična država članica.

Odredbe čl. 97 do 124 ovog zakona primjenjuju se i kod emitenta kojem je Crna Gora država članica domaćin, a čije su hartije od vrijednosti uključene samo na regulisano tržište u Crnoj Gori.

Emitent iz stava 2 ovog člana dužan je da javno objavljuje u skladu sa čl. 94 do 124 ovog zakona sve informacije koje je obavezan da objavljuje u skladu sa propisima matične države članice emitenta kojima su uređuju obaveze javnog objavljivanja informacija o emitentima čije su hartije od vrijednosti uključene na regulisano tržište, u sadržaju i rokovima koji su uređeni propisom matične države članice emitenta.“.

Član 51

U članu 97 stav 1 tačka 1 podtačka b mijenja se i glasi:

„b) u trećoj državi, država članica koju je emitent izabrao među državama članicama u kojima su njegove hartije od vrijednosti uključene na regulisano tržište i izbor matične države članice je važeći, osim ako emitent nije izabrao novu matičnu državu članicu iz tačke 3 ovog stava i obavijestio o izboru u skladu sa stavom 3 ovog člana.“.

Član 52

Poslije člana 97 dodaje se novi član koji glasi:

„Država članica domaćin

97a

Država članica domaćin iz čl. 94 do 124 ovog zakona je država članica u kojoj su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, ako se razlikuje od matične države članice.”.

Član 53

U članu 98 stav 1 poslije riječi „stranici,” dodaju se riječi: „u skladu sa članom 118 ovog zakona,” , a riječ „tri” zamjenjuje se riječju „četiri”.

U stavu 4 riječ „zakonom” zamjenjuje se riječima: „članom 20 ovog zakona”.

Stav 6 mijenja se i glasi:

„Finansijski iskazi se revidiraju u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, a izvještaj o reviziji koji je potpisalo lice odgovorno za reviziju finansijskih iskaza objavljuje se sa godišnjim finansijskim izvještajem.”.

Poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi:

„Bliži sadržaj i način izvještavanja propisuje Komisija.”.

Član 54

U članu 99 stav 1 mijenja se i glasi:

„Emitent akcija i nevladini hartije od vrijednosti je dužan da polugodišnji finansijski izvještaj za prvih šest mjeseci finansijske godine dostavi Komisiji, objavi ga na svojoj internet stranici u skladu sa članom 118 ovog zakona, najkasnije tri mjeseca nakon isteka izvještajnog perioda i obezbijedi njegovu javnu dostupnost u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja.

U stavu 4 poslije riječi „račune,” dodaju se riječi: „u skladu sa članom 20 ovog zakona”.

Stav 7 mijenja se i glasi:

„Polugodišnji izvještaj o upravljanju za emitenta akcija, pored elemenata iz stava 6 ovog člana, obavezno sadrži i podatke o najvećim transakcijama povezanih lica, i to minimum:

1) transakcije sa povezanim licima koje su se dogodile u prvih šest mjeseci tekuće poslovne godine, a koje su znatno uticale na finansijski položaj ili rezultate emitenta u tom periodu; i

2) sve promjene u transakcijama sa povezanim licima navedenim u posljednjim godišnjim finansijskim izvještajima koje bi mogle imati značajan uticaj na finansijski položaj ili rezultate emitenta u prvih šest mjeseci tekuće poslovne godine.”.

Poslije stava 7 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Ako je polugodišnji finansijski izvještaj bio predmet revizije, revizorski izvještaj će biti sačinjen u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, ako polugodišnji

finansijski izvještaj nije bio predmet revizije, emitent će o tome sačiniti izjavu u svom izvještaju.

Bliži sadržaj i način izvještavanja propisuje Komisija.”.

Član 55

Poslije člana 99 dodaje se novi član koji glasi:

„Izvještaj emitenta koji ima sjedište u državi članici

Član 99a

Za emitenta koji ima sjedište u državi članici godišnji izvještaj iz člana 98 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona i polugodišnji izvještaji iz člana 99 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona su izvještaji koje emitent sačinjava u skladu sa odgovarajućim neposredno primjenjivim pravnim aktima Evropske unije.

Bliži sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana propisuje Komisija.“.

Član 56

Član 100 briše se.

Član 57

U članu 101 stav 1 riječi: „čl. 98, 99 i 100 ovog zakona“ zamjenjuju se riječima: „čl. 98 i 99 ovog zakona“.

Član 58

Član 102 stav 2 mijenja se i glasi:

„Procenat glasačkih prava iz stava 1 ovog člana izračunava se u odnosu na sve akcije emitenta iste klase, sa pravom glasa, uključujući i sopstvene akcije emitenta i akcije kod kojih je ostvarivanje glasačkih prava obustavljeno ili ograničeno zakonom ili pravnim poslom.“.

U stavu 4 na kraju tačke 1 tačka-zarez se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „a ne duže od tri dana trgovanja nakon transakcije;”.

Poslije stava 5 dodaje se šest novih stavova koji glase:

„Obaveza iz stava 1 ovog člana odnosi se i na lice koje, neposredno ili posredno, u svoje ime i za svoj račun ili u svoje ime i za račun drugog fizičkog ili pravnog lica, drži:

- 1) akcije emitenta sa pravom glasa emitenta; i
- 2) potvrde o deponovanim akcijama emitenta.

Market mejker koji djeluje u okviru svojih ovlašćenja dužan je da u slučaju iz stava 4 tačka 3 ovog člana obavijesti Komisiju, da djeluje ili namjerava da djeluje kao market mejker u vezi sa određenim emitentom, najkasnije u roku od četiri dana trgovanja poslije dana kada akcionar ili fizičko ili pravno lice iz člana 103 ovog zakona:

- 1) sazna za sticanje ili otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava glasa ili je, zavisno od slučaja, trebalo da sazna za to, bez obzira na dan kada sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava ima pravno dejstvo; ili
- 2) je obaviješteno o događaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana.

Kada market mejker prestane da djeluje kao market mejker u vezi sa određenim emitentom, o tome obavještava Komisiju.

Pored ovlašćenja iz člana 123b ovog zakona, Komisija može da zahtijeva od market mejkera, u slučaju iz stava 4 tačka 3 ovog člana, da identifikuje akcije ili finansijske instrumente koje drži u svrhu djelovanja kao market mejker, i to bilo kojim dokazom, a ako ih market mejker ne identifikuje dužan je da ih drži na posebnom računu u svrhu identifikacije.

Pored ovlašćenja iz člana 123a ovog zakona, ako Komisija zahtijeva da market mejker i organizator tržišta i/ili emitent zaključe sporazum o održavanju tržišta, market mejker je dužan da na zahtjev Komisiji dostavi takav sporazum.

U slučajevima iz st. 7 do 10 ovog člana market mejker obavještava i nadležni organ matične države članice.”.

Član 59

U članu 104 stav 7 poslije riječi „člana” tačka postaje zarez i dodaju se riječi „kao i sljedeće informacije:

- 1) novonastala situacija u vezi sa pravima glasa;
- 2) lanac kontrolisanih društava preko kojih se finansijski instrumenti stvarno drže, ukoliko je to primjenjivo;
- 3) datum na koji je dostignut ili pređen prag;
- 4) za instrumente sa periodom izvršenja, naznaka datuma ili vremenskog perioda u kojem će se akcije steći ili u kojem se mogu steći, zavisno od slučaja;
- 5) datum dospijeca ili isteka instrumenta;
- 6) identitet imaoca; i
- 7) naziv emitenta. ”.

Poslije stava 7 dodaju se četiri nova stava koji glase:

„U smislu stava 7 tačka 1 ovog člana procenat prava glasa izračunava se upućivanjem na ukupan broj prava glasa i kapital, kako ih je posljednji put objavio emitent u skladu sa članom 106 ovog zakona.

Obavještavanje emitenta i Komisije kao nadzornog organa toga emitenta se vrši u roku iz člana 107 stav 3 ovog zakona.

Ako se finansijski instrument odnosi na više od jedne akcije, posebno se obavještava svaki emitent te akcije.

Obavještenje iz stava 9 ovog člana dostavlja se i nadležnom organu matične države članice.”.

Dosadašnji stav 8 postaje stav 12.

Član 60

U članu 107 stav 3 mijenja se i glasi:

„Obavještenje iz člana 102 stav 1 ovog zakona, akcionar, fizičko ili pravno lice dužno je da dostavi emitentu i Komisiji, bez odlaganja, a najkasnije u roku od četiri dana trgovanja od dana kada je fizičko ili pravno lice:

- 1) saznalo, ili s obzirom na okolnosti trebalo da sazna za sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja glasačkih prava, nezavisno od dana kada sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava proizvodi pravno dejstvo; i
- 2) saznalo ili s obzirom na okolnosti trebalo da sazna o događaju iz člana 102 stav 1 tačka 2 ovog zakona.“.

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Obavještenje iz člana 103 ovog zakona, akcionar, fizičko ili pravno lice dužno je da dostavi emitentu i Komisiji, bez odlaganja, a najkasnije u roku od dva dana trgovanja nakon transakcije od dana kada je fizičko ili pravno lice saznalo, ili s obzirom na okolnosti trebalo da sazna za sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja glasačkih prava, nezavisno od dana kada sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava proizvodi pravno dejstvo.

U cilju ostvarivanja prava na promjenu prava glasa, smatra se da je fizičko ili pravno lice saznalo ili trebalo da sazna za sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja glasačkih prava najkasnije u roku od dva dana trgovanja od dana izvršenja transakcije.“.

Poslije stava 5 dodaje se šest novih stavova koji glase:

„Obaveza obavješćavanja iz stava 3 ovog člana, koja nastaje čim procenat prava glasa dostigne, pređe ili padne ispod važećih pragova usljed transakcija navedenih u članu 103 ovog zakona, pojedinačna je obaveza svakog akcionara ili svakog fizičkog ili pravnog lica iz člana 103 ovog zakona, ili obaveza i jednih i drugih, u slučaju kad procenat prava glasa koji posjeduje svaka strana dostigne, pređe ili padne ispod važećeg praga.

U slučaju iz člana 103 stav 1 tačka 1 ovog zakona, obaveza obavješćavanja je zajednička obaveza koju dijele sve strane u ugovoru.

U slučaju iz člana 103 stav 1 tačka 8 ovog zakona, ako akcionar da punomoćje nekom licu u vezi sa jednom skupštinom akcionara, obavještenje može biti u vidu jednog obavješćenja u trenutku davanja punomoćja, pod uslovom da je u obavješćenju jasno navedeno kakva će biti situacija u vezi sa pravom glasa kada punomoćnik više ne može da vrši pravo glasa prema svom nahođenju.

U slučaju iz člana 103 stav 1 tačka 8 ovog zakona, ako punomoćnik dobije jedno ili više punomoćja u vezi sa jednom skupštinom akcionara, obavještenje može biti u vidu jednog obavješćenja u trenutku primanja punomoćja, pod uslovom da je u obavješćenju jasno navedeno kakva će biti situacija u vezi sa pravom glasa kada punomoćnik više ne može da vrši pravo glasa prema svom nahođenju.

Kad obavezu obavješćavanja ima više od jednog fizičkog ili pravnog lica, obavještenje može biti u vidu jednog zajedničkog obavješćenja.

Izuzetno od stava 12 ovog člana, korišćenje jednog zajedničkog obavješćenja ne izuzima bilo koje fizičko ili pravno lice od obaveze obavješćavanja.“.

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st. 6 i 7.

Član 61

Poslije člana 111 dodaje se novi član 111a koji glasi:

„Oslobađanje od objedinjavanja udjela matičnog društva društva za upravljanje i matičnog društva investicionog društva

Član 111a

Pored slučajeva iz člana 111 ovog zakona matično društvo investicionog društva i matično društvo društva za upravljanje nijesu dužni da objedinjavaju svoje udjele u skladu sa ovim zakonom sa udjelima kojima investiciono društvo i društvo za upravljanje upravljaju na pojedinačnoj osnovi pod uslovom da:

1) ne smiju da učestvuju u davanju posrednih ili neposrednih instrukcija ili na bilo koji drugi način da učestvuju u ostvarivanju prava glasa koje ima investiciono društvo ili društvo za upravljanje; i

2) investiciono društvo ili društvo za upravljanje mora da ima mogućnost da prava glasa iz imovine kojom upravlja ostvaruje nezavisno od matičnog društva.

Matično društvo koje namjerava da koristi oslobađanje od objedinjavanja iz stava 1 ovog člana dužno je da bez odlaganja dostavi obavještenje Komisiji kao nadzornom organu emitenta, čija su prava glasa povezana sa udjelima kojima upravlja društvo za upravljanje ili investiciono društvo koje sadrži:

1) spisak naziva tih investicionih društava i društava za upravljanje, sa naznakom nadzornih organa ili naznakom da ih ne nadzire nijedan organ, ali bez upućivanja na emitente na koje se odnose; i

2) izjavu da matično društvo ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, za svako društvo za upravljanje i investiciono društvo.

Matično društvo dužno je da redovno ažurira spisak iz stava 2 tačka 1 ovog člana.

Kada matično društvo namjerava da koristi oslobađanje od objedinjavanja iz stava 1 ovog člana samo u vezi sa finansijskim instrumentima iz člana 104 ovog zakona, ono obavještava Komisiju kao nadzorni organ emitenta samo o spisku iz stava 2 tačka 1 ovog člana.

Pored ovlašćenja iz člana 123b ovog zakona, matično društvo investicionog društva, odnosno matično društvo društva za upravljanje dužno je da na zahtjev Komisije kao nadzornog organa emitenta dokaže da:

1) su organizacione strukture matičnog društva i investicionog društva ili društva za upravljanje takve da se prava glasa ostvaruju nezavisno od matičnog društva;

2) lica koje odlučuju na koji način se prava glasa ostvaruju djeluju nezavisno;

3) ako je matično društvo klijent svog investicionog društva ili društva za upravljanje ili ima udio u imovini kojom upravlja investiciono društvo ili društvo za upravljanje, postoji jasno pisano ovlašćenje za nezavisan odnos između matičnog društva i investicionog društva ili društva za upravljanje.

Zahtjev iz stava 4 tačka 1 ovog člana podrazumijeva najmanje obavezu matičnog društva, investicionog društva ili društva za upravljanje da uspostave politike i procedure u pisanom obliku koje su namijenjene za sprečavanje distribucije informacija između matičnog društva i investicionog društva ili društva za upravljanje u vezi sa ostvarivanjem prava glasa.

Neposredna instrukcija iz stava 1 tačka 1 ovog člana znači svako uputstvo koje daje matično društvo ili drugo kontrolisano društvo matičnog društva, navodeći na koji će način investiciono društvo ili društvo za upravljanje u pojedinim slučajevima da ostvaruje prava glasa.

Posredna instrukcija iz stava 1 tačka 1 ovog člana podrazumijeva svako opšte ili posebno uputstvo bez obzira na oblik, koje daje matično društvo ili drugo kontrolisano društvo matičnog društva, kojim se ograničava diskreciono pravo investicionog društva ili društva za upravljanje u vezi sa ostvarivanjem prava glasa, kako bi služilo posebnim poslovnim interesima matičnog društva ili drugog kontrolisanog društva matičnog društva.

Obavještenje iz st. 2 i 4 ovog člana dostavlja se i nadležnom organu matične države članice.“.

Član 62

U članu 119 stav 3 riječi: „državama članicama“ se zamjenjuju riječima: „državama članicama domaćinima“.

Član 63

Naziv člana 123 mijenja se i glasi: „**Objavljivanje propisanih informacija**“.

U članu 123 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:
„Bliži način objavljivanja propisanih informacija propisuje Komisija.“.

Član 64

Poslije člana 123 dodaju se dva nova člana koja glase:

“Minimalni standardi za objavljivanje propisanih informacija

Član 123a

Objavljivanje propisanih informacija u smislu člana 123 ovog zakona vrši se u skladu sa minimalnim standardima iz st. 2 do 5 ovog člana.

Propisane informacije distribuiraju se na način koji obezbjeđuje mogućnost njihove distribucije široj javnosti, istovremeno u matičnoj državi članici ili državi članici iz člana 123 stav 4 ovog zakona, i u drugim državama članicama.

Propisane informacije se saopštavaju medijima kao cjelokupan neizmijenjeni tekst.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, u slučaju izvještaja i izjava iz čl. 98, 99 i 113 ovog zakona, zahtjev iz stava 3 ovog člana se smatra ispunjenim ako se objava koja se odnosi na propisane informacije saopšti medijima i ako ukazuje na to na kojim internet stranicama su dostupni relevantni dokumenti, pored dostupnosti u centralnom registru propisanih informacija.

Propisane informacije saopštavaju se medijima na način koji obezbjeđuje sigurnost saopštavanja, smanjuje rizik od izmjene podataka ili neovlašćenog pristupa i osigurava stalnost u vezi sa izvorima propisanih informacija.

Sigurnost primanja osigurava se tako da se odmah ispravi bilo koji propust ili prekid u saopštavanju propisanih informacija.

Emitent ili lice koje je zatražilo uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu bez saglasnosti emitenta nije odgovorno za sistemske greške ili manjkavosti u medijima kojima su saopštene propisane informacije.

Propisane informacije saopštavaju se medijima na način da nedvosmisleno može da se utvrdi da su u pitanju propisane informacije i da se jasno navede emitent, predmet propisanih informacija, vrijeme i datum kad je emitent ili lice koje je zatražilo uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu bez saglasnosti emitenta saopštilo informacije.

Emitent ili lice koje je zatražilo uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu bez saglasnosti emitenta dužno je da na zahtjev Komisiji saopšti sljedeće informacije u vezi sa bilo kojom objavom propisanih informacija:

- 1) ime lica koje je medijima saopštilo informacije;
- 2) pojedinosti o sigurnosnim mjerama;
- 3) vrijeme i datum kad su informacije saopštene medijima;
- 4) medij kojem su saopštene informacije; i
- 5) zavisno od slučaja, pojedinosti o bilo kojoj zabrani koju je donio emitent u vezi sa propisanim informacijama.

Ovlašćenja Komisije u nadzoru emitenata

Član 123b

Komisija ima ovlašćenje da:

- 1) zahtijeva od revizora, emitenata, vlasnika akcija ili drugih finansijskih instrumenata, ili lica iz člana 103 stav 1 i člana 104 stav 1 ovog zakona, kao i lica koja ih kontrolišu ili koja su pod njihovom kontrolom, da dostave potrebne informacije i dokumenta;
- 2) zahtijeva od emitenta da informacije iz tačke 1 ovog stava objavi javnosti na način i u rokovima koje Komisija smatra potrebnim, a može ih objaviti po sopstvenoj inicijativi u slučaju da emitent to ne učini;
- 3) zahtijeva od rukovodilaca emitenata i vlasnika akcija ili drugih finansijskih instrumenata, ili lica iz člana 103 stav 1 i člana 104 stav 1 ovog zakona, da obavijeste Komisiju o informacijama koje su potrebne u skladu sa zakonom, i ako je potrebno, pruže dodatne informacije i dokumenta;
- 4) obustavi ili zatraži od relevantnog regulisanog tržišta da obustavi trgovinu hartijama od vrijednosti najduže deset dana, ako postoji osnovana sumnja da su odredbe ovog zakona prekršene od strane emitenta;
- 5) zabrani trgovanje na regulisanom tržištu ako utvrdi ili ako postoji osnovana sumnja da su odredbe ovog zakona prekršene;
- 6) nadzire da emitent blagovremeno objavljuje informacije radi obezbjeđenja efikasnog i jednakog pristupa javnosti u svim državama članicama gde se trguje hartijama od vrijednosti i preduzima odgovarajuće mjere ako emitent ne objavljuje blagovremeno informacije;
- 7) objavi činjenicu da emitent, ili vlasnik akcija ili drugih finansijskih instrumenata, ili lice ili subjekti iz člana 103 stav 1 i člana 104 stav 1 ovog zakona, ne ispunjavaju svoje obaveze;

- 8) provjerava da li su dostavljeni podaci sačinjeni u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na izvještavanje i preduzima odgovarajuće mjere u slučaju otkrivenih povreda; i
- 9) vrši neposredni nadzor u skladu sa zakonom, radi utvrđivanja usklađenosti sa odredbama ovog zakona, u saradnji sa drugim organima.

Komisija ima sva kontrolna ovlašćenja koja su neophodna za vršenje poslova iz okvira svoje nadležnosti.

Pored ovlašćenja iz st. 1 i 2, Komisija je ovlašćena da u slučaju nalaganja otklanjanja nepravilnosti nastalih povredom odredbi čl. 98, 99, 112, 113 i 122 ovog zakona utvrdi iznos novčanih sredstava koji je emitent dužan da uplati Komisiji i to:

- do 10 000 000 eura ili do 5 % ukupnog godišnjeg prometa prema zadnjim dostupnim godišnjim izvještajima odobrenim od strane organa uprave, odnosno do dvostrukog iznosa ostvarene dobiti ili spriječenog gubitka zbog kršenja, ako je to moguće utvrditi, ono koje je više, u slučaju pravnog lica; i
- do 2 000 000 eura, ili u visini do dvostrukog iznosa ostvarene dobiti ili spriječenog gubitka zbog kršenja, ako je to moguće utvrditi, ono koje je više, u slučaju fizičkog lica.“.

Član 65

U članu 124 st. 2 i 4 riječi: „čl. 98, 99 i 100 ovog zakona” zamjenjuju se riječima: „čl. 98 i 99 ovog zakona”.

Poslije stava 4 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Kada se sjedište emitenta nalazi u trećoj zemlji, Komisija može odlučiti da se na tog emitenta ne primjenjuju odredbe čl. 98, 99, 101, 106, 107, 112, 113, 116, 117 i 122 ovog zakona, pod uslovom da zakon treće zemlje propisuje ekvivalentne zahtjeve i da taj emitent ispunjava te zahtjeve koje propisuje Komisija.

O slučajevima iz stava 5 ovog člana Komisija obavještava ESMA-u.

Informacije obuhvaćene zahtjevima propisanim u trećoj zemlji podnose se i objavljuju u skladu sa čl. 123 i 123a ovog zakona.”.

Član 66

U članu 126 stav 2 poslije riječi: „osim ako je“ dodaju se riječi: „datum od kojeg se finansijskim instrumentom više neće trgovati ili više neće biti uključen u trgovanje poznat i ako je“.

Član 67

U članu 127 stav 1 tačka 1 poslije riječi „trguje” dodaju se riječi: „ili pokuša da trguje”.

Član 68

U članu 128 stav 1 tačka 4 mijenja se i glasi:

„4) u vezi sa licima koja su zadužena za izvršavanje naloga koji se odnose na finansijske instrumente, informacije koje je prenio ili koje je plasirao klijent, a koje se odnose na naloge klijenta u izvršavanju naloga u vezi sa finansijskim instrumentima, u vezi sa jednim ili više emitenata finansijskih instrumenata ili sa jednim ili više

finansijskih instrumenata, koje bi, da su bile javno dostupne vjerovatno mogle da imaju značajan uticaj na cijene tih finansijskih instrumenata ili sa njima povezanih derivata.“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„U slučaju dugotrajnih procesa, procesa koji imaju za cilj da uzrokuju određene okolnosti ili imaju za posljedicu određene okolnosti ili određeni događaj, te buduće okolnosti ili taj budući događaj, kao i međufaze tog procesa koje su povezane sa postizanjem tih budućih okolnosti ili tog budućeg događaja, mogu se smatrati preciznim informacijama.“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Međufaza u dugotrajnom procesu smatra se insajderskom informacijom ako sama po sebi zadovoljava uslove da se smatra insajderskom informacijom iz st. 1 i 2 ovog člana.“.

U stavu 5 poslije riječi „vrijednosti“ stavlja se tačka, a riječi: „iz člana 135 stav 5 i 6 ovog zakona.“ brišu se.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Minimalnu vrijednost iz stava 6 ovog člana utvrđuje Komisija.“.

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st. 5 i 6.

Član 69

U članu 130 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Nadležni organ koji vrši diseminaciju statističkih podataka ili predviđanja koja bi mogla imati značajan uticaj na finansijska tržišta dužan je da te podatke i predviđanja distribuira na objektivan i transparentan način.“.

Član 70

U članu 131 stav 6 na kraju tačke 4 tačka-zarez se zamjenjuje tačkom, a tač. 5 i 6 brišu se.

Poslije stava 6 dodaju se dva nova stava koji glase:

„U slučaju pravnog lica, st. 1 do 6 ovog člana primjenjuju se na fizička lica koja učestvuju u odlučivanju o sticanju, otuđenju, otkazivanju ili izmjeni naloga za račun tog pravnog lica.

Odredbe st. 1 do 6 ovog člana primjenjuju se i na druga lica koja posjeduju insajderske informacije, a ne samo na lica iz stava 6 ovog člana, kada navedena lica znaju ili bi trebalo da znaju da se radi o insajderskim informacijama.“.

Član 71

U članu 132 stav 1 u uvodnoj rečenici poslije riječi: „pravno lice“ dodaju se riječi: „koje je zato trgovalo na osnovu insajderskih informacija po osnovu sticanja ili otuđenja“,.

U tački 1 poslije riječi „instrumenata“ dodaju se riječi: „na koje se odnose informacije“.

Tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) nije podstaklo, dalo preporuku, ili na drugi način uticalo na fizičko lice koje je u ime pravnog lica steklo ili otuđilo finansijske instrumente na koje se informacije odnose.“.

U stavu 2 na kraju tačke 2 tačka-zarez se zamjenjuje tačkom, a tač. 3, 4 i 5 brišu se.

Poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Smatra se da lice koje posjeduje insajderske informacije nije koristilo te informacije i da je zato trgovalo na osnovu insajderskih informacija po osnovu sticanja ili otuđenja kada to lice obavlja transakciju za sticanje ili otuđenje finansijskih instrumenata i da je transakcija obavljena radi izvršavanja dospjele obaveze u dobroj vjeri, a ne da se zaobiđe zabrana trgovanja na osnovu insajderskih informacija, a:

- 1) ta obaveza proizilazi iz datog naloga ili ugovora zaključenog prije nego što je to lice posjedovalo insajderske informacije; ili
- 2) ta je transakcija preduzeta kako bi se ispunile zakonom predviđene obaveze nastale prije nego što je to lice posjedovalo insajderske informacije.

Smatra se da lice koje posjeduje insajderske informacije nije koristilo te informacije i da je zato trgovalo na osnovu insajderskih informacija po osnovu sticanja ili otuđenja kada je to lice dobilo te insajderske informacije prilikom javnog preuzimanja ili spajanja društava koje koristi samo za potrebe postupka spajanja ili preuzimanja, pod uslovom da su u trenutku odobrenja spajanja ili prihvatanja ponude od strane akcionara društva sve insajderske informacije objavljene ili su na drugi način prestale da predstavljaju insajderske informacije.“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„Odredba stava 4 ovog člana ne primjenjuje se na sticanje udjela ispod kontrolnog praga u skladu sa zakonom kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava.“.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od st. 1 do 6 ovog člana, smatra se da je došlo do kršenja zabrane trgovanja na osnovu insajderskih informacija iz člana 127 ovog zakona ako Komisija utvrdi da je postojao nezakonit razlog za naloge za trgovanje, transakcije ili postupke.“.

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 5 i 6.

Član 72

U članu 133 poslije stava 2 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Ako je ponuda hartija od vrijednosti upućena isključivo profesionalnim investitorima saopštavanje informacija tim profesionalnim investitorima za potrebe pregovora o ugovornim uslovima njihovog učestvovanja u emitovanju obveznica od strane emitenta čiji su finansijski instrumenti uključeni u trgovanje na mjestu trgovanja, ili od strane bilo kojeg lica koje djeluje u njegovo ime ili za njegov račun, ne predstavlja istraživanje tržišta.

Smatra se da je saopštavanje iz stava 1 ovog člana izvršeno u okviru uobičajenog obavljanja posla, profesije ili dužnosti lica u skladu sa st. 8 i 9 ovog člana, zbog čega ne predstavlja nezakonito objavljivanje insajderskih informacija.

Emitent iz stava 1 ovog člana ili bilo koje lice koje djeluje u njegovo ime ili za njegov račun obezbjeđuje da profesionalni investitori koji primaju informacije budu

svjesni zakonskih obaveza koje iz toga proizilaze i da to potvrde u pisanom obliku kao i da budu svjesni sankcija koje se primjenjuju na trgovanje na osnovu insajderskih informacija i nezakonitog objavljivanja insajderskih informacija.“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„U smislu člana 134 ovog zakona smatra se da su insajderske informacije objavljene tokom istraživanja tržišta u uobičajenom obavljanju posla, profesije ili dužnosti tog lica kada je lice koje vrši istraživanje tržišta prilikom objavljivanja postupilo u skladu sa st. 9, 10 i 11 ovog člana.“.

U st. 4 i 5 riječi: „iz stava 3 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „iz stava 6 ovog člana“.

U stavu 7 riječi: „iz stava 6 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „iz stava 10 ovog člana“.

Dosadašnji st. 3, 4, 5, 6, 7 i 8 postaju st. 6, 8, 9, 10, 11 i 12.

Član 73

Naziv člana 134 mijenja se i glasi: **„Zabrana objavljivanja insajderskih informacija“**.

U stavu 1 poslije riječi: „pravno ili fizičko lice“ dodaju se riječi: „iz člana 131 stav 6 ovog zakona“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Dalje objavljivanje preporuka ili podsticanje drugih lica iz člana 131 stav 4 ovog zakona predstavlja nezakonito objavljivanje insajderskih informacija u smislu stava 1 ovog člana kada lice koje objavljuje preporuke ili podstiče druge zna ili bi trebalo da zna da se to zasniva na insajderskim informacijama.“.

Član 74

Naziv člana 135 mijenja se i glasi: **„Objavljivanje insajderskih informacija“**.

U stavu 1 poslije riječi: „o insajderskim informacijama“ dodaju se riječi: „koje se odnose na njega“.

U stavu 9 riječi: „ako je ta mogućnost obezbijeđena“ zamjenjuju se riječima: „umjesto na internet stranici emitenta kada mjesto trgovanja odluči da pruži tu mogućnost“.

Član 75

U članu 136 stav 1 u uvodnoj rečenici poslije riječi „odloži“ dodaju se riječi: „na sopstvenu odgovornost“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, emitent čiji su finansijski instrumenti uključeni u trgovanje samo na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava dostavlja Komisiji na njen zahtjev pisano obrazloženje i dok je emitent u mogućnosti da opravda svoju odluku o odlaganju nije dužan da vodi evidenciju o tom obrazloženju.“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„U slučaju dugotrajnog procesa koji se odvija u fazama i čija je svrha da prouzrokuje ili koji ima za rezultat određenu okolnost ili određeni događaj, emitent ili

učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte može na sopstvenu odgovornost da odloži objavljivanje insajderskih informacija koje se odnose na taj proces, u skladu sa stavom 1 ovog člana.”.

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 76

U članu 137 stav 1 poslije riječi „odloži“ dodaju se riječi: „na sopstvenu odgovornost“.

Stav 6 briše se.

Na kraju stava 7 tačka se briše i dodaju riječi: „utvrđenih ovim zakonom, uključujući finansijski holding, mješoviti finansijski holding, platnu instituciju, društvo za upravljanje imovinom, a isključujući osiguravajuće holdinge i mješovite osiguravajuće holdinge.“.

Dosadašnji stav 7 postaje stav 6.

Član 77

U članu 138 stav 1 poslije riječi „manipulacije“ dodaju se riječi: „i pokušaj manipulacije“.

Stav 2 briše se.

Član 78

U članu 139 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi: „Manipulacije na tržištu, u smislu ovog zakona, obuhvataju:“.

U tački 1 riječ „naloži“ zamjenjuje se riječju „naloge“, a na kraju podtačke b tačka-zarez postaje zarez i dodaju riječi: „u skladu sa članom 140 ovog zakona;“ i podtačka c briše se.

Poslije tačke 1 dodaje se nova tačka koja glasi:

„1a) stupanje u transakciju, davanje naloga za trgovanje ili bilo koju drugu aktivnost ili drugi postupak koji utiče ili će vjerovatno uticati na cijenu jednog ili više finansijskih instrumenata, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte u kojima se primjenjuju fiktivni postupci ili drugi oblik dovođenja u zabludu ili prevaru;“.

U stavu 2 tačka 2 riječi: „radi dovođenja“ zamjenjuju se riječima: „koje dovodi ili bi moglo dovesti“.

U tački 3 podtačka a poslije riječi: „ometa ili odlaže“ dodaju se riječi: „, odnosno može da ometa ili da odlaže“.

Član 79

Član 140 mijenja se i glasi:

„Zabrana iz člana 138 ovog zakona, ne odnosi se na manipulaciju tržištem iz člana 139 stav 1 tačka 1 ovog zakona, pod uslovom da lice koje učestvuje u transakciji, daje nalog za trgovanje ili sprovodi drugi postupak, dokaže da je ta transakcija, nalog ili postupak izvršen, odnosno sproveden u skladu sa zakonom, odnosno prihvaćenom tržišnom praksom iz st. 2 do 8 ovog člana.

Prihvaćena tržišna praksa je praksa koja se razumno očekuje na jednom ili više finansijskih tržišta i koje je prihvatila Komisija.

Tržišna praksa koju je Komisija uspostavila kao prihvaćenu tržišnu praksu na određenom tržištu ne smatra se primjenjivom na ostala tržišta, osim ako su nadležni regulatorni organi tih drugih tržišta prihvatili tu praksu u skladu sa st. 5 do 9 ovog člana.

Komisija može za određeno tržište da prihvati tržišnu praksu, ako su ispunjeni sljedeći kriterijumi, i to da:

- 1) obezbjeđuje znatan nivo transparentnosti prema tržištu;
- 2) obezbjeđuje visok stepen sigurnosti za djelovanje tržišnih mehanizama i odgovarajuće međudjelovanje mehanizama ponude i potražnje;
- 3) ima pozitivan uticaj na likvidnost i efikasnost tržišta;
- 4) uzima u obzir mehanizam trgovanja relevantnog tržišta i omogućava učesnicima na tržištu da reaguju blagovremeno i na odgovarajući način na situaciju na tržištu koju je izazvala ta praksa;
- 5) ne stvara rizike za cjelovitost povezanih tržišta relevantnog finansijskog instrumenta u Evropskoj uniji;
- 6) određena tržišna praksa, na osnovu istraživanja nadležnih organa iz drugih država ne doprinosi kršenju pravila ili propisa o sprječavanju zloupotrebe tržišta ili kodeksa ponašanja, bez obzira na tržište na kojem je sprovedeno; i
- 7) su uspostavljene strukturne karakteristike relevantnog tržišta, uređenost, vrste finansijskih instrumenata kojima se trguje i vrsta učesnika na tržištu uključujući obim učešća malih investitora na relevantnom tržištu.

Komisija je dužna da najmanje tri mjeseca prije prihvatanja tržišne prakse obavijesti ESMA-u o namjeri da prihvati tržišnu praksu i procjeni izvršenoj u skladu sa kriterijumima iz stava 4 ovog člana.

Ako Komisija prihvati tržišnu praksu suprotno mišljenju ESMA-e, dužna je da na svojoj internet stranici u roku od 24 sata od prihvatanja tržišne prakse, objavi obavještenje sa razlozima za uspostavljanje tržišne prakse suprotno mišljenju ESMA-e.

Ne dovodeći u pitanje prihvaćene tržišne prakse ustanovljene u skladu sa st. 2 do 8 ovog člana, emitent finansijskih instrumenata uključenih u trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava može zaključiti ugovor o pružanju likvidnosti za sopstvene akcije ako:

- 1) su uslovi ugovora o pružanju likvidnosti usklađeni sa kriterijumima navedenim u stavu 4 ovog člana;
- 2) je pružalac likvidnosti ovlašćen od strane Komisije u skladu sa ovim zakonom i registrovan kao član tržišta pri tržišnom operateru ili investicionom društvu koje upravlja rastućim tržištem malih i srednjih privrednih društava; i
- 3) tržišni operater ili investiciono društvo koje upravlja rastućim tržištem malih i srednjih privrednih društava u pisanom obliku potvrđuje emitentu da je primio primjerak ugovora o pružanju likvidnosti i da je saglasan sa uslovima ugovora.

Emitent iz stava 9 ovog člana mora u svakom trenutku da dokaže da su uslovi pod kojima je ugovor zaključen ispunjeni.

Emitent i tržišni operater ili investiciono društvo koje upravlja rastućim tržištem malih i srednjih privrednih društava dostavlja Komisiji na njen zahtjev primjerak ugovora o pružanju likvidnosti.

Komisija je dužna da najmanje svake dvije godine, preispita prihvaćenu tržišnu praksu, u skladu sa promjenama tržišta.

Bliže kriterijume i način prihvatanja tržišne prakse propisuje Komisija.“.

Član 80

U članu 141 stav 3 se mijenja i glasi:

„Odredbe st. 1 i 2 ovog člana, primjenjuju se i na druga lica koja u okviru svog poslovanja dogovaraju ili izvršavaju transakcije, uspostavljaju i održavaju efikasne mjere, sisteme i postupke za otkrivanje i prijavljivanje sumnjivih naloga i transakcija.“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Kada lica iz stava 3 ovog člana opravdano sumnjaju da bi nalog ili transakcija bilo kojeg finansijskog instrumenta, bilo da su predati ili izvršeni u ili van mjesta trgovanja, mogli da predstavljaju trgovanje na osnovu insajderskih informacija, manipulaciju na tržištu ili pokušaj trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacija na tržištu, ona o tome bez odlaganja obavještavaju Komisiju.“.

Član 81

U članu 142 na kraju stava 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „kao što su savjetnici, računovođe ili agencije za kreditni rejting.“.

Na kraju stava 3 tačka se briše i dodaju riječi: „i da su upoznati sa sankcijama koje se odnose na trgovinu na osnovu insajderskih informacija i nezakonito otkrivanje insajderskih informacija.“.

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Prilikom svakog ažuriranja iz stava 6 ovog člana navodi se i vrijeme kada je došlo do promjene zbog koje je ažuriranje sprovedeno.“.

Stav 8 mijenja se i glasi:

„Emitenti čiji su finansijski instrumenti uključeni u trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava imaju pravo da na svoje spiskove lica koja imaju pristup insajderskim informacijama uključe samo ona lica koja zbog svoje dužnosti ili položaja u emitentu imaju redovan pristup insajderskim informacijama.“.

Poslije stava 8 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Izuzetno od stava 9 ovog člana, ako je to opravdano zbog posebnih razloga u vezi sa integritetom tržišta, Komisija od emitenta čiji su finansijski instrumenti uključeni u trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava mogu da zahtijevaju da u svoje spiskove lica koja imaju pristup insajderskim informacijama uključe sva lica iz stava 1 ovog člana.

Spiskovi lica koja imaju pristup insajderskim informacijama iz stava 1 ovog člana dostavljaju se Komisiji na njen zahtjev u najkraćem roku.

Obrazac spiska lica koja raspolažu insajderskim informacijama utvrđuje Komisija.“.

Dosadašnji st. 7 i 8 postaju st. 8 i 9.

Član 82

U članu 143 stav 1 mijenja se i glasi:

„Objavljivanje ili distribucija u medijima informacija iz čl. 130, 134 i člana 139 stav 1 tačka 2 ovog zakona za potrebe novinarstva ili drugog oblika izražavanja u medijima, vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje sloboda medija i sloboda izražavanja, kao i pravilima, odnosno kodeksima novinarske struke, osim ako:

- 1) ta lica ili lica povezana s njima stiču direktnu ili indirektnu prednost ili korist od objavljivanja ili širenja tih informacija; ili
- 2) objavljivanje ili širenje ima namjeru obmanjivanja tržišta o ponudi, potražnji ili cijeni finansijskih instrumenata.“.

Član 83

U članu 144 stav 1 poslije riječi „obavijeste“ dodaju se riječi: „emitenta ili učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte i“.

Stav 4 mijenja se i glasi:

„Emitent ili učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte dužan je da objavi informacije o transakcijama iz stava 1 ovog člana u roku od dva radna dana od prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana.“.

Stav 7 mijenja se i glasi:

„Emitent ili učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte dužni su da obavijeste menadžera u emitentu o njegovim obavezama iz st. 1 do 8 ovog člana u pisanom obliku.“.

Poslije stava 8 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Iznos iz stava 2 ovog člana primjenjuje se na transakciju koja slijedi nakon što se dostigne ukupan iznos od 5.000 eura u jednoj kalendarskoj godini, koji se izračunava sabiranjem bez netiranja svih transakcija iz stava 1 ovog člana.

Komisija može na svojoj internet stranici objaviti informacije iz stava 4 ovog člana.“.

Član 84

U članu 145 stav 2 tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) transakcije koje su izvršila lica koja u okviru svog posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije ili neko drugo lice u ime lica koje obavlja upravljačke dužnosti ili lice koje je blisko povezano sa takvim licem, pa i u slučajevima kada se koristi diskreciono pravo;“.

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

“Transakcije na koje se odnose obaveze iz st. 1 do 7 ovog člana propisuje Komisija.“.

Član 85

U članu 147 stav 1 tačka 5 mijenja se i glasi:

„5) se trgovanje vrši u skladu sa pravilima i uslovima za program otkupa i mjerama stabilizacije.“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzeci iz stava 1 ovog člana primjenjuju se na emitenta ako emitent obavijesti Komisiju o svakoj transakciji u vezi sa programom otkupa, uključujući i informacije o

svim nalogima i transakcijama finansijskih instrumenata, koje su investiciona društva izvršila za sopstveni račun ili za račun klijenta i o pojedinostima tih transakcija finansijskih instrumenata.“.

U stavu 3 tačka 2 riječi: „sa stavom 4 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „sa stavom 5 ovog člana“, a tačka 4 mijenja se i glasi:

„4) trgovanje vrši u skladu sa pravilima i uslovima za program otkupa i mjerama stabilizacije.“.

U stavu 5 riječi: „iz st. 3 i 4 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „iz st. 4 i 5 ovog člana“.

U stavu 6 u uvodnoj rečenici riječi: „iz stava 5 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „iz stava 6 ovog člana“.

U stavu 7 riječi: „iz stava 5 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „iz stava 6 ovog člana“, a riječi: „koja je prethodno najavljena i“ brišu se.

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„Sadržaj obavještenja iz stava 4 ovog člana propisuje Komisija.“.

Dosadašnji st. 3, 4, 5, 6 i 7 postaju st. 4, 5, 6, 7 i 8.

Član 86

U članu 148 stav 4 riječi: „st. 1 i 2 ovog člana“ zamjenjuju se riječima: „st. 1, 2 i 3 ovog člana“.

Član 87

U članu 153 stav 2 na kraju tačke 2 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom, a poslije tačke 2 dodaje se nova tačka koja glasi:

“3) ispunjava uslove da bude imenovano za člana odbora direktora propisane zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava.”.

Poslije stava 8 dodaje se novi stav koji glasi:

„Organizator tržišta je obavezan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana prestanka mandata člana odbora direktora organizatora tržišta obavijesti Komisiju o prestanku mandata člana odbora direktora i da navede razloge za prestanak mandata.”.

Član 88

U članu 159 stav 1 na kraju tačke 4 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaje se nova tačka koja glasi:

„5) činjenice da predloženi sticalac nije osuđivan pravosnažnom sudskom odlukom na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci.“.

Član 89

U članu 203 poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

„Razmjena informacija iz st. 2 do 6 ovog člana ne smatra se odavanjem poslovne tajne.“.

Član 90

U članu 205 stav 3 poslije riječi: „akcionarsko društvo“ dodaju se riječi: „ili društvo sa ograničenom odgovornošću“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Na udjele i vlasnike udjela investicionog društva koje je osnovano i posluje kao društvo sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na akcije i akcionare investicionog društva.“.

Dosadašnji st. 4, 5 i 6 postaju st. 5, 6 i 7.

Član 91

Naziv člana 207 mijenja se i glasi: „**Pružanje investicionih i pomoćnih usluga**“.

U stavu 1 riječ „Pomoćne“ zamjenjuje se riječima: „Investicione i pomoćne“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Izuzetno od stava 1 ovog člana:

1) usluge iz člana 206 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona može da pruža i društvo za upravljanje investicionim fondovima koje je za to dobilo odobrenje Komisije u skladu sa zakonom kojim se uređuju investicioni fondovi;

2) usluge iz člana 206 stav 1 tač. 8 i 9 ovog zakona može da pruža i organizator tržišta koji je za te usluge dobio odobrenje Komisije u skladu sa ovim zakonom.“.

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 92

U članu 211 stav 2 mijenja se i glasi:

„Investiciono društvo mora da ima najmanje dva člana i to izvršnog direktora koji vode poslovanje i predstavlja i zastupa investiciono društvo samostalno, i jednog izvršnog direktora i jednog člana odbora direktora koji je zadužen za predstavljanje i vođenje poslova investicionog društva.“.

U stavu 3 na kraju tačke 3 tačka se zamjenjuje tačka-zarezom i dodaju se tri nove tačke koje glase:

„4) odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i iskustvo potrebno za vođenje poslova investicionog društva;

5) ispunjen uslov da nije u sukobu interesa u odnosu na investiciono društvo, relevantna lica i više rukovodiocce investicionog društva; i

6) ispunjene uslove da bude imenovan za člana odbora direktora društva propisane zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava.“.

Na kraju stava 6 tačka se briše i dodaju riječi: „i mora da poznaje crnogorski jezik tečno u govoru i pismu da bi mogao da obavlja tu funkciju.“.

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Na uslove za izbor izvršnog direktora i članove odbora direktora, kao i na uslove i pravno dejstvo oduzimanja saglasnosti za imenovanje članova odbora direktora shodno se primjenjuju odredbe čl. 153, 154 i 155 ovog zakona.“.

Član 93

U članu 217 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) danom raskida ili prestanka ugovora o radu na poslovima u investicionom društvu ili ovlašćenoj kreditnoj instituciji za koje je odobrenje izdato, o čemu je dužan da obavijesti Komisiju u roku od sedam dana od dana raskida ili prestanka ugovora o radu;”.

Član 94

U članu 220 stav 1 mijenja se i glasi:

„U rješenju Komisije kojim se izdaje dozvola za pružanje investicionih usluga navode se investicione usluge koje je investiciono društvo ovlašćeno da obavlja, kao i pomoćne usluge.“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Rješenje Komisije kojim se izdaje dozvola za pružanje investicionih usluga sadrži obavezno i:

- 1) informaciju o tome da li je investiciono društvo ovlašćeno da drži novac i/ili finansijske instrumente klijenata;
- 2) odobrenje za predložene članove odbora direktora, odnosno izvršnog direktora uz naznaku trajanja mandata za koji je odobrenje dato; i
- 3) odobrenje za imaoce kvalifikovanog učešća u investicionom društvu.“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Na podnošenje zahtjeva za proširenje dozvole za pružanje investicionih usluga, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na izdavanje dozvole za pružanje investicionih usluga investicionom društvu.“.

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 5.

Član 95

Član 222 mijenja se i glasi:

„Komisija će rješenjem oduzeti dozvolu za pružanje investicionih usluga i aktivnosti ako investiciono društvo:

- 1) ne počne da posluje u roku od 12 mjeseci od izdavanja dozvole;
- 2) dostavi Komisiji obavještenje pisanim putem da odustaje od obavljanja djelatnosti;
- 3) šest mjeseci uzastopno ne pruža investicione usluge iz člana 206 stav 1 ovog zakona za koje je izdata dozvola za pružanje investicionih usluga;
- 4) je steklo dozvolu za pružanje investicionih usluga na osnovu neistinitih ili obmanjujućih informacija ili na drugi nezakonit način;
- 5) više ne ispunjava uslove na osnovu kojih je dozvola izdata; i
- 6) krši odredbe ovog zakona.

O oduzimanju dozvole za pružanje investicionih usluga Komisija obavještava ESMA-u.“.

Član 96

Poslije člana 222 dodaju se dva nova člana koji glase:

**“Prestanak važenja dozvole za rad odnosno odobrenja za sticanje
kvalifikovanog učešća**

Član 222a

Komisija može donijeti rješenje o prestanku važenja dozvole za rad, saglasnosti, odnosno odobrenja na imenovanje i/ili odobrenje za sticanje kvalifikovanog učešća, u slučaju da subjekt nadzora postupa na način kojim se teže krše odredbe ovog zakona, propisi donijeti na osnovu ovog zakona ili odredbe drugog zakona kojim se uređuje poslovanje subjekta nadzora ili kada ta postupanja ponavlja, a naročito ako je zbog toga ugrožena likvidnost i/ili solventnost društva ili se radi o kršenju koje se ponavlja dva puta u tri godine.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana Komisija će odrediti rok u kojem subjekt nadzora ne može zahtijevati da mu se ponovo izda dozvola za rad, saglasnost odnosno odobrenje na imenovanje i/ili odobrenje za sticanje kvalifikovanog učešća, koji ne može biti duži od jedne godine.

Prestanak važenja odobrenja za imenovanje

Član 222b

Komisija može donijeti rješenje o prestanku važenja odobrenja za imenovanje člana odbora direktora i/ili izvršnog direktora investicionog društva ako:

- 1) član odbora direktora društva i/ili izvršni direktor nije obezbijedio sprovođenje ili nije sproveo izrečene mjere od strane Komisije;
- 2) član odbora direktora društva i/ili izvršni direktor nije obezbijedio ispunjenje organizacionih uslova za obavljanje djelatnosti propisanih ovim zakonom;
- 3) utvrdi da je član odbora direktora društva i/ili izvršni direktor u sukobu interesa zbog kojeg ne može ispunjavati svoje obaveze i dužnosti sa pažnjom dobrog privrednika; i/ili
- 4) član odbora direktora društva i/ili izvršni direktor ne ispunjava obavezu utvrđivanja i ocjenjivanja efikasnosti politika, mjera ili internih procedura vezanih za usklađenost društva sa odredbama ovog zakona ili obavezu preduzimanja odgovarajućih mjera u cilju otklanjanja nedostataka, odnosno nepravilnosti u poslovanju društva.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, Komisija može i posebnom mjerom privremeno zabraniti obavljanje funkcije člana odbora direktora investicionog društva i/ili izvršnog direktora tog investicionog društva.

Ako Komisija donese rješenje o prestanku odobrenja za imenovanje člana odbora direktora investicionog društva i/ili izvršnog direktora investicionog društva, to društvo je dužno da bez odlaganja donese odluku o opozivu imenovanja tog člana odbora direktora društva i/ili izvršnog direktora društva.

Društvo je dužno da obezbijedi da novi zahtjev za izdavanje odobrenja za imenovanje bude dostavljen Komisiji najkasnije u roku od trideset dana od dana prijema obavještenja o prestanku važenja odobrenja ili odbijanju izdavanja odobrenja za imenovanje člana odbora direktora investicionog društva i/ili izvršnog direktora investicionog društva.“.

Član 97

U članu 228 stav 1 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Investiciono društvo koje ima dozvolu Komisije za pružanje investicionih usluga, a namjerava da otpočne sa pružanjem investicionih i pomoćnih usluga na teritoriji druge države članice neposredno ili preko vezanog zastupnika sa sjedištem ili prebivalištem u Crnoj Gori ili namjerava da promijeni vrste usluga koje pruža ili obavlja, dužno je da Komisiji dostavi obavještenje koje sadrži:”.

Poslije stava 9 dodaje se novi stav koji glasi:

„Investiciono društvo može u državi članici domaćinu početi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti i/ili pomoćnih usluga navedenih u obavještenju iz stava 1 ovog člana počev od dana prijema obavještenja Komisije da je nadležnom organu države članice domaćina dostavila obavještenje u skladu sa stavom 2 ovog člana.”.

Član 98

U članu 229 stav 1 mijenja se i glasi:

„Investiciono društvo koje ima dozvolu Komisije za pružanje investicionih usluga, a ima namjeru da pruža investicione i pomoćne usluge u trećoj državi putem osnivanja filijala ili putem vezanog zastupnika sa sjedištem ili prebivalištem u toj državi članici dužno je da prije osnivanja filijale o toj namjeri obavijesti Komisiju.”.

Član 99

U članu 237 st. 5 i 6 brišu se.

Član 100

Član 238 mijenja se i glasi:

„Investiciono društvo može da imenuje vezanog zastupnika da za račun investicionog društva vrši promociju usluga investicionog društva, nudi usluge investicionog društva potencijalnim klijentima, vrši prijem i prenos naloga klijenata ili potencijalnih klijenata investicionom društvu, plasira finansijske instrumente i savjetuje u vezi sa finansijskim instrumentima i uslugama koje investiciono društvo nudi.

Vezani zastupnik ne smije da drži i raspolaže novcem ili finansijskim instrumentima klijenta ili potencijalnog klijenta investicionog društva.

Vezani zastupnik može poslove iz stava 1 ovog člana da obavlja samo u ime jednog investicionog društva.

Kada poslove iz stava 1 ovog člana za račun jednog investicionog društva obavlja drugo investiciono društvo i/ili kreditna institucija koja ima dozvolu za pružanje investicionih usluga, ova lica ne smatraju se vezanim zastupnikom, već se na njih shodno primjenjuju odredbe člana 237 ovog zakona.

Odredbe st. 1 do 4 ovog člana i člana 239 ovog zakona odnose se i na investiciono društvo iz države članice i treće države kada pruža usluge u Crnoj Gori u skladu sa odredbama člana 231 ovog zakona.”.

Član 101

Poslije člana 238 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Uslovi za vezanog zastupnika

Član 238a

Vezani zastupnik iz člana 238 ovog zakona može da bude fizičko ili pravno lice sa prebivalištem odnosno sjedištem u Crnoj Gori, koje ima dobru reputaciju i odgovarajuće opšte, poslovno i stručno znanje.

O imenovanju vezanog zastupnika investiciono društvo dužno je da obavijesti Komisiju i dostavi dokaze o ispunjavanju uslova iz stava 1 ovog člana.

Bliže kriterijume koje moraju da ispunjavaju fizička i pravna lica za obavljanje poslova iz člana 238 ovog zakona, kao i rokove i sadržaj obavještenja iz stava 2 ovog člana, propisuje Komisija.

Obaveze investicionog društva

Član 238b

Investiciono društvo je bezuslovno odgovorno za sve radnje ili propuste vezanog zastupnika koji pruža usluge za račun tog investicionog društva.

Prilikom imenovanja vezanog zastupnika investiciono društvo dužno je da:

- 1) putem sistema unutrašnje kontrole nadzire postupa li vezani zastupnik u skladu sa ovim zakonom i propisima koji se odnose na njegovo poslovanje prilikom obavljanja poslova iz člana 238 stav 1 ovoga zakona;
- 2) osigura da vezani zastupnik prije otpočinjanja pružanja usluga iz člana 238 ovog zakona klijentu ili potencijalnom klijentu jasno i nedvosmisleno navede u kom svojstvu i za račun kojeg investicionog društva pruža usluge; i
- 3) preduzme odgovarajuće mjere kako bi se izbjeglo da se poslovi vezanog zastupnika, osim poslova iz člana 231 stav 1 ovog zakona, negativno odražavaju na poslove koje vezani zastupnik obavlja za račun investicionog društva.“.

Član 102

U članu 240 poslije stava 3 dodaju se tri nova stava koji glase:

„Investiciono društvo može da registruje u CRPS samo one djelatnosti za koje je dobilo dozvolu Komisije u skladu sa ovim zakonom.

Investiciono društvo ne smije obavljati nijednu drugu djelatnost, osim djelatnosti za koju je dobilo dozvolu Komisije.

U CRPS ne može se upisati:

- 1) naziv privrednog društva koje sadrži riječi „investiciono društvo“ ili izvedenice te riječi, ako privredno društvo nema dozvolu izdatu u skladu sa ovim zakonom;
- 2) kao djelatnost privrednog društva investicione usluge i aktivnosti iz člana 206 ovog zakona bez dozvole izdate u skladu sa ovim zakonom.“.

Član 103

U članu 241 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Na postupak odlučivanja o izdavanju dozvole iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o izdavanju dozvole za pružanje investicionih usluga i aktivnosti investicionom društvu.

Bliži sadržaj i uslove za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana propisuje Komisija.“.

Član 104

Član 243 mijenja se i glasi:

„Dostupnost rješenja o izdatim dozvolama za pružanje investicionih usluga

Član 243

Komisija na svojoj internet stranici objavljuje rješenja o izdatim dozvolama za pružanje investicionih usluga i aktivnosti investicionim društvima.“.

Član 105

Član 244 mijenja se i glasi:

„Minimalni osnovni i regulatorni kapital investicionog društva

Član 244

Iznos minimalnog osnovnog kapitala investicionog društva zavisi od vrste i obima investicionih usluga i aktivnosti za koje investiciono društvo traži dozvolu Komisije.

Minimalni osnovni kapital iz stava 1 ovog člana mora da bude u cjelosti uplaćen u novcu prije upisa osnivanja investicionog društva u CRPS, a akcije koje čine osnovni kapital ne mogu biti izdate prije uplate punog iznosa za koji se izdaju.

Regulatorni kapital investicionog društva predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala.

Sastav osnovnog i regulatornog kapitala investicionog društva propisuje Komisija.“.

Član 106

Član 245 mijenja se i glasi:

„Osnovni kapital investicionog društva koje pruža investicione usluge i aktivnosti iz člana 206 stav 1 tač. 3 i 6 ovog zakona iznosi najmanje 750.000,00 eura.

Osnovni kapital investicionog društva koje pruža investicione usluge i aktivnosti iz člana 206 stav 1 tač. 1, 2, 4, 5 i 7 ovog zakona iznosi 75.000,00 eura, pri čemu investicionom društvu nije dozvoljeno da drži novac ili finansijske instrumente koji pripadaju klijentima.

Osnovni kapital investicionog društva koje pruža investicione usluge i aktivnosti iz člana 206 stav 1 tačka 9 ovog zakona, ako se bavi trgovanjem za sopstveni račun i za to ima odobrenje iznosi najmanje 750.000,00 eura.

Osnovni kapital investicionog društva koje nije investiciono društvo iz st. 1 do 3 ovog člana iznosi najmanje 150.000,00 eura.

Držanje finansijskih instrumenata za sopstveni račun investicionog društva se ne smatra trgovanjem za sopstveni račun u smislu člana 206 stav 1 tačka 3 ovog zakona samo ako investiciono društvo:

- 1) nije u potpunosti izvršilo naloge klijenta i ukupna tržišna vrijednost instrumenata ne prelazi gornju granicu od 15% osnovnog kapitala investicionog društva;
- 2) ispunjava zahtjeve koji se odnose na ograničenja izloženosti koje iznosi 25% njegovog regulatornog kapitala ili 150.000.000,00 eura, zavisno od toga koji je iznos veći; i
- 3) te instrumente drži na ograničeno vrijeme, do izvršenja transakcije.

Ulaganje kapitala investicionog društva radi sticanja i držanja finansijskih instrumenata kojima se aktivno ne trguje ne smatra se trgovanjem za sopstveni račun u smislu ovog člana.“.

Član 107

Čl. 246 i 247 brišu se.

Član 108

U članu 248 stav 4 riječi: „čl. 244, 245 i 246 ovog zakona“ zamjenjuju se riječima: „čl. 244 i 245 ovog zakona“.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Komisija može, u skladu sa svojim nadležnostima iz člana 249c stav 3, člana 327 i 327a ovog zakona, investicionom društvu da naloži sljedeće dodatne mjere, i to da:

- 1) raspolaže regulatornim kapitalom iznad zahtjeva o upravljanju rizicima, adekvatnosti kapitala, likvidnosti pod uslovima iz člana 248a ovog zakona, ili da prilagodi regulatorni kapital i likvidnu imovinu, u slučaju značajnih promjena u poslovanju investicionog društva;
- 2) unaprijedi aranžman, proces, mehanizam i strategiju investicionog društva sprovedenih u skladu sa čl. 249a i 251 ovog zakona;
- 3) u roku od jedne godine predstavi plan za ponovno uspostavljanje usklađenosti sa nadzornim zahtjevima u skladu sa čl. 244, 245, 248, 249, 249a, 249b, 249c i 249č ovog zakona, da odredi rok za sprovođenje tog plana i naloži poboljšanja tog plana u pogledu obima i roka;
- 4) primijeni posebne politike rezervisanja ili tretmana imovine u smislu kapitalnih zahtjeva;
- 5) suzi ili ograniči djelatnosti, poslovnih aktivnosti ili mreže investicionog društva ili naloži prestanak obavljanja djelatnosti koje predstavljaju pretjerani rizik za finansijsku stabilnost investicionog društva;
- 6) smanji rizike koji proizilaze iz djelatnosti, proizvoda i sistema investicionih društava;
- 7) ograniči varijabilne podsticaje na procenat neto prihoda ako ti podsticaji nijesu u skladu sa održavanjem dobre kapitalne osnove;
- 8) upotrebljava neto dobit za jačanje regulatornog kapitala;
- 9) ograniči ili zabrani raspodjele ili plaćanja kamata akcionarima, članovima ili imaočima instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ako to ograničenje ili

zabrana ne predstavlja nastanak statusa neispunjavanja obaveza investicionog društva;

- 10) sačini dodatne izvještajne zahtjeve ili zahtjeve za češćim izvještavanjem u odnosu na zahtjeve iz čl. 244, 245, 248, 249, 249a, 249b, 249c i 249č ovog zakona;
- 11) ispunji posebne likvidnosne zahtjeve o upravljanju rizicima, o adekvatnosti kapitala i o likvidnosti;
- 12) izvrši dodatne objave; i
- 13) smanji rizike za sigurnost mreže i informacionog sistema kako bi se garantovala povjerljivost, integritet i dostupnost podataka i imovine investicionog društva.“.

Član 109

Član 249 mijenja se i glasi:

„Upravljanje rizicima u smislu čl. 248, 248a, 248b, 249, 249a, 249b, 249c i 249č ovog zakona označava skup strategija i politika odnosno postupaka i metoda za utvrđivanje, mjerenje odnosno procjenjivanje, ovladavanje i praćenje rizika, uključujući i izvještavanje o rizicima kojima je investiciono društvo izloženo ili bi moglo da bude izloženo u svom poslovanju, uključujući i rizike povezane sa makroekonomskim okruženjem u kojem posluje s obzirom na stanje poslovnog ciklusa.

Investiciono društvo dužno je, srazmjerno složenosti, profilu rizičnosti, obimu poslovanja i toleranciji rizika koje je utvrdio odbor direktora investicionog društva, da uspostavi, primjenjuje i redovno ažurira strategije, politike, procese i sisteme za utvrđivanje, mjerenje, upravljanje i praćenje u pogledu:

- 1) bitnih izvora i efekata rizika za klijente i bilo kakvog značajnog uticaja na regulatorni kapital, u mjeri u kojoj je to primjenjivo s obzirom na odredbe o zaštiti imovine klijenata iz čl. 296 do 299 ovog zakona i, ako je to primjenjivo, osiguranje od profesionalne odgovornosti;
- 2) bitnih izvora i efekata rizika za tržište i bilo kakvog značajnog uticaja na regulatorni kapital;
- 3) bitnih izvora i efekata rizika za investiciono društvo, posebno onih kojima se može smanjiti dostupni regulatorni kapital; i
- 4) rizika likvidnosti tokom odgovarajućeg perioda, uključujući i dnevno praćenje, kako bi se osiguralo da investiciono društvo održava odgovarajuće nivoe likvidnih sredstava, pored ostalog u odnosu na rješavanje pitanja bitnih izvora rizika iz tač. 1 do 3 ovoga stava.

Bitni izvori rizika za investiciono društvo, u smislu stava 2 tačka 3 ovog člana, podrazumijevaju, ako je to relevantno, značajne promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti imovine, uključujući sva potraživanja od vezanih zastupnika, bankrot klijenta ili druge ugovorne strane, pozicije u finansijskim instrumentima, strane valute i robu.

U slučaju likvidacije investicionog društva ili u slučaju namjere prestanka poslovanja investicionog društva, Komisija zahtijeva da, uzimanjem u obzir održivosti svojih poslovnih modela i strategija, investiciono društvo na odgovarajući način

razmotri zahtjeve i potrebna sredstva koji su realni, u pogledu roka i održavanja regulatornog kapitala i likvidnih sredstava, tokom cijelog postupka izlaska sa tržišta.

Investiciono društvo dužno je da Komisiji dostavlja izvještaje o usklađenosti postupaka i metoda iz stava 1 ovoga člana sa odredbama čl. 248, 248a, 248b, 249, 249a, 249b, 249c i 249č ovog zakona.

Bliži način i rokove dostavljanja izvještaja iz stava 5 ovog člana, sadržaj politika i postupaka i zahtjeva u vezi sa upravljanjem rizicima, a naročito za kapitalne zahtjeve rizika za društvo, kapitalne zahtjeve rizika za klijente, kapitalne zahtjeve rizika za tržište, zahtjeve kojima se ograničava koncentracijski rizik, likvidnosne zahtjeve i izvještajne zahtjeve propisuje Komisija.“.

Član 110

Poslije člana 249 dodaju se četiri nova člana koji glase:

„Adekvatnost postupka procjene internog kapitala i interni proces procjene rizika

Član 249a

Investiciono društvo koje ne ispunjava uslove za malo i nepovezano investiciono društvo mora da ima uspostavljene dobre, efikasne i sveobuhvatne aranžmane, strategije i postupke za kontinuiranu procjenu i održavanje iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala i likvidne imovine koje smatra adekvatnim za pokrivanje rizika koje investiciono društvo može da predstavlja za druge i kojima je ono samo izloženo ili bi moglo biti izloženo.

Aranžmani, strategije i postupci iz stava 1 ovog člana redovno se ažuriraju, s obzirom na prirodu, obim i složenost poslovanja investicionog društva.

Komisija može investicionom društvu koje ispunjava uslove za malo i nepovezano investiciono društvo da naloži da primjenjuje zahtjeve iz stava 1 ovog člana, ako utvrdi da su takvi zahtjevi primjereni obimu i složenosti poslova tog investicionog društva.

Bliže uslove za investiciono društvo koje se ne smatra malim i nepovezanim investicionim društvom propisuje Komisija.

Odobrenje za interni model

Član 249b

Komisija investicionom društvu daje odobrenje za korišćenje internog modela.

Investiciono društvo dužno je da bez odlaganja obavijesti Komisiju o namjeri izmjene internog modela odobrenog u skladu sa stavom 1 ovog člana i da priloži odgovarajuću dokumentaciju na osnovu koje će Komisija ocijeniti zahtjeva li planirana izmjena promjenu odobrenja.

Komisija u roku od 30 dana od dana prijema obavještanja donosi rješenje o promjeni odobrenja iz stava 2 ovog člana.

Investiciono društvo dužno je da, bez odlaganja, obavijesti Komisiju ako prestane da ispunjava uslove za odobrenje iz stava 1 ovog člana.

Bliže uslove za korišćenje internog modela iz stava 1 ovog člana propisuje Komisija.

Kontinuirana provjera odobrenja za primjenu internih modela

Član 249c

Komisija redovno, a najmanje svake tri godine, provjerava usklađenost investicionih društava sa zahtjevima za odobrenje za primjenu internih modela.

Prilikom provjere iz stava 1 ovog člana Komisija će posebno uzeti u obzir promjene u poslovanju investicionog društva i primjenu internih modela na nove proizvode i provjeriti i procijeniti upotrebljava li investiciono društvo dobro razvijene i ažurirane tehnike i prakse za te interne modele.

Ako utvrdi značajne nedostatke vezano za pokrivenost rizika internim modelima, Komisija će naložiti investicionom društvu da otkloni te nedostatke ili će preduzeti druge mjere propisane ovim zakonom, uključujući mjere određivanja dodatnih kapitalnih zahtjeva ili viših multiplikacijskih faktora.

Ako brojna prekoračenja upućuju na to da interni model za tržišni rizik nije tačan ili više nije tačan, Komisija će donijeti rješenje o prestanku odobrenja za korišćenje internog modela ili naložiti u primjerenom roku investicionom društvu odgovarajuće mjere kojima se osigurava brzo poboljšanje internog modela.

Ako investiciono društvo više ne ispunjava propisane uslove za primjenu internog modela, Komisija će od investicionog društva da zahtijeva da dokaže da je uticaj neusklađenosti internog modela beznačajan ili da predstavi plan za njegovo usklađivanje i utvrdi rok za usklađivanje, a u određenim slučajevima će zahtijevati i doradu tog plana za usklađivanje sa propisanim uslovima.

Ako investiciono društvo ne može da ispuni propisane uslove za primjenu internog modela do utvrđenog roka iz stava 5 ovog člana ili ako nije na zadovoljavajući način dokazalo da je uticaj neusklađenosti beznačajan, Komisija će investicionom društvu oduzeti odobrenje za korišćenje internog modela.

Primjena

Član 249č

Investiciono društvo kojem je Komisija izdala dozvolu za pružanje investicionih usluga dužno je da ispunjava zahtjeve iz čl. 248, 248a, 248b, 249, 249a, 249b, 249c i 249č ovog zakona.

Zahtjevi iz stava 1 ovog člana ne odnose se na investiciona društva sa sjedištem u Crnoj Gori nad kojima se sprovodi nadzor radi utvrđivanja usklađenosti sa bonitetnim zahtjevima na osnovu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje kreditnih institucija.

Izuzetno od stava 1 ovog člana Komisija može da donese odluku o primjeni strožijih zahtjeva s obzirom na veličinu, prirodu, obim i složenost poslovanja investicionog društva kada investiciono društvo pruža investicione usluge iz člana 206 stav 1 tač. 3 i 6 ovog zakona, ako ukupna vrijednost imovine investicionog društva iznosi ili prelazi 5.000.000.000,00 eura izračunata kao prosjek prethodnih 12 mjeseci, ako investiciono društvo pruža te usluge u obimu u kojem bi moglo doći do sistemskog

rizika po investiciono društvo ili ako je investiciono društvo član sistema kliringa i saldiranja.“.

Član 111

Član 250 briše se.

Član 112

Poslije člana 267 dodaje se novi član koji glasi:

„Profesionalni investitor

Član 267a

Investiciono društvo dužno je da svoje klijente s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, finansijsku situaciju i ciljeve ulaganja, razvrsta na male i profesionalne investitore.

Investiciono društvo dužno je da donese i primjenjuje pisane interne politike i postupke za razvrstavanje klijenata iz stava 1 ovog člana.

Mali klijent je klijent investicionog društva koji u skladu sa odredbama ovog zakona ne ispunjava uslove za profesionalnog investitora.

Profesionalnim investitorom smatra se:

- 1) subjekt koji ima odobrenje za rad ili subjekt nadzora u poslovanju na finansijskim tržištima i to:
 - a) kreditne institucije;
 - b) investiciona društva;
 - c) druge finansijske institucije koje imaju dozvolu za rad ili su subjekti nadzora;
 - d) društva za osiguranje;
 - e) subjekti za zajednička ulaganja i njihova društva za upravljanje;
 - f) penzioni fondovi i njihova društva za upravljanje;
 - g) trgovci robom i robnim derivatima; i
 - h) drugi institucionalni investitori.
- 2) veliko društvo koje ispunjava dva od sljedećih uslova:
 - a) ima ukupnu aktivu od najmanje 20.000.000,00 eura;
 - b) ima godišnji neto prihod od najmanje 40.000.000,00 eura; i
 - c) ima kapital od najmanje 2.000.000,00 eura.
- 3) Vlada, centralna banka, međunarodne organizacije kao što su Svjetska banka, Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i druge slične međunarodne organizacije; i
- 4) drugi investitori čija je pretežna djelatnost ulaganje u finansijske instrumente, uključujući subjekte koji se bave sekjuritizacijom imovine ili drugim finansijskim transakcijama.“.

Član 113

Član 327 mijenja se i glasi:

„Nadzor Komisije nad licima koja pružaju investicione usluge i aktivnosti

Član 327

Komisija vrši nadzor u vezi sa primjenom i sprovođenjem ovog zakona i povezanih relevantnih propisa nad:

- 1) investicionim društvom sa sjedištem u Crnoj Gori i njegovom filijalom odnosno vezanim zastupnikom van Crne Gore;
- 2) kreditnom institucijom sa sjedištem u Crnoj Gori u dijelu poslovanja koji se odnosi na investicione usluge i aktivnosti i druge poslove i obaveze koje kreditna institucija ima u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 3) društvom za upravljanje sa sjedištem u Crnoj Gori u dijelu poslovanja koji se odnosi na investicione usluge i aktivnosti i druge poslove i obaveze koje društvo za upravljanje u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 4) filijalom investicionog društva sa sjedištem u državi članici koja posluje u Crnoj Gori;
- 5) filijalom kreditne institucije sa sjedištem u državi članici koja posluje u Crnoj Gori, u dijelu poslovanja koji se odnosi na investicione usluge i aktivnosti i druge poslove i obaveze koje filijala kreditne institucije obavlja u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 6) filijalom društva za upravljanje sa sjedištem u državi članici koja posluje u Crnoj Gori, u dijelu poslovanja koji se odnosi na investicione usluge i aktivnosti i druge poslove i obaveze koje filijala društva za upravljanje obavlja u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 7) filijalom društva iz treće zemlje koja je dobila odobrenje za rad u skladu sa ovim zakonom i/ili u Crnoj Gori pruža investicione usluge; i
- 8) vezanim zastupnikom lica iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava, sa sjedištem u Crnoj Gori.“.

Član 114

Poslije člana 327 dodaje se novi član koji glasi:

„Predmet i obim nadzora nad investicionim društvom sa sjedištem u Crnoj Gori

Član 327a

Komisija vrši nadzor nad cjelokupnim poslovanjem investicionog društva sa sjedištem u Crnoj Gori i nadzor na konsolidovanoj osnovi, uključujući i bonitetni nadzor.

Prilikom obavljanja nadzora nad investicionim društvom Komisija posebno:

- 1) kontroliše organizacione uslove, strategije, politike i postupke koje je investiciono društvo dužno da uspostavi i kontinuirano održava u svrhu usklađenosti poslovanja sa odredbama ovog zakona i drugih relevantnih propisa;
- 2) kontroliše postupa li investiciono društvo prilikom pružanja investicionih usluga u najboljem interesu klijenata i u skladu sa pravilima struke u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih relevantnih propisa; i

- 3) uzimajući u obzir veličinu, profil rizičnosti i poslovni model investicionog društva, u mjeri kojoj je to relevantno i potrebno, kontroliše aranžmane, strategije, postupke i mehanizme koje sprovode investiciona društva radi usklađivanja sa odredbama čl. 248, 249, 249a, 249b, 249c i 249č ovog zakona u svrhu osiguranja pravilnog upravljanja i pokrivanja rizika.

Na osnovu sprovedene kontrole iz stava 2 ovog člana Komisija utvrđuje posluje li investiciono društvo u skladu sa zakonom i drugim relevantnim propisima odnosno ima li uspostavljenu odgovarajuću organizacionu strukturu, strategije, politike i postupke, stabilan sistem upravljanja, regulatorni kapital koji osigurava primjeren sistem upravljanja i pokriva rizika kojima je ono izloženo ili bi moglo biti izloženo u svojem poslovanju i postupa li prilikom obavljanja usluga i aktivnosti u najboljem interesu svojih klijenata.

Bliži način i postupak sprovođenja nadzora, uzimajući u obzir veličinu, prirodu, obim i složenost poslova investicionog društva, njegov sistemski značaj, kao i načelo proporcionalnosti propisuje Komisija.“.

Član 115

U članu 331 stav 1 tačka 4 briše se.

U tački 9 podtačka b alineja 1 riječi: „je trgovanje, odnosno pružanje usluga njihova“ zamjenjuju se riječima: „je u svim tim slučajevima pojedinačno i ukupno“, a na kraju alineje 3 tačka-zarez se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „i izvještavaju Komisiju na njen zahtjev na osnovu čega smatraju da je njihova djelatnost pomoćna djelatnost uz osnovnu djelatnost;“.

Tačka 12 mijenja se i glasi:

„12) operatere koji trguju jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte, osim ako trguju za svoj račun, ne izvršavaju naloge klijenata i koji ne pružaju investicione usluge ili obavljaju druge investicione aktivnosti pod uslovom da ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja.“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Lica koja su izuzeta u skladu sa stavom 1 tač. 1, 8 i 9 ovog člana ne moraju da ispunjavaju uslove iz stava 1 tačke 11 ovog člana kako bi bile izuzete.“.

Član 116

U članu 342 stav 2 tačka 12 tačka na kraju rečenice zamjenjuje se tačka-zarezom i dodaju se tri nove tačke koje glase:

„13) Crna Gora i jedinica lokalne samouprave;

14) bliski rođaci i treća lica koja djeluju u ime i za račun lica iz tačke 9 ovog člana; i

15) matično društvo ili njegovo zavisno društvo iz iste grupe.“.

Član 117

U članu 345 poslije stava 3 dodaje se šest novih stavova koji glase:

„Ako dva ili više lica imaju neograničeno pravo raspolaganja u zajedničkom investicionom poslu, uzima se u obzir udio svakog od njih u skladu sa propisima prema

kojima se uređuje upravljanje novcem ili hartijama od vrijednosti kada se izračunavaju gornje granice iznosa zaštićenog potraživanja iz stava 1 ovog člana.

Udio svakog klijenta u zajedničkom investicionom poslu uzima se u obzir kod izračunavanja iznosa zaštićenog potraživanja iz stava 1 ovog člana.

U slučaju nedostatka posebnih odredbi kojima se propisuje udio svakog klijenta u investicionom poslu, iznos zaštićenog potraživanja će se ravnomjerno rasporediti između svih klijenata.

U slučaju kada klijent u zajedničkom investicionom poslu ne može neograničeno da raspolaze iznosom depozita ili hartijama od vrijednosti, lice koje ima neograničeno pravo raspolaganja prima isplatu zaštićenog potraživanja iz stava 1 ovog člana, pod uslovom da je identitet tog lica poznat ili se može identifikovati prije datuma donošenja odluke ili rješenja iz stava 3 ovog člana.

Odredba stava 7 ovog člana ne primjenjuje se na subjekte za zajednička ulaganja.

Zajednički investicioni posao iz stava 4 ovog člana je investicioni posao koji se sprovodi za račun dva ili više lica ili nad kojim dva ili više lica imaju prava koja se mogu koristiti na osnovu potpisa jednog ili više tih lica.“.

Član 118

U članu 351 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Komisija može da inicira ili da zatraži od organizatora Fonda obavljanje dodatne revizije vezane za procjenu rizika člana Fonda.“.

Dosadašnji stav 6 postaje stav 7.

Član 119

U članu 356 stav 2 riječi: „90 dana“ zamjenjuju se riječima: „tri mjeseca“.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Klijent člana Fonda radi zaštite svojih prava propisanih ovim zakonom može podnijeti tužbu protiv organizatora Fonda pred nadležnim sudom.“.

Član 120

U članu 360 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Informacije iz stava 2 ovog člana ne mogu se koristiti u reklamne svrhe.

Ograničavanje upotrebe objavljivanja informacija iz stava 2 ovog člana radi sprečavanja uticaja na stabilnost finansijskog sistema ili povjerenje klijenta propisuje Komisija.“.

Član 121

U članu 361 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„Na osnovu obavještenja iz stava 2 ovog člana Komisija preduzima sve potrebne mjere, uključujući izricanje kazni i oduzimanje dozvole za pružanje investicionih usluga i aktivnosti.“.

Član 122

U članu 371 stav 2 mijenja se i glasi:

„Na uslove za izbor izvršnog direktora i članove odbora direktora CKDD, kao i na uslove i pravno dejstvo oduzimanja saglasnosti za imenovanje članova odbora direktora shodno se primjenjuju odredbe čl. 153, 154 i 155 ovog zakona.”.

Član 123

U članu 393 stav 1 tačka 1 riječi: „evropskom valutnom jedinicom” zamjenjuju se riječima: „svim jedinicama, eurom”.

Član 124

U članu 394 stav 1 poslije riječi: „preko kojeg se” dodaju se riječi: „obavlja kliring i”.

U stavu 2 poslije riječi: „centralne banke” dodaje se zarez i riječi: „centralne druge ugovorne strane”.

U stavu 4 tačka 2 riječ „saldiranje” zamjenjuje se riječju „kliring”, a na kraju tačke 4 tačka-zarez se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „i o osnivanju se obavještava ESMA;”.

Član 125

U članu 396 stav 5 mijenja se i glasi:

„Centralna druga ugovorna strana iz stava 1 ovog člana, je pravno lice koje posreduje između drugih ugovornih strana u ugovorima kojima se trguje na jednom ili više finansijskih tržišta i postaje kupac svakom prodavcu i prodavac svakom kupcu.”.

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Učesnikom se može smatrati i indirektni učesnik u skladu sa članom 397 ovog zakona, ako je to opravdano radi sistemskog rizika i pod uslovom da je indirektni učesnik poznat sistemu.”.

Poslije stava 7 dodaju se dva nova stava koji glase:

„Operater sistema obavještava učesnike u sistemu o pravu države članice koje će se primjenjivati i o nadležnom nadzornom organu te države članice.

Svako lice koje ima pravni interes može, na pisani zahtjev, dobiti obavještenje od Komisije o sistemima u kojima učestvuje i informacije o glavnim pravilima kojima se uređuje poslovanje i rad tog sistema.”.

Dosadašnji stav 7 postaje stav 8.”

Član 126

U nazivu člana 398 i stavu 1 riječ „Obračun” zamjenjuje se riječju „Saldiranje”.

Član 127

U članu 404 stav 1 poslije riječi „Komisiju” dodaju se riječi: „i Centralnu banku Crne Gore”.

Na kraju stava 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „Evropski odbor za sistemske rizike, druge države članice i ESMA-u.”.

Član 128

U članu 405 stav 3 poslije riječi „uređuje” dodaju se riječi: „zaloga i”.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Kada operater sistema pruži kolateralno obezbjeđenje operateru drugog sistema u vezi sa interoperabilnim sistemom, na prava operatera sistema davaoca kolaterala na to kolateralno obezbjeđenje ne smije da utiče stečajni postupak protiv operatera sistema primaoca.“.

Član 129

U članu 406 stav 1 poslije riječi: „finansijske instrumente dati kao” dodaju se riječi: „zaloga i/ili”.

Član 130

Član 407 mijenja se i glasi:

„XII. KAZNE NE ODREDBE

Član 407

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji pristup svim dokumentima i podacima (član 26č stav 1 tačka 1);

2) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji pružanje informacije i dostavljanje podataka kada je uključeno u transakcije sa finansijskim instrumentima (član 26č stav 1 tačka 2);

3) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji informacije u vezi sa robnim derivatima, kada je učesnik na povezanim promptnim tržištima (član 26č stav 1 tačka 3);

4) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji nesmetano vršenje neposredne kontrole u poslovnim prostorijama, uz mogućnost privremenog oduzimanja dokumentacije i podataka kada posumnja da su ti dokumenti ili podaci povezani sa predmetom nadzora (član 26č stav 1 tačka 4);

5) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji pristup zapisima telefonskih razgovora, elektronske komunikacije ili drugim zapisima o trgovanju na tržištu kapitala koje su u skladu sa zakonom dužni da vode investiciona društva, ovlašćene kreditne institucije i finansijske institucije (član 26č stav 1 tačka 5);

6) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji relevantnu dokumentaciju u vezi sa veličinom i namjenom pozicije ili izloženosti riziku nastalom putem robnih derivata, kao i druge imovine ili obaveza na tržištu kapitala (član 26č stav 1 tačka 6);

7) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji nesmetano vršenje drugih ovlašćenja Komisije u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima (član 26č stav 1 tačka 7);

8) ne sačini i ne objavi prospekt prije javne ponude odnosno uključivanja hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu (član 50 stav 1);

9) objavi prospekt bez odobrenja Komisije (član 50 stav 4);

10) su informacije sadržane u prospektu netačne i nepotpune (član 51 stav 3);

11) ne uključi bitne informacije u prospekt koje pred upozorenja iz člana 56 stav 4 tačka 2 ovog zakona obuhvataju potrebne informacije koje su neophodne investitoru kako bi izvršio procjenu: imovine i obaveza, dobiti i gubitaka, finansijskog položaja i očekivanja emitenta i bilo kojeg jemca, prava povezanih sa hartijama od vrijednosti i razloga emisije i efekata na emitenta (član 59 stav 1);

12) u prospektu ne navede najvišu cijenu i/ili najveću količinu hartija od vrijednosti ako su dostupne ili metode procjene i kriterijume i/ili uslove u skladu sa kojima treba da se odredi konačna ponuđena cijena, i objašnjenje svih korišćenih metoda procjene, ako konačna cijena ponude i količina hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene ne mogu da budu uključene u prospekt (član 65 stav 1 tačka 1);

13) ne obezbijedi povlačenje prihvatanja ponude za kupovinu ili upis hartija od vrijednosti u roku od najmanje dva radna dana, od dana objavljivanja konačne cijene ponude i količine hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene, ako konačna cijena ponude i količina hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene ne mogu da budu uključene u prospekt (član 65 stav 1 tačka 2);

14) ne dostavi bez odlaganja Komisiji informacije o konačnoj cijeni ponude i količini hartija od vrijednosti i ne objavi ih na način na koji je objavljen prospekt (član 65 stav 2);

15) sve aktivnosti u vezi sa javnom ponudom ili uključivanjem hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu ne sprovodi preko investicionih društava, koja su u skladu sa ovim zakonom ovlašćena za pružanje investicionih usluga, kada vrši javnu ponudu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori ili podnosi zahtjev za uključivanje hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu u Crnoj Gori (član 82 stav 3);

16) ne dostavi Komisiji odobreni prospekt u elektronskom obliku i ne objavi prospekt u skladu sa članom 84 ovog zakona i nakon objavljivanja, ne obavijesti Komisiju o načinu objavljivanja prospekta, najkasnije do početka ponude, odnosno do uključivanja hartija od vrijednosti na regulisano tržište (član 83 stav 1);

17) tekst i forma prospekta i dopune prospekta koji su objavljeni ili javno dostupni nijesu istovjetni izvornom tekstu koji je odobrila Komisija (član 85);

18) ne dostavi na zahtjev investitoru bez naknade štampani prospekt, ako je prospekt objavljen u elektronskom obliku (član 86 stav 1);

19) ne objavi i ne dostavi Komisiji izvještaj o uspješnosti u roku od tri radna dana od dana okončanja javne ponude (član 91a stav 1);

20) ne dostavi godišnji finansijski izvještaj Komisiji i ne objavi ga na svojoj internet stranici, najkasnije četiri mjeseca od završetka finansijske godine, i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost, u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 98 stav 1);

21) godišnji finansijski izvještaj ne sadrži podatke iz člana 98 stav 2 ovog zakona;

22) ne dostavi polugodišnji finansijski izvještaj za prvih šest mjeseci finansijske godine Komisiji i ne objavi ga na svojoj internet stranici u skladu sa članom 118 ovog zakona, najkasnije tri mjeseca nakon isteka izvještajnog perioda i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 99 stav 1);

23) polugodišnji finansijski izvještaj ne sadrži podatke iz člana 99 stav 2 ovog zakona;

24) ne obavijesti emitenta o svom pravu glasa kada dostigne, pređe ili padne ispod praga od 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% i 75% kao rezultat sticanja ili otuđenja akcija emitenta, ako stekne ili otuđi akcije emitenta koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu (član 102 stav 1 tačka 1);

25) ne obavijesti emitenta o svom pravu glasa kada dostigne, pređe, ili padne ispod praga iz člana 102 stav 1 tačka 1 ovog zakona, kao rezultat promjene broja akcija sa pravom glasa na koje je podijeljen akcionarski kapital emitenta ili promjene broja glasačkih prava iz tih akcija emitenta, ako stekne ili otuđi akcije emitenta koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu (član 102 stav 1 tačka 2);

26) ne obavijesti Komisiju da djeluje ili namjerava da djeluje kao market mejker u vezi sa određenim emitentom, u slučaju iz člana 102 stav 4 tačka 3 ovog zakona, najkasnije u roku od četiri dana trgovanja poslije dana kada akcionar ili fizičko ili pravno lice iz člana 103 ovog zakona sazna za sticanje ili otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava glasa, ili je, zavisno od slučaja, trebalo da sazna za to, bez obzira na dan kada sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava ima pravno dejstvo ili je obaviješteno o događaju iz člana 102 stav 1 tačka 2 ovog zakona (član 102 stav 7);

27) na zahtjev Komisije ne dostavi sporazum o održavanju tržišta zaključen između market mejkera i organizatora tržišta i/ili emitenta (član 102 stav 10);

28) ne objavi informacije o nastalim promjenama i novom ukupnom broju akcija sa pravom glasa, na svojoj internet stranici posljednjeg dana u mjesecu, u kojem je došlo do promjene broja akcija sa pravom glasa na koje je podijeljen akcionarski kapital emitenta ili promjene broja prava glasa iz tih akcija (član 106);

29) ne objavi podatke iz obavještenja na svojoj internet stranici po prijemu obavještenja iz člana 107 stav 2 ovog zakona bez odlaganja, a najkasnije do kraja trećeg dana trgovanja od dana prijema obavještenja (član 107 stav 7);

30) istovremeno ne dostavi i Komisiji obavještenja i informacije koje se dostavljaju emitentu u skladu sa čl. 102, 103 i 104 i čl. 107, 108, 110 i 111 ovog zakona (član 109 stav 1);

31) ne dostavi bez odlaganja obavještenje Komisiji, kao nadzornom organu emitenta, čija su prava glasa povezana sa udjelima kojima upravlja društvo za upravljanje ili investiciono društvo koje sadrži spisak naziva tih investicionih društava i društava za upravljanje, sa naznakom nadzornih organa ili naznakom da ih ne nadzire nijedan organ, ali bez upućivanja na emitente na koje se odnose i izjavu da matično društvo ispunjava uslove člana 111a stav 1 ovog zakona, za svako društvo za upravljanje i investiciono društvo (član 111a stav 2);

32) ne ažurira redovno spisak iz člana 111a stav 2 tačka 1 ovog zakona (član 111a stav 3);

33) prilikom sticanja ili otuđenja sopstvenih akcija, samostalno ili preko lica koje djeluje u svoje ime, a za račun emitenta, procenat prava glasa dostiže, prelazi ili pada ispod praga od 5% ili 10% prava glasa, ne objavi procenat prava glasa iz tih akcija najkasnije četvrtog dana trgovanja od dana sticanja ili otuđenja akcija (član 112 stav 1);

34) ne sačini izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama državi, na konsolidovanoj osnovi a djeluje u ekstraktivnoj industriji ili djelatnosti sječe šuma (član 113 stav 1);

35) ne objavi izvještaj iz člana 113 stav 1 ovog zakona najkasnije šest mjeseci nakon završetka finansijske godine i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 113 stav 2);

36) ne obezbijedi jednak tretman svih vlasnika vlasničkih hartija od vrijednosti koji su u istom položaju (član 116 stav 1);

37) ne obezbijedi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti informacije i resurse neophodne za ostvarivanje njihovih prava, kao i kontinuitet cjelovitosti i tačnosti podataka (član 116 stav 2);

38) ne pruži vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti informacije o mjestu, vremenu održavanja i dnevnom redu skupštine, ukupnom broju akcija i pravima glasa, kao i o pravima vlasnika akcija da učestvuju na skupštini akcionara (član 116 stav 3 tačka 1);

39) ne priloži punomoćje vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti koji imaju pravo glasa na skupštini akcionara, u pisanoj formi ili u elektronskom obliku, zajedno sa obavještenjem o održavanju i dnevnom redu skupštine, ili na zahtjev nakon dostavljanja obavještenja o skupštini akcionara (član 116 stav 3 tačka 2);

40) ne odredi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti kao posrednika finansijsku instituciju preko koje akcionari mogu da ostvaruju svoja finansijska prava (član 116 stav 3 tačka 3);

41) ne objavi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti podatke o prenosu prava i isplati dividende, kao i o emisiji novih akcija, uključujući informacije o mogućim novim prenosima prava, upisu, opozivu ili konverziji (član 116 stav 3 tačka 4);

42) ne obezbijedi da svi imaoci dužničkih hartija od vrijednosti, koje su jednako rangirane, imaju isti položaj u pogledu prava sadržanih u tim dužničkim hartijama od vrijednosti, i ne obezbijedi informacije i resurse neophodne za ostvarivanje njihovih prava i kontinuitet cjelovitosti i tačnosti podataka (član 117 stav 1);

43) ne pruži vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti informacije o mjestu, vremenu i dnevnom redu sastanka vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti, isplati kamata, vršenju konverzije, razmjeni, upisu ili pravu na odricanje i otplatu kao i o pravima vlasnika da učestvuju na sastanku vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti (član 117 stav 3 tačka 1);

44) ne priloži punomoćje vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti koji ima pravo glasa na sastanku vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti, u pisanoj formi ili u elektronskom obliku, zajedno sa obavještenjem o sastanku, ili na zahtjev, nakon obavještenja o sastanku (član 117 stav 3 tačka 2);

45) ne odredi vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti kao platnog agenta finansijsku instituciju, preko koje imao bi dužničkih hartija od vrijednosti mogu da ostvaruju svoja finansijska prava, osim ako emitent sam pruža finansijske usluge (član 117 stav 3 tačka 3);

46) ne dostavi Komisiji radi objavljivanja na internet stranici Komisije propisane informacije istovremeno sa objavljivanjem tih informacija (član 118 stav 1);

47) ne objavi propisane informacije iz člana 118 stav 1 ovog zakona na crnogorskom jeziku, ako su hartije od vrijednosti uključene za trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori (član 119 stav 1);

48) ne objavi bez odlaganja svaku promjenu prava iz akcija, uključujući promjene derivativnih hartija od vrijednosti koje je izdao i koje mu omogućavaju pristup akcijama (član 122 stav 1);

49) propisane informacije iz člana 118 ovog zakona ne objavi na način kojim se obezbjeđuje brz i nediskriminatoran pristup tim informacijama, u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore i ne ih učini dostupnim centralnom registru propisanih informacija (član 123 stav 1);

50) ne saopšti informacije na zahtjev Komisije u vezi sa bilo kojom objavom propisanih informacija iz člana 123a stav 9;

51) ne obavijesti Komisiju bez odlaganja o svakom finansijskom instrumentu za koji je podniet zahtjev za uklanjanje u trgovanje, koji je uključen za trgovanje ili kojim se prvi put trguje na mjestu trgovanja (član 126 stav 1);

52) ne obavijesti Komisiju o prestanku trgovanja finansijskim instrumentom, odnosno da finansijski instrument više nije uključen za trgovanje, osim ako je datum od kojeg se finansijskim instrumentom više neće trgovati ili više neće biti uključen u trgovanje poznat i ako je informacija o tome data u obavještenju iz člana 126 stav 1 ovog zakona (član 126 stav 2);

53) trguje ili pokuša da trguje finansijskim instrumentima na osnovu insajderskih informacija ili preporučuje ili podstiče drugo lice da trguje na osnovu insajderskih informacija ili objavljuje insajderske informacije suprotno odredbama ovog zakona (član 127);

54) objavi drugom licu insajderske informacije koje posjeduje, osim ako se insajderske informacije objavljuju u okviru redovnog obavljanja posla, profesije ili dužnosti (član 134);

55) ne objavi insajderske informacije na svojoj internet stranici i ne čuva ih najmanje pet godina od dana objavljivanja (član 135 stav 2);

56) reklamira svoju djelatnost prilikom objavljivanja insajderskih informacija (član 135 stav 3);

57) ne objavi bez odlaganja insajderske informacije o jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte koje posjeduje u vezi sa poslovanjem, uključujući atmosferske aktivnosti koje taj učesnik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo posjeduje ili kontroliše, koje sadrže relevantne informacije o kapacitetu i iskorišćenosti postrojenja, uključujući nedostupnost tih postrojenja (član 135 stav 5);

58) insajderske informacije koje objavi trećem licu u okviru redovnog obavljanja posla, profesije ili dužnosti, ne učini javno dostupnim u potpunosti

istovremeno sa objavljivanjem u slučaju namjernog objavljivanja trećem licu, odnosno bez odlaganja u slučaju nenamjernog objavljivanja (član 135 stav 7);

59) ne obavijesti bez odlaganja nadležni regulatorni organ kada odloži objavljivanje insajderskih informacija u skladu sa članom 136 stav 1 ovog zakona (član 136 stav 2);

60) ne obavijesti nadležni organ koji vrši nadzor nad tom institucijom o odlaganju objavljivanja insajderskih informacija i uz obavještenje ne dostavi dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 137 stav 1 ovog zakona (član 137 stav 2);

61) ne prijavi Komisiji bez odlaganja naloge i transakcije, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, koji mogu da predstavljaju trgovanje ili pokušaj trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacija na tržištu (član 141 stav 2);

62) ne sačini spisak lica koja imaju pristup insajderskim informacijama uključujući i lica koja za njih obavljaju poslove koji omogućavaju pristup insajderskim informacijama kao što su savjetnici, računovođe ili agencije za kreditni rejting (član 142 stav 1);

63) spisak iz člana 142 stav 1 ovog zakona, redovno ne ažurira i ne dostavlja Komisiji na zahtjev i spisak ne čuva najmanje pet godina od dana sačinjavanja, odnosno ažuriranja (član 142 stav 2);

64) ne obezbijedi da lica iz člana 142 stav 1 ovog zakona sa insajderskim informacijama postupaju u skladu sa ovim zakonom i aktima emitenta i da sačine pisanu izjavu da prihvataju obaveze utvrđene zakonom i aktom emitenta i da su upoznati sa sankcijama koje se odnose na trgovinu na osnovu insajderskih informacija i nezakonito otkrivanje insajderskih informacija (član 142 stav 3);

65) ne obavijesti Komisiju o svim podacima transakcije stabilizacije najkasnije na kraju sedmog dana trgovanja od dana transakcija (član 147 stav 5);

66) upravlja poslovanjem regulisanog tržišta u Crnoj Gori bez dozvole za rad izdate od strane Komisije, u skladu sa ovim zakonom (član 150 stav 1);

67) ne obavijesti Komisiju o prestanku mandata člana odbora direktora i navede razloge za prestanak mandata, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri dana od dana prestanka mandata člana odbora direktora organizatora tržišta (član 153 stav 9);

68) trguje finansijskim instrumentima suprotno članu 157 stav 1 ovog zakona;

69) daje savjete u vezi sa trgovinom finansijskim instrumentima ili izborom investicionog društva (član 157 stav 2);

70) bez prethodno dobijene saglasnosti Komisije za sticanje, odnosno povećanje kvalifikovanog učešća stekne, odnosno poveća, direktno ili indirektno, kvalifikovano učešće u organizatoru tržišta, na način da procenat akcija sa pravom glasa ili učešća u kapitalu dostigne ili pređe 20%, 30% ili 50% učešća u kapitalu organizatora tržišta (član 158 stav 1);

71) ne obavijesti Komisiju prije direktnog ili indirektnog otuđenja kvalifikovanog učešća u organizatoru tržišta ispod 20%, 30% ili 50% učešća u ukupnom kapitalu organizatora tržišta, i u obavještenju ne navede visinu učešća koje planira da otuđi (član 158 stav 3);

72) bez odlaganja ne obavijesti Komisiju ako sazna za sticanje, povećanje ili otuđenje učešća u svom kapitalu koje pređe ili padne ispod praga iz člana 158 ovog zakona (član 165 stav 1);

73) ne obavijesti Komisiju najkasnije do 31. marta tekuće godine o akcionarima koji posjeduju kvalifikovano učešće i visini njihovih učešća zaključno sa 1. januarom tekuće godine (član 165 stav 2);

74) ne pribavi saglasnosti Komisije za statusnu promjenu prije podnošenja prijave za upis statusne promjene u CRPS (član 176);

75) ne primi na zahtjev kao člana, odnosno učesnika lice koje ispunjava uslove iz člana 184 stav 1 ovog zakona, u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva (član 184 stav 2);

76) bez odlaganja ne obavijesti Komisiju: o podnijetim zahtjevima i odlukama po zahtjevima za prijem člana, odnosno prestanak članstva na regulisanom tržištu, u roku od tri radna dana od dana donošenja odluka ili o podnijetim zahtjevima i odlukama po zahtjevima za uključenje na listing iz člana 195 ovog zakona, za uključenje ili isključenje hartija od vrijednosti na službenu kotaciju regulisanog tržišta ili ako član regulisanog tržišta nije u mogućnosti da izvršava finansijske obaveze ili ako član regulisanog tržišta ima finansijske poteškoće koje, po njegovom mišljenju mogu dovesti u pitanje finansijsko stanje i integritet tog člana regulisanog tržišta (član 184 stav 3);

77) ne obavijesti emitenta da se njegovim hartijama od vrijednosti trguje na regulisanom tržištu (član 188 stav 3);

78) za finansijske instrumente koji su uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu ne objavi trenutne cijene i obim ponude i tražnje, kao i obim ponude i tražnje za trgovanje po cijenama koje se objavljuju preko sistema trgovanja (član 190 stav 1);

79) pruža investicione usluge i pomoćne usluge kao pretežnu djelatnost bez dozvole koju izdaje Komisija (član 205 stav 2);

80) ne obavijesti Komisiju u roku od sedam dana od dana raskida ili prestanka ugovora o radu na poslovima u investicionom društvu ili ovlašćenoj kreditnoj instituciji za koje je odobrenje izdato (član 217 stav 1 tačka 1);

81) ne obezbijedi da novi zahtjev za izdavanje odobrenja za imenovanje bude dostavljen Komisiji najkasnije u roku od trideset dana od dana prijema obavještenja o ukidanju, prestanku ili odbijanju izdavanja odobrenja za imenovanje člana odbora direktora društva i/ili izvršnog direktora (član 222b stav 4);

82) ne obavijesti Komisiju o svim bitnim promjenama uslova na osnovu kojih je dozvola izdata (član 225 stav 1);

83) ne obavijesti Komisiju u pisanoj formi kada prestane da pruža usluge za koje je dozvola izdata, u roku od sedam dana od dana prestanka pružanja usluge za koju je dozvola izdata (član 225 stav 2);

84) ne obavijesti Komisiju u pisanoj formi kada nastupi promjena podataka na osnovu kojih je dozvola izdata, u roku od sedam dana od dana nastupanja promjene podataka na osnovu kojih je dozvola izdata (član 225 stav 3);

85) ne obavijesti Komisiju prije osnivanja filijale o namjeri da pruža investicione i pomoćne usluge u trećoj državi putem osnivanja filijala ili putem vezanog zastupnika sa sjedištem ili prebivalištem u toj državi članici (član 229 stav 1);

86) ne postupi u skladu članom 238b stav 2 tač. 1 do 3 ovog zakona prilikom imenovanja vezanog zastupnika;

87) ne uspostavi, ne primjenjuje i redovno ne ažurira strategije, politike, procese i sisteme za utvrđivanje, mjerenje, upravljanje i praćenje u skladu sa članom 249 stav 2 tač. 1 do 4, srazmjerno složenosti, profilu rizičnosti, obimu poslovanja i toleranciji rizika koje je utvrdio odbor direktora investicionog društva;

88) ne obavijesti Komisiju, bez odlaganja, o namjeri izmjene internog modela odobrenog u skladu sa članom 249b stav 1 ovog zakona i ne priloži odgovarajuću dokumentaciju, na osnovu koje će Komisija ocijeniti zahtijeva li planirana izmjena promjenu odobrenja (član 249b stav 2);

89) ne organizuje čuvanje evidencije i dokumenata o svim izvršenim uslugama i transakcijama, a naročito o izvršavanju obaveza prema klijentima ili potencijalnim klijentima (član 258 stav 1 tačka 1);

90) ne snima telefonske razgovore ili elektronsku komunikaciju transakcija zaključenih trgovanjem za svoj račun, kao i primanje, prenos i izvršavanje naloga klijenata, bez obzira da li je transakcija zaključena (član 258 stav 1 tačka 2);

91) ne obezbjeđuje snimanje telefonskih razgovora i elektronsku komunikaciju opremom koju je dao na korišćenje zaposlenom ili ugovaraču ili čiju je upotrebu od strane zaposlenog ili ugovarača investiciono društvo dozvolilo (član 258 stav 1 tačka 3);

92) ne obavijesti klijenta prije pružanja investicionih i pomoćnih usluga da će telefonska komunikacija ili razgovori između investicionog društva i njegovih klijenata biti zabilježeni (član 258 stav 1 tačka 4);

93) pruža investicione i pomoćne usluga klijentu koji nije obaviješten u skladu sa članom 258 stav 1 tačka 4 ovog zakona (član 258 stav 2);

94) ne čuva evidencije koje vodi u skladu sa odredbama ovog zakona na trajnom mediju koji omogućava Komisiji brz pristup informacijama i rekonstrukciju ključnih faza obrade svake transakcije ili jednostavno utvrđivanje ispravki ili drugih izmjena, kao i sadržaja evidencija prije ispravki ili izmjena ili sprječavanje manipulacija ili promjena podataka iz evidencija na drugi način (član 258 stav 5);

95) ne dostavlja Komisiji izvještaje radi ocjene adekvatnosti kapitala, unutrašnje kontrole investicionog društva i računovodstvenih procedura za određivanje adekvatnosti kapitala i upravljanje izloženosti rizicima (član 261 stav 1);

96) ne dostavi Komisiji izvještaj nezavisnog revizora najkasnije do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu (član 261 stav 2);

97) ne razvrsta na male i profesionalne investitore svoje klijente, s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, finansijsku situaciju i ciljeve ulaganja (član 267a stav 1);

98) ne donese i ne primjenjuje pisane interne politike i postupke za razvrstavanje klijenata iz člana 267a stav 1 ovog zakona (član 267a stav 2);

99) ne obavijesti klijenta i od klijenta ne zatraži saglasnost za izvršenje naloga van regulisanog tržišta ili MTP-a, i to za svaku transakciju pojedinačno, kada je

procedurom investicionog društva predviđena mogućnost izvršenja naloga van regulisanog tržišta ili MTP-a (član 269 stav 4);

100) izvršava naloge klijenata, a ne objedini i ne objavi jednom godišnje za svaku klasu finansijskih instrumenata pet najboljih mjesta izvršenja naloga, u odnosu na obim trgovanja na kojima je izvršavalo naloge klijenata u prethodnoj godini, kao i podatke o ostvarenom kvalitetu izvršenja tih naloga (član 269 stav 8);

101) ne zaključi ugovor sa klijentom u pisanoj formi kojim se uređuju međusobna prava i obaveze i drugi uslovi pod kojima investiciono društvo pruža investicione usluge klijentu (član 270 stav 1);

102) ne otvori kod kreditne institucije račun za plaćanje klijenta koji je odvojen od računa za plaćanje investicionog društva (član 271 stav 1);

103) koristi hartije od vrijednosti na vlasničkom računu bez naloga klijenta odnosno te hartije od vrijednosti pozajmljuje bez ugovora iz člana 270 ovog zakona ili pisanog ovlašćenja klijenta (član 272 stav 3);

104) odbije izvršenje naloga koji je u skladu sa ovim zakonom i ne postupa u skladu sa uslovima koje je klijent naveo u nalogu (član 273 stav 1);

105) ne vodi knjigu naloga u pisanoj ili elektronskoj formi, u koju se upisuju nalozi klijenata za kupovinu ili prodaju kao i opozivi tih naloga na način kojim se bilježi vrijeme naloga, bez odlaganja nakon prijema naloga i koji sprječava naknadnu izmjenu naloga na način koji nije odobrio klijent (član 273 stav 6 tačka 1);

106) prima i upisuje naloge klijenata van svojih poslovnih prostorija (član 273 stav 6 tačka 2);

107) ne izda pisanu potvrdu klijentu o izvršenju naloga, najkasnije do kraja radnog dana u kojem je nalog izvršen (član 283 stav 1);

108) ne organizuje poslovanje i ne vodi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i druge evidencije koje se odnose na potraživanja klijenata koja su osigurana u skladu sa ovim zakonom, na način koji omogućava provjeru poslovanja člana Fonda u skladu sa ovim zakonom (član 358 stav 1);

109) ne dostavlja Komisiji i organizatoru Fonda, podatke iz evidencija iz člana 358 stav 1 ovog zakona, ako ima klijente čija su sredstva osigurana u skladu sa odredbama ovog zakona (član 358 stav 2);

110) obavlja poslove CKDD-a bez dozvole za rad dobijene od Komisije (član 367 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1 do 7, 20 do 48, 53, 54, 57 i 58, 62 do 65 i 70 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 do 4.000 eura.

Za najteže prekršaje iz stava 1 ovog člana može se izreći i novčana kazna u procentu od 1% do 10% povrijeđene zaštićene vrijednosti.“.

131

Poslije člana 407 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 407a

Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu koje od momenta pripreme emisije državnih hartija od vrijednosti do momenta zvaničnog saopštenja Ministarstva finansija o zaključenju postupka emisije državnih hartija od vrijednosti javno objavi informacije o emisiji.

Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u mediju koje od momenta pripreme emisije državnih hartija od vrijednosti do momenta zvaničnog saopštenja Ministarstva finansija o zaključenju postupka emisije državnih hartija od vrijednosti javno objavi informacije o emisiji.

Novčanom kaznom od 5.000 do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice koje od momenta pripreme emisije državnih hartija od vrijednosti do momenta zvaničnog saopštenja Ministarstva finansija o zaključenju postupka emisije državnih hartija od vrijednosti javno objavi informacije o emisiji.

Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice koje od momenta pripreme emisije državnih hartija od vrijednosti do momenta zvaničnog saopštenja Ministarstva finansija o zaključenju postupka emisije državnih hartija od vrijednosti javno objavi informacije o emisiji.“.

Član 132

Poslije člana 411 dodaje se novi član koji glasi:

„Rok za usklađivanje propisa

Član 411a

Propisi iz člana 26a stav 3, člana 56 stav 6, člana 58b stav 6, člana 58c stav 5, člana 58č stav 3, člana 61 stav 7, člana 71 stav 10, člana 79 stav 6, člana 84 stav 12, člana 91a stav 3, člana 98 stav 9, člana 99 stav 9, člana 99a stav 2, člana 123 stav 5, člana 124 stav 5, člana 128 stav 8, člana 142 stav 12, člana 145 stav 8, člana 147 stav 9, člana 238a stav 3, člana 241 stav 3, člana 244 stav 4, člana 249 stav 6, člana 249a stav 4, člana 249b stav 5, člana 327a stav 4, člana 360 stav 4 i člana 406a stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“.

Član 133

U članu 419 stav 3 riječi: „iz člana 205 stav 4“ zamjenjuju se riječima: „iz člana 205 stav 5“.

Član 134

Član 422 mijenja se i glasi:

„Odredbe člana 12 stav 3, člana 15 stav 1 tač. 2 do 8, člana 23 stav 1 tačka 15 podtačka b, člana 26h stav 1 tačka 25, člana 41 stav 4, člana 42, člana 43 stav 3, člana 45, člana 61 stav 2, čl. 62 i 63, člana 68 st. 2 do 6, člana 72 stav 2, člana 73 stav 3, čl. 76, 78, 80 i 81, člana 82 stav 2, člana 83 stav 2, člana 93 stav 1 tač. 3, 6 i 8, člana 96a, člana 97, člana 97a, člana 102 stav 4 tačka 4 i stav 11, člana 104 stav 11, člana 111a stav 9, člana 114 stav 2, člana 117 st. 4 i 5, člana 118 stav 5, člana 119 st. 2, 3 i 4, člana 120, člana 122 stav 3, člana 123 st. 3 i 4, člana 124 stav 2 tačka

2 i st. 4 i 6, člana 126 stav 4, člana 128 stav 1 tačka 2, člana 136 stav 2, člana 140 stav 4 tačka 5 i st. 5 i 6, člana 149, člana 157 stav 1 tačka 2, člana 167, člana 169 stav 8, člana 179, člana 183 st. 6 do 8, člana 187 stav 5, člana 189 st. 3, 6, 7 i 8, člana 192, člana 200 stav 4, člana 202 stav 5, čl. 203 i 204, člana 207 stav 1 tač. 2 i 3, člana 219 stav 4, člana 220 stav 5, člana 221, člana 222 stav 2, čl. 226, 227, 228, 230, 231 i 233, člana 236 stav 2, člana 263 stav 5, člana 267a stav 4 tačka 3, čl. 287 i 288, člana 292 stav 3 tačka 3, člana 307 stav 3 tačka 5, člana 311 stav 1 tačka 5, člana 323 stav 4, člana 324 stav 3 tačka 2, člana 325 stav 1 tačka 4, čl. 328 i 330, člana 331 stav 1 tačka 7, člana 332 stav 7, člana 393 stav 1 tačka 2 podtačka b, člana 396 stav 3 tač. 2 i 7, člana 404 st. 3 i 4, člana 405 stav 2 i člana 406 stav 2 primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.“.

Član 135

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 1/07) kojom je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Postojeća zakonska osnova za funkcionisanje tržišta kapitala je Zakon o tržištu kapitala ("Službeni list Crne Gore", broj 01/18 od 04.01.2018), kojim se uređuju: uslovi za osnivanje i rad tržišta kapitala; vrste finansijskih instrumenata; emisija hartija od vrijednosti; organizacija i poslovanje investicionih društava; regulisano tržište kapitala; sekundarno trgovanje hartijama od vrijednosti; registracija finansijskih instrumenata, kliring, saldiranje i registracija transakcija finansijskih instrumenata; objavljivanje finansijskih i drugih podataka i izvještavanje emitenata i drugih učesnika na tržištu kapitala; zabrana zloupotreba na tržištu kapitala; i druga pitanja od značaja za rad tržišta kapitala.

Predloženim izmjenama zakona stvara se temelj za jačanje transparentnosti, efikasnosti i integriteta crnogorskog tržišta kapitala, koje podrazumijeva visok stepen zaštite interesa akcionara i šire investicione zajednice, što je neophodno za održivo jačanje povjerenja i stimulisanje aktivne investicione klime u Crnoj Gori.

Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024-2027, planirano je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala za IV kvartal 2025. godine, a primjena istog za IV kvartal 2026. godine, radi daljeg usaglašavanja sa propisima EU.

S tim u vezi, potrebno je unaprijediti postojeći normativni okvir kroz izmijenjen i dopunjen Zakon o tržištu kapitala, odnosno nastaviti usklađivanje zakonodavnog

okvira sa pravnom tekovinom EU, radi ispunjavanja kriterijuma za pregovaračka poglavlja 6 i 9. Prvenstveno se usklađivanje vrši sa sljedećim direktivama:

- Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2014/57/EU od 16. aprila 2014. godine o krivičnim sankcijama za zloupotrebu tržišta;
- Uredba (EU) 2017/1129 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude hartija od vrijednosti ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ;
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/528 od 16. decembra 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2017/1129 Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu sadržaja minimalnih informacija u dokumentu koji se objavljuje da se ostvari pravo na izuzeće od objave prospekta u vezi sa preuzimanjem uz zamjensku naknadu u ponudi za preuzimanje, spajanjem ili podjelom;
- Direktiva 2004/109/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. decembra 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi sa informacijama o izdavaocima čije su hartije od vrijednosti uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ;
- Direktiva 2007/14/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 8. marta 2007. o utvrđivanju detaljnih pravila za sprovođenje određenih odredbi Direktive 2004/109/EZ o usklađivanju zahtjeva transparentnošću u vezi sa informacijama o emitentima čije su hartije od vrijednosti uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu;
- Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EU) br. 596/2014 od 16. aprila 2014. - godine o zloupotrebi tržišta (Regulativa o zloupotrebi tržišta) i prestanku važenja Direktive 2003/6/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ;
- Direktiva 2014/65/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. maja 2014. o tržištu finansijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU;
- Direktiva 2006/49/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2006. o adekvatnosti kapitala investicionih društava i kreditnih institucija.

Najznačajnije izmjene u dijelu: definicije upravljanja portfeljem, matičnog i zavisnog društva, naredne ponude hartija od vrijednosti, izvršenja naloga za račun klijenta, sadržaja skraćenog prospekta, regulisanja univerzalnog dokumenta o registraciji, prospekta EU-a za oporavak, prospekta EU-a za rast, pojednostavljene obaveze objavljivanja za sekundarna izdanja, preciznije regulisanje prava na odustanak kupovine ili upisa, načina objavljivanja prospekta, regulisanje kontrole objavljivanja i oglašavanja, regulisanja izvještaja o uspješnosti javne ponude, izvještaja emitenta koji ima sjedište u državi članici, ovlašćenja Komisije u nadzoru emitenata, preciznije definisanje manipulacije i zabrane manipulacije na tržištu, uvođenja mogućnosti da se investiciono društvo osniva i kao društvo sa ograničenom odgovornošću, ukidanja dozvole za rad odnosno odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća i ukidanje odobrenja za imenovanje, uslova za vezanog zastupnika, obaveze investicionog društva, preciziranja osnovnog i regulatornog kapitala, definisanja adekvatnosti postupka procjene internog kapitala i internog procesa procjene rizika, odobrenja za interni model i kontinuirana provjera istog, predmeta i obima nadzora nad investicionim društvima sa sjedištem u Crnoj Gori i definisanje operatera sistema.

Takođe, izmjene i dopune se odnose i na primjenu drugih zakona, i to Zakona o privrednim društvima, Zakona o upravnom postupku, upotrebu rodno senzitivnog

jezika način, postupak i obavljanje nadzora koji vrši Komisija, nadzorne mjere, donošenje rješenja i preporuka, kao i angažovanje drugih lica za vršenje kontrole, saradnju sa drugim nadležnim organima u Crnoj Gori, pribavljanje, razmjenu i postupanje sa pribavljenim podacima.

Predloženim izmjenama i dopunama zakona riješiće se i sljedeći uočeni problemi: preciznije propisivanje odredbi i otklanjanje nedoumica u tumačenju odredbi Zakona o tržištu kapitala, odnosno, detaljno i precizno definisanje zakonskih procedura, kao i jasno utvrđivanje prava i obaveza svih učesnika na tržištu - od regulisanih subjekata do investitora i poboljšanje nadzorne funkcije Komisije.

Uzorci donošenja ovog Zakona su unapređenje i usklađivanje procedura i standarda na tržištu sa tekovinama Evropske Unije, detaljnije i preciznije propisivanje nadzorne uloge Komisije, propisivanje osnivanja investicionih društava u obliku društva sa ograničenom odgovornošću, preciziranje rokova i usklađivanje istih u postupcima pred Komisijom, mogućnost sprovođenja efikasnijih mjera Komisije, definisanje pojedinih izraza i pojmova, zahtjeve za izdavanje dozvole investicionim društvima u smislu pojačanog nadzora, saradnju sa crnogorskim državnim institucijama, finansijskim i drugim institucijama. Pored navedenog uzroci donošenja ovog Zakona su nedovoljno precizno interpretiranje i prenesene norme iz direktiva, kao i potreba usaglašavanja sa izmjenama istih, te podizanje na viši nivo ukupnog kontrolnog kapaciteta Komisije.

Izmjenama i dopunama važećeg zakona postiže se djelimična usklađenost, sa direktivama, jasnije definisanje zakonskih procedura, prava i obaveza kontrolisanih lica i investitora i omogućava rješavanje potencijalnih rizika koji bi mogli proizaći iz te djelatnosti i obezbjeđuje efikasno praćenje tih rizika od strane Komisije za tržište kapitala, kao nadzornog organa i stvaraju se preduslovi za ostvarivanje unapređenja regulatornog okvira iz oblasti tržišta kapitala, uvođenje dodatnih mjera i kontrolnih mehanizama, uz zadržavanje do sada dostignutih visokih standarda i dobrih rješenja.

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovaj zakon se donosi radi usklađivanja određenih pitanja iz pregovaračkog Poglavlja 9 – „Finansijske usluge“ sa relevantnom regulativom Evropske unije.

Naime, predloženim zakonom se u pravni sistem Crne Gore djelimično implementira:

- Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2014/57/EU od 16. aprila 2014. godine o krivičnim sankcijama za zloupotrebu tržišta;
- Uredba (EU) 2017/1129 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude hartija od vrijednosti ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ;
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/528 od 16. decembra 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2017/1129 Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu sadržaja minimalnih informacija u dokumentu koji se objavljuje da se ostvari pravo na izuzeće

od objave prospekta u vezi sa preuzimanjem uz zamjensku naknadu u ponudi za preuzimanje, spajanjem ili podjelom;

- Direktiva 2004/109/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. decembra 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi sa informacijama o emitentima čije su hartije od vrijednosti uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ;

- Direktiva 2007/14/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 8. marta 2007. o utvrđivanju detaljnih pravila za sprovođenje određenih odredbi Direktive 2004/109/EZ o usklađivanju zahtjeva transparentnošću u vezi sa informacijama o emitentima čije su hartije od vrijednosti uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu;

- Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta (EU) br. 596/2014 od 16. aprila 2014. godine o zloupotrebi tržišta i prestanku važenja Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta 2003/6/EZ i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ;

- Direktiva 2014/65/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. maja 2014. o tržištu finansijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU;

- Direktiva 2006/49/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2006. o adekvatnosti kapitala investicionih društava i kreditnih institucija.

IV OBRAZLOŽENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predlog zakona o izmjenama i dopuna Zakona o tržištu kapitala sadrži 135 odredbi, kojima se reguliše sljedeće:

U Poglavlju I. Osnovne odredbe koje se odnosi na članove 1 do 23, izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 1 mijenja se član 2 zakona na način da se se preciznije definiše regulisano tržište i multilateralna trgovačka platforma, radi usklađivanja sa članom 4 Direktive 2014/65/EU o tržištu finansijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU.

Članom 2 se dopunjava član 3 zakona na način da se brišu iz derivata jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte, i dodaju kaoposebna tačka, radi usklađivanja sa odjeljkom C Direktive 2014/65/EU o tržištu finansijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU.

Članom 3 mijenja se postojeći član 8 zakona na način da se riječi prenosive i hartije od vrijednosti zamjenjuju riječima finansijski instrumenti.

Članom 4 dodaje se novi član 22a koji se odnosi na upotrebu rodno senzitivnog jezika.

Članom 5 mijenja se član 23 zakona na način da se: u tački 8 mijenja definicija upravljanja portfeljem; u tački 12 – mijenja definicija izvršenja naloga za račun klijenta; u tački 28 – precizira termin trgovanje uparivanjem naloga, na način da se dodaju riječi za sopstveni račun; u tački 31 - neposredan elektronski pristup precizira se definicija istog i u vezi sa tim u Predlogu zakona se dodaju dvije nove tačke, i to tačka 48a koja definiše matično društvo i tačka 48b koja definiše zavisno društvo.

U poglavlju II. Komisija za tržište kapitala koje se odnosi na članove 24 do 49, izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 6 dopunjava se član 26 na način da se poslije stava 3 dodaju tri nova stava kojima se predviđa da se u postupku odlučivanja Komisije primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim zakonom nije drugačije regulisano, kao i da Komisija odlučuje u skraćenom postupku, te da se protiv rješenja iste može pokrenuti upravni spor.

Članom 7 dodaje se dvanaest novih članova kojima se detaljnije definiše i propisuje način obavljanja nadzora od strane Komisije i to:

- Član 26a koji definiše način obavljanja nadzora od strane Komisije po službenoj dužnosti i to neposrednog nadzora koji može biti redovni ili vanredni, posrednog nadzora i obavljanje nadzora davanjem preporuka i mišljenja subjektima nadzora, te se uvodi pravni osnov za donošenje plana od strane Komisije, kojim će se urediti bliži uslovi i način sprovođenja nadzora.

- Član 26b koji definiše ovlašćena lica Komisije za sprovođenje nadzora, koja pored lica zaposlenih u Komisiji, mogu biti i revizor ili drugo stručno lice, pri čemu se na ta lica na odgovarajući način primjenjuju propisi kojima se uređuje poslovna tajna koji se primjenjuju na zaposlene u Komisiji.

- Član 26c koji taksativno navodi koja se to lica smatraju subjektom nadzora u smislu ovog zakona.

- Član 26č koji propisuje taksativno obaveze subjekta nadzora.

- Član 26ć koji propisuje obavezu sačinjavanja pisanog obavještenja o neposrednom nadzoru, kao i bliži sadržaj istog, dopunu istog i rok u kojem se isti dostavlja subjektu nadzora.

- Član 26d bliže definiše obavljanje neposrednog nadzora poslovanja i obaveze subjekta nadzora u tom postupku.

- Član 26dž koji propisuje uslove za obavljanje neposrednog nadzora u smislu obezbjeđivanja odgovarajuće prostorije za vršenje nesmetanog nadzor poslovanja i stručne i tehničke pomoći, vrijeme obavljanja neposrednog nadzora i eventualno druga potrebna pojašnjenja.

- Član 26đ koji propisuje kontrolu informacionog sistema, a posebno obezbjeđivanje uslova za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja jesu li podaci obrađeni korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način, te predaju dokumentacije iz koje proizilazi potpuni opis rada informacionog sistema

- Član 26e koji propisuje postupak neposrednog nadzora, određuje se rok za sačinjavanje zapisnika o neposrednom nadzoru, sadržaj istog, pravo na prigovor na zapisnik, sadržaj prigovora i obavezu dostavljanja dokaza uz isti, rok za dostavljanje dopune zapisnika i način donošenja rješenja i to zavisno od toga da li su utvrđene nezakovitosti tokom neposrednog nadzora ili nijesu iste utvrđene.

- Član 26f koji propisuje posredni nadzor poslovanja, odnosno bliže određuje ovlašćenja tokom posrednog nadzora, te ovlašćenje Komisije da pri provjeri i procjeni finansijske stabilnosti i položaja i pri procjeni rizika kojima je subjekt nadzora izložen ili bi mogao biti izložen, uzima u obzir vrstu, obim i složenost poslovanja subjekta nadzora.

- Član 26g propisuje postupak posrednog nadzora, odnosno postupanje Komisije u slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora, omogućavanje subjektu nadzora da se izjasni i dostavi dokaze, te donošenje odgovarajućeg rješenja za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u slučaju da su iste utvrđene, te određivanje sprovođenja neposrednog nadzora ukoliko nije moguće utvrditi kompletno činjenično stanje, na osnovu podataka i izjašnjenja dobijenih u postupku posrednog nadzora.

- Član 26h propisuje nadzorne mjere ako se u postupku nadzora utvrdi da je došlo do kršenja odredaba ovog zakona ili drugih zakona, te koje razloge Komisija cijeni prilikom izricanja mjera, kao i nalažanje mjera bez sprovođenja postupka nadzora, ako je isto potrebno radi uspostavljanja urednog funkcionisanja tržišta i/ili zaštite interesa investitora, a radi se o mjerama koje se ne mogu odlagati, a činjenice na kojima se mjera zasniva su utvrđene ili su barem učinjene vjerovatnim, i da ukoliko subjekt nadzora ne postupi u skladu sa rješenjem, Komisija može izreći novu ili istu mjeru, ili više mjera. Takođe, ovim članom propisano je da Komisija podnosi odgovarajuću prijavu nadležnom organu, ukoliko utvrdi postojanje osnovane sumnje o izvršenom krivičnom djelu ili prekršaju ili dođe do saznanja o mogućim nezakonitosti i nepravilnosti iz područja koja nisu uređena ovim zakonom.

Članom 8 mijenja se član 27 na način da se predviđa primjena zakona o upravnom postupku u postupku nadzora.

Članom 9 Predloga zakona dodaju se dva nova člana i to:

- Član 27a kojim je propisano u kojim slučajevima Komisija može da donosi preporuke organima upravljanja i/ili višim rukovodiocima i sadržaj istih, kao i da je organ upravljanja subjekta nadzora dužan da Komisiji dostavi plan, rokove i dinamiku postupanja po preporukama Komisije.

- Član 27b kojim je propisano da je Komisija ovlašćena da u cilju izvršavanja svojih ovlašćenja u sprovođenju nadzora angažuje stručnjake pri čemu se na ta lica shodno primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje poslovna tajna koja se primjenjuje na zaposlene u Komisiji.

Članom 10 mijenja se član 28 radi usklađivanja sa Direktivom 2014/65/EU o tržištu finansijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU i to:

- stav 2 zakona na način da su pored Investicionih društava i organizatori tržišta, pružaoci usluga dostave podataka, ovlašćene kreditne institucije kao i filijale društva iz trećih država dužna da imaju uspostavljene odgovarajuće interne postupke u kojima zaposleni mogu da prijave postupanje suprotno ovom zakonu;

- stav 3 se usklađuje sa izmjenama prethodnog stava;

i dodaje se stav 4 kojim se propisuje da će bliži način prijavljivanja postupanja suprotno odredbama ovog zakona propisati Komisija.

Članom 11 mijenja se član 29 stav 3 tačka 3 zakona na način što se isti precizira u pogledu upućivanja na odredbe zakona, kako se isto odnosi na transparentnost.

Članom 12 mijenja se član 30 zakona u smislu preciziranja donošenja opštih akata od strane Komisije.

Članom 13 dopunjava se član 35 zakona na način što se u stavu 1 poslije tačke 3 dodaje tačka 4 koja se odnosi na prestanak mandata predsjednika, zamjenika predsjednika i člana Komisije ostvarivanjem prava na penziju.

Članom 14 dodaje se novi član 40a koji propisuje saradnju sa međunarodnim regulatornim organima ovlašćenim za kontrolu tržišta kapitala, te se istim predviđa da Komisija može biti članica međunarodnih institucija i organizacija, kao i da razmjena informacija iz ovog člana se ne smatra odavanjem tajne.

Članom 15 dopunjava se član 41 zakona na način što se dodaje stav 2 kojim se definiše ovlašćenje Komisije u saradnji sa nadležnim regulatornim organima država članica, u cilju obavljanja dužnosti i zadataka tog organa.

Članom 16 dodaju se dva nova člana i to:

- Član 41a kojim se propisuje saradnja Komisije sa Centralnom bankom Crne Gore i Agencijom za nadzor osiguranja, kao i drugim nadležnim institucijama u Crnoj Gori i da sa istima razmjenjuje sve informacije koje su bitne za izvršavanje njihovih zadataka i dužnosti.

- Član 41b kojim se propisuje pribavljanje i razmjena podataka koji se smatraju bankarskom tajnom, na način da Komisija može od kreditnih institucija pribavljati podatke koji se smatraju bankarskom tajnom u skladu sa zakonom kojim se uređuju kreditne institucije, kao i da iste može razmjenjivati sa drugim organima i organizacijama u skladu sa ovim zakonom, međunarodnim ugovorima i sporazumima, uz obavezu obezbjeđivanja čuvanja povjerljivosti podataka koji se razmjenjuju.

Članom 17 dodaje se novi član 43a koji propisuje postupanje sa podacima pribavljenim od regulatornog organa treće države, na način da se na podatke i informacije koje Komisija pribavi od strane regulatornog organa treće države shodno primjenjuju odredbe člana 42 ovog zakona.

U Poglavlju III. Hartije od vrijednosti koje su javno ponuđene ili se uključuju u trgovanje koje se odnosi na članove 50 do 93, izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 18 mijenja se član 50 zakona na način da se istim taksativno propisuju slučajevi emisija hartija od vrijednosti koje se ne emituju putem javne ponude i/ili koje se ne uključuju u trgovanje, te se propisuje da se emisije hartija od vrijednosti koje su izuzete u skladu sa čl. 52 i 55 ovog zakona evidentiraju kod Komisije, kao i da postupak emisija hartija od vrijednosti u slučajevima kada se hartije od vrijednosti i/ili uključivanja hartija od vrijednosti u trgovanje ne emituju putem javne ponude i/ili se ne uključuju u trgovanje, propisuje Komisija.”

Članom 19 dopunjava se član 51 zakona na način da se isti dopunjava propisivanjem slučaja kada prospekt ne mora da sadrži sve informacije koje su propisane zakonom, odnosno ako je Komisija odobrila isključivanje informacija iz prospekta u skladu sa članom 64 ovog zakona ili se radi o slučajevima propisanim članom 65, 66 ili 67 ovog zakona.

Član 20 mijenja član 52 zakona na način da se stav 1 precizira i u istom se poslije tačke 5 koja se mijenja, dodaju nove tačke koje predviđaju slučajeve za koje ne postoji obaveza objavljivanja prospekta i to radi usklađivanja sa Uredbom o prospektu, a prednje je bilo sadržano u članu 54 koji je Predlogom zakona brisan, te se brišu t st. 2 do 4.

Članom 21 briše se član 53 zakona, jer isti po sadržaju ne odgovara ovoj glavi zakona, te se isto Predlogom zakona uvodi u dio zakona koji se odnosi na investiciona društva.

Članom 22 briše se član 54 zakona, kako je sadržaj istog sada, radi usklađivanja sa Uredbom o prospektu previđen u članu 52, što je i navedeno u članu 20 Predloga zakona.

Članom 23 mijenja se član 55 stav 1 zakona na način da se preciznije propisuje da izuzetno od člana 50 ovog zakona objavljivanje prospekta nije obavezno za hartije od vrijednosti koje se uključuju u trgovanje na regulisanom tržištu, te se u istom stavu mijenja tačka 1 na način da se propisuje da obaveza objavljivanja ne postoji u odnosu na hartije od vrijednosti zamjenjive za hartije od vrijednosti koje su već uključene u trgovanje na istom regulisanom tržištu, ako u periodu od 12 mjeseci predstavljaju manje od 20% hartija od vrijednosti koje su već uključene u trgovanje na tom regulisanom tržištu, dalje se dodaje tačka 4a koja predviđa da obaveza objavljivanja ne postoji u odnosu na hartije od vrijednosti nastale konverzijom ili zamjenom drugih hartija od vrijednosti sopstvenih sredstava ili kvalifikovanih obaveza od strane nadležnog organa za sanaciju ili drugog nadležnog organa za restrukturiranje iz zakona kojim se uređuje restrukturiranje kreditnih institucija odnosno zakona kojim se uređuje restrukturiranje investicionih društava, te se preciziraju tačke 5, 6, 7 i 8, u podtački f se vrši prenumeracija, i dodaju se novi stavovi kojim je propisano u kojim se slučajevima ne primjenjuje odredba iz ovog člana stav 1 tačka 7, te da se izuzeci od obaveze objavljivanja prospekta utvrđeni u članu 52 stav 1 i stavu 1 ovog člana mogu kombinovati, kao i slučaj u kojem se izuzeci iz ovog člana stav 1 tač. 1 i 8 ne mogu kombinovati, radi usklađivanja sa Uredbom o prospektu.

Članom 24 dodaje se novi član 55a kojim se definiše naredna ponuda hartija od vrijednosti i kada novi prospekt nije potreban u slučaju naredne ponude hartija od vrijednosti ili konačnog plasmana, te kada se hartije od vrijednosti ne mogu naknadno prodavati investitorima koji nijesu profesionalni.

Članom 25 mijenja se član 56 zakona na način što se dodaje novi stav kojim se propisuju elementi skraćenog postupka, te se stav 4 koji postaje stav 5 dopunjava dodavanjem uslova kada ne postoji obaveza objavljivanja skraćenog prospekta i to ako se tim nevlasničkim hartijama od vrijednosti trguje samo na regulisanom tržištu ili na nekom njegovom posebnom segmentu, kojem pristup imaju samo profesionalni investitori u cilju trgovanja tim hartijama od vrijednosti i dodaje se novi stav koji uvodi

pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se reguliše sadržaj skraćenog prospekta iz stava 3 ovog člana, te s evrši prenumeracija članova

Članom 26 dopunjava se član 57 zakona na način da se dodaju tri nova stava i to stav 3 koji propisuje elemente dokumenta o registraciji ako se prospekt sastavlja kao podijeljeni prospekt, stav 4 koji propisuje da se može odlučiti o redosljedu navođenja informacija u dokumentu za registraciju ili obavještenju o hartijama od vrijednosti i stav 5 kojim se reguliše da emitent može rizik iz stava 3 tačka 2 ovog člana da uključi u prospekt, pod uslovom da se ti činioци rizika jasno navedu u posebnom dijelu ukoliko se dokument o registraciji sastavlja u obliku univerzalnog dokumenta za registraciju.

Članom 27 dodaje se novi član 57a koji propisuje odredbe koje se odnose na univerzalni dokument o registraciji u podijeljenom prospektu i to, da je emitent dužan da sačini samo obavještenje o hartijama od vrijednosti koje mora da sadrži i informacije koje inače sadrži univerzalni dokument o registraciji, ako je nakon posljednje ažuriranog univerzalnog dokumenta o registraciji nastupila bitna promjena ili nedavni razvoj događaja koji bi mogli da utiču na odluku investitora, osim ako je takva informacija sadržana u dopuni prospekta u skladu sa članom 77 ovog zakona, i skraćeni prospekt kada se hartije od vrijednosti budu javno nudile ili uključivale u trgovanje na regulisanom tržištu ako je univerzalni dokument o registraciji već odobrila Komisija ili nadležno tijelo matične države članice. Nadalje je propisano da u ovom slučaju emitent mora da dobije posebno odobrenje Komisije u skladu sa zakonom, te da kada o zahtjevu emitenta za odobrenje univerzalnog dokumenta o registraciji nije odlučeno, svi dokumenti koji čine podijeljeni prospekt, podliježu odobrenju.

Članom 28 mijenja se član 58 stav 1 zakona na način da propisuje da se prospekt može sastojati od osnovnog prospekta za ne vlasničke hartije od vrijednosti, te se dodaju dva nova stava kojima se propisuje koje informacije sadrži osnovni prospekt i da se konačni uslovi moraju da bi se jednostavno analizirali predstaviti u obliku zasebnog dokumenta, ili se uključuju u osnovni prospekt ili u bilo koju njegovu dopunu, i moraju se sačiniti u razumljivom obliku, u stavovima 5 i 7 brišu se određene riječi radi preciziranja i vrši se prenumeracija postojećih stavova.

Članom 29 dodaju se četiri nova člana i to:

- Član 58a kojim se reguliše univerzalni dokument za registraciju na način da emitent može da sačini dokument za registraciju u obliku univerzalnog dokumenta, ukoliko su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili MTP-u, te se propisuje odobrenje istog od strane Komisije i da se naknadni univerzalni dokument za registraciju može Komisiji podnijeti bez prethodnog odobrenja nakon što Komisija tokom dvije uzastopne finansijske godine emitentu odobri univerzalni dokument za registraciju. Nadalje je propisano da se ova povlastica gubi ukoliko nakon toga emitent ne podnese univerzalni dokument za registraciju za jednu finansijsku godinu i potrebno je da se svi naknadni univerzalni dokumenti za registraciju dostave Komisiji na odobrenje dok se ponovo ne ispuni navedeni uslov. Takođe, propisano je da je emitent dužan da navede da li je univerzalni dokument za registraciju dostavljen radi odobrenja ili je dostavljen bez prethodnog odobrenja, te ako se radi o obavještenju o univerzalnog dokumentu isti se dostavlja na odobrenje, uključujući sve njegove izmjene, ako su prethodno dostavljene, te se izmjene moraju učiniti dostupnim javnosti

u skladu sa zakonom. Ovim članom se regulišu i zahtjevi u pogledu jezika, da se informacije mogu uključivati upućivanjem, da se iste mogu ažurirati, a da Komisija može da u svakom trenutku preispita sadržaj ovog dokumenta i njegovih izmjena u skladu sa zakonom, te da ako Komisija utvrdi da ovo nije slučaj, obavještava emitenta da su potrebne izmjene ili dodatne informacije, te za koji univerzalni dokument za registraciju je emitent dužan da ispuni navedeni zahtjev, pri čemu Komisija navodi slučaj kada može da zatraži prečišćenu verziju izmijenjenog univerzalnog dokumenta za registraciju, te kada se primjenjuje navedeno. Dalje je propisano pod kojim uslovima emitent koji ima status čestog emitenta ostvaruje koristi od bržeg postupka odobrenja, te da ukoliko prestane da ispunjava iste gubi ovaj status i da se smatra da je ispunio svoju obavezu objave godišnjeg finansijskog izvještaja ako je univerzalni dokument za registraciju koji je dostavljen Komisiji ili ga je ona odobrila, objavljen najkasnije četiri mjeseca nakon isteka finansijske godine i sadrži informacije čije se objavljivanje zahtijeva u godišnjem finansijskom izvještaju. Takođe, propisano je kada se smatra da je ispunjena obaveza objave polugodišnjeg finansijskog izvještaja.

- Članom 58b reguliše se Prospekt EU-a za oporavak koji definiše koja lica mogu da sastave isti i pod kojim uslovom. Takođe, definiše koje relevantne informacije Prospekt EU-a za oporavak sadrži u skraćenom obliku, te da informacije sadržane u Prospekt EU-a za oporavak moraju omogućiti investitorima, a posebno malim investitorima, da iste budu napisane i predstavljene u razumljivom i sažetom obliku u kojem ih je moguće jednostavno analizirati, kako bi isti donijeli utemeljenu odluku o ulaganju, uzimajući u obzir propisane informacije koje su već javno objavljene, ako je to primjenjivo, u skladu sa zakonom, konačno propisan je pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuje bliži sadržaj i način sačinjavanja prospektu EU-a za oporavak, radi usklađivanja sa Uredbom (EU) 2021/337 o izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 u pogledu prospekta EU-a za oporavak i ciljanih prilagodbi za finansijske posrednike i Direktive 2004/109/EZ u pogledu upotrebe jedinstvenog elektroničkog formata za izveštavanje za godišnje finansijske izvještaje, radi potpore oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19.

- Član 58c reguliše Prospekt EU-a za rast u kojem je navedeno pod kojim uslovima mogu da sačine lica isti, kao i kakvog je oblika i jezika navedeni prospekt, te da se isti sastoji od posebnog skraćenog prospekta, posebnog dokumenta za registraciju i posebnog obavještenja o hartijama od vrijednosti. Propisano je da se informacije u prospektu EU-a za rast moraju se predstaviti standardizovanim redoslijedom i propisan je pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuje bliži sadržaj prospekta EU za rast, radi usklađivanja sa Uredbom o prospektu koja stavlja van snage Direktivu 2003/71/EZ.

- Član 58č reguliše pojednostavljene obaveze objavljivanja za sekundarna izdanja i koja lica mogu da ga sačine, kao i da se isti sastoji od skraćenog prospekta i posebnog dokumenta za registraciju. Takođe je propisano koja lica mogu upotrebljavati pojednostavljeni prospekt i koja lica mogu upotrebljavati posebno obavještenje o hartijama od vrijednosti. Takođe se propisuje i pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuje bliži sadržaj pojednostavljenog prospekta za sekundarna izdanja.

Članom 30 mijenja se član 59 zakona na način da se precizira naslov i definiše se koje su to potrebne informacije koje su neophodne investitoru kako bi izvršio procjenu, te od čega zavise informacije koje su sadržane u prospektu.

Članom 31 mijenja se član 60 zakona na način da se preciziraju stavovi, i dodaje se novi stav koji propisuje da lica koja su odgovorna za tačnost i potpunost podataka i informacija sadržanih u prospektu podliježu odgovornosti za informacije sadržane u dokumentu za registraciju ili u univerzalnom dokumentu za registraciju, samo kada je dokument za registraciju ili univerzalni dokument za registraciju upotrijebljen kao sastavni dio odobrenog prospekta, te se vrši prenumeracija stavova.

Članom 32 mijenja se član 61 zakona na način da se preciziraju stavovi i dodaju se tri nova stava kojima je propisano obezbjeđivanje dostupnosti informacija prilikom uključivanja informacija upućivanjem, te način dostavljanja svih informacija koje su upućivanjem uključene u prospekt i propisuje se i pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuju bliži uslovi za određivanje informacija koje se mogu unijeti u prospekt upućivanjem.

Članom 33 mijenja se član 65 stav 1 tačka 1 zakona na način da se propisuje koja je obaveza emitenta ako konačna cijena ponude i količina hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene ne mogu da budu uključene u prospekt, a u odnosu na navođenje cijene i procjene.

Članom 34 mijenja se član 69 zakona na način da se dodaju novi stavovi koji se odnose na upozorenje koje mora da sadrži odobreni prospekt, i sadržaj istog, te u kom cilju je valjan univerzalni dokument za registraciju, te se preciziraju stavovi 3 i 4, briše se stav 5 i vrši se prenumeracija.

Članom 35 mijenja se član 71 zakona na način da se dodaju novi stavovi kojim se uvode rokovi, te dužnost obavješćavanja Komisije prije datuma predviđenog za podnošenje zahtjeva za odobrenje i vrši se prenumeracija stavova.

Članom 36 mijenja se član 73 zakona na način da isti propisuje da u postupku odobravanja prospekta prilikom odlučivanja Komisija provjerava potpunost, dosljednost i razumljivost informacija sadržanih u prospektu, te da rješenje o odobravanju ili odbijanju prospekta Komisija dostavlja podnosiocu zahtjeva. Takođe, propisano je da je Komisija dužna da najkasnije do kraja prvog radnog dana nakon što je o odobrenju obaviješten emitent, ponuđač ili lice koje traži uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu istovremeno sa obavješćenjem o odobrenju prospekta dostavi i kopiju prospekta i pripadajuću dokumentaciju.

Članom 37 vrši se preciziranje člana 74 zakona i dodaje se nova tačka koja propisuje da će Komisija odbiti zahtjev za odobravanje prospekta ako je utvrđeno nepostupanje u skladu sa zakonom i u drugim slučajevima.

Članom 38 mijenja se član 75 zakona na način da isti propisuje da ukoliko tokom preispitivanja predloga prospekta Komisija, utvrdi da nisu ispunjeni standardi, zahtjeva dodatne informacije od emitenta koje jasno navodi u zahtjevu za izmjene ili dopunu dokumentacije; ukoliko Komisija utvrdi da se predlogom prospekta ne ispunjavaju standardi u pogledu potpunosti, razumljivosti i dosljednosti Komisija je

ovlašćena da odbije izdavanje odobrenja i okonča postupak preispitivanja u slučaju da emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu ne može ili ne želi da izvrši zahtijevane izmjene, i/ili da pruži dodatne informacije koje je Komisija zahtijevala.

Članom 39 mijenja se član 76 zakona na način da se dodaje novi stav kojim se propisuje da se za potrebe ovog zakona nakon okončanja povjeravanja odobrenja nadležni organ druge države članice kojim je preneseno odobrenje prospekta smatra nadležnim tijelom matične države članice za taj prospekt.

Članom 40 mijenja se član 77 zakona na način da se isti precizira i usklađuje se rok.

Članom 41 mijenja se član 79 zakona na način da isti propisuje da investitori mogu da odustanu od kupovine hartija od vrijednosti prije nego što je dopuna prospekta objavljena, pod uslovom da je značajna nova činjenica ili bitna netačnost nastala ili je primijećena prije zaključenja perioda ponude ili prije prenosa hartija od vrijednosti, zavisno od toga što nastane ranije, i to u roku od dva radna dana nakon obavještenja o dopuni prospekta, te da emitent ili ponuđač mogu da produže navedeni rok koji se navodi u dopuni prospekta. Nadalje je propisan sadržaj izričite izjave o pravu na odustanak i propisano je da se sačinjava samo jedna dopuna i odobrava ako se značajna nova činjenica ili bitna netačnost odnosi samo na informacije sadržane u dokumentu za registraciju ili univerzalnom dokumentu za registraciju i ako se taj dokument za registraciju ili univerzalni dokument za registraciju istovremeno upotrebljava kao sastavni dio nekoliko prospekata, pri čemu se u dopuni navode svi prospekti na koje se odnosi, te se uvodi pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuju bliži uslovi u kojima je zbog određene značajne nove činjenice ili bitne netačnosti u pogledu informacija iz prospekta potrebno objaviti dopunu prospekta.

Članom 42 mijenja se član 84 zakona na način da se propisuje javna dostupnost prospekta u elektronskom obliku, te se navodi na kojim internet stranicama se isti objavljuje i u kojem dijelu istih, propisuje se obaveza da se obezbijedi da se prospekt može preuzeti, štampati i pretraživati u elektronskom obliku koji se ne može mijenjati. Takođe, propisano je da se u zasebnom primjerku skraćenog prospekta mora jasno naznačiti na koji se prospekt odnosi, te da ukoliko potencijalni investitor posebno zatraži primjerak prospekta u štampanom obliku postoji obaveza dostavljanja istog. Takođe, propisano je da se ne smije zahtijevati registracija, davanje izjave o prihvatanju ograničenja pravne odgovornosti ili plaćanje naknade za pristup prospektu, kao i da se upozorenja kojima se navodi u kojim je jurisdikcijama data ponuda ili izvršeno uključenje u trgovanje ne smatraju se izjavama o ograničenju pravne odgovornosti. Nadalje, propisan je rok u kom svi odobreni prospekti ostaju javno dostupni u elektronskom obliku i da u odobrenom prospektu mora biti sadržano istaknuto upozorenje u kojem se navodi kada ističe rok važenja prospekta i obaveza dopune prospekta u slučaju značajnih novih činjenica, bitnih grešaka ili bitnih netačnosti ne primjenjuje nakon isteka roka važenja prospekta. Takođe, propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuju obaveze emitenta, ponuđača ili podnosioca zahtjeva za uključenje na regulisano tržište u cilju obezbjeđenja ujednačenosti u postupanju emitenta, ponuđača ili podnosioca zahtjeva

za uključenje na regulisano tržište u izvršavanju obaveze objavljivanja prospekta kao i u izvršavanju obaveze nadležnih organa država članica za objavljivanjem liste svih prospekata odobrenih u zadnjih dvanaest mjeseci.

Članom 43 mijenja se član 90 zakona na način da se propisuje na koji način je Komisija nadležna za sprovođenje nadzora nad primjenom članova 50 do 93 ovog zakona, te od kojih lica je Komisija ovlašćena da zahtijeva odgovarajuće podatke, dokumentaciju i izjašnjenja. Takođe, propisano je i da kada je za nadzor nad licima iz stava 1 i 2 ovog člana ovlašćen drugi organ, Komisija pregled poslovanja tih lica obavlja u saradnji sa drugim organom.

Članom 44 mijenja se član 91 zakona na način da se u stavu 1 dodaju dvije nove tačke koje propisuju da ukoliko su prekršene odredbe ovog zakona Komisija može da naloži prestanak svakog postupanja koje je u suprotnosti sa odredbama člana 50 do 89 ovog zakona i preduzme druge mjere koje su potrebne radi uklanjanja postojećih i potencijalnih posljedica kršenja odredbi člana 50 do 89 ovog zakona.

Članom 45 dodaje se novi član 91a kojim se reguliše izvještaj o uspješnosti javne ponude kojim je propisan rok u kojem je emitent dužan da objavi i dostavi Komisiji izvještaj o uspješnosti, način objavljivanja, te kada se javna ponuda smatra uspješnom. Takođe, propisano je da Komisija donosi rješenje o utvrđivanju uspješnosti javne ponude, te da ukoliko javna ponuda hartija od vrijednosti ne uspije, podnosilac zahtjeva je obavezan da obezbijedi povraćaj uplaćenih iznosa sredstava u roku od osam dana od dana isteka roka za upis i uplatu. Propisana je obaveza podnosioca zahtjeva o obavještavanju Komisije u slučaju kada podnosilac zahtjeva odustane od emisije hartija od vrijednosti ili kada emisija akcija ne uspije, kao i rok za isto, te donošenje rješenja o ukidanju rješenja o odobravanju prospekta za javnu ponudu emisije hartija od vrijednosti odnosno donošenje rješenja o obustavljanju postupka. Takođe, propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuju forme i sadržaj izvještaja.

Članom 46 dodaje se novi član član 92a koji propisuje u kom periodu je potrebno zabraniti objavljivanje podataka i procjene u vezi emisije državnih hartija od vrijednosti i propisuje definiciju materijalne informacije.

Članom 47 mijenja se član 93 stav 1 zakona na način da se brišu pojedine tačke ove odredbe, te se precizira ukupan iznos hartija od vrijednosti uključenih u ponudu. Takođe, mijenja se stav 2 na način da se propisuje da emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu može po sopstvenom izboru da sačini prospekt u skladu sa ovim zakonom i u kojim slučajevima i dodaju dva nova stava koja propisuju pravni osnov za donošenje podzakonskih akata od strane Komisije i od strane Vlade.

Članom 48 dodaje se novi član 93a kojim se propisuju državni zapisi i uvodi se pravni osnov za donošenje propisa od strane organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

U poglavlju IV. Transparentnost koje se odnosi na članove 94 do 124, izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 49 mijenja se član 94 zakona na način da se precizira definicija emitenta u smislu članova 98 do 124 ovog zakona i to da isti može biti fizičko ili pravno lice, uključujući i državu, čije su hartije od vrijednosti uključene na regulisano tržište u Crnoj Gori ili državi članici, pri čemu je emitent u slučaju depozitarnih potvrda uključenih na regulisano tržište emitent hartija od vrijednosti na osnovu kojih su izdate potvrde o deponovanim hartijama od vrijednosti, nezavisno od toga da li su hartije od vrijednosti na koje se odnose depozitarne potvrde uključene na regulisano tržište ili ne.

Članom 50 dodaju se novi član 96a kojim se reguliše primjena odredbi čl. 94 do 124 kod emitenta kojem je Crna Gora matična država članica i država članica domaćin, te se propisuje obaveza emitenta kojem je Crna Gora država članica domaćin koje sve informacije je dužan da objavljuje prema propisima matične države članice.

Članom 51 mijenja se član 97 stav 1 tačka 1 podtačka b zakona na način da se propisuje da u slučaju emitenta dužničkih hartija od vrijednosti koje su emitovane u nominalnoj vrijednosti u iznosu manjem od 1.000 eura po jedinici ili emitenta akcija se matičnom državom članicom u smislu čl. 98 do 124 ovog zakona smatra u trećoj državi država članica koju je emitent izabrao među državama članicama da na njenom regulisanom tržištu uključi hartije od vrijednosti u trgovanje, osim ako emitent nije izabrao novu matičnu državu članicu iz tačke 3 ovog stava i obavijestio o izboru u skladu sa stavom 3 ovog člana.

Članom 52 dodaju se novi član 97a koji propisuje da je država članica domaćin iz čl. 94 do 124 ovog zakona država članica u kojoj su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, ako se razlikuje od matične države članice.

Članom 53 mijenja se član 98 zakona na način da se precizira stav 1 i mijenja se rok za dostavljanje Komisiji godišnjeg finansijskog izvještaja i objavljivanje na internet stranici, te se precizira stav 4 i mijenja stav 6 na način da se propisuje da se finansijski iskazi revidiraju u skladu sa zakonom koji uređuje reviziju i izvještaj o reviziji koji je potpisalo lice odgovorno za reviziju finansijskih iskaza objavljuje se sa godišnjim finansijskim izvještajem. Takođe, propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuje bliži sadržaj i način izvještavanja.

Članom 54 mijenja se član 99 stav 1 zakona na način da se isti precizira i mijenja se rok za dostavljanje Komisiji polugodišnjeg finansijskog izvještaja i objavljivanje na internet stranici, takođe se precizira stav 4, mijenja se stav 7 koji propisuje minimum podataka o najvećim transakcijama povezanih lica sadrži polugodišnji izvještaj o upravljanju za emitente akcija, a u skladu sa Direktivom 2007/14. Poslije stava 7 dodaju se dva nova stava kojima je propisano da ukoliko je polugodišnji finansijski izvještaj bio predmet revizije, revizorski izvještaj će biti sačinjen u skladu sa zakonom koji uređuje reviziju, a ukoliko polugodišnji finansijski izvještaj nije bio predmet revizije, emitent će o istom sačiniti izjavu u svom izvještaju, te se propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuje bliži sadržaj i način izvještavanja.

Članom 55 dodaju se novi član 99a koji propisuje da su godišnji izvještaj iz člana 98 stav 2 tačke 1 i 2 i polugodišnji izvještaji iz člana 99 stav 2 tačke 1 i 2 ovog zakona izvještaji koje emitent sačinjava u skladu sa odgovarajućim neposredno primjenjivim zakonodavstvom Evropske unije, za emitenta koji ima sjedište u državi članici.

Takođe, se propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se uređuje bliži sadržaj ovih izvještaja.

Članom 56 briše se član 100 zakona.

Članom 57 mijenja se član 101 stav 1 zakona na način da se briše upućivanje na član 100 zakona, zbog brisanja istog.

Članom 58 mijenja se član 102 stav 2 zakona na način da se mijenja način izračunavanja procenta glasačkih prava, te se stav 4 tačka 1 dopunjava u odnosu na rok u svrhu kliringa i saldiranja, a u skladu sa Direktivom 2007/14. Poslije stava 5 dodaje šest novih stavova koji propisuju da obaveza akcionara da obavijesti emitenta o svom pravu glasa se odnosi i na lice koje neposredno ili posredno, u svoje ime i za svoj račun ili u svoje ime i za račun drugog fizičkog ili pravnog lica, drži akcije emitenta sa pravom glasa emitenta i potvrde o deponovanim akcijama emitenta, kao i da je market mejker dužan u slučaju iz stava 4 tačka 3 ovog člana da obavijesti Komisiju da djeluje ili namjerava da djeluje kao market mejker u vezi sa određenim emitentom, kao i rok u kom je to dužan da uradi, te obavezu market mejkera da u slučaju kada prestane da djeluje kao market mejker u vezi sa određenim emitentom o istom obavijesti Komisiju, obavezu da identifikuje akcije ili finansijske instrumente koje drži u svrhu djelovanja kao market mejker, te obavezu dostavljanja sporazuma o održavanju tržišta na zahtjev Komisije i obavezu market mejker da u slučajevima iz st. 7 do 10 obavještava i nadležni organ matične države članice, a sve u skladu sa Direktivom 2007/14.

Članom 59 mijenja se član 104 zakona na način da se dopunjava stav 7 koji propisuje informacije koje treba da sadrži obavještenje o finansijskom instrumentu, te se dodaju četiri nova stava koja propisuju na koji način se izračuna procenat prava glasa, u kojem roku se vrši obavješćavanje emitenta i Komisije i ukoliko se finansijski instrument odnosi na više od jedne akcije, posebno se o tome obavještava svaki emitent, te da se navedeno obavještenje dostavlja se i nadležnom organu matične države članice, a sve u skladu sa Direktivom 2007/14 i vrši se prenumeracija.

Članom 60 mijenja se član 107 stav 3 zakona na način da se propisuje da je akcionar fizičko ili pravno lice dužno da dostavi emitentu i Komisiji obavještenje iz člana 102 stav 1 ovog zakona bez odlaganja, a najkasnije u roku od četiri dana trgovanja od dana kada je fizičko ili pravno lice saznalo, ili s obzirom na okolnosti trebalo da sazna za sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja glasačkih prava, nezavisno od dana kada sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava proizvodi pravno dejstvo i kada je fizičko ili pravno lice saznalo ili s obzirom na okolnosti trebalo da sazna o događaju iz člana 102 stav 1 tačka 2 ovog zakona. Takođe, poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji propisuju u kom roku je akcionar, fizičko ili pravno lice dužno da dostavi emitentu i Komisiji obavještenje iz člana 103 ovog zakona, te da se smatra da je fizičko ili pravno lice saznalo ili trebalo da sazna za sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja glasačkih prava najkasnije u roku od dva dana trgovanja od dana izvršenja transakcije. Poslije stava 5 dodaje se šest novih stavova koji propisuju čija je obaveza obavješćavanja iz stava 3 ovog člana, te ukoliko akcionar da punomoćje nekom licu u vezi sa jednom skupštinom akcionara, propisuje se u kom obliku treba da bude obavještenje, te isto ukoliko punomoćnik dobije jedno ili više punomoćja, a

kada obavezu obavještanja ima više od jednog fizičkog ili pravnog lica, obavještenje može biti u vidu jednog zajedničkog obavještenja, te se predviđa izuzetak od stava 12 ovog člana i propisuje da korišćenje jednog zajedničkog obavještenja ne izuzima bilo koje fizičko ili pravno lice od obaveze obavještanja, a sve u skladu sa Direktivom 2007/14 i vrši se prenumeracija stavova.

Članom 61 dodaje se novi član 111a koji propisuje uslove za oslobađanje od objedinjavanja udjela matičnog društva društva za upravljanje i matičnog društva investicionog društva, u skladu sa Direktivom 2007/14.

Članom 62 mijenja se član 119 stav 3 zakona na način da se isti precizira.

Članom 63 mijenja se naziv člana 123 zakona i isti se dopunjava na način da se poslije stava 4 dodaje novi stav kojim se propisuje pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se propisuje bliži način objavljivanja propisanih informacija.

Članom 64 dodaju se dva nova člana 123a koji propisuje minimalne standarde za objavljivanje propisanih informacija, u skladu sa Direktivom 2007/14 i član 123b koji taksativno navodi ovlašćenja Komisije u nadzoru emitenata, te pored ovih ovlašćenja propisuje se da Komisija ima sva kontrolna ovlašćenja koja su neophodna za obavljanje njenih ovlašćenja i nadležnosti, te da je Komisija ovlašćena da u slučaju nalaganja otklanjanja nepravilnosti nastalih povredom odredbi čl. 98, 99, 112, 113 i 122 ovog zakona utvrdi iznos novčanih sredstava koji je emitent dužan da uplati Komisiji.

Članom 65 mijenja se član 124 zakona na način da se preciziraju stavovi 2 i 4, te se dodaju tri nova stava kojima je propisano da Komisija može osloboditi emitenta čije se sjedište nalazi u trećoj zemlji od zahtjeva iz čl. 98, 99, 101, 106, 107, 112, 113, 116, 117 i 122 ovog zakona, pod uslovom da zakon treće zemlje propisuje ekvivalentne zahtjeve i da taj emitent ispunjava te zahtjeve koje propisuje Komisija, te da o navedenom slučaju Komisija obavještava ESMA-u i da informacije obuhvaćene zahtjevima propisanim u trećoj zemlji se podnose i objavljuju u skladu sa članovima 123a i 123b ovog zakona, radi usklađivanja sa Direktivom o transparentnosti 2004/109 EZ, u skladu sa Direktivom 2007/14.

U poglavlju V. Zloupotreba tržišta koje se odnosi na članove 125 do 149, izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 66 mijenja se član 126 stav 2 zakona na način da se isti dopunjava u dijelu izuzetka od obavještanja Komisije u smislu datuma od kojeg se finansijskim instrumentom više neće trgovati ili više neće biti uključen u trgovanje poznat, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 67 mijenja se član 127 stav 1 tačka 1 zakona na način da se isti precizira.

Članom 68 mijenja se član 128 stav 1 tačka 4 zakona na način da se propisuje koje se detaljne informacije podrazumijevaju kao insajderske informacije, a u vezi sa licima koja su zadužena za izvršavanje naloga koji se odnose na finansijske instrumente. Takođe, mijenja se stav 3 na način da se propisuje šta se može smatrati preciznim

informacijama, nakon istog se dodaje novi stav 4 koji propisuje kada se međufaza u dugotrajnom procesu smatra insajderskom informacijom. Vršiti se prenumeracija stavova, te se vrši preciziranje stava 5, te se dodaje novi stav kojim se propisuje pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se utvrđuju minimalne vrijednosti, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 69 dopunjava se član 130 zakona na način da se dodaje novi stav kojim se propisuje da nadležni organ koji vrši diseminaciju statističkih podataka ili predviđanja koja bi mogla imati značajan uticaj na finansijska tržišta distribuirati ih na objektivan i transparentan način, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ. .

Članom 70 mijenja se član 131 stav 6 zakona na način da se brišu tačke 5 i 6, te se dodaju dva nova stava koja propisuju u kom slučaju se ovaj član primjenjuje na fizička lica koja učestvuju u odlučivanju o sticanju, otuđenju, otkazivanju ili izmjeni naloga za račun pravnog lica, te primjenu ovog člana na svako lice koje posjeduje insajderske informacije u slučajevima različitim od slučajeva iz stava 6 ovog člana, kada navedeno lice zna ili bi trebalo da zna da je riječ o insajderskim informacijama radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 71 mijenja se član 132 stav 1, na način da se isti dopunjava i precizira, te se u stavu 2 brišu tri tačke. Nadalje, dodaju se dva nova stava koja propisuju kada se smatra da lice koja posjeduje insajderske nije koristilo te informacije i da je zato trgovalo na osnovu insajderskih informacija po osnovu sticanja ili otuđenja. Takođe, mijenja se stav 3 kojim je propisano da se stav 4 ovog člana ne primjenjuje na sticanje udjela ispod kontrolnog praga u skladu sa zakonom kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava i dodaje se novi stav kojim je propisano da se smatra da je došlo do kršenja zabrane trgovanja na osnovu insajderskih informacija iz člana 127 ovog zakona ako Komisija utvrdi da je postojao nelegitiman razlog za te naloge za trgovanje, transakcije ili postupke, a izuzetno od stava 1 do 6 ovog člana, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ i vrši se prenumeracija.

Članom 72 mijenja se član 133 zakona na način da se poslije stava 2 dodaju tri nova stava kojima je propisano šta ne predstavlja istraživanje tržišta ako je ponuda hartija od vrijednosti upućena isključivo profesionalnim investitorima, te da je saopštavanje iz navedenog stava izvršeno u okviru uobičajenog obavljanja posla, profesije ili dužnosti lica kako je predviđeno u stavu 8 i 9 ovog člana i ne predstavlja nezakonito objavljivanje insajderskih informacija i propisuje se da emitent iz stava 1 ovog člana ili bilo koje lice koje djeluje u njegovo ime ili za njegov račun obezbjeđuje da profesionalni investitori koji primaju informacije budu svjesni zakonskih obaveza koje iz toga proizilaze i da to potvrde u pisanom obliku i da budu svjesni sankcija koje se

primjenjuju na trgovanje na osnovu insajderskih informacija i nezakonitog objavljivanja insajderskih informacija. Nadalje se dodaje se novi stav kojim je propisano da u smislu člana 134 se smatra da su insajderske informacije objavljene tokom istraživanja tržišta u uobičajenom obavljanju posla, profesije ili dužnosti tog lica kada je lice koje vrši istraživanje tržišta prilikom objavljivanja postupilo u skladu sa st. 9, 10 i 11 ovog člana, te se vrši preciziranje i prenumeracija stavova, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 73 mijenja se član 134 zakona na način da se mijenja naziv člana koji propisuje zabranu objavljivanja insajderskih informacija, isti se u stavu 1 precizira i dodaje se novi stav koja propisuje šta predstavlja nezakonito objavljivanje insajderskih informacija u smislu stava 1 ovog člana, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 74 mijenja se član 135 zakona na način da se mijenja naziv istog i da se preciziraju stavovi 1 i 9, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 75 mijenja se član 136 zakona na način da se precizira stav 1, te se dodaju dva nova stava kojima je propisano koji emitent i pod kojim uslovom Komisiji na zahtjev dostavlja pisano obrazloženje, te u kojem slučaju može doći do odlaganja objavljivanja insajderskih informacija na sopstvenu odgovornost, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ i vrši se prenumeracija.

Članom 76 mijenja se član 137 zakona na način da se precizira stav 1, te se briše stav 6 i dopunjava i precizira dosadašnji stav 7 i vrši se prenumeracija.

Članom 77 mijenja se član 138 zakona na način da se precizira stav 1, te se briše stav 2, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 78 mijenja se član 139 stav 1 zakona na način da se u isti u tački 1 podtačka b dopunjava upućivanjem na član 140 zakona, te se briše podtačka c. Nadalje se nakon tačke 1 dodaje nova tačka koja propisuje da se manipulacijama na tržištu smatra i stupanje u transakciju, davanje naloga za trgovanje ili bilo koja druga aktivnost ili drugi postupak koji utiče ili će vjerovatno uticati na cijenu jednog ili više finansijskih instrumenata, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte u kojima se primjenjuju fiktivni postupci ili drugi oblik dovođenja u zabludu ili prevaru. Takođe, u stavu 2 tačka 2 i tačka 3 podtačka a se preciziraju, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ

Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 79 mijenja se član 140 zakona na način da se propisuje pod kojim uslovom se zabrana iz člana 138 ne odnosi na manipulaciju tržišta, definiše se prihvaćena tržišna praksa, te koji kriterijumi treba da budu ispunjeni da bi Komisija prihvatila za određeno tržište tržišnu praksu. Takođe, propisuje se rok za obavještanje ESMA-e o prihvatanju tržišne prakse i rok za objavljivanje na internet stranici obavještenja sa razlozima za uspostavljanje tržišne prakse suprotno mišljenju ESMA-e, kao i uslovi za zaključenje ugovora o pružanju likvidnosti za sopstvene akcije, te se propisuje obaveza emitenta za dokazivanjem ispunjenosti navedenih uslova i uvodi se obaveza dostavljanja primjerka ugovora o pružanju likvidnosti Komisiji, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 80 mijenja se član 141 stav 3 zakona na način da se propisuje na koja se lica primjenjuju odredbe stava 1 i 2 ovog člana, te se dodaje novi stav koji propisuje u kojim situacijama lice koje u okviru svog poslovanja dogovara ili izvršava transakcije, uspostavlja i održava efikasne mjere, sisteme i postupke za otkrivanje i prijavljivanje sumnjivih naloga i transakcija bez odlaganja obavještava Komisiju, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 81 mijenja se član 142 zakona na način da se preciziraju stavovi 1 i 3, te se dodaje novi stav koji propisuje da prilikom svakog ažuriranja se navodi i vrijeme kada je došlo do promjene zbog koje je ažuriranje sprovedeno i vrši se prenumeracija stavova. Takođe, mijenja se stav 8 kojim se propisuje pravo emitenta čiji su finansijski instrumenti uključeni u trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava da odredi koja lica može da uključi u spiskove lica koja imaju pristup insajderskim informacijama. Nadalje, se dodaju tri nova stava koja propisuju da izuzetno od stava 9 ovog člana i ako je to opravdano zbog posebnih razloga u vezi sa integritetom tržišta, Komisija od emitenta čiji su finansijski instrumenti uključeni u trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava mogu da zahtijevaju da u svoje spiskove lica koja imaju pristup insajderskim informacijama uključe sva lica iz stava 1 ovog člana, te se propisuje da se spiskovi lica dostavljaju Komisiji na njen zahtjev i propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se utvrđuje obrazac spiska lica koja raspolažu insajderskim informacijama, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ i vrši se prenumeracija stavova.

Članom 82 mijenja se član 143 stav 1 zakona na način da se propisuje da objavljivanje ili distribucija u medijima informacija iz čl. 130, 134 i člana 139 stav 1 tačka 2 ovog zakona za potrebe novinarstva ili drugog oblika izražavanja u medijima, vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje sloboda medija i sloboda izražavanja, kao i pravilima, odnosno kodeksima novinarske struke, osim ako ta lica ili lica povezana s

njima stižu direktnu ili indirektnu prednost ili korist od objavljivanja ili širenja tih informacija ili objavljivanje ili širenje ima namjeru obmanjivanja tržišta o ponudi, potražnji ili cijeni finansijskih instrumenata, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 83 mijenja se član 144 stav 1 zakona na način da se isti precizira, mijenjaju se stavovi 4 i 7 na način da propisuju rok u kojem je emitent ili učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte dužan da objavi informacije iz stava 1 ovog člana, odnosno da je emitent ili učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte dužan da obavijesti menadžera u emitentu o njegovim obavezama iz ovog člana u pisanom obliku. Takođe, dodaju se dva nova stava koja propisuju na koju transakciju se primjenjuje iznos iz stava 2 ovog člana, te da Komisija može na svojoj internet stranici objaviti informacije iz stava 4 ovog člana, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 84 mijenja se član 145 stav 2 tačka 2 tačka na način da se ista precizira i dodaje se novi stav kojim se propisuje pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se utvrđuje na koje se transakcije odnose obaveze iz st. 1 do 7 ovog člana, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 85 mijenja se član 147 stav 1 tačka 5 na način da se ista precizira, dodaje se novi stav 3 kojim se propisuje situacija u odnosu na koju se primjenjuje izuzetak iz stava 1 emitenta, te se stav 3 tačke 2 i 4 i stav 7 mijenjaju, vrši se prenumeracija članova i dodaje se novi stav koji propisuje pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se bliže uređuje sadržaj obavještenja iz stava 3 ovog člana, radi usklađivanja sa Uredbom 596/2014 o zloupotrebi tržišta te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ.

Članom 86 mijenja se član 148 stav 4 zakona na način da se mijenja upućivanje na stavove 1, 2 i 3 ovog člana.

U poglavlju VI. REGULISANO TRŽIŠTE, MTP I OTP koje se odnosi na članove 150 do 204 izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 87 mijenja se član 153 stav 2 zakona na način da se dodaje nova tačka koja previđa koji još uslov pored odobrenja Komisije treba da ispuni lice koje se imenuje za člana odbora direktora Organizatora tržišta i dodaje se novi stav koji propisuje rok u kom je Organizator tržišta obavezan da obavijesti Komisiju o prestanku mandata člana odbora direktora, kao i da navede razloge za prestanak mandata.

Članom 88 mijenja se član 159 stav 1 zakona na način da se dodaje nova tačka kojom je propisano da prilikom odlučivanja o zahtjevu za sticanje odnosno za povećanje kvalifikovanog učešća Komisija cijeni i kriterijum da predloženi sticalac nije osuđivan

pravosnažnom sudskom odlukom na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci.

Članom 89 mijenja se član 203 zakona na način da se dodaje stav 8 kojim se precizira da razmjena informacija u saradnji iz ovog člana se ne smatra odavanjem tajne.

U poglavlju VII. INVESTICIONA DRUŠTVA koje se odnosi na članove 205 do 331 izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 90 mijenja se član 205 stav 3 zakona na način da se propisuje da investiciono društvo se može osnovati i kao društvo sa ograničenom odgovornošću, te se dodaje novi stav koji propisuje da se na udjele i vlasnike udjela investicionog društva koje je osnovano i posluje kao društvo sa ograničenom odgovornošću primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na akcije i akcionare investicionog društva i vrši se prenumeracija stavova.

Članom 91 mijenja se naziv člana 207 zakona, te se isti u stavu 1 dopunjava pomoćnim uslugama, poslije stava 1 dodaje se novi stav kojim je propisano da izuzetno od stava 1 usluge iz člana 206 stav 1 tačke 8 i 9 ovog zakona može da pruža i organizator tržišta, te da usluge iz člana 206 stav 1 tačke 4 i 5 ovog zakona može da pruža i društvo za upravljanje investicionim fondovima koje je za to dobilo odobrenje Komisije i vrši se prenumeracija stavova.

Članom 92 mijenja se član 211 zakona na način da se mijenja stav 2 koji se dopunjava i precizira na način da se predviđa ko su dva člana koji vode poslovanje i predstavljaju investiciono društvo i navode se njihova zaduženja. U stavu 3 se poslije tačke 3 dodaju tri nove tačke kojim se dopunjavaju uslovi koje treba da ispuni lice koje se može imenovati za člana odbora direktora odnosno izvršnog direktora investicionog društva, a koje je dobilo prethodno odobrenje Komisije. Nadalje se stav 6 dopunjava i dodaje se uslov za izvršnog direktora da isti mora da poznaje crnogorski jezik tečno, u govoru i pismu, te se dodaje novi stav koji propisuje da na uslove za izbor izvršnog direktora i članove odbora direktora, kao i na uslove i pravno dejstvo oduzimanja saglasnosti za imenovanje članova odbora direktora se shodno primjenjuju odredbe čl. 153, 154 i 155 ovog zakona.

Članom 93 mijenja se član 217 stav 1 tačka 1 zakona na način da se isti precizira i da se predviđa da odobrenje za rad brokeru i investicionom savjetniku prestaje da važi danom raskida ili prestanka ugovora o radu na poslovima u investicionom društvu ili ovlaštenoj kreditnoj instituciji za koje je odobrenje izdato, o čemu je dužan da obavijesti Komisiju u roku od sedam dana od dana raskida ili prestanka ugovora o radu.

Članom 94 precizira se član 220 stav 1 zakona, te se dodaju dva nova stava koji propisuju obavezan sadržaj rješenja Komisije kojim se izdaje dozvola za pružanje investicionih usluga, te da se na podnošenje zahtjeva za proširenje dozvole za pružanje investicionih usluga, na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na izdavanje dozvole za pružanje investicionih usluga investicionom društvu i vrši se prenumeracija stavova.

Članom 95 mijenja se član 222 zakona na način da se istim precizira oduzimanje dozvola za pružanje investicionih usluga i da se o istom obavještava ESMA.

Članom 96 dodaju se dva člana i to član 222a kojim se propisuje uslov kada Komisija donosi rješenje o prestanku važenja dozvole za rad odnosno odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća i propisuje rok u kom subjekt nadzora ne može zahtijevati da mu se ponovo izda dozvola za rad, saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća, koji ne može biti duži od jedne godine i član 222b kojim se propisuju kriterijumi za ukidanje odobrenja za imenovanje koje je Komisija izdala članu odbora direktora ili izvršnom direktoru društva, te predviđa ovlašćenje Komisije da posebnom nadzornom mjerom privremeno zabrani obavljanje funkcije člana odbora direktora društva i/ili izvršnog direktora društva. Takođe, propisano je da je društvo dužno da bez odlaganja donese odluku o opozivu imenovanja tog člana odbora direktora društva i/ili izvršnog direktora, u slučaju da Komisija ukine zakonito rješenje, te rok u kojem je društvo dužno da novi zahtjev za izdavanje odobrenja za imenovanje dostavi Komisiji.

Članom 97 mijenja se član 228 zakona na način da se precizira stav 1 propisivanjem obaveze da investiciono društvo Komisiji dostavi obavještenje, neposredno ili preko vezanog zastupnika, te se dodaje novi stav koji propisuje da investiciono društvo može u državi članici domaćinu početi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti i/ili pomoćnih usluga navedenih u obavještenju iz stava 1 ovog člana počev od dana prijema obavještenja Komisije da je nadležnom organu države članice domaćina Komisija dostavila obavještenje u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Članom 98 mijenja se član 229 stav 1 zakona na način da se isti precizira propisivanjem obaveze da investiciono društvo obavijesti Komisiju o namjeri da pruža investicione i pomoćne usluge u trećoj državi putem osnivanja filijala ili putem vezanog zastupnika.

Članom 99 u članu 237 zakona brišu se stavovi 5 i 6 .

Članom 100 mijenja se član 238 zakona koji se odnosi na vezanog zastupnika i to na način da isti propisuje koje usluge može da obavlja vezani zastupnik za račun investicionog društva, pri čemu ove poslove vezani zastupnik može da obavlja samo u ime jednog investicionog društva, te kada navedene poslove obavlja drugo investiciono društvo i/ili kreditna institucija koja ima dozvolu za pružanje investicionih usluga, ova lica ne smatraju se vezanim zastupnikom, već se shodno primjenjuju odredbe člana 237 ovog zakona. Takođe je propisano da vezani zastupnik ne smije da drži i raspolaze novcem ili finansijskim instrumentima klijenta ili potencijalnog klijenta investicionog društva, te da se odredbe ovog člana i člana 239 ovog zakona odnose i na investiciono društvo iz države članice i treće države kada pruža usluge u Crnoj Gori u skladu sa odredbom člana 231 ovog zakona.

Članom 101 dodaju se dva nova člana i to član 238a koji propisuje uslove za vezanog zastupnika koje treba da ispunjava fizičko ili pravno lice sa prebivalištem, odnosno sjedištem u Crnoj Gori, te obavezu investicionog društva da o imenovanju vezanog zastupnika obavijesti Komisiju i dostavi dokaze o istom, te se propisuje pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se bliže uređuju kriterijumi koje moraju da ispunjavaju fizička i pravna lica za obavljanje poslova vezanog zastupnika i član 238b

koji propisuje obaveze investicionog društva prilikom imenovanja vezanog zastupnika, te odgovornost investicionog društva za sve radnje ili propuste vezanog zastupnika koji pruža usluge za račun tog investicionog društva.

Članom 102 mijenja se član 240 zakona na način da se dodaju novi stavovi koji propisuju da investiciono društvo može obavljati i registrovati u Centralnom registru privrednih subjekata (CRPS) samo one djelatnosti za koje je dobilo dozvolu Komisije u skladu sa odredbama ovog zakona, te da ne smije da obavlja nijednu drugu djelatnost. Takođe, propisano je da naziv privrednog društva koje sadrži riječi „investiciono društvo” ili izvedenice te riječi, ne može biti upisan u CRPS, ukoliko privredno društvo nema dozvolu izdatu u skladu sa ovim zakonom.

Članom 103 mijenja se član 241 zakona na način da se dodaju dva nova stava koji propisuju da se na izdavanje dozvole u slučaju statusnih promjena primjenjuju na odgovarajući način odredbe ovog zakona o izdavanju dozvole za pružanje investicionih usluga i aktivnosti investicionom društvu, te se propisuje pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se bliže uređuje sadržaj i uslovi za izdavanje navedene dozvole.

Članom 104 mijenja se član 243 zakona na način da se propisuje obaveza Komisije da na svojoj internet stranici objavljuje rješenja o izdatim dozvolama za pružanje investicionih usluga i aktivnosti investicionim društvima.

Članom 105 mijenja se član 244 zakona na način da se propisuje kriterijum od kog zavisi iznos minimalnog osnovnog kapitala investicionog društva, te da isti mora da bude u cjelosti uplaćen u novcu prije upisa osnivanja investicionog društva u CRPS, a akcije koje čine osnovni kapital ne mogu biti izdate prije uplate punog iznosa za koji se izdaju. Takođe, definiše se šta predstavlja regulatorni kapital, te se propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se bliže uređuje i propisuje sastav osnovnog i regulatornog kapitala investicionog društva.

Članom 106 mijenja se član 245 zakona na način da se propisuje iznos osnovnog kapitala investicionog društva u odnosu na investicione usluge koje pruža. Takođe, propisuje se kada se držanje finansijskih instrumenata za sopstveni račun investicionog društva ne smatra trgovanjem za sopstveni račun u smislu člana 206 stav 1 tačka 3 ovoga zakona.

Članom 107 brišu se članovi 246 i 247 zakona, iz razloga jer nije prepoznato Uredbom o adekvatnosti kapitala 2019/2033.

Članom 108 mijenja se član 248 zakona na način da se vrši preciziranje upućivanja na odredbe zakona, te se uvodi novi stav koji propisuje koje dodatne mjere može Komisija da naloži investicionom društvu u smislu članova 249c stav 3 i člana 327 i 327a ovog zakona.

Članom 109 mijenja se član 249 zakona na način da se definiše šta se podrazumijeva pod upravljanjem rizicima u smislu čl. 248, 248a, 248b, 249, 249a, 249b, 249c i 249č, te se propisuje obaveza investicionog društva da redovno uspostavlja, primjenjuje i redovno ažurira strategije, politike, procese i sisteme za utvrđivanje, mjerenje, upravljanje i praćenje, srazmjerno složenosti, profilu rizičnosti, obimu poslovanja i

toleranciji rizika koje je utvrdio odbor direktora investicionog društva, a u odnosu na određene kriterijume propisane zakonom. Dalje se propisuje šta se podrazumijeva pod bitnim izvorima rizika za investiciono društvo, te obaveza investicionog društva u slučaju njegove likvidacije ili u slučaju namjere prestanka poslovanja, kao i obaveza dostavljanja izveštaja o usklađenosti postupaka i metoda iz stava 1 ovoga člana sa odredbama ovog zakona. Takođe, propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se bliže uređuje način i rokovi dostavljanja izveštaja iz stava 5 ovog člana, sadržaj politika i postupaka i zahtjeva u vezi sa upravljanjem rizicima, a naročito za kapitalne zahtjeve rizika za društvo, kapitalne zahtjeve rizika za klijente, kapitalne zahtjeve rizika za tržište, zahtjeve kojima se ograničava koncentracijski rizik, likvidnosne zahtjeve i izvještajne zahtjeve.

Članom 110 dodaju se četiri nova člana i to: član 249a kojim se propisuje adekvatnost postupka procjene internog kapitala i interni proces procjene rizika, kojim se bliže propisuje obaveza investicionog društva da ima uspostavljene dobre, efikasne i sveobuhvatne aranžmane, strategije i postupke za kontinuiranu procjenu i održavanje iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala i likvidne imovine, te obaveza redovnog ažuriranja navedenog. Takođe propisuje se ovlašćenje Komisije da naloži investicionom društvu koje ispunjava uslove za malo i nepovezano investiciono društvo da primjenjuje zahtjeve iz stava 1 ovog člana, ako utvrdi da su takvi zahtjevi primjereni obimu i složenosti poslova tog investicionog društva i propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se bliže propisuju uslovi za investiciono društvo koje se ne smatra malim i nepovezanim investicionim društvom, član 249b kojim se propisuje da Komisija daje investicionom društvu odobrenje za korišćenje internog modela i obavezu investicionog društva da o namjeri izmjene internog modela bez odlaganja obavijesti Komisiju dostavljanjem odgovarajuće dokumentacije na osnovu koje će Komisija da ocijeni da li planirana izmjena zahtijeva promjenu odobrenja i propisuje se rok za donošenje rješenja o istom. Takođe, propisuje se obaveza investicionog društva da bez odlaganja obavijesti Komisiju ako prestane da ispunjava uslove za odobrenje i propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se bliže propisuju uslovi za korišćenje internog modela, član 249c kojim se propisuje rok u kom Komisija provjerava usklađenost investicionih društava sa zahtjevima za odobrenje za primjenu internih modela, kao i koje kriterijume uzima u obzir prilikom provjera iz stava 1. Takođe, propisano je ovlašćenje Komisije da naloži mjere ako utvrdi značajne nedostatke vezano za pokrivenost rizika internim modelima, te da će donijeti rješenje o prestanku odobrenja za primjenu internog modela ili naložiti u primjerenom roku investicionom društvu odgovarajuće mjere kojima se osigurava brzo poboljšanje internog modela, u slučaju da interni model za tržišni rizik brojna prekoračenja upućuju na to da interni model nije tačan ili više nije tačan. Dalje se propisuje ovlašćenje Komisije u odnosu na neispunjavanje uslova za primjenu internog modela od strane investicionog društva, te da će Komisija oduzeti odobrenje za primjenu internog modela ukoliko investiciono društvo ne može da se uskladi do utvrđenog roka ili ako nije na zadovoljavajući način dokazalo da je efekat neusklađenosti beznačajan i član 249č kojim se propisuju zahtjevi koje je investiciono društvo, kojem je Komisija izdala dozvolu za rad, dužno da ispunjava i na koja investiciona društva se ti zahtjevi ne odnose. Takođe, propisano je u kojim slučajevima Komisija može da donese odluku o primjeni strožijih zahtjeva.

Članom 111 briše se član 250 zakona, iz razloga jer je isti upućuje na član 249 zakona koji je u potpunosti izmijenjen i proširen.

Članom 112 uvodi se novi član 267a koji je izmješten iz dijela zakona koji se odnosi na javnu ponudu i kojim se propisuje da je investiciono društvo dužno da svoje klijente s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, finansijsku situaciju i ciljeve ulaganja, razvrsta na male i profesionalne investitore, te da primjenjuje pisane interne politike i postupke za isto. Takođe, definiše se pojam malog klijenta investicionog društva, te koja se sve lica smatraju profesionalnim investitorom.

Članom 113 mijenja se član 327 zakona na način da se propisuje nad kojim licima koje pružaju investicione usluge i aktivnosti Komisija sprovodi nadzor u vezi sa primjenom i sprovođenjem ovog zakona i povezanih relevantnih propisa.

Članom 114 dodaje se novi član 327a koji propisuje predmet i obim nadzora nad investicionim društvom sa sjedištem u Crnoj Gori i koja su ovlašćenja Komisije u istom, propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se određuje način i postupak sprovođenja nadzora, uzimajući u obzir veličinu, prirodu, obim i složenost poslova investicionog društva, njegov sistemski značaj, te uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti.

Članom 115 mijenja se član 331 zakona u kom se u stavu 1 briše tačka 4, te se precizira tačka 9 podtačka b alineja 1 i dopunjava se tačka 9 podtačka b alineja 3 na način da se propisuje obaveza da se Komisija izvještava o tome na osnovu čega smatraju da je njihova djelatnost pomoćna djelatnost uz osnovnu djelatnost, te se mijenja tačka 12 na način da se smatra da se izuzeci ne odnose na pružanje investicionih i pomoćnih usluga operatera koji trguju jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte, dodaje uslov da isti ne izvršavaju naloge klijenata i koji ne pružaju investicione usluge ili obavljaju druge investicione aktivnosti. Takođe, dodaje se novi stav koji propisuje da lica koja su izuzeta u skladu sa stavom 1 tač. 1, 8 i 9 ne moraju da ispunjavaju uslove utvrđene u tački 11 kako bi bile izuzete.

U poglavlju IX. SISTEM ZAŠTITE INVESTITORA koji se odnosi na članove 340 do 362 izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 116 mijenja se član 342 zakona na način da se u stavu 2 dodaju tri nove tačke kojom se dopunjava koja se još lica ne smatraju klijentima Fonda.

Članom 117 mijenja se član 345 zakona na način da se dodaju novi stavovi kojima se propisuje šta se uzima u obzir kada se izračunavaju gornje granice iznosa zaštićenog potraživanja, te da se kod izračunavanja iznosa zaštićenog potraživanja uzima u obzir udio svakog klijenta u zajedničkom investicionom poslu, kao i da u slučaju neodstataka posebnih odredbi kojima se propisuje udio svakog klijenta u investicionom poslu, iznos zaštićenog potraživanja se ravnomjerno raspoređuje između svih klijenata. Takođe, propisuje se uslov pod kojim lice koje ima neograničeno pravo raspolaganja prima isplatu zaštićenog potraživanja iz stava 1 ovog člana, te da se ista odredba ne primjenjuje na subjekte za zajednička ulaganja i definiše se zajednički investicioni posao.

Članom 118 mijenja se član 351 zakona na način da se dodaje novi stav kojim je propisano da Komisija može da inicira ili da zatraži od Organizatora fonda obavljanje dodatne revizije vezane za procjenu rizika člana fonda i vrši se prenumeracija stavova.

Članom 119 mijenja se član 356 stav 2 zakona na način da se precizira rok i dodaje se novi stav kojim se propisuje pravo klijenta zaštićenog u skladu sa zakonom da može biti predmet tužbe klijenata protiv Organizatora fonda pred nadležnim sudom, u skladu sa zakonom.

Članom 120 mijenja se član 360 zakona na način da se dodaju dva nova stava kojim se propisuje da se informacije iz stava 2 ovog člana ne mogu koristiti u reklamne svrhe i propisuje se pravni osnov za donošenje propisa Komisije kojim se utvrđuje ograničavanje upotrebe objavljivanja informacija iz stava 2 kako bi se spriječilo da takva upotreba utiče na stabilnost finansijskog sistema ili povjerenje klijenta.

Članom 121 mijenja se član 361 zakona na način da se dodaje novi stav koji propisuje da Komisija preduzima sve potrebne mjere, uključujući izricanje kazni i oduzimanje dozvole za pružanje investicionih usluga i aktivnosti.

U poglavlju X. CENTRALNO KLIRINŠKO DEPOZITARNO DRUŠTVO koje se odnosi na članove 363 do 392 izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 122 mijenja se član 371 stav 2 zakona na način da se u odnosu na uslove za izbor izvršnog direktora i članove odbora direktora, kao i na uslove i pravno dejstvo oduzimanja saglasnosti za imenovanje članova odbora direktora CKDD-a shodno se primjenjuju odredbe čl. 153, 154 i 155 ovog zakona.

U poglavlju XI. KONAČNOST SALDIRANJA U SISTEMU FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA koje se odnosi na članove 393 do 406 izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 123 precizira se član 393 stav 1 tačka 1 zakona.

Članom 124 mijenja se član 394 stav 1 zakona na način da se isti dopunjava kako bi se precizirao definisao sistem za saldiranje finansijskih instrumenata, te se u stavu 2 vrši dopunjavanje na način da se previđa da se knjiženje može vršiti i na računu centralne druge ugovorne strane, te se u stavu 4 tačka 2 riječ saldiranje zamjenjuje riječju klirni i u tački 4 se vrši dopunjavanje na način da se propisuje obaveza da se o osnivanju sistema za saldiranje obavještava ESMA.

Članom 125 mijenja se član 396 stav 5 zakona na način da se definiše centralna druga ugovorna strana, te se dodaje novi stavovi kojim se propisuju da se učesnikom može smatrati i indirektni učesnik u skladu sa članom 397 ovog zakona, ako je to opravdano radi sistemskog rizika i pod uslovom da je indirektni učesnik poznat sistemu, te da je operater sistema obavještava učesnike u sistemu o pravdu države članice koje će se primjenjivati i o nadležnom nadzornom organu, kao i da svako lice koje ima pravni interes može dobiti obavještenje od Komisije o sistemima u kojima učestvuje i informacije o glavnim pravilima i vrši se prenumeracija stavova.

Članom 126 precizira se naslov člana 398 i stav 1 na način da se riječ obračun zamjenjuje riječju saldiranje.

Članom 127 dopunjava se član 404 stav 1 zakona na način da organ nadležan za otvaranje postupka zbog insolventnosti bez odlaganja pored Komisije o istom obavještava i Centralnu banku Crne Gore, te se stav 3 dopunjava na način da Komisija o otvaranju postupka zbog insolventnosti, bez odlaganja, obavještava pored nadloženog organa drugih država članica i Evropski odbor za sistemske rizike, druge države članice i ESMA-u.

Članom 128 dopunjava se član 405 stav 3 zakona na način da se instrument osiguranja definiše i u smislu zakona kojim se uređuje zaloga i dodaje se novi stav kojim se propisuje da na prava operatera sistema davaoca kolaterala na to kolateralno obezbjeđenje ne smije da utiče stečajni postupak protiv operatera sistema primaoca, u slučaju kada operater sistema pruži kolateralno obezbjeđenje operateru drugog sistema u vezi sa interoperabilnim sistemom.

Članom 129 dopunjava se član 406 stav 1 zakona na način da se precizira da finansijski instrumenti mogu biti dati i kao zaloga.

U poglavlju XII. KAZNENE ODREDBE koje se odnosi na članove 407 do 410 izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 130 mijenja se član 407 zbog izmjena i dopuna zakona odnosno radi usklađivanja sa istim.

Članom 131 dodaje se novi član 407a koji propisuje raspon kazni u slučaju prekršaja odgovornog lica pravnom licu, odgovornog lica u mediju, pravnog lica i fizičkog lica u slučaju javnog objavljivanja informacija o emisiji državnih hartija od vrijednosti od momenta pripreme emisije do momenta zvaničnog saopštenja Ministarstva finansija.

U poglavlju XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE koje se odnosi na članove 411 do 424 izvršene su sljedeće izmjene i dopune:

Članom 132 dodaje se novi član 411a kojim se propisuje rok za usklađivanje propisa.

Članom 133 mijenja se član 419 stav 3 na način da se precizira upućivanje na odredbu zakona, budući da je izvršena prenumeracija stavova u članu 205, gdje je poslije stava 3 dodat stav 4, pa su stavovi 4 i 5 postali stavovi 5 i 6.

Članom 134 mijenja se član 422 zakona, zbog izmjena i dopuna zakona odnosno radi usklađivanja sa istim, u cilju otklanjanja nejasnoća, a u odnosu na odloženu primjenu.

Članom 135 propisano je stupanje na snagu Zakona.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

VI PREGLED ODREDBA ZAKONA O TRŽIŠTU KAPITALA („SLUŽBENI LIST CG“, BR. 01/18) ČIJE IZMJENE I DOPUNE SE PREDLAŽU

Tržište kapitala

Član 2

Regulisano tržište kapitala je multilateralni sistem kojim upravlja organizator tržišta, koji obezbjeđuje uslove za spajanje višestrukih interesa trećih lica za zaključivanje ugovora o kupoprodaji finansijskih instrumenata uključenih u trgovanje po pravilima tog sistema, koje posluje kontinuirano u skladu sa ovim zakonom.

Multilateralna trgovačka platforma (u daljem tekstu: MTP) je multilateralni sistem koji organizuje ili kojim upravlja organizator tržišta ili investiciono društvo, koji obezbjeđuje uslove za spajanje višestrukih interesa trećih lica za kupovinu i prodaju finansijskih instrumenata u skladu sa pravilima tog sistema.

Organizovana trgovačka platforma (u daljem tekstu: OTP) je multilateralni sistem koji nije regulisano tržište ili MTP, u kojem višestruki interesi trećih strana za kupovinu i prodaju obveznica, strukturiranih finansijskih proizvoda, jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ili derivata mogu biti u interakciji u okviru sistema, na način koji dovodi do zaključivanja ugovora u skladu sa ovim zakonom.

Vanberzansko tržište (u daljem tekstu: OTC) je sekundarno tržište za trgovanje finansijskim instrumentima, koje ne mora da ima organizatora tržišta i čiji sistem trgovanja podrazumijeva pregovaranje između prodavca i kupca finansijskih instrumenata u cilju zaključenja transakcije.

Organizator tržišta je lice ovlašćeno da upravlja poslovanjem regulisanog tržišta, a može biti i regulisano tržište.

Multilateralni sistem iz st. 1 do 3 ovog člana je svaki sistem ili platforma u okviru koje je omogućena interakcija višestrukih interesa trećih lica za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata.

Finansijski instrumenti

Član 3

Finansijski instrumenti, u smislu ovog zakona, su:

- 1) prenosive hartije od vrijednosti;
- 2) instrumenti tržišta novca;
- 3) investicione jedinice, u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima;
- 4) derivati, odnosno robni derivati, koji obuhvataju:
 - a) opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i druge izvedene finansijske instrumente koji se odnose na hartije od vrijednosti, valute, kamatne stope ili kamatne prinose, jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte, kao i druge izvedene finansijske instrumente, finansijske indekse ili finansijske jedinice koje se mogu saldirati u gotovom novcu ili razmjenom;
 - b) opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i ostale izvedene finansijske instrumente koji se odnose na robu i koji se obavezno saldiraju u gotovom novcu ili mogu biti saldirani u gotovini na zahtjev jedne od ugovornih strana, iz razloga koji nijesu vezani za neizvršenje obaveza ili raskid ugovora;

c) opcije, fjučerse, svopove i druge izvedene finansijske ugovore koji se odnose na robu i mogu biti saldirani fizički, pod uslovom da se tom robom trguje na regulisanom tržištu i/ili MTP-u i/ili OTP-u, osim veleprodajnih energetskih proizvoda kojima se trguje na OTP-u koji moraju biti saldirani razmjenom;

d) opcije, fjučerse, svopove, forvarde i druge izvedene finansijske instrumente koji se odnose na robu i mogu biti saldirani fizički, na način koji nije predviđen u podtački c ove tačke, koji nijesu predviđeni za trgovanje i imaju karakteristike izvedenih finansijskih instrumenata;

e) izvedene finansijske instrumente za prenos kreditnog rizika;

f) finansijske ugovore o razlikama;

g) opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i druge izvedene finansijske instrumente koji se odnose na klimatske promjene, troškove prevoza, jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte ili stope inflacije ili drugu zvaničnu ekonomsku statistiku koja mora biti saldirana u gotovom novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana iz razloga koji nijesu povezani sa neizvršenjem obaveza ili raskidom ugovora, kao i druge izvedene finansijske ugovore koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i druge jedinice mjere koje imaju karakteristike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, kojima se trguje na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u; i

h) jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte.

Derivati

Član 8

Derivati su prenosive hartije od vrijednosti koje daju pravo na sticanje ili prodaju tih hartija od vrijednosti ili na osnovu kojih se može obavljati plaćanje u novcu, a čiji iznos se utvrđuje na osnovu hartija od vrijednosti, valuta, kamatnih stopa ili prinosa.

Robni derivati su hartije od vrijednosti koje daju pravo na sticanje ili prodaju prenosivih hartija od vrijednosti ili na osnovu kojih se može obavljati plaćanje u novcu, čiji se iznos utvrđuje na osnovu robe ili drugih indeksa odnosno mjernih veličina.

Značenje izraza

Član 23

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) javna ponuda hartija od vrijednosti je obavještenje dato u bilo kojem obliku i putem bilo kojeg sredstva koje daje dovoljno podataka o uslovima ponude i o hartijama od vrijednosti iz ponude, na način da se investitoru omogući donošenje odluke o kupovini ili upisu tih hartija od vrijednosti, a javnom ponudom se smatra i plasman hartija od vrijednosti preko investicionih društava;

2) kreditna institucija je privredno društvo čija je djelatnost primanje depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita za sopstveni račun;

3) ovlašćena kreditna institucija je banka ili druga kreditna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori kojoj je Komisija za tržište kapitala izdala dozvolu za pružanje investicionih usluga i kojoj je Centralna banka odobrila obavljanje tih usluga;

4) trgovanje za sopstveni račun je trgovanje korišćenjem sopstvenog kapitala koje se završava zaključenjem transakcije za jedan ili više finansijskih instrumenata;

5) market mejer je fizičko ili pravno lice koje je stalno prisutno na finansijskom tržištu i trguje za sopstveni račun kupovinom i prodajom finansijskih instrumenata koristeći sopstveni kapital po cijenama koje utvrdi;

6) pokrovitelj je investiciono društvo koje vrši usluge pokroviteljstva koje se odnose na plasman finansijskih instrumenata;

7) agent je investiciono društvo koje pruža usluge koje se odnose na plasman finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa;

8) upravljanje portfeljem je upravljanje pojedinačnim portfeljima od strane investicionog društva u skladu sa posebnim ugovorom zaključenim sa klijentom kada se ti portfelji odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;

9) klijent je fizičko ili pravno lice kojem je investiciono društvo pružilo ili namjerava da pruži investicionu ili pomoćnu uslugu;

10) subjekti za zajednička ulaganja su otvoreni investicioni fondovi i društva za investiranje čiji:

a) je cilj zajedničko ulaganje sredstava prikupljenih od javnosti i koji posluju prema načelu disperzije rizika; i

b) se udjeli, na zahtjev vlasnika udjela, otkupljuju ili isplaćuju, neposredno ili posredno, iz imovine tih subjekata;

11) udjeli u subjektima zajedničkog ulaganja su hartije od vrijednosti koje izdaje subjekat zajedničkog ulaganja na osnovu kojeg vlasnik udjela stiče prava nad imovinom u tom subjektu;

12) izvršenje naloga za račun klijenta su aktivnosti u vezi sa zaključenjem ugovora za kupovinu ili prodaju jednog ili više finansijskih instrumenata za račun klijenta;

13) kvalifikovano učešće je direktno ili indirektno učešće u investicionom društvu, organizatoru tržišta i akcionarskom društvu osnovanom za poslove registracije, kliringa i saldiranja, koje predstavlja najmanje 10% učešća u kapitalu, pravu glasa ili koje omogućava ostvarivanje značajnog uticaja na upravljanje pravnim licem u kome se posjeduje učešće;

14) akcionar je pravno ili fizičko lice koje, direktno ili indirektno, drži akcije emitenta u svoje ime i za svoj račun ili u svoje ime, a za račun drugog fizičkog ili pravnog lica;

15) filijala investicionog društva je:

a) dio investicionog društva koje nema svojstvo pravnog lica i pruža investicione usluge i aktivnosti i pomoćne usluge za koje je investiciono društvo ovlašćeno, van sjedišta investicionog društva;

b) svako mjesto poslovanja osnovano u državi članici od strane investicionog društva sa sjedištem u drugoj državi članici;

16) menadžer u emitentu je lice koje je član organa upravljanja ili nadzornog organa emitenta ili drugo lice koje ima redovan pristup informacijama koje se odnose, direktno ili indirektno, na emitenta i ima ovlašćenje za donošenje odluka koje utiču na budući razvoj emitenta;

17) distributivni kanal je sredstvo putem kojeg se informacija javno objavljuje ili može postati javno dostupna, odnosno kojoj pristup ima veliki broj lica (npr. internet, sredstva javnog informisanja i slično);

18) trajni medij je sredstvo koje klijentu omogućava čuvanje upućenih podataka na način da ti podaci budu dostupni za buduću upotrebu tokom perioda primjerenog namjeni tih informacija i koji omogućava reprodukovanje sačuvanih informacija u nepromijenjenom obliku;

19) vezani zastupnik je fizičko ili pravno lice koje pod punom i bezuslovnom odgovornošću nastupa za račun jednog investicionog društva, pruža investicione i/ili pomoćne usluge klijentima ili potencijalnim klijentima, prima i prenosi naloge klijenata povezane sa finansijskim uslugama ili finansijskim instrumentima, prodaje finansijske instrumente ili pruža usluge savjetovanja klijentima ili potencijalnim klijentima u vezi sa finansijskim instrumentima ili uslugama tog investicionog društva;

20) rastuće tržište malih i srednjih privrednih društava je MTP koji je registrovan kao rastuće tržište malih i srednjih privrednih društava u skladu sa odredbama ovog zakona;

21) mala i srednja privredna društva su društva koja su na osnovu kotacije na kraju godine za prethodne tri kalendarske godine imala prosječnu tržišnu kapitalizaciju manju od 200.000.000 eura;

22) limitirani nalog je nalog za kupovinu ili prodaju određene količine finansijskog instrumenta po određenoj ili po povoljnijoj cijeni;

23) mjesto trgovanja je svako regulisano tržište, multilateralna ili organizovana trgovačka platforma;

24) likvidno tržište je tržište za finansijski instrument na kojem kontinuirano postoje kupci i prodavci, a koji se u zavisnosti od specifične tržišne strukture ili klase finansijskog instrumenta određuju prema sljedećim kriterijumima:

a) prosječnoj učestalosti i obimu transakcija pod tržišnim uslovima, uzimajući u obzir prirodu i rok trajanja proizvoda u okviru određene klase finansijskog instrumenta;

b) broju i vrsti učesnika na tržištu, uključujući odnos učesnika na tržištu i finansijskih instrumenata kojima se trguje za pojedini proizvod; i

c) prosječnom rasponu cijena;

25) grupa je matično društvo i sva njegova zavisna društva;

26) organ upravljanja je organ investicionog društva, organizatora tržišta ili društva za pružanje usluga dostavljanja podataka ovlašten za utvrđivanje strategije, ciljeva i opšteg smjera poslovanja subjekta, nadgledanje i nadzor nad donošenjem odluka uprave, uključujući lica koja upravljaju poslovanjem subjekta;

27) viši rukovodilac je fizičko lice koje obavlja izvršne funkcije u investicionom društvu, organizatoru tržišta ili društvu za pružanje usluga dostavljanja podataka koja su odgovorna organu upravljanja za upravljanje subjektom na dnevnom nivou, uključujući sprovođenje politika koje se odnose na usluge i proizvode koje društvo prodaje klijentima;

28) trgovanje uparivanjem naloga je transakcija koja se izvršava preko posrednika koji se tokom izvršenja transakcije ne izlaže tržišnom riziku, pri čemu se izvršenje transakcije za kupca i prodavca događa istovremeno, po cijeni po kojoj posrednik ne ostvaruje ni dobit ni gubitak, osim unaprijed dogovorene provizije ili naknade za transakciju;

29) algoritamsko trgovanje je trgovanje finansijskim instrumentima u kojem računski algoritam automatski određuje pojedinačne parametre naloga, npr. treba li postaviti početne uslove za nalog, trenutak izdavanja naloga, cijenu ili količinu u nalogu ili način upravljanja nalogom nakon njegovog izdavanja, uz ograničeno učešće ili bez učešća ljudskog faktora, osim sistema koji se koriste za usmjeravanje naloga na jedno ili više mjesta trgovanja ili za obradu naloga bez određivanja parametara trgovanja ili za potvrdu naloga ili obradu izvršenih transakcija nakon trgovanja;

30) tehnika visokofrekventnog algoritamskog trgovanja je tehnika koja:

a) ima infrastrukturu za skraćene mrežne i druge vrste latentnosti, uključujući najmanje jednu od sljedećih mogućnosti za algoritamski unos naloga: kolokaciju, držanje datoteka na serveru u neposrednoj blizini ili direktni elektronski pristup velike brzine;

b) sistemski određuje početne uslove generisanja, usmjeravanja ili izvršenja naloga bez učešća ljudskog faktora za pojedinačne transakcije ili naloge; i

c) omogućava visoku dnevnu količinu poruka koje predstavljaju naloge, ponude i otkazivanja;

31) neposredni elektronski pristup je postupak ili sredstvo koji obezbjeđuje pravnom ili fizičkom licu da uz dozvolu koristi oznaku u sistemu za trgovanje člana ili klijenta mjesta trgovanja ili njegovog učesnika za prenošenje elektronskog naloga povezanog sa finansijskim instrumentom neposrednog mjesta trgovanja i obuhvata infrastrukture člana, učesnika ili klijenta ili drugog sistema povezivanja koji član, učesnik ili klijent obezbjeđuje za prenos naloga (neposredan pristup tržištu);

32) sponzorisan elektronski pristup je pristup člana, učesnika ili klijenta pravnog ili fizičkog lica mjestu trgovanja, koji ne koristi infrastrukturu člana, učesnika ili klijenta za prenos naloga;

33) međusektorska prodaja je ponuda investicionih usluga sa drugom uslugom ili proizvodom kao dio paketa ili kao uslov za jedan ugovor ili paket;

34) fond kojim se trguje na berzi je fond čijom se najmanje jednom jedinicom ili klasom akcija trguje tokom dana na najmanje jednom mjestu trgovanja i s najmanje jednim kreatorom tržišta koji preduzima mjere kako bi obezbijedio da se cijena njegovih jedinica ili akcija na mjestu trgovanja bitno ne razlikuje od njegove neto vrijednosti imovine i, po potrebi, od njegove indikativne neto vrijednosti imovine;

35) ovlašćeni sistem objavljivanja (u daljem tekstu: APA) je lice ovlašćeno za pružanje usluge objavljivanja izvještaja o trgovanju za račun investicionih društava;

36) pružalac konsolidovanih podataka o trgovanju (u daljem tekstu: CTP) je lice ovlašćeno za pružanje usluga prikupljanja izvještaja o trgovanju finansijskim instrumentima od regulisanog tržišta, MTP-a, OTP-a i APA-a i njihovo konsolidovanje u kontinuirane elektronske tokove podataka o cijeni i obimu u realnom vremenu po finansijskom instrumentu;

37) ovlašćeni sistem izvještavanja (u daljem tekstu: ARM) je lice ovlašćeno za pružanje usluga dostavljanja podataka o transakcijama nadzornom organu, za račun investicionih društava;

38) pružalac usluga dostavljanja podataka je APA, CTP ili ARM;

39) država članica je država članica Evropske unije i država potpisnica Ugovora o Evropskom ekonomskom prostoru;

40) matična država članica je:

a) za investiciona društva:

- država članica u kojoj je registrovano sjedište investicionog društva sa svojstvom pravnog lica;

- ako investiciono društvo u skladu sa propisima države u kojoj je registrovano nema registrovano sjedište, država članica u kojoj je sjedište njegove centralne uprave;

b) za regulisano tržište, država članica u kojoj je registrovano regulisano tržište ili, ako u skladu sa propisima države članice nema registrovano sjedište, država članica u kojoj se nalazi sjedište centralne uprave regulisanog tržišta;

c) za APA, CTP ili ARM:

- ako je APA, ARM ili CTP pravno lice, država članica u kojoj je registrovano njihovo sjedište;

- ako APA, ARM ili CTP prema propisima države u kojoj je osnovano nema registrovano sjedište, država članica u kojoj se nalazi sjedište njegove centralne uprave.

41) država članica domaćin je država članica u kojoj investiciono društvo ima filijalu ili pruža investicione usluge i/ili obavlja investicione aktivnosti, ili država članica u kojoj regulisano tržište pruža usluge odgovarajućeg mehanizma kojim se članovima sa udaljenim pristupom ili učesnicima sa sjedištem u toj državi članici olakšava pristup trgovanju u njegovom sistemu;

42) društvo iz treće države je kreditna institucija koja pruža investicione usluge ili obavlja investicione aktivnosti ili investiciono društvo čije sjedište nije u državi članici Evropske uniji;

43) ESMA je Evropski nadzorni organ za hartije od vrijednosti i tržište kapitala;

44) roba je svaka zamjenljiva roba koju je moguće dostaviti, uključujući metale i njihove rude i legure, poljoprivredne proizvode i energiju;

45) program otkupa je planirani otkup sopstvenih akcija;

46) transakcija finansiranja hartija od vrijednosti je pozajmljivanje akcija ili drugih finansijskih instrumenata drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane, repo ugovor ili obrnuti repo ugovor ili druga transakcija koja uključuje kupovinu finansijskog instrumenta i njegovu ponovnu prodaju ili druga transakcija koja uključuje prodaju finansijskog instrumenta i njegovu ponovnu kupovinu;

47) sekjuritizacija je kreiranje finansijskog instrumenta kombinovanjem finansijskih sredstava;

48) ponuđač je pravno ili fizičko lice koje vrši javnu ponudu hartije od vrijednosti ili druge finansijske instrumente.

Javna ovlašćenja Komisije

Član 26

U obavljanju javnih ovlašćenja Komisija:

1) podstiče, organizuje i preduzima mjere za efikasno funkcionisanje finansijskih tržišta;

2) izdaje i oduzima dozvole, odobrenja, licence i saglasnosti za koje je ovlašćena u skladu sa zakonom;

3) obavlja nadzor nad poslovanjem subjekata nadzora i nalaže mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti;

4) vrši kontrolu i nalaže mjere radi sprječavanja zloupotreba na tržištima;

5) vodi knjige, evidencije i registre u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim zakonom;

6) obaveštava nadležne državne organe i organizacije o pitanjima iz oblasti tržišta kapitala u vezi postupaka koji se vode pred tim organima;

7) daje stručna mišljenja o sprovođenju zakona; i

8) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Za izdavanje dozvola, odobrenja, licenci, saglasnosti i vršenje nadzora pravno odnosno fizičko lice dužno je da Komisiji plaća naknade, u skladu sa cjenovnikom Komisije.

Komisija može da pred nadležnim sudom pokrene postupak protiv fizičkog ili pravnog lica, radi zaštite interesa investitora koji ulažu u finansijske instrumente i drugih lica za koja utvrdi da im je povrijeđeno određeno pravo ili na pravu zasnovan interes, u vezi sa poslovima sa finansijskim instrumentima.

Obaveze subjekta nadzora i ovlašćenja Komisije u sprovođenju nadzora

Član 27

U sprovođenju nadzora od strane Komisije, subjekat nadzora je dužan da obezbijedi:

1) pristup svim dokumentima i podacima;

2) pružanje informacije i dostavljanje podataka kada je uključen u transakcije sa finansijskim instrumentima;

3) informacije u vezi sa robnim derivatima, kada je učesnik na povezanim promptnim tržištima;

4) nesmetano vršenje neposredne kontrole u poslovnim prostorijama, uz mogućnost privremenog oduzimanja dokumentacije i podataka kada posumnja da su ti dokumenti ili podaci povezani sa predmetom nadzora;

5) pristup zapisima telefonskih razgovora, elektronske komunikacije ili drugim zapisima o trgovanju na tržištu kapitala koje su u skladu sa zakonom dužni da vode investiciona društva, ovlašćene kreditne institucije i finansijske institucije;

6) relevantnu dokumentaciju u vezi sa veličinom i namjenom pozicije ili izloženosti riziku nastalom putem robnih derivata, kao i druge imovine ili obaveza na tržištu kapitala; i

7) nesmetano vršenje drugih ovlašćenja Komisije u skladu sa ovim zakonom.

Ako u postupku nadzora utvrdi da je došlo do kršenja odredaba ovog zakona, Komisija će donijeti rješenje kojim će naložiti subjektu nadzora da u ostavljenom roku otkloni utvrđene nepravilnosti, a može u zavisnosti od izvršene povrede, da:

1) naloži regulisanom tržištu, odnosno organizatoru tržišta i investicionom društvu, da obustavi trgovanje finansijskim instrumentima, odnosno da izmijeni rješenje o

obustavi u cilju uklanjanja ili sprječavanja štetnih posljedica na regulisanom tržištu, odnosno MTP-u;

2) naloži privremenu obustavu kliringa i saldiranja ovlašćenom društvu;

3) zabrani i/ili izrekne javnu opomenu pravnom ili fizičkom licu za postupanje suprotno odredbama ovog zakona;

4) oduzme ili privremeno obustavi dozvolu za rad fizičkim i pravnim licima kojima je izdala dozvolu za rad;

5) naloži emitentu ili drugom licu koje je objavilo ili širilo neistinite i informacije koje mogu dovesti u zabludu, da objavi ispravku informacije ili da o trošku emitenta ili tog drugog lica Komisija objavi ispravku informacije;

6) trajno ili privremeno zabrani licu koje obavlja menadžerske dužnosti u investicionom društvu da obavlja poslove u investicionim društvima, odnosno da trguje za vlastiti račun;

7) trajno ili privremeno zabrani članu odbora direktora investicionog društva da obavlja te poslove u investicionim društvima;

8) ako lice koje je dužno da objavi insajderske informacije ne objavi ili te informacije netačno objavi, Komisija će ih objaviti o trošku tog lica;

9) privremeno obustavi trgovanje ili trajno isključi sa regulisanog tržišta iz trgovanja finansijski instrument i naloži organizatoru MTP-a da taj finansijski instrument uključi na MTP, ako informacije o emitentu finansijskog instrumenta nijesu objavljene u skladu sa zakonom;

10) naloži privremenu zabranu raspolaganja sredstvima sa računa organizatora tržišta, odnosno regulisanog tržišta u slučaju kršenja odredaba ovog zakona;

11) naloži privremenu zabranu prava glasa po osnovu kvalifikovanog učešća;

12) naloži izmjenu, dopunu ili donošenje opštih akata na koja daje saglasnost;

13) prati sprovođenje naloženih mjera i obezbijedi da subjekti nadzora izvršavaju njene naloge;

14) privremeno obustavi oglašavanje ili prodaju finansijskih instrumenata ili strukturiranih depozita;

15) naloži obustavljanje oglašavanja ili prodaje finansijskih instrumenata ili strukturiranih depozita, ako investiciono društvo nije uspostavilo ili primijenilo funkcionalan postupak odobravanja proizvoda;

16) naloži smjenu člana odbora direktora pravnim licima kojima je izdala dozvolu za rad;

17) zabrani investicionom društvu, odnosno drugom licu primanje naloga klijenata;

18) uslovno oduzme dozvolu za rad investicionom društvu, odnosno drugom licu sa dozvolom za rad i zaposlenom u investicionom društvu koji vrši povredu ovog zakona, ako u periodu koji nije kraći od jedne, niti duži od tri godine, ne ponovi povredu za koju je propisano oduzimanje dozvole za rad;

19) naloži investicionom društvu privremenu zabranu raspolaganja sredstvima sa računa za plaćanje i računa hartija od vrijednosti i drugom imovinom;

20) zahtijeva od menadžera emitenta i vlasnika akcija ili drugih finansijskih instrumenata da objavi određenu informaciju u skladu sa ovim zakonom ili da obezbijede dodatne podatke i dokumentaciju;

21) zahtijeva od revizora subjekta nadzora da izvrši dodatnu kontrolu i o nalazima obavijesti Komisiju;

22) naloži smanjenje veličine pozicije ili izloženosti u slučaju odstupanja od propisanog praga;

23) ograniči pravo na zaključenje ugovora o robnom derivatu, uključujući ograničenja veličine pozicije koje subjekat nadzora može da drži u skladu sa odredbama ovog zakona; i

24) preduzme druge mjere u skladu sa ovim zakonom.

Komisija, prilikom izricanja mjera, naročito cijeni:

1) ozbiljnost, trajanje i ponavljanje kršenja odredaba ovog zakona;

2) stepen odgovornosti lica odgovornog za kršenje odredaba ovog zakona;

3) finansijsku snagu lica odgovornog za kršenje odredaba ovog zakona (ukupni prihod pravnog lica ili godišnji dohodak fizičkog lica);

4) značaj ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka zbog kršenja odredaba ovog zakona;

5) nivo saradnje subjekta nadzora sa Komisijom; i

6) mjere koje je lice odgovorno za kršenje odredaba ovog zakona preduzelo radi sprječavanja ponavljanja prekršaja.

Prijavljivanje postupanja suprotno odredbama ovog zakona

Član 28

Komisija je dužna da obezbijedi uslove za prijavljivanje postupanja suprotno ovom zakonu i to:

1) utvrđivanjem i obezbjeđenjem sprovođenja postupka za prijem prijava, uključujući uspostavljanje sigurnih sredstava komunikacije za prijem prijava;

2) zaštitu od diskriminacije lica koje prijavi postupanje suprotno ovom zakonu; i

3) zaštitu identiteta lica koje prijavi postupanje suprotno ovom zakonu, odnosno fizičkog lica koje je osumnjičeno za postupanje suprotno ovom zakonu, osim u postupku pred nadležnim državnim organom.

Investiciona društva koja pružaju finansijske usluge dužna su da imaju uspostavljene odgovarajuće interne postupke u kojima zaposleni mogu da prijave postupanje suprotno ovom zakonu.

Investiciono društvo ili drugo lice ne smije da pozove na odgovornost, odnosno primijeni drugi oblik diskriminacije, ili na drugi način ograniči ili onemogućiti vršenje prava licu koje učini dostupnim Komisiji informacije o postupanju suprotno ovom zakonu.

Objavljivanje rješenja o izrečenim mjerama

Član 29

Komisija je dužna da objavi rješenje o izricanju mjera u skladu sa ovim zakonom, na svojoj internet stranici bez odlaganja nakon obavješćavanja lica na koje se mjere odnose.

U rješenju iz stava 1 ovog člana, navode se podaci o vrsti, prirodi kršenja i identitetu lica kome su mjere izrečene.

Ako Komisija procijeni da bi objavljivanje identiteta lica na koje se mjere odnose bilo nesrazmjerno učinjenoj povredi, ili bi objavljivanje ugrozilo kontrolu koja je u toku, odnosno stabilnost finansijskog tržišta, Komisija može da:

- 1) odloži objavljivanje mjera do trenutka prestanka razloga za odlaganje;
- 2) objavi rješenje bez navođenja ličnih podataka; ili
- 3) ne objavi rješenje.

U slučaju podnošenja tužbe protiv rješenja iz stava 1 ovog člana, Komisija je dužna da na svojoj internet stranici objavi informaciju o tome.

Komisija je dužna da obezbijedi da rješenje objavljeno u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana bude dostupno na internet stranici Komisije najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Način donošenja i objavljivanja akata

Član 30

Komisija je nadležna za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje ovog zakona. Komisija je dužna da nacrti opštih akata objavi na svojoj internet stranici, najkasnije 14 dana prije donošenja, sa pozivom zainteresovanim licima da daju primjedbe, predloge ili sugestije.

Opšti akti Komisije objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Komisija može da izdaje uputstva, biltene, mišljenja i druga saopštenja potrebna za sprovođenje ovog zakona.

Prestanak mandata u Komisiji

Član 35

Mandat predsjednika, zamjenika predsjednika i člana Komisije prestaje:

- 1) istekom vremena na koje je imenovan;
- 2) na lični zahtjev; ili
- 3) razrješenjem.

Predsjednik, zamjenik predsjednika i član Komisije će biti razriješen, ako:

1) je pravosnažnom sudskom odlukom osuđen za krivično djelo na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili je osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije;

2) je pravosnažnom sudskom odlukom lišen poslovne sposobnosti;

3) vrši drugu javnu funkciju ili profesionalno obavlja drugu djelatnost;

4) neopravdano odsustvuje sa tri uzastopne sjednice Komisije;

5) je u nemogućnosti da izvršava svoje obaveze u periodu dužem od šest mjeseci; ili

6) ne izvršava ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vrši službene obaveze.

Izuzetno, dva člana Komisije koja funkciju vrše honorarno mogu profesionalno obavljati drugu djelatnost, u skladu sa ovim zakonom.

Komisija o ispunjenju uslova za prestanak mandata predsjednika, zamjenika predsjednika i člana Komisije, bez odlaganja, obavještava Skupštinu.

Saradnja sa državama članicama Evropske unije

Član 41

Komisija može na zahtjev nadležnog regulatornog organa države članice, da dostavlja informacije i podatke potrebne za izvršavanje poslova i zadataka tog organa, pod uslovom da:

1) je obezbijeđena zaštita dostavljenih podataka i informacija ekvivalentna zaštiti utvrđenoj ovim zakonom;

2) će se dostavljene informacije i podaci koristiti samo:

- a) u vršenju poslova i zadataka nadležnog regulatornog organa države članice; i
- b) u upravnim i sudskim postupcima.

Na zahtjev nadležnog regulatornog organa države članice u vezi sa neposrednim nadzorom, Komisija je dužna da u okviru svojih ovlašćenja:

1) sprovede neposredni nadzor;

2) omogući regulatornom organu koji je podnio zahtjev da učestvuje ili sprovede neposredni nadzor samostalno; ili

3) omogući revizorima i ekspertima koje ovlasti regulatorni organ države članice da sprovedu neposredni nadzor.

Komisija može da odbije postupanje po zahtjevu, iz st. 1 i 2 ovog člana, ako:

1) bi slanje zahtijevanih informacija moglo ugroziti bezbjednost Crne Gore;

2) bi dostavljanje podataka i informacija moglo imati negativne efekte na kontrolu koju sprovodi Komisija;

3) su pokrenuti postupci pred nadležnim organima u Crnoj Gori protiv lica na koje se zahtjev odnosi; ili

4) je donijeta pravosnažna presuda u odnosu na lica na koja se zahtjev odnosi za iste radnje u Crnoj Gori.

O postojanju razloga iz stava 3 ovog člana, Komisija obavještava podnosioca zahtjeva i ESMA-u.

Dostavljanje podataka i informacija nadležnim regulatornim organima trećih država

Član 43

Komisija može na zahtjev nadležnog regulatornog organa treće države, da dostavi informacije i podatke potrebne za sprječavanje zloupotrebe na tržištu kapitala.

Prije dostavljanja podataka i informacija iz stava 1 ovog člana, Komisija je dužna da utvrdi da će se podaci i informacije koristiti samo za namjene za koje će biti dostavljene i da je obezbijeđen nivo zaštite podataka i informacija ekvivalentan nivou zaštite podataka i informacija utvrđen ovim zakonom.

Komisija može da proslijedi lične podatke dobijene od nadležnog regulatornog organa druge države članice, nadležnom regulatornom organu treće države samo uz izričitu saglasnost regulatornog organa koji je dostavio te podatke.

Obaveza sačinjavanja i objavljivanja prospekta

Član 50

Emitent je dužan da prije javne ponude odnosno uključivanja hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu sačini i objavi prospekt.

Prospekt iz stava 1 ovog člana, prije objavljivanja odobrava Komisija.

Javna ponuda hartija od vrijednosti koja se vrši bez prethodnog objavljivanja prospekta ništava je.

Objavljivanje prospekta bez odobrenja Komisije u skladu sa ovim zakonom, zabranjeno je.

Komisija evidentira i donosi rješenje o emisijama hartija od vrijednosti koje se ne emituju putem javne ponude i/ili koje se ne uključuju u trgovanje.

Komisija bliže propisuje način emisija hartija od vrijednosti u slučajevima kada se hartije od vrijednosti ne emituju putem javne ponude i/ili se ne uključuju u trgovanje.

Prospekt i sadržaj prospekta

Član 51

Prospekt mora da sadrži sve informacije koje su, u skladu sa karakteristikama i aktivnostima emitenta i hartija od vrijednosti javno ponuđenih ili uključenih u trgovanje na regulisanom tržištu, potrebne investitorima za procjenu sredstava i obaveza, finansijskog stanja, finansijskog uspjeha, mogućih rezultata poslovanja emitenta i garanta, kao i prava koja te hartije od vrijednosti daju.

Prospekt mora da bude pregledan i razumljiv.

Informacije sadržane u prospektu moraju biti tačne i potpune.

Bliži sadržaj prospekta propisuje Komisija.

Izuzeci od obaveze objavljivanja prospekta za određene emisije

Član 52

Objavljivanje prospekta nije obavezno za hartije od vrijednosti koje:

- 1) su upućene isključivo profesionalnim investitorima;
- 2) su upućene prema najviše 150 fizičkih ili pravnih lica u Crnoj Gori, koji nijesu profesionalni investitori;
- 3) su upućene investitorima koji će platiti iznos od najmanje 100.000 eura za upisane akcije po investitoru, za svaku posebnu ponudu;
- 4) imaju pojedinačnu nominalnu vrijednost najmanje 100.000 eura; ili
- 5) imaju ukupnu nominalnu vrijednost manju od 100.000 eura u posljednjih 12 mjeseci.

Svaka naredna ponuda hartija od vrijednosti koja je bila predmet jedne ili više vrsta ponuda iz stava 1 ovog člana, smatraće se kao posebna ponuda, i ponuđač je dužan da pribavi odobrenje Komisije za objavljivanje prospekta, ako je ovim zakonom utvrđena obaveza objavljivanja prospekta.

Prilikom javne ponude hartija od vrijednosti preko finansijskih posrednika, objavljivanje prospekta obavezno je ako nijesu ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, za konačni plasman.

Novi prospekt nije potreban u slučaju prodaje hartija od vrijednosti ili konačnog plasmana hartija od vrijednosti preko finansijskih posrednika, ako je važeći prospekt dostupan u periodu iz člana 69 ovog zakona i ako su emitent ili lice odgovorno za sastavljanje tog prospekta saglasni o upotrebi važećeg prospekta.

Profesionalni investitor

Član 53

Profesionalnim investitorom iz člana 52 stav 1 ovog zakona, smatra se:

1) subjekat koji ima odobrenje za rad ili subjekat nadzora u poslovanju na finansijskim tržištima i to:

- a) kreditne institucije;
- b) investiciona društva;
- c) druge finansijske institucije koje imaju dozvolu za rad ili su subjekti nadzora;
- d) društva za osiguranje;
- e) subjekti za zajednička ulaganja i njihova društva za upravljanje;
- f) penzioni fondovi i njihova društva za upravljanje;
- g) trgovci robom i robnim derivatima;
- h) drugi institucionalni investitori.

2) veliko društvo koje ispunjava dva od sljedećih uslova:

- a) ima ukupnu aktivu od najmanje 20.000.000 eura;
- b) ima godišnji neto prihod od najmanje 40.000.000 eura;
- c) ima kapital od najmanje 2.000.000 eura.

3) vlada, centralna banka, međunarodne organizacije kao što su Svjetska banka, Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i druge slične međunarodne organizacije;

4) drugi investitori čija je pretežna djelatnost ulaganje u finansijske instrumente, uključujući subjekte koji se bave sekjuritizacijom imovine ili drugim finansijskim transakcijama.

Ako je društvo iz stava 1 tačka 1 ovog člana, klijent investicionog društva, investiciono društvo dužno je da prije pružanja usluga obavijesti tog klijenta da se na osnovu dostupnih podataka, klijent smatra profesionalnim investitorom, osim ako nijesu ugovorili drugačije.

Investiciono društvo dužno je da obavijesti klijenta da može da zatraži izmjenu ugovorenih uslova radi postizanja višeg nivoa zaštite.

Klijent iz stava 2 ovog člana, dužan je da zatraži viši nivo zaštite ako smatra da ne može pravilno da procijeni ili upravlja uključenim rizicima.

Viši nivo zaštite pruža se kada klijent, koji se smatra profesionalnim investitorom, zaključi ugovor u pisanoj formi sa investicionim društvom da ne bude tretiran kao profesionalni investitor za jednu ili više usluga, proizvoda ili transakcija.

Klijent koji nije profesionalni investitor smatra se malim investitorom, u smislu ovog zakona.

Izuzeci od obaveze objavljivanja prospekta prema vrsti hartija od vrijednosti

Član 54

Obaveza objavljivanja prospekta ne primjenjuje se na javnu ponudu:

1) akcija izdatih u zamjenu za akcije iste klase, ako izdavanje akcija ne povlači povećanje kapitala;

2) hartija od vrijednosti koje su ponuđene kao način plaćanja u ponudi za preuzimanje, pod uslovom da za te hartije od vrijednosti postoji dokument sa

podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava;

3) hartija od vrijednosti ponuđenih, dodijeljenih ili koje će se dodijeliti u vezi sa restrukturiranjem emitenata, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži podatke koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društava;

4) dividende isplaćene postojećim akcionarima u obliku akcija iste vrste kao i akcije na koje se odnose isplate dividende, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i karakteristikama akcija, kao i o uslovima i načinu isplate dividende;

5) hartija od vrijednosti ponuđenih, dodijeljenih ili koje će poslodavac ili povezano društvo dodijeliti rukovodiocima ili zaposlenima, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i karakteristikama hartija od vrijednosti, kao i uslovima i detaljima ponude.

Izuzeci od obaveze objavljivanja prospekta za uključanje hartija od vrijednosti za trgovanje na regulisanom tržištu

Član 55

Objavljivanje prospekta nije obavezno za hartije od vrijednosti koje se uključuju u trgovanje na regulisanom tržištu i to:

1) akcije koje u prethodnih 12 mjeseci, čine manje od 10% akcija iste klase koje su već uključene u trgovanje na tom regulisanom tržištu;

2) akcije izdate u zamjenu za akcije iste klase koje su uključene za trgovanje na tom regulisanom tržištu ako izdavanje akcija ne povlači povećanje kapitala;

3) hartije od vrijednosti koje su ponuđene kao način plaćanja u ponudi za preuzimanje akcionarskog društva, pod uslovom da je za te hartije od vrijednosti dostupan dokument sa podacima koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava;

4) hartije od vrijednosti ponuđene ili koje će se dodijeliti u vezi sa restrukturiranjem emitenta, pod uslovom da je dostupan dokument koji sadrži podatke koje Komisija smatra ekvivalentnim podacima iz prospekta u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društava;

5) akcije ponuđene ili koje će se dodijeliti postojećim akcionarima kao dividende isplaćene u obliku akcija iste klase kao i akcije u pogledu kojih se te dividende isplaćuju, pod uslovom da:

a) su te akcije iste klase kao i akcije koje su već uključene za trgovanje na tom regulisanom tržištu; i

b) je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i pravima koja nose akcije sa razlozima i pojedinostima ponude;

6) hartije od vrijednosti ponuđene ili koje će poslodavac ili povezano društvo dodijeliti rukovodiocima ili zaposlenim, pod uslovom da:

a) su te hartije od vrijednosti iste klase kao i hartije od vrijednosti koje su već uključene za trgovanje na tom regulisanom tržištu; i

b) je dostupan dokument koji sadrži informacije o broju i prirodi hartija od vrijednosti i uslovima i detaljima ponude;

7) akcije koje su rezultat konverzije drugih hartija od vrijednosti ili ostvarivanja prava po osnovu drugih hartija od vrijednosti, pod uslovom da su te akcije iste klase kao i akcije koje su već uključene u trgovanje na tom regulisanom tržištu;

8) akcije koje su već uključene u trgovanje na drugom regulisanom tržištu, pod sljedećim uslovima:

a) ako su te hartije od vrijednosti ili hartije od vrijednosti iste klase već uključene u trgovanje na drugom regulisanom tržištu duže od 18 mjeseci;

b) da je, za hartije od vrijednosti koje su prvi put prihvaćene za trgovanje na regulisanom tržištu, prihvatanje za trgovanje na drugom regulisanom tržištu povezano sa odobrenim prospektom koji je bio dostupan javnosti u skladu odredbama ovog zakona kojima se uređuje objavljivanje prospekta;

c) da su ispunjene tekuće obaveze za trgovanje na drugom regulisanom tržištu;

d) da lice koje traži uključenje u trgovanje na tom tržištu izradi skraćeni prospekt dostupan javnosti na jeziku koji je prihvatila Komisija;

e) da je skraćeni prospekt iz podtačke d ove tačke, javno dostupan u skladu sa ovim zakonom;

f) da sadržaj skraćenog prospekta ispunjava uslove iz člana 56 st. 2 i 3 ovog zakona i da je u skraćenom prospektu navedeno mjesto na kojem se može pribaviti važeći prospekt i finansijske informacije koje je emitent objavio u skladu sa zakonom.

Skraćeni prospekt

Član 56

Prospekt sadrži i skraćeni prospekt na istom jeziku na kojem je napisan prospekt.

Skraćeni prospekt je dio prospekta u kome se ukratko i na jednostavan način navode najznačajniji podaci i rizici u vezi sa emitentom, garantom i hartijama od vrijednosti.

U skraćeni prospekt naročito se unose sljedeća upozorenja:

1) da se skraćeni prospekt smatra uvodom u prospekt;

2) da svako donošenje odluke u vezi sa ulaganjem u hartije od vrijednosti investitor treba da zasniva na razmatranju prospekta kao cjeline;

3) u slučaju podnošenja tužbe koja se odnosi na informacije sadržane u prospektu, tužilac snosi sve troškove prevoda prospekta;

4) da lica koja su sačinila skraćeni prospekt odgovaraju za nastalu štetu u slučaju da skraćeni prospekt sadrži informacije koje mogu dovesti u zabludu, odnosno da je netačan ili nekonzistentan u odnosu na djelove prospekta.

Objavljivanje skraćenog prospekta nije obavezno kada se prospekt odnosi na uključivanje za trgovanje nevlasničkih hartija od vrijednosti čija pojedinačna nominalna vrijednost emisije iznosi najmanje 100.000 eura.

Jedinstveni i podijeljeni prospekt

Član 57

Emitent, ponuđač ili lice koje traži uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu može da sastavi prospekt kao jedan dokument (u daljem tekstu: jedinstveni prospekt) ili kao više posebnih dokumenata (u daljem tekstu: podijeljeni prospekt).

Obavezni elementi podijeljenog prospekta su:

- 1) dokument o registraciji emisije koji sadrži informacije o emitentu;
- 2) obavještenje o hartijama od vrijednosti koje sadrži informacije koje se odnose na hartije od vrijednosti koje će biti javno ponuđene ili uključene za trgovanje na regulisanom tržištu; i
- 3) skraćeni prospekt.

Emitent koji posjeduje dokument o registraciji emisije odobrene od Komisije mora da sačini obavještenje o hartijama od vrijednosti i skraćeni prospekt kada su hartije od vrijednosti javno ponuđene ili su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu.

U obavještenju o hartijama od vrijednosti iz stava 3 ovog člana, unose se podaci koji u slučaju nastanka promjena mogu biti od uticaja na procjenu investitora, ako ti podaci nijesu obezbijeđeni u skladu sa članom 77 ovog zakona.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, obavještenje o hartijama od vrijednosti i skraćeni prospekt moraju biti odobreni od Komisije u skladu sa čl. 70 do 78 ovog zakona.

Osnovni prospekt

Član 58

Emitent, ponuđač ili lice koje traži uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu dužan je da sačini osnovni prospekt za:

1) nevlasničke hartije od vrijednosti, uključujući i varante u bilo kojem obliku, izdate prema programu ponude; i

2) nevlasničke hartije od vrijednosti, koje kreditne institucije trajno ili periodično izdaju, pod uslovom da:

a) se sredstva prikupljena izdavanjem tih hartija od vrijednosti, ulažu u imovinu koja služi za pokriće svih obaveza kreditne institucije kao emitenta, koje proizilaze iz tih hartija od vrijednosti do njihovog dospijeca; i

b) su, u slučaju insolventnosti kreditne institucije kao emitenta, sredstva iz podtačke a ove tačke prvenstveno namijenjena za plaćanje glavnice i dospjelih kamata, u skladu sa zakonom kojim se uređuje insolventnost, stečaj i likvidacija kreditne institucije.

Osnovni prospekt obavezno sadrži sve informacije iz čl. 51 i 56 ovog zakona i može da sadrži konačne uslove ponude.

U slučaju nastupanja promjena informacija o emitentu i hartijama od vrijednosti koje su javno ponuđene ili se uključuju za trgovanje na regulisanom tržištu, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu, dužan je da izmijeni prospekt u skladu sa članom 77 ovog zakona.

Ako osnovni prospekt ne sadrži konačne uslove ponude, emitent je dužan da te uslove učini javno dostupnim u skladu sa čl. 83 do 89 ovog zakona, dostavi Komisiji i saopšti nadležnom organu države domaćina prilikom svake javne ponude, bez odlaganja i ako je moguće prije početka javne ponude ili uključanja za trgovanje.

Konačni uslovi iz stava 2 ovog člana, sadrže samo informacije u skladu sa članom 65 stav 1 ovog zakona i ne smiju se koristiti kao dopuna odnosno izmjena osnovnog prospekta.

Osnovni prospekt ne smije biti sačinjen kao podijeljeni prospekt.

Programom ponude iz stava 1 tačka 1 ovog člana, smatra se plan na osnovu kojeg se izdaju hartije od vrijednosti u tranšama ili u najmanje dva izdavanja hartija od vrijednosti iste vrste, odnosno klase u periodu od 12 mjeseci, uključujući garancije u bilo kojem obliku, slične vrste, odnosno klase.

Bitne informacije u prospektu

Član 59

Emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu dužan je da u prospekt uključi bitne informacije koje pored upozorenja iz člana 56 stav 3 tačka 2 ovog zakona, obuhvataju:

- 1) kratak opis rizika povezanih sa emitentom i osnovne karakteristike emitenta i svakog garanta, uključujući sredstva, obaveze i finansijski položaj emitenta i garanta;
- 2) osnovne karakteristike ulaganja u hartije od vrijednosti, uključujući sva prava iz hartija od vrijednosti;
- 3) opšte uslove ponude, uključujući procijenjene troškove na teret investitora;
- 4) bliže podatke i informacije o tržištu na koje se uključuju, početku trgovanja i druge potrebne informacije o uključivanju u trgovanje;
- 5) uslove ponude i namjena prikupljenih sredstava.

Odgovornost za sadržaj prospekta

Član 60

Za tačnost i potpunost podataka i informacija sadržanih u prospektu odgovorni su:

- 1) emitent, izvršni direktor i članovi odbora direktora emitenta, osim ukoliko su izvršni direktor i članovi odbora direktora glasali protiv odluke o javnoj ponudi;
- 2) ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu;
- 3) garant u vezi sa izdavanjem hartija od vrijednosti;
- 4) investiciono društvo koje pruža usluge pokrovitelja ili agenta u vezi sa javnom ponudom;
- 5) nezavisni revizor emitenta, u vezi sa finansijskim izvještajima koji su uključeni u prospekt, a obuhvaćeni su izvještajem o reviziji; ili
- 6) drugo lice koje preuzme odgovornost za tačnost i potpunost informacija u dijelu prospekta za koji je preuzelo odgovornost, isključivo u vezi sa tim podacima.

U prospektu se navode ime i prezime, odnosno naziv i sjedište lica koja su odgovorna za tačnost i potpunost informacija u prospektu, kao i izjave tih lica da su, prema njihovim saznanjima, informacije u prospektu u skladu sa stvarnim činjenicama i da nijesu izostavljene informacije koje bi mogle da utiču na istinitost i potpunost prospekta.

Lice koje je sačinilo skraćeni prospekt, odnosno njegov prevod odgovara samo za štetu nastalu zbog toga što skraćeni prospekt:

- 1) dovodi u zabludu;

- 2) je netačan;
- 3) nije u skladu sa drugim djelovima prospekta; ili
- 4) ne obezbjeđuje, zajedno sa drugim djelovima prospekta, bitne informacije koje pomažu investitoru u razmatranju odluke o ulaganju u hartije od vrijednosti.

U skraćenom prospektu navodi se jasno upozorenje o odgovornosti iz stava 3 ovog člana.

Komisija nije odgovorna za istinitost i cjelovitost podataka iz odobrenog prospekta, odnosno skraćenog prospekta za javnu ponudu ili uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu.

Upućivanje na dokumente

Član 61

U prospektu se može izvršiti upućivanje na informacije ili podatke sadržane u jednom ili više dokumenata objavljenih prije ili istovremeno sa prospektom, koje je odobrila Komisija ili su Komisiji bili dostavljeni u skladu sa odredbama ovog zakona.

Odredba stava 1 ovog člana, odnosi se i na podatke i informacije sadržane u dokumentu koji je odobrio nadležni organ matične države članice.

U slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana, prospekt obavezno sadrži najnovije podatke i informacije i spisak svih dokumenata u kojima su sadržani ti podaci i informacije, sa jasnom naznakom u kom dijelu pojedinog dokumenta se nalazi određeni podatak ili informacija.

U skraćenom prospektu ne smije se upućivati na druge dokumente.

Isključivanje informacija o cijeni i količini hartija od vrijednosti

Član 65

Ako konačna cijena ponude i količina hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene ne mogu da budu uključene u prospekt, emitent odnosno ponuđač je dužan da:

1) u prospektu navede kriterijume odnosno uslove u skladu sa kojima će biti utvrđena konačna cijena, maksimalna konačna cijena i konačan broj ponuđenih hartija od vrijednosti; ili

2) obezbijedi povlačenje prihvatanja ponude za kupovinu ili upis hartija od vrijednosti u roku od najmanje dva radna dana, od dana objavljivanja konačne cijene ponude i količine hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene.

Emitent, odnosno ponuđač je dužan da bez odlaganja, dostavi Komisiji informacije o konačnoj cijeni ponude i količini hartija od vrijednosti i da ih objavi na način na koji je objavljen prospekt.

Važenje prospekta i djelova prospekta

Član 69

Prospekt za javnu ponudu ili uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu važi 12 mjeseci od dana njegovog odobravanja, pod uslovom da je, po potrebi, dopunjen informacijama o emitentu i hartijama od vrijednosti u skladu sa članom 77 ovog zakona.

Dokument o registraciji kao dio podijeljenog prospekta koji je odobrila Komisija važi 12 mjeseci od dana njegovog odobravanja.

Dokument o registraciji koji je obnovljen u skladu sa članom 57 st. 3 i 4 i članom 85 ovog zakona, uz koji je priloženo obavještenje o hartijama od vrijednosti i skraćeni prospekt smatra se važećim prospektom.

Kod nevlasničkih hartija od vrijednosti iz člana 58 stav 1 tačka 1 ovog zakona, ranije podneseni osnovni prospekt važi 12 mjeseci od dana njegovog odobravanja.

Kod nevlasničkih hartija od vrijednosti iz člana 58 stav 1 tačka 2 ovog zakona, osnovni prospekt važi dok se hartije od vrijednosti na koje se prospekt odnosi izdaju u kontinuitetu ili periodično.

Hartije od vrijednosti koje se izdaju u kontinuitetu ili periodično smatraju se dužničkim hartijama od vrijednosti istog emitenta, emitovanim u kontinuitetu ili kao najmanje dvije odvojene emisije hartija od vrijednosti iste vrste i/ili klase.

Rok za odobravanje prospekta

Član 71

Komisija je dužna da o zahtjevu za odobravanje prospekta odluči u roku od deset radnih dana od dana podnošenja zahtjeva.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kada emitent prvi put upućuje javnu ponudu ili podnosi zahtjev za uključivanje hartija od vrijednosti za trgovanje na regulisanom tržištu, Komisija je dužna da o zahtjevu odluči u roku od 20 radnih dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rok za odlučivanje po zahtjevu za odobravanje prospekta počinje da teče prvog radnog dana od dana prijema zahtjeva, odnosno prvog radnog dana nakon postupanja u skladu sa obavještenjem iz člana 76 stav 3 ovog zakona.

Ako Komisija ne odluči po zahtjevu za odobravanje prospekta u roku iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, smatraće se da zahtjev nije odobren.

Ako Komisija utvrdi da su dokumenti dostavljeni uz zahtjev nepotpuni ili su potrebne dodatne informacije, rok za odlučivanje počinje da teče od dana dostavljanja potpune dokumentacije od strane emitenta.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, Komisija će u roku od deset radnih dana od dana prijema zahtjeva obavijestiti emitenta da su dokumenta nepotpuna, odnosno da treba dostaviti dodatne informacije.

Odlučivanje po zahtjevu za odobravanje prospekta

Član 73

Rješenje o odobravanju ili odbijanju prospekta Komisija dostavlja podnosiocu zahtjeva.

Komisija je dužna da istovremeno sa obavješćavanjem podnosioca zahtjeva o odobravanju prospekta obavijesti ESMA-u i dostavi kopiju prospekta i pripadajuće dokumentacije.

Odbijanje zahtjeva za odobravanje prospekta

Član 74

Komisija će odbiti zahtjev za odobravanje prospekta ako:

- 1) je zahtjev podnijelo neovlašćeno lice;
- 2) je zahtjev nepotpun, odnosno prospekt ili informacije dostavljene uz prospekt ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene ovim zakonom, a podnosilac nije dopunio zahtjev, odnosno otklonio nedostatke u ostavljenom roku;
- 3) nije pribavljena saglasnost nadležnog organa u skladu sa zakonom;
- 4) nije pribavljena potvrda da je regulisano tržište spremno da uključi hartije od vrijednosti u trgovanje;
- 5) prospekt sadrži informacije koje su netačne ili nepotpune, dovode u zabludu ili su isključene bitne činjenice koje za posljedicu imaju pogrešno, netačno ili obmanjujuće informisanje investitora, a podnosilac zahtjeva nije u ostavljenom roku otklonio te nedostatke;
- 6) Podnosilac zahtjeva je emitent koji nije postupio u skladu sa mjerama Komisije izrečenim u postupku nadzora;
- 7) podaci iz prospekta nijesu u skladu sa odlukom emitenta o izdavanju hartija od vrijednosti, njihovom uključivanju u trgovanje ili nijesu u saglasnosti sa drugim podacima koje je potrebno dostaviti uz zahtjev;
- 8) se prospekt odnosi na javnu ponudu hartija od vrijednosti, a odluka nadležnog organa emitenta o izdavanju hartija od vrijednosti je ništava ili stavljena van snage;
- 9) je nad emitentom pokrenut postupak stečaja;
- 10) nije plaćena naknada za izdavanje odobrenja, utvrđena ovim zakonom.

Dopuna i dostavljanje informacija

Član 75

U postupku odobravanja prospekta Komisija može da naloži:

- 1) emitentu, ponuđaču ili licu koje traži uključ enje u trgovanje na regulisanom tržištu, da uključi u prospekt dodatne informacije, potrebne radi zaštite investitora;
- 2) emitentu, ponuđaču ili licu koje traži uključ enje u trgovanje na regulisanom tržištu i licu koje ih kontroliše ili koje kontrolišu ta lica, da dostave određene informacije i dokumente;
- 3) revizoru i menadžeru emitenta, ponuđaču ili licu koje traži uključ enje u trgovanje na regulisanom tržištu, kao i finansijskom posredniku kojem je povjereno sprovođenje javne ponude ili uključivanje u trgovanje, da dostavi određene informacije i dokumente.

Povjeravanje odobravanja prospekta

Član 76

Komisija može da, zbog prirode emitenta i ponuđenih hartija od vrijednosti ili specifičnosti javne ponude, odobravanje prospekta ili dodatka prospektu povjeri nadležnom organu države članice, pod uslovom da prethodno obavijesti i dobije saglasnost ESMA-e.

Komisija može da odluči o odobravanju prospekta za čije odobravanje je nadležan organ države članice, uz saglasnost tog organa.

Komisija obavještava podnosioca zahtjeva za odobravanje prospekta o nadležnom organu koji će odlučivati po zahtjevu, iz st. 1 i 2 ovog člana, u roku od tri radna dana

od dana dobijanja saglasnosti ESMA-e, odnosno saglasnosti nadležnog organa države članice.

Datumom podnošenja zahtjeva za odobravanje prospekta smatra se datum obavještanja podnosioca zahtjeva u skladu sa stavom 3 ovog člana.

Dopuna prospekta

Član 77

Ako u periodu od odobravanja prospekta do zatvaranja ponude ili do početka trgovanja na regulisanom tržištu nastupe nove činjenice ili se utvrdi da je prospekt izdat na osnovu netačnih ili nepotpunih podataka ili informacija koje mogu biti od uticaja na procjenu hartija od vrijednosti, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu, dužan je da dopuni prospekt tačnim i potpunim informacijama.

Lice iz stava 1 ovog člana, dužno je da Komisiji dostavi zahtjev za odobravanje dopune prospekta bez odlaganja od nastupanja ili saznanja za nove okolnosti ili nepravilnosti sadržane u prospektu.

Komisija odlučuje o zahtjevu za odobravanje dopune prospekta u skladu sa članom 73 ovog zakona, u roku od sedam radnih dana od dana podnošenja zahtjeva.

Dopuna prospekta se objavljuje na način na koji je objavljen i prospekt.

Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana, primjenjuju se i na skraćeni prospekt, ako je potrebno s obzirom na sadržaj dopune prospekta.

Pravo na odustanak od kupovine ili upisa

Član 79

Investitori koji su prihvatili ponudu prije objavljivanja dopune prospekta, imaju pravo da odustanu od kupovine ili upisa tih hartija od vrijednosti u roku od dva radna dana od dana objavljivanja dopune prospekta.

Emitent ili ponuđač mogu da produže rok iz stava 1 ovog člana.

Rok iz stava 1 ovog člana navodi se u dopuni prospekta.dodatne informacije.

Način objavljivanja prospekta

Član 84

Javnu dostupnost prospekta emitent, ponuđač ili lice koje traži uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu obezbjeđuje:

1) objavljivanjem u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira u Crnoj Gori;

2) objavljivanjem u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na teritoriji države članice u kojoj se vrši javna ponuda ili traži uključenje u trgovanje;

3) u štampanom obliku, koji će bez naknade biti javno dostupan, u poslovnim prostorijama regulisanog tržišta na kojem su prenosive hartije od vrijednosti uključene u trgovanje, ili u sjedištu emitenta i u poslovnim prostorijama finansijskih posrednika koji obavljaju poslove plasmana ili prodaje prenosivih hartija od vrijednosti, uključujući platne agente;

4) na internet stranici emitenta i, ako je potrebno, na internet stranici finansijskih posrednika koji obavljaju poslove plasmana ili prodaje prenosivih hartija od vrijednosti, uključujući platne agente;

5) na internet stranici regulisanog tržišta na kojem se traži uključenje u trgovanje; ili

6) na internet stranici Komisije.

Ukoliko je prospekt objavljen u skladu sa stavom 1 tač. 3, 4, 5 ili 6 ovog člana, obavještenje o načinu na koji je prospekt stavljen na raspolaganje javnosti obavezno se objavljuje u jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na teritoriji Crne Gore.

Prospekt objavljen u skladu sa stavom 1 tač. 1, 2, 3 ili 4 ovog člana, objavljuje se i na internet stranici regulisanog tržišta na kojem se traži uključivanje u trgovanje.

Kontrola objavljivanja i oglašavanja

Član 90

Kontrolu objavljivanja i oglašavanja prospekta u skladu sa ovim zakonom, vrši Komisija.

Obustava ili zabrana javne ponude ili uključjenja u trgovanje

Član 91

Ako Komisija posumnja da su u postupku sprovođenja javne ponude hartija od vrijednosti ili uključivanja u trgovanje na regulisanom tržištu, prekršene odredbe ovog zakona, može da:

1) obustavi javnu ponudu ili uključivanje hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu za najviše deset radnih dana;

2) obustavi ili naloži regulisanom tržištu da obustavi trgovanje određenim hartijama od vrijednosti za najviše deset radnih dana;

3) zabrani ili obustavi oglašavanje za najviše deset radnih dana;

4) zabrani javnu ponudu hartija od vrijednosti;

5) zabrani trgovanje hartijama od vrijednosti na regulisanom tržištu.

Komisija može da objavi da emitent, ponuđač ili lice koje traži uključjenje u trgovanje na regulisanom tržištu ne postupa u skladu sa odredbama ovog zakona.

Mjere iz stava 1 ovog člana, Komisija će preduzeti primjereno težini povrede i svrsi koja mjerom treba da se ostvari.

Mjere nakon uključivanja hartija od vrijednosti u trgovanje na regulisanom tržištu

Izuzeci od primjene

Član 93

Odredbe čl. 50 do 92 ovog zakona ne primjenjuju se na:

1) jedinice subjekata za zajednička ulaganja koje nijesu zatvorenog tipa;

2) ne vlasničke hartije od vrijednosti koje je izdala Crna Gora, država članica, javna međunarodna tijela čija je članica Crna Gora ili država članica, Evropska centralna banka ili centralne banke država članica;

3) udjele u kapitalu centralnih banaka država članica;

4) hartije od vrijednosti koje izdaju udruženja sa svojstvom pravnog lica ili neprofitne organizacije, u vezi sa pribavljanjem sredstava potrebnih za postizanje neprofitnih ciljeva;

5) akcije ili obveznice društva izdate u korist direktora, zaposlenih, ili njihovih članova porodice;

6) hartije od vrijednosti za čije ispunjenje obaveza garantuje država članica ili nadležni organ države članice;

7) nevlasničke hartije od vrijednosti koje stalno ili povremeno izdaju kreditne institucije, pod uslovom da te hartije od vrijednosti:

a) nijesu zamjenljive hartije od vrijednosti;

b) nijesu hartije od vrijednosti koje vlasniku daju pravo upisa ili sticanja drugih hartija od vrijednosti i nijesu povezane sa derivatima;

c) predstavljaju potvrde o primanju novčanih sredstava kao depozita koji se u određenom roku mora vratiti uplatiocu novčanih sredstava;

d) sadrže potraživanja vlasnika koja su obezbijeđena garancijom za depozite;

8) hartije od vrijednosti uključene u ponudu čiji je ukupan iznos u Evropskoj uniji manji od 5.000.000 eura, za period od 12 mjeseci;

9) dužničke hartije od vrijednosti koje stalno ili povremeno izdaju kreditne institucije, kad je ukupni iznos ponude u Evropskoj uniji manji od 75.000.000 eura, koji se računa tokom perioda od 12 mjeseci, pod uslovom da te hartije od vrijednosti:

a) nijesu zamjenljive hartije od vrijednosti;

b) nijesu hartije od vrijednosti koje vlasniku daju pravo upisa ili sticanja drugih hartija od vrijednosti i nijesu povezane sa derivatima.

U slučajevima iz stava 1 tač. 2, 6, 8 i 9 ovog člana, emitent, ponuđač ili lice koje traži uključanje u trgovanje na regulisanom tržištu može po sopstvenom izboru da sačini prospekt u skladu sa ovim zakonom, ako su hartije od vrijednosti javno ponuđene ili su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu.

Emitent

Član 94

Emitentom, u smislu čl. 98 do 124 ovog zakona, smatra se i fizičko ili pravno lice čije su hartije od vrijednosti sadržane u depozitarnoj potvrdi.

Matična država članica

Član 97

Matičnom državom članicom, u smislu čl. 98 do 124 ovog zakona, smatra se:

1) u slučaju emitenta dužničkih hartija od vrijednosti koje su emitovane u nominalnoj vrijednosti u iznosu manjem od 1.000 eura po jedinici ili emitenta akcija, ako je emitent osnovan:

a) u Evropskoj uniji, država članica u kojoj se nalazi sjedište emitenta;

b) u trećoj državi, država članica koju je emitent izabrao da na njenom regulisanom tržištu uključi hartije od vrijednosti u trgovanje;

2) za emitente koji nijesu obuhvaćeni tačkom 1 ovog stava, država članica koju je emitent izabrao između države članice u kojoj je sjedište emitenta i države članice koje

su uključile hartije od vrijednosti emitenta u trgovanje na regulisanom tržištu na njihovoj teritoriji, pri čemu emitent može da izabere samo jednu državu članicu kao svoju matičnu državu članicu;

3) za emitenta čije hartije od vrijednosti prestanu da budu uključene u trgovanje na regulisanom tržištu u matičnoj državi članici iz tačke 1 podtačka b ili tačke 2 ovog stava, odnosno uključene su u trgovanje u jednoj ili više država članica, matična država članica koju emitent izabere između država članica u kojima su njegove hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili država članica u kojoj emitent ima sjedište.

Izbor matične države članice iz stava 1 tačka 2 ovog člana, vrši se za najmanje tri godine, osim ako hartije od vrijednosti prestanu da budu uključene u trgovanje na regulisanom tržištu u Evropskoj uniji ili ako emitent postane emitent iz stava 1 tač. 1 ili 3 ovog člana, u toku perioda od tri godine, od izbora matične države članice.

Emitent obavještava nadležni organ države članice u kojoj ima sjedište ili nadležni organ matične države članice, a po potrebi, sve države članice domaćina o izboru matične države.

Ukoliko emitent ne izabere matičnu državu članicu u skladu sa stavom 1 ovog člana, u roku od tri mjeseca od datuma prvog uključivanja hartija od vrijednosti emitenta na regulisanom tržištu, matičnom državom članicom smatra se država članica u kojoj su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje.

Ukoliko su hartije od vrijednosti emitenta uključene u trgovanje na regulisanom tržištu u više država članica, te države članice smatraju se matičnim državama članicama emitenta, do izbora matične države u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Odredba stava 1 ovog člana, primjenjuje se na sve dužničke hartije od vrijednosti u valuti koja nije euro, pod uslovom da je nominalna vrijednost po jedinici na dan emitovanja manja od 1.000 eura, osim ako je približno jednaka 1.000 eura.

Godišnji finansijski izvještaj emitenta

Član 98

Emitent je dužan da godišnji finansijski izvještaj dostavi Komisiji, objavi ga na svojoj internet stranici, najkasnije tri mjeseca od završetka finansijske godine i obezbijedi njegovu javnu dostupnost, u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja. Godišnji finansijski izvještaj emitenta mora da sadrži:

- 1) revidirane finansijske iskaze sa izvještajem o reviziji;
- 2) izvještaj o upravljanju;
- 3) izjave odgovornih lica u emitentu da:

a) je finansijski izvještaj sačinjen u skladu sa odgovarajućim računovodstvenim standardima i da daje istinit i pravilan prikaz sredstava, obaveza, finansijskog stanja i dobiti ili gubitka emitenta, kao i njegovih zavisnih društava uključenih u konsolidovani izvještaj;

b) izvještaj o upravljanju sadrži objektivan i pravilan prikaz razvoja i poslovanja, kao i statusa emitenta i zavisnih društava uključenih u konsolidovani izvještaj sa opisom rizika i problema u poslovanju.

U izjavi iz stava 2 tačka 3 ovog člana, navode se imena i prezimena i funkcije odgovornih lica.

Ako je emitent dužan da, u skladu sa zakonom pripremi konsolidovane račune, finansijski iskazi sadrže:

1) konsolidovane račune, sačinjene u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima;

2) godišnje račune matičnog društva, sačinjene u skladu sa zakonom.

Ako emitent nije dužan da pripremi konsolidovane račune, finansijski iskazi sadrže bilanse koji se sačinjavaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Izveštaj o reviziji koji je potpisalo lice odgovorno za reviziju finansijskih iskaza objavljuje se sa godišnjim finansijskim izveštajem.

Revizor je dužan da na zahtjev Komisije dostavi tražene informacije i podatke u skladu sa odredbama ovog zakona.

Dostavljanje informacija od strane revizora na zahtjev Komisije ne predstavlja kršenje ugovornih ili drugih ograničenja revizora o objavljivanju informacija.

Polugodišnji finansijski izveštaj emitenta

Član 99

Emitent je dužan da polugodišnji finansijski izveštaj za prvih šest mjeseci finansijske godine dostavi Komisiji, objavi ga na svojoj internet stranici, najkasnije dva mjeseca nakon isteka izveštajnog perioda i obezbijedi njegovu javnu dostupnost u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja.

Polugodišnji finansijski izveštaj sadrži:

1) polugodišnje finansijske iskaze;

2) polugodišnji izveštaj o upravljanju;

3) izjave odgovornih lica u emitentu da:

a) je finansijski izveštaj sačinjen u skladu sa odgovarajućim računovodstvenim standardima i da daje istinit i pravilan prikaz sredstava, obaveza, finansijskog stanja i dobiti ili gubitka emitenta, kao i njegovih zavisnih društava uključenih u konsolidovani izveštaj;

b) izveštaj o upravljanju sadrži objektivni i pravilan prikaz informacija iz stava 6 ovog člana.

U izjavi iz stava 2 tačka 3 ovog člana, navode se imena i prezimena i funkcije odgovornih lica.

Ako je emitent dužan da pripremi konsolidovane račune, finansijski izveštaji treba da budu pripremljeni u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Ako emitent nije dužan da pripremi konsolidovane račune, finansijski iskazi sadrže bilanse koji se sačinjavaju u skladu zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Polugodišnji izveštaj o upravljanju iz stava 2 tačka 3 podtačka b ovog člana, naročito sadrži:

1) bitne događaje koji su nastupili tokom izveštajnog perioda;

2) uticaj bitnih događaja na skup finansijskih iskaza;

3) opis rizika i eventualnih problema u poslovanju u drugom šestomjesečnom periodu do kraja finansijske godine.

Polugodišnji izvještaj o upravljanju, pored elemenata iz stava 6 ovog člana, obavezno sadrži i podatke o najvećim transakcijama povezanih lica.

Kvartalni finansijski izvještaji emitenta

Član 100

Emitent koji ima sjedište u Crnoj Gori dužan je da kvartalni finansijski izvještaj dostavi Komisiji, objavi ga na svojoj internet stranici, najkasnije mjesec dana nakon isteka kvartala i obezbijedi javnu dostupnost izvještaja u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja.

Kvartalni finansijski izvještaj sadrži:

- 1) kvartalne finansijske iskaze;
- 2) kvartalni izvještaj o upravljanju;
- 3) izjave odgovornih lica u emitentu da:

a) su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa odgovarajućim računovodstvenim standardima i da daju istinit i pravilan prikaz sredstava, obaveza, finansijskog stanja i dobiti ili gubitka emitenta kao i njegovih zavisnih društava uključenih u konsolidovani izvještaj;

b) izvještaj o upravljanju sadrži objektivan i pravilan prikaz razvoja i poslovanja, kao i statusa emitenta i njegovih zavisnih društava uključenih u konsolidovani izvještaj, sa opisom rizika i problema u poslovanju.

U izjavi iz stava 2 tačka 3 ovog člana, navode se imena i prezimena i funkcije odgovornih lica.

Ako je emitent u skladu sa zakonom dužan da pripremi konsolidovane račune, finansijski izvještaji treba da budu pripremljeni u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Ako emitent nije dužan da pripremi konsolidovane račune, finansijski iskazi naročito sadrže bilanse sačinjene u skladu zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Kvartalni izvještaj o upravljanju iz stava 2 tačka 2 ovog člana, naročito sadrži:

- 1) bitne događaje koji su nastupili tokom izvještajnog perioda;
- 2) uticaj bitnih događaja na skup finansijskih iskaza;
- 3) opis rizika i eventualnih problema u poslovanju do kraja finansijske godine.

Kvartalni izvještaj o upravljanju, pored elemenata iz stava 6 ovog člana, sadrži i podatke o najvećim transakcijama povezanih lica.

Bliži sadržaj i način izvještavanja iz stava 1 ovog člana i čl. 98 i 99 ovog zakona propisuje Komisija.

Odgovornost za izvještavanje

Član 101

Za tačnost i objavljivanje izvještaja iz čl. 98, 99 i 100 ovog zakona, odgovorni su emitent, odbor direktora emitenta i računovođa koji je sačinio finansijske iskaze emitenta.

Lica iz stava 1 ovog člana, dužna su da nadoknade štetu licu koja je nastala kao posljedica neistinitih, obmanjujućih ili nepotpunih podataka u finansijskim izvještajima.

Lica iz stava 1 ovog člana, ne odgovaraju za štetu iz stava 2 ovog člana, ako dokažu da nijesu znala ili nijesu mogla znati za nepravilnosti sadržane u izvještaju, pod uslovom da su postupala u skladu sa najboljom poslovnom praksom.

Obavještenje o sticanju ili otuđenju većinskih udjela

Član 102

Akcionar koji stekne ili otuđi akcije emitenta koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, dužan je da obavijesti emitenta o svom pravu glasa kada:

1) dostigne, pređe ili padne ispod praga od 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% i 75% kao rezultat sticanja ili otuđenja akcija emitenta;

2) dostigne, pređe, ili padne ispod praga iz tačke 1 ovog stava, kao rezultat promjene broja akcija sa pravom glasa na koje je podijeljen akcionarski kapital emitenta ili promjene broja glasačkih prava iz tih akcija.

Procenat prava glasa iz stava 1 ovog člana, izračunava se na osnovu svih akcija sa pravom glasa, uključujući i suspendovana prava.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana, daje se i za sve akcije iste klase sa pravom glasa. Odredba stava 1 ovog člana, ne primjenjuje se na:

1) akcije sa pravom glasa koje su stečene samo u svrhu kliringa i saldiranja u toku uobičajenog ciklusa kliringa i saldiranja;

2) akcije koje drži pružalac kastodi usluga pod uslovom da to lice može isključivo da ostvaruje prava glasa iz tih akcija prema instrukcijama vlasnika akcija datim u pisanom obliku ili elektronskim putem;

3) akcije koje drži market mejker koji djeluje u okviru svojih ovlašćenja, ako procenat tih akcija ne dostiže ili prelazi prag od 5% i ukoliko market mejker ispunjava sljedeće kriterijume:

a) ima ovlašćenje od matične države;

b) ne utiče na upravljanje emitenta; i

c) ne vrši uticaj na emitenta da te akcije kupi ili da podrži cijenu akcija;

4) akcije koje je članica Evropskog sistema centralnih banaka pribavila ili stekla obavljanjem funkcije, uključujući i akcije koje je pribavila ili stekla kao zalog, ili na osnovu repo ugovora ili sličnog pravnog posla, za potrebe likvidnosti u skladu sa monetarnom politikom ili platnim prometom, pri čemu se ovo izuzeće primjenjuje u kraćem vremenskom periodu, ako se ne ostvaruje pravo glasa iz tih akcija;

5) prava glasa iz akcija na pozicijama u knjizi trgovanja ovlašćene kreditne institucije ili investicionog društva, ako:

a) prava glasa u knjizi trgovanja ne prelaze 5%; i

b) ovlašćena kreditna institucija ili investiciono društvo ne ostvaruje pravo glasa i ne koristi ga za upravljanje emitentom.

Odredbe st. 1 do 4 ovog člana, ne odnose se na prava glasa iz akcija čije je sticanje izvršeno u skladu sa programom otkupa i stabilizacije finansijskih instrumenata, pod uslovom da se prava glasa iz tih akcija ne ostvaruju ili na drugi način koriste za uticanje na upravljanje emitentom.

Svojina nad finansijskim instrumentima

Član 104

Odredba člana 102 ovog zakona, primjenjuje se i na fizička i pravna lica koja drže, neposredno ili posredno finansijske instrumente koji:

1) po dospelosti daju akcionaru, na osnovu ugovora zaključenog u pisanoj formi, bezuslovno pravo sticanja ili diskreciono pravo da stekne akcije sa pravom glasa, emitovane od emitenta čije su akcije uključene u trgovanje na regulisanom tržištu;

2) ne obuhvataju, ali upućuju na akcije iz tačke 1 ovog stava i imaju ekonomski uticaj sličan uticaju tih finansijskih instrumenata, bez obzira da li daju pravo na fizičko namirenje.

U obavještenju o finansijskom instrumentu iz stava 1 ovog člana, navode se vrste finansijskih instrumenata koji se drže u skladu sa stavom 1 ovog člana i odvojeno za finansijske instrumente sa pravom na fizičko namirenje i finansijskih instrumenata kojima se dodjeljuje pravo na namirenje u novcu.

Pravo glasa izračunava se uzimajući u obzir puni nominalni iznos akcija obuhvaćenih finansijskim instrumentom iz stava 1 ovog člana, osim ako se finansijski instrument odnosi isključivo na namirenje u novcu, kada se pravo glasa izračunava množenjem nominalnog iznosa predmetnih akcija deltom instrumenta, i u tu svrhu imalac sabira sve finansijske instrumente koji se odnose na istog emitenta.

Za izračunavanje prava glasa iz stava 3 ovog člana, uzimaju se u obzir isključivo duge pozicije koje ne proizilaze iz kratkih pozicija koje se odnose na istog emitenta.

Finansijskim instrumentima iz stava 1 ovog člana, smatraju se:

- 1) prenosive hartije od vrijednosti;
- 2) opcije;
- 3) fjučersi;
- 4) svopovi;
- 5) kamatni forvardi;
- 6) ugovori za razlike; i
- 7) drugi ugovori ili sporazumi sličnih ekonomskih učinaka koji se mogu namiriti fizički ili u novcu.

Odredbe čl. 102 i 103 ovog zakona, primjenjuju se i na fizičko i pravno lice koje ima direktno ili indirektno pravo glasa koje sa pravom glasa koje proizilazi iz svojine nad finansijskim instrumentima, dostigne, pređe ili padne ispod praga iz člana 102 ovog zakona.

U obavještenju o finansijskom instrumentu, navodi se struktura prava glasa iz akcija koje se drže u skladu sa čl. 102 i 103 ovog zakona i prava glasa vezanih za finansijske instrumente iz stava 5 ovog člana.

Prava glasa povezana sa finansijskim instrumentima iz st. 1 i 2 ovog člana, objavljuju se ako fizičko ili pravno lice stekne akcije sa pravom glasa koje sa ukupnim brojem prava glasa povezanih sa akcijama emitovanim od istog emitenta dostižu ili prelaze prag utvrđen članom 102 stav 1 ovog zakona.

Način obavješćavanja i objavljivanja većinskih udjela

Član 107

U obavještenju iz čl. 102 i 103 ovog zakona, navode se podaci o:

- 1) promjeni prava glasa;
- 2) nizu zavisnih društava kroz koja se glasačka prava drže, ako ih ima;
- 3) datumu na koji je prag dostignut ili pređen;
- 4) identitetu akcionara, uključujući i akcionara koji ne može da koristi pravo glasa u skladu sa uslovima iz člana 103 ovog zakona i fizičkog ili pravnog lica kojem je dozvoljeno da koristi prava glasa u ime tog akcionara;
- 5) za instrumente sa periodom korišćenja, naznaku datuma ili vremenskog perioda kada će akcije biti ili mogu biti stečene, ako je taj datum ili period utvrđen;
- 6) datumu dospeljeća ili isteka finansijskog instrumenta;
- 7) nazivu i sjedištu za pravno lice, odnosno ime i prezime i adresa za fizičko lice vlasnika finansijskog instrumenta;
- 8) nazivu emitenta.

Obavještenje sa podacima iz stava 1 tač. 5 do 8 ovog člana, dostavlja se emitentu svih akcija na koje se finansijski instrumenti odnose i regulisanom tržištu, ako su akcije uključene za trgovanje na regulisanom tržištu.

Obavještenje iz stava 2 ovog člana, dostavlja se bez odlaganja, u roku od četiri dana trgovanja, od dana na koji je lice iz čl. 102 i 103 ovog zakona saznalo za sticanje, otuđenje ili mogućnost vršenja prava glasa za koje je utvrđena obaveza obavješćavanja, odnosno najkasnije u roku od dva dana trgovanja od dana izvršenja transakcije.

Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na zavisno pravno lice ako je obavješćavanje izvršilo matično društvo ili je i to matično društvo kontrolisano od drugog matičnog društva.

Emitent je dužan da po prijemu obavješćenja iz stava 2 ovog člana, bez odlaganja, a najkasnije do kraja trećeg dana trgovanja od dana prijema obavješćenja, na svojoj internet stranici, objavi podatke iz obavješćenja.

Jezik objavljivanja informacija

Član 119

Ako su hartije od vrijednosti uključene za trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori, emitent je dužan da propisane informacije iz člana 118 stav 1 ovog zakona objavljuje na crnogorskom jeziku.

Ako je Crna Gora matična država članica emitenta čije su hartije od vrijednosti uključene za trgovanje na regulisanom tržištu samo u Crnoj Gori, emitent je dužan da podatke i informacije iz stava 1 ovog člana, objavljuje na crnogorskom jeziku.

Ako su hartije od vrijednosti uključene za trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori i u državama članicama Evropske unije, emitent je dužan da informacije za koje je utvrđena obaveza objavljivanja objavi:

- 1) na crnogorskom jeziku; i
- 2) na jeziku koji odrede nadležni organi država članica Evropske unije, ili na jeziku uobičajenom u međunarodnim finansijama, po izboru emitenta.

Ukoliko se hartijama od vrijednosti trguje na regulisanom tržištu u jednoj ili više država članica domaćina, ali ne i u Crnoj Gori kao matičnoj državi, emitent podatke i informacije iz stava 1 ovog člana, objavljuje po izboru, na jeziku koji je određen od

nadležnih organa tih država članica domaćina ili na jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnim finansijama.

Ako se hartijama od vrijednosti trguje na regulisanom tržištu, bez saglasnosti emitenta, informacije iz st. 1 do 4 ovog člana, objavljuje lice koje je bez saglasnosti emitenta tražilo njihovo uključivanje u trgovanje.

Ako akcionari, fizičko ili pravno lice iz čl. 102 do 104 ovog zakona obavijeste emitenta o podacima i informacijama iz stava 1 ovog člana, samo na jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnim finansijama, emitent nije dužan da obezbijedi prevod na crnogorskom jeziku.

Objavljivanje informacija prilikom uključivanja u trgovanje na regulisanom tržištu bez saglasnosti emitenta

Član 123

Emitent ili lice koje je podnijelo zahtjev za uključivanje u trgovanje na regulisanom tržištu bez saglasnosti emitenta, dužno je da propisane informacije iz člana 118 ovog zakona, objavi na način kojim se obezbjeđuje brz i nediskriminatoran pristup tim informacijama, u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore i da ih učini dostupnim centralnom registru propisanih informacija. Emitent ili lice koje je podnijelo zahtjev za uključivanje za trgovanje na regulisanom tržištu bez saglasnosti emitenta, ne smije da naplaćuje investitoru naknadu za dostupnost podataka i informacija iz stava 1 ovog člana.

Emitent ili lice koje je podnijelo zahtjev za uključivanje za trgovanje na regulisanom tržištu bez saglasnosti emitenta dužno je da podatke i informacije iz stava 1 ovog člana objavi u najmanje jednom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Evropske unije.

Ako su hartije od vrijednosti bez saglasnosti emitenta uključene u trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori kao državi članici domaćinu, a ne u matičnoj državi članici, podaci i informacije objavljuju se u skladu sa zahtjevima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Izuzeci od primjene

Član 124

Odredbe čl. 94 do 123 ovog zakona, ne primjenjuju se na jedinice društava za zajedničko ulaganje, osim na jedinice društava za zajedničko ulaganje zatvorenog tipa i jedinice stečene ili kojima raspolažu društva za zajedničko ulaganje zatvorenog tipa. Odredbe čl. 98, 99 i 100 ovog zakona ne primjenjuju se na:

- 1) državu Crnu Goru i jedinice lokalne samouprave;
- 2) javno međunarodno tijelo čiji je član najmanje jedna država članica, Evropsku centralnu banku (ECB), Evropski fond za finansijsku stabilnost, kao i druge organizacije osnovane sa ciljem očuvanja finansijske stabilnosti evropske monetarne unije pružanjem privremene finansijske pomoći državama članicama čija je valuta euro i centralnim bankama;
- 3) emitenta isključivo dužničkih hartija od vrijednosti uključenih u trgovanje na regulisanom tržištu, čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 100.000

eura i emitenta isključivo dužničkih hartija od vrijednosti čija protivvrijednost pojedinačne nominalne vrijednosti na dan emitovanja iznosi najmanje 100.000 eura. Komisija može da odredi da kreditne institucije, čije akcije nijesu uključene za trgovanje na regulisanom tržištu i koje u kontinuitetu emituju isključivo dužničke hartije od vrijednosti, nijesu dužne da dostavljaju izvještaje iz člana 99 ovog zakona, pod uslovom da je ukupan nominalni iznos dužničkih hartija ispod 100.000.000 eura i da te kreditne institucije nijesu objavile prospekt.

Odredbe stava 2 tačka 2 ovog člana i čl. 98, 99 i 100 ovog zakona ne odnose se na emitenta isključivo dužničkih hartija od vrijednosti, čija pojedinačna nominalna vrijednost iznosi najmanje 50.000 eura i emitenta isključivo dužničkih hartija od vrijednosti čija protivvrijednost pojedinačne nominalne vrijednosti na dan emitovanja iznosi najmanje 50.000 eura, koji su uključeni za trgovanje na regulisanom tržištu u Evropskoj uniji prije 31. decembra 2010. godine, dok su te hartije od vrijednosti u opticaju.

Obavješćavanje i spisak finansijskih instrumenata

Član 126

Organizator tržišta, organizator MTP-a ili organizator OTP-a dužni su da, bez odlaganja, obavijeste Komisiju o svakom finansijskom instrumentu za koji je podnijet zahtjev za uključenje u trgovanje, koji je uključen u trgovanje ili kojim se prvi put trguje na mjestu trgovanja.

Lica iz stava 1 ovog člana, dužna su da obavijeste Komisiju o prestanku trgovanja finansijskim instrumentom, odnosno da finansijski instrument više nije uključen za trgovanje, osim ako je informacija o tome data u obavještenju iz stava 1 ovog člana.

U obavještenju iz st. 1 i 2 ovog člana, navodi se naziv i oznaka finansijskog instrumenta, datum i vrijeme podnošenja zahtjeva za uključenje u trgovanje, datum i vrijeme uključenja u trgovanje kao i datum i vrijeme prvog trgovanja.

Komisija je dužna da o primljenom obavještenju iz st. 1 i 2 ovog člana, bez odlaganja obavijesti ESMA-u.

Zabrana zloupotrebe insajderskih informacija

Član 127

Zabranjeno je pravnom odnosno fizičkom licu da:

- 1) trguje finansijskim instrumentima na osnovu insajderskih informacija;
- 2) preporučuje ili podstiče drugo lice da trguje na osnovu insajderskih informacija; ili
- 3) objavljuje insajderske informacije suprotno odredbama ovog zakona.

Insajderske informacije

Član 128

Insajderske informacije, u smislu ovog zakona, su detaljne informacije:

- 1) koje nijesu učinjene javno dostupnim i koje se posredno ili neposredno odnose na jednog ili više emitenata finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, koje bi da su bile javno dostupne, mogle imati značajan uticaj na cijene

tih finansijskih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih finansijskih instrumenata;

2) koje nijesu objavljene i koje se posredno ili neposredno odnose na jedan ili više robnih derivata ili se neposredno odnose na povezani promptni ugovor za robu koje bi, da su bile javno dostupne, mogle imati značajan uticaj na cijene derivata ili povezane promptne ugovore za robu kao i informacije za koje se može očekivati da će biti javno objavljene ili se moraju objaviti u skladu sa pravilima Evropske unije ili zakonom, pravilima tržišta, ugovorom, praksom ili običajima na relevantnim tržištima robnih derivata ili promptnim tržištima;

3) u vezi sa jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte ili proizvodima na aukciji koji se na njima zasnivaju koje nijesu objavljene i koje se posredno ili neposredno odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata, koje bi da su bile javno dostupne mogle da imaju značajan uticaj na cijene tih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih finansijskih instrumenata;

4) koje je plasirao klijent i koje se odnose na naloge klijenta u izvršavanju, koje su u vezi sa jednim ili više emitenata finansijskih instrumenata ili sa jednim ili više finansijskih instrumenata, koje bi, da su bile javno dostupne mogle da imaju značajan uticaj na cijene tih finansijskih instrumenata ili sa njima povezanih derivata.

Detaljnim informacijama iz stava 1 ovog člana, smatraju se informacije kojima se ukazuje na niz okolnosti koje postoje, kao i informacije za koje se može očekivati da će postojati, ili na događaj koji je nastao ili se razumno može očekivati da će nastati, iz kojih se može zaključiti mogući uticaj tih okolnosti ili događaja na cijene finansijskih instrumenata ili povezanog derivata, povezanih promptnih ugovora za robu ili proizvoda na aukciji zasnovanih na jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte.

Detaljnim informacijama, smatraju se i okolnosti ili događaj, kao i aktivnosti koji su povezani sa izazivanjem ili posljedicom određenih okolnosti ili događaja u dugotrajnom procesu.

Informacije koje bi da su bile javno dostupne, mogle imati značajan uticaj na cijene finansijskih instrumenata, derivata, povezanih promptnih ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, su informacije koje bi investitor mogao da iskoristi prilikom donošenja investicionih odluka.

Smatra se da informacije o poslovanju subjekata koji učestvuju na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ne utiču značajno na cijenu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, proizvoda na aukciji koji se na zasnivaju na jedinicama emisija gasa sa efektom staklene bašte ili derivata, ako je ukupna emisija na nivou ili ispod utvrđene minimalne vrijednosti iz člana 135 stav 5 i 6 ovog zakona.

Preporuka

Član 130

Preporuka, u smislu ovog zakona, je informacija kojom se, na osnovu sprovedenog istraživanja ili stručnog saznanja, izričito ili prećutno preporučuje ili predlaže strategija ulaganja u vezi sa jednim ili više finansijskih instrumenata ili emitenata finansijskih

instrumenata, uključujući svako mišljenje o trenutnoj ili budućoj vrijednosti ili cijeni finansijskih instrumenata, namijenjenih distributivnim kanalima ili javnosti.

Informacijama kojima se preporučuje ili predlaže strategija ulaganja iz stava 1 ovog člana, smatraju se informacije čiji je autor nezavisni analitičar, investiciono društvo, ovlaštena kreditna institucija ili lice čija je pretežna djelatnost izrada preporuka za ulaganje.

Lica koja sačinjavaju ili distribuiraju preporuke za ulaganje ili druge informacije kojima se preporučuje ili predlaže strategija ulaganja dužna su da sa pažnjom dobrog stručnjaka, informacije i podatke iskažu na objektivan način i objave eventualni sukob interesa u pogledu finansijskih instrumenata na koje se te informacije odnose.

Trgovanje na osnovu insajderskih informacija

Član 131

Trgovanje na osnovu insajderskih informacija, u smislu ovog zakona, je korišćenje insajderskih informacija prilikom sticanja ili otuđenja finansijskog instrumenta na koji se insajderska informacija odnosi, za svoj račun ili za račun trećeg lica, posredno ili neposredno.

Trgovanje na osnovu insajderskih informacija je i korišćenje insajderskih informacija za otkazivanje ili izmjenu naloga u vezi sa finansijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi, ako je nalog dat prije saznanja za insajdersku informaciju.

U slučaju aukcije jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ili drugih proizvoda na aukciji koji se na tim jedinicama emisije gasa zasnivaju, korišćenje insajderskih informacija obuhvata podnošenje, izmjenu ili povlačenje ponude za kupovinu od strane lica za svoj račun ili za račun trećeg lica.

Preporuka drugom licu da trguje na osnovu insajderskih informacija ili podsticanje drugog lica da trguje na osnovu insajderskih informacija postoji ako lice koje posjeduje insajderske informacije daje preporuku drugim licima da:

1) stiču ili otuđuju finansijske instrumente na koje se insajderske informacije odnose, ili podstiču na sticanje ili otuđenje; ili

2) otkazu ili izmijene nalog u vezi sa finansijskim instrumentom na koji se insajderska informacija odnosi ili podstiču otkazivanje ili izmjenu tog naloga.

Korišćenje preporuka ili podsticanje iz stava 4 ovog člana, je trgovanje na osnovu insajderskih informacija, ako lice koje koristi preporuke zna ili bi moralo da zna da se zasnivaju na insajderskim informacijama.

Lice koje posjeduje insajderske informacije, u smislu st. 1 do 5 ovog člana, je lice koje:

1) je član organa upravljanja, odnosno nadzornog organa emitenta ili učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte;

2) posjeduje udio u kapitalu emitenta ili učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte;

3) ima pristup informacijama u obavljanju posla, profesije ili dužnosti;

4) učestvuje u kriminalnim djelatnostima;

5) učestvuje u odlučivanju o sticanju, otuđenju, otkazivanju ili izmjeni naloga za račun pravnog lica;

6) bi moralo da zna da su informacije koje posjeduje insajderske informacije.

Korišćenje informacija

Član 132

Korišćenjem insajderskih informacija ne smatra se korišćenje informacija koje posjeduju ili je posjedovalo pravno lice ako:

1) je uvelo i sprovodi primjerene i djelotvorne interne postupke radi obezbjeđenja da bilo koje fizičko lice koje u njegovo ime donosi odluku ili može uticati na odluku o sticanju ili otuđenju finansijskih instrumenata ne posjeduje insajderske informacije; i

2) nije podstaklo, dalo preporuku, ili na drugi način uticalo na lice koje je u njegovo ime steklo ili otuđilo finansijske instrumente na koje se informacije odnose.

Smatra se da lice koje posjeduje insajderske informacije nije koristilo te informacije prilikom sticanja ili otuđenja finansijskih instrumenata na osnovu insajderskih informacija, ako je to lice:

1) market mejker ili lice ovlašćeno za djelovanje kao druga ugovorna strana i ako je sticanje ili otuđenje finansijskih instrumenata na koje se ta informacija odnosi izvršeno u skladu sa zakonom, u uobičajenom obavljanju dužnosti market mejkera ili druge ugovorne strane;

2) ovlašćeno za sprovođenje naloga u ime treće strane, a sticanje ili otuđenje finansijskih instrumenata na koje se odnosi nalog za izvršenje služi za izvršavanje tog naloga u skladu sa zakonom, u uobičajenom obavljanju posla, profesije ili dužnosti tog lica;

3) nije posjedovalo insajderske informacije u trenutku zaključivanja ugovora iz kojeg proizilazi obaveza sticanja ili otuđenja finansijskih instrumenata radi izvršavanja dospjelih obaveza;

4) izvršilo transakciju radi izvršavanja zakonom utvrđenih obaveza nastalih prije njegovog saznanja za insajdersku informaciju;

5) dobilo insajderske informacije prilikom preuzimanja ili spajanja društava koje koristi samo za potrebe postupka spajanja ili preuzimanja, pod uslovom da su u trenutku odobrenja spajanja ili prihvatanja ponude od strane akcionara društva sve insajderske informacije objavljene ili na drugi način prestale da budu insajderske informacije.

Odredba stava 2 tačka 5 ovog člana, ne primjenjuje se na sticanje udjela ispod kontrolnog praga u skladu sa zakonom kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava.

Korišćenje znanja o finansijskim instrumentima prilikom sticanja ili otuđenja tih finansijskih instrumenata, ne smatra se korišćenjem insajderskih informacija.

Istraživanje tržišta

Član 133

Istraživanje tržišta, u smislu ovog zakona, obuhvata saopštavanje informacija potencijalnim investitorima prije objavljivanja informacija o razlozima i uslovima transakcije, radi procjene interesa investitora o transakciji.

Istraživanje tržišta mogu da vrše:

1) emitent;

2) sekundarni ponuđač finansijskog instrumenta u količini ili vrijednosti u kojoj se transakcija razlikuje od redovnog trgovanja i obuhvata način prodaje koji se zasniva na prethodnoj procjeni interesa potencijalnog investitora;

3) učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte; ili

4) lice koje djeluje u ime ili za račun lica iz tač. 1, 2 ili 3 ovog stava.

Istraživanjem tržišta, smatra se i objavljivanje insajderskih informacija od strane lica koje namjerava da podnese ponudu za preuzimanje ili spajanje društva licima koja imaju pravo na hartije od vrijednosti tog društva, pod uslovom da:

1) su informacije potrebne licima koja imaju pravo na tim hartijama od vrijednosti da formiraju mišljenje o spremnosti da ponude svoje hartije od vrijednosti; i

2) je za odluku o ponudi za preuzimanje ili spajanje u razumnoj mjeri potrebna spremnost lica da ponude hartije od vrijednosti na koje imaju pravo.

Lice koje vrši istraživanje tržišta dužno je da prije objavljivanja insajderskih informacija iz stava 3 ovog člana, sačini u pisanoj formi izjavu o razlozima za objavljivanje tih informacija i dostavi je Komisiji.

Lice iz stava 3 ovog člana, dužno je da prije objavljivanja insajderske informacije:

1) pribavi saglasnost lica koje je predmet istraživanja tržišta za prijem insajderskih informacija;

2) obavijesti lice koje prima insajderske informacije da te informacije ne smije da koristi za sticanje ili otuđenje finansijskog instrumenta na koji se informacije odnose, za svoj račun ili za račun trećeg lica, posredno ili neposredno;

3) obavijesti lice koje prima insajderske informacije da te informacije ne smije da koristi za otkazivanje ili izmjenu naloga u vezi sa finansijskim instrumentom na koji se te informacije odnose; i

4) obavijesti lice koje prima insajderske informacije da je dužno da čuva povjerljivost tih informacija.

Lice koje vrši istraživanje tržišta, dužno je da vodi evidenciju svih datih informacija, saglasnosti i obavještenja licu koje je predmet istraživanja tržišta, odnosno potencijalnim investitorima ili licima koja djeluju u ime potencijalnih investitora, kao i o datumu i satu davanja tih informacija i obavještenja.

Lice koje vrši istraživanje tržišta dužno je da podatke iz evidencije iz stava 6 ovog člana, čuva najmanje pet godina i dostavlja na zahtjev Komisiji.

Ako lice koje vrši istraživanje tržišta, procijeni da su informacije objavljene tokom istraživanja tržišta prestale da budu insajderske informacije dužan je da o tome, bez odlaganja obavijesti lice kojem ih je učinio dostupnim.

Objavljivanje insajderskih informacija

Član 134

Pravno ili fizičko lice koje posjeduje insajderske informacije ne smije da objavi te informacije drugom licu, osim ako se insajderske informacije objavljuju u okviru redovnog obavljanja posla, profesije ili dužnosti.

Objavljivanje insajderskih informacija koje se odnose na emitenta i učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene baste

Član 135

Emitent je dužan da bez odlaganja obavijesti javnost o insajderskim informacijama, na način koji omogućava brz pristup informaciji i potpunu, tačnu i blagovremenu procjenu informacije.

Emitent je dužan da insajderske informacije objavi na svojoj internet stranici i čuva najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Emitent ne smije da prilikom objavljivanja insajderskih informacija reklamira svoju djelatnost.

Odredba st. 1, 2 i 3 ovog člana, odnosi se na emitenta koji je podnio zahtjev i odobrio uključivanje svojih finansijskih instrumenata za trgovanje na regulisanom tržištu i/ili, emitenta koji je odobrio trgovanje svojim finansijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili je podnio zahtjev za uključivanje svojih finansijskih instrumenata za trgovanje na MTP.

Učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte dužan je da bez odlaganja objavi insajderske informacije o jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte koje posjeduje u vezi sa poslovanjem, uključujući atmosferske aktivnosti koje taj učesnik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo posjeduje ili kontroliše, koje sadrže relevantne informacije o kapacitetu i iskorišćenosti postrojenja, uključujući nedostupnost tih postrojenja.

Odredba stava 5 ovog člana ne odnosi se na učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ako su postrojenja ili avio-saobraćaj koje posjeduje, kontroliše ili je za njih odgovoran u prethodnoj godini, imali emisiju koja nije veća od minimalnog praga ekvivalenta ugljen dioksida i u slučaju kada izvršavaju aktivnosti povezane sa sagorijevanjem, imali projektovanu toplotnu snagu koja nije bila veća od minimalnog praga.

Ako emitent ili učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ili lice koje djeluje u njihovo ime ili za njihov račun, objavi insajderske informacije trećem licu u okviru redovnog obavljanja posla, profesije ili dužnosti, dužni su da te informacije učine javno dostupnim u potpunosti istovremeno sa objavljivanjem u slučaju namjernog objavljivanja trećem licu, odnosno bez odlaganja u slučaju nenamjernog objavljivanja.

Stav 7 ovog člana se ne primjenjuje kada lice koje prima informacije ima obavezu čuvanja tajnosti podataka u skladu sa zakonom ili ugovorom.

Insajderske informacije koje se odnose na emitente čiji su finansijski instrumenti uključeni za trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava mogu se objaviti na internet stranici mjesta trgovanja, ako je ta mogućnost obezbijeđena emitentima na tom tržištu.

Odlaganje objavljivanja insajderskih informacija emitenta ili učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte

Član 136

Emitent ili učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte može da odloži objavljivanje insajderskih informacija, ako:

1) bi objavljivanje moglo da ugrozi interese emitenta ili učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte;

2) se odlaganjem objavljivanja insajderskih informacija javnost ne dovodi u zabludu;

3) može da obezbijedi povjerljivost tih informacija.

Kada emitent ili učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte odloži objavljivanje insajderskih informacija u skladu sa stavom 1 ovog člana, dužan je da o tome, bez odlaganja obavijesti nadležni regulatorni organ.

Učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte iz člana 135 ovog zakona i stava 1 ovog člana, je svako fizičko ili pravno lice koje stupa u transakcije, uključujući davanje naloga za trgovanje jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte, proizvodima na aukciji koji se na njima zasnivaju ili njihovim derivatima.

Odlaganje objavljivanja insajderskih informacija kreditne ili finansijske institucije

Član 137

Kreditna ili finansijska institucija koja je emitent može da, radi očuvanja stabilnosti finansijskog sistema, odloži objavljivanje insajderskih informacija, uključujući informacije koje su povezane sa privremenom nelikvidnošću i potrebom za primanjem pomoći za rješavanje problema sa likvidnošću pod uslovom da:

1) objavljivanje insajderskih informacija sadrži rizik po finansijsku stabilnost emitenta i finansijskog sistema;

2) je odlaganje objavljivanja u javnom interesu;

3) odlaganje objavljivanja može da obezbijedi povjerljivost tih informacija; i

4) za odlaganje objavljivanja informacija ima saglasnost organa koji vrši nadzor nad tom institucijom.

Emitent iz stava 1 ovog člana, dužan je da o odlaganju objavljivanja insajderskih informacija obavijesti nadležni organ koji vrši nadzor nad tom institucijom i uz obavještenje dostavi dokaze o ispunjavanju uslova iz stava 1 ovog člana.

Nadležni organ iz stava 2 ovog člana, može da saglasnost za odlaganje objavljivanja insajderskih informacija da samo za period potreban radi zaštite javnog interesa, i dužan je da najmanje jednom nedeljno kontroliše ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana.

Emitent iz stava 1 ovog člana, dužan je da bez odlaganja objavi insajderske informacije, ako za odlaganje ne dobije saglasnost nadležnog organa iz stava 2 ovog člana.

U slučaju da je povjerljivost informacija čije je objavljivanje odloženo u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, ugrožena, emitent koji je kreditna ili finansijska institucija dužan je da objavi te insajderske informacije bez odlaganja.

Odredbe st. 1 do 5 ovog člana, primjenjuje se i na učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte.

Finansijska institucija iz stava 1 ovog člana, je pravno lice, osim kreditne institucije, čija je pretežna djelatnost sticanje udjela u kapitalu ili obavljanje jedne ili više osnovnih finansijskih usluga.

Zabrana manipulacija na tržištu

Član 138

Manipulacije na tržištu su zabranjene.

Zabrana iz stava 1 ovog člana, ne odnosi se na manipulaciju tržištem iz člana 139 stav 1 tačka 1 ovog zakona, pod uslovom da lice koje učestvuje u transakciji, daje nalog za trgovanje ili preduzima drugi postupak, dokaže da je ta transakcija, nalog ili postupak izvršen, odnosno sproveden u skladu sa zakonom, odnosno prihvaćenom tržišnom praksom iz člana 140 ovog zakona.

Manipulacije na tržištu

Član 139

Manipulacijama na tržištu, u smislu ovog zakona, smatraju se:

1) transakcije i nalozi za trgovanje kojima se:

a) daju ili će vjerovatno pružiti neistinite ili obmanjujuće signale ili informacije o ponudi, tražnji ili cijeni finansijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte; ili

b) održava ili će vjerovatno održati cijenu jednog ili više finansijskih instrumenata, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte na nerealnom ili vještačkom nivou, osim ako lice koje učestvuje u transakciji, daje nalog za trgovanje ili preduzima bilo koji drugi postupak, dokaže da je ta transakcija, nalog ili postupak u skladu sa zakonom, odnosno prihvaćenom tržišnom praksom na tom tržištu;

c) utiče ili će vjerovatno uticati na cijenu jednog ili više finansijskih instrumenata, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte u kojima se primjenjuju fiktivni postupci ili drugi oblik dovođenja u zabludu ili prevare;

2) širenje informacija putem medija, uključujući i internet, ili na drugi način kojim se mogu prenijeti neistinite ili obmanjujuće informacije o ponudi, tražnji ili cijeni finansijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, ili održavaju ili bi mogli da održavaju cijenu jednog ili više finansijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte na nerealnom ili vještačkom nivou, uključujući i širenje informacija od lica koje je znalo ili moralo da zna da su te informacije neistinite ili da dovode u zabludu;

3) prenošenje neistinitih ili obmanjujućih informacija ili davanje neistinitih ili obmanjujućih podataka referentne vrijednosti, ako je lice koje je prenijelo informaciju ili dalo podatak znalo ili moralo da zna da su te informacije, odnosno podaci neistiniti ili da dovode u zabludu ili druga radnja kojom se manipuliše obračunom referentne vrijednosti.

Manipulacije na tržištu obuhvataju i:

1) saradnju jednog ili više lica u cilju stvaranja dominantnog položaja nad ponudom ili tražnjom finansijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili

proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, koji ima ili bi mogao da ima indirektno ili direktno određivanje kupovne ili prodajne cijene ili stvaranje drugih nepoštenih uslova trgovanja;

2) kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata na početku ili prije zatvaranja trgovanja radi dovođenja u zabludu ulagača koji djeluju na osnovu objavljenih cijena, uključujući početne ili posljednje cijene trgovanja;

3) davanje, povlačenje ili izmjenu naloga iz stava 1 tač. 1 ili 2 ovog člana na mjestu trgovanja, dostupnim sredstvima trgovanja, uključujući elektronska sredstva kao što su algoritamske i visokofrekventne strategije trgovanja i koji:

a) ometa ili odlaže funkcionisanje sistema trgovanja na mjestu trgovanja;

b) otežava drugim licima da prepoznaju stvarne naloge u sistemu trgovanja na mjestu trgovanja, uključujući unošenje naloga koji dovode do preopterećenja ili destabilizacije knjige naloga; ili

c) stvara ili može da stvori lažni ili signal koji dovodi u zabludu o ponudi ili tražnji finansijskog instrumenta ili njegovoj cijeni, a naročito unošenje naloga da se pokrene ili pojača neki trend;

4) iskorišćavanje pristupa medijima iznošenjem mišljenja o finansijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ili njihovom emitentu, nakon prethodnog zauzimanja pozicije u tom finansijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, čime se stiče korist od uticaja iznešenog mišljenja u odnosu na cijenu tog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, a javnost nije na odgovarajući i efikasan način upoznata sa sukobom interesa;

5) kupovinu ili prodaju na sekundarnom tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ili povezanih derivata prije održavanja aukcije namještanjem konačne aukcijske cijene proizvoda na nerealnom ili vještačkom nivou ili obmanjivanje ponuđača koji učestvuju na aukciji.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana, primjenjuju se i na fizička lica koja učestvuju u donošenju odluka za račun pravnog lica.

Referentna vrijednost iz stava 1 tačka 3 ovog člana, je stopa, indeks ili broj, dostupni javnosti koji se periodično ili redovno utvrđuju na osnovu vrijednosti jedne ili više vrsta osnovne imovine ili cijena, uključujući i procijenjene cijene, stvarne ili procijenjene kamatne stope ili druge vrijednosti, kao i iznos koji je potrebno platiti za određeni finansijski instrument ili vrijednost finansijskog instrumenta.

Prihvaćena tržišna praksa

Član 140

Prihvaćena tržišna praksa je praksa koja se razumno očekuje na jednom ili više finansijskih tržišta i koje je prihvatila Komisija.

Komisija može za određeno tržište da prihvati tržišnu praksu, ako su ispunjeni sljedeći kriterijumi, i to da:

1) obezbjeđuje znatan nivo transparentnosti prema tržištu;

2) obezbjeđuje visok stepen sigurnosti za djelovanje tržišnih mehanizama i odgovarajuće međudjelovanje mehanizama ponude i potražnje;

3) ima pozitivan uticaj na likvidnost i efikasnost tržišta;

4) uzima u obzir mehanizam trgovanja relevantnog tržišta i omogućava učesnicima na tržištu da reaguju blagovremeno i na odgovarajući način na situaciju na tržištu koju je izazvala ta praksa;

5) ne stvara rizike za cjelovitost povezanih tržišta relevantnog finansijskog instrumenta u Evropskoj uniji;

6) određena tržišna praksa, na osnovu istraživanja nadležnih organa iz drugih država ne doprinosi kršenju pravila ili propisa o sprječavanju zloupotrebe tržišta ili kodeksa ponašanja, bez obzira na tržište na kojem je sprovedeno; i

7) su uspostavljene strukturne karakteristike relevantnog tržišta, uređenost, vrste finansijskih instrumenata kojima se trguje i vrsta učesnika na tržištu uključujući obim učešća malih investitora na relevantnom tržištu.

Komisija je dužna da najmanje tri mjeseca prije prihvatanja tržišne prakse obavijesti ESMA-u o namjeri da prihvati tržišnu praksu i procjeni izvršenoj u skladu sa kriterijumima iz stava 2 ovog člana.

Ako Komisija prihvati tržišnu praksu suprotno mišljenju ESMA-e, dužna je da na svojoj internet stranici u roku od 24 sata od prihvatanja tržišne prakse, objavi obavještenje sa razlozima za uspostavljanje tržišne prakse suprotno mišljenju ESMA-e.

Komisija je dužna da najmanje svake dvije godine, preispita prihvaćenu tržišnu praksu, u skladu sa promjenama tržišta.

Bliže kriterijume i način prihvatanja tržišne prakse propisuje Komisija.

Sprječavanje i otkrivanje zloupotrebe tržišta

Član 141

Organizator tržišta, organizator MTP-a, organizator OTP-a i investiciona društva koja djeluju na mjestu trgovanja dužni su da utvrde i primjenjuju efikasne mjere, sisteme i postupke sa ciljem otkrivanja i sprječavanja trgovanja ili pokušaja trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacija na tržištu.

Organizator tržišta, organizator MTP-a, organizator OTP-a i investiciona društva dužni su da, bez odlaganja, prijave Komisiji naloge i transakcije, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, koji mogu da predstavljaju trgovanje ili pokušaj trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacija na tržištu.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana, primjenjuju se i na druga lica koja u okviru svog poslovanja dogovaraju ili izvršavaju transakcije finansijskim instrumentima.

Spisak lica koja imaju pristup insajderskim informacijama

Član 142

Emitent ili lice koje djeluje u ime ili za račun emitenta dužno je da sačini spisak lica koja imaju pristup insajderskim informacijama uključujući i lica koja za njih obavljaju poslove koji omogućavaju pristup insajderskim informacijama.

Emitent ili lice koje djeluje u ime i za račun emitenta, dužno je da spisak iz stava 1 ovog člana redovno ažurira, dostavlja Komisiji na zahtjev i da spisak čuva najmanje pet godina od dana sačinjavanja, odnosno ažuriranja.

Emitent ili lice koje djeluje u ime ili za račun emitenta dužno je da obezbijedi da lica iz stava 1 ovog člana sa insajderskim informacijama postupaju u skladu sa ovim zakonom i aktima emitenta i da sačine pisanu izjavu da prihvataju obaveze utvrđene zakonom i aktom emitenta.

Emitent je odgovoran za sačinjavanje i ažuriranje spiska iz stava 1 ovog člana, i u slučaju da te poslove povjeri drugom licu, dužan je da u svakom trenutku ima pristup spisku lica koja imaju pristup insajderskim informacijama.

U spisak lica koja imaju pristup insajderskim informacijama naročito se upisuje:

1) ime, prezime i prebivalište, odnosno naziv, sjedište i adresa lica koje ima pristup insajderskim informacijama;

2) razlog za uključivanje lica na spisak;

3) datum i vrijeme kada je lice steklo pristup insajderskim informacijama; i

4) datum sačinjavanja spiska lica koja imaju pristup insajderskim informacijama.

Emitent ili lice koje djeluje u ime ili za račun emitenta dužno je da bez odlaganja ažurira spisak lica koja imaju pristup insajderskim informacijama, uključujući i datum ažuriranja, kada:

1) dođe do promjene razloga za uključivanje lica koje je na spisku lica koja imaju pristup insajderskim informacijama;

2) uključuje lice koje stiče pristup insajderskim informacijama; i

3) lice više nema pristup insajderskim informacijama.

Odredbe st. od 1 do 6 ovog člana odnose se i na:

1) učesnike na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte u odnosu na insajderske informacije koje se odnose na jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte, a koje proizilaze iz aktivnosti tog učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte;

2) aukcijsku platformu, učesnika aukcije i kontrolora aukcije u vezi sa aukcijama jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ili drugih proizvoda na aukciji koji se na njima zasnivaju;

3) emitente koji su podnijeli zahtjev ili odobrili uključenje svojih finansijskih instrumenata za trgovanje na regulisanom tržištu ili na MTP ili OTP-u.

Emitenti čiji su finansijski instrumenti uključeni za trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih privrednih društava nijesu dužni da sačinjavaju spisak lica koja raspolažu insajderskim informacijama, osim na zahtjev Komisije.

Objavljivanje ili distribucija informacija u medijima

Član 143

Objavljivanje ili distribucija u medijima informacija iz čl. 130, 134 i člana 139 stav 1 tačka 2 ovog zakona, vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje sloboda medija i sloboda izražavanja, kao i pravilima, odnosno kodeksima novinarske struke.

Nije dozvoljeno objavljivanje ili distribucija u medijima informacija koje:

1) za cilj imaju dovođenje u zabludu tržišta o ponudi, tražnji ili cijeni finansijskih instrumenata; i/ili

2) objavljuju ili distribuiraju novinari ili sa njima povezana lica radi sticanja prednosti ili koristi na tržištu kapitala.

Obavještenje o transakcijama menadžera u emitentu

Član 144

Menadžer u emitentu i sa njim povezano lice dužni su da obavijeste Komisiju i:

1) emitenta, o svakoj transakciji izvršenoj za svoj račun, koja se odnosi na akcije ili dužničke hartije od vrijednosti tog emitenta ili derivata ili druge sa njima povezane finansijske instrumente;

2) učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, o svakoj transakciji izvršenoj za svoj račun koja se odnosi na jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte, na proizvode na aukciji koji se na njima zasnivaju ili sa njima povezanim derivatima.

Odredba stava 1 ovog člana, primjenjuje se ako ukupan iznos svih transakcija u jednoj kalendarskoj godini iznosi najmanje 5.000 eura.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana, dostavlja se bez odlaganja, a najkasnije tri radna dana od dana izvršenja transakcije kojom je dostignut iznos iz stava 2 ovog člana.

Emitent, odnosno učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte dužan je da na svojoj internet stranici objavi podatke o transakcijama iz stava 1 ovog člana bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana izvršene transakcije.

Odredbe st. 1 do 4 ovog člana, primjenjuju se na emitente koji su:

1) tražili ili odobrili uključivanje svojih finansijskih instrumenata za trgovanje na regulisanom tržištu; ili

2) odobrili trgovanje svojim finansijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili su podnijeli zahtjev za uključivanje svojih finansijskih instrumenata za trgovanje na MTP-u.

Emitent odnosno učesnik na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte dužan je da sačini spisak svih menadžera i sa njima povezanih lica.

Menadžer emitenta dužan je da obavijesti sa njim povezana lica o obavezi obavješćavanja iz stava 1 ovog člana, u pisanom obliku i da čuva kopiju tog obavješćenja.

Povezanim licem u smislu člana 134 ovog zakona i stava 1 ovog člana, pored lica iz člana 21 stav 2 ovog zakona, smatra se i:

1) srodnik koji je bio član zajedničkog domaćinstva menadžera u emitentu najmanje godinu dana od dana izvršene transakcije;

2) pravno lice kojim rukovodi ili upravlja menadžer, bračni drug, izdržavano dijete ili lice iz tačke 1 ovog stava, koje to lice posredno ili neposredno kontroliše.

Sadržaj obavješćenja o transakcijama

Član 145

U obavješćenju o transakcijama iz člana 144 stav 1 ovog zakona, naročito se navode:

1) ime i prezime i adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica za čiji račun je izvršena transakcija;

2) naziv emitenta, odnosno učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte;

3) vrsta i oznaka finansijskog instrumenta;

4) opis transakcije (npr. sticanje ili otuđenje), sa napomenom povezanosti sa programom ponude akcija zaposlenih od strane poslodavca ili povezanosti sa transakcijama iz stava 2 ovog člana;

5) datum i mjesto transakcije;

6) iznos i obim transakcije, a u slučaju zaloge instrumenta sa promjenljivom vrijednošću, vrijednost tog instrumenta na datum uspostavljanja zaloge.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana, u obavještenju se u skladu sa predmetom transakcije navode i:

1) zaloga ili pozajmljivanje finansijskih instrumenata od strane menadžera emitenta i sa njim povezanog lica;

2) transakcije koje je izvršilo lice koje u okviru obavljanja djelatnosti dogovara ili izvršava transakcije u ime menadžera emitenta ili sa njim povezanog lica;

3) transakcije izvršene u vezi sa polisom životnog osiguranja, u kojima:

a) je ugovarač osiguranja menadžer emitenta ili sa njim povezano lice;

b) rizik ulaganja snosi ugovarač osiguranja; i

c) ugovarač osiguranja ima ovlašćenje ili diskreciono pravo da odlučuje o ulaganjima ili da izvršava transakcije sa polisom životnog osiguranja.

O uspostavljanju zaloge ili sličnog prava na finansijskom instrumentu u vezi sa polaganjem finansijskog instrumenta na kastodi računu, menadžer emitenta odnosno sa njim povezano lice nije dužno da dostavlja obavještenje o transakciji, osim ako je zaloga ili drugo pravo obezbjeđenja namijenjeno obezbjeđenju kreditne linije.

Odredba stava 2 ovog člana ne odnosi se na društvo za osiguranje.

Obaveza obavješćavanja iz člana 144 ovog zakona i st. 1 i 2 ovog člana odnosi se i na transakcije menadžera emitenta pri aukcijskoj platformi, učesnika aukcije, kontrolora aukcije, i sa njima povezanih lica u vezi sa transakcijama jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte, njihovim derivatima ili proizvodima na aukciji koji se na njima zasnivaju.

Lica iz stava 5 ovog člana, o transakcijama obavješćavaju aukcijske platforme, učesnike na aukciji i kontrolore aukcije, u skladu sa vrstom transakcije i Komisiju.

Na aukcijsku platformu, učesnika aukcije, kontrolora aukcije i Komisiju shodno se primjenjuje odredba člana 144 stav 4 ovog zakona.

Izuzeci od zabrane trgovanja na osnovu insajderskih informacija, odnosno manipulacija na tržištu

Član 147

Zabrana trgovanja na osnovu insajderskih informacija i zabrana manipulacija na tržištu ne primjenjuju se na trgovanje sopstvenim akcijama u okviru programa otkupa, ako:

1) su svi elementi programa otkupa objavljeni prije početka trgovanja;

2) je Komisiji prijavljeno trgovanje kao dio programa otkupa;

- 3) su poštovana ograničenja u vezi s cijenom i obimom u skladu sa pravilima tržišta;
- 4) se trgovanje vrši u skladu sa ciljevima i uslovima iz stava 2 ovog člana; i
- 5) se trgovanje vrši u skladu sa aktima ESMA-e.

Trgovanje sopstvenim akcijama, iz stava 1 ovog člana, može da se vrši ako program otkupa ima za cilj:

- 1) smanjenje kapitala emitenta;
- 2) izvršavanje obaveza koje proizilaze iz dužničkih finansijskih instrumenata koji se mogu zamijeniti za vlasničke instrumente; ili
- 3) izvršavanje obaveza iz programa ponude akcija zaposlenim od strane poslodavca ili drugih davanja akcija zaposlenim ili članovima upravnog ili nadzornog organa emitenta ili sa njim povezanog društva.

Zabrane trgovanja na osnovu insajderskih informacija i zabrana manipulacija na tržištu ne primjenjuju se na trgovanje hartijama od vrijednosti ili povezanim instrumentima za stabilizaciju hartija od vrijednosti kada se:

- 1) stabilizacija sprovodi u toku određenog perioda;
- 2) o stabilizaciji obavještava Komisija u skladu sa stavom 4 ovog člana;
- 3) poštuju ograničenja u vezi sa cijenom u skladu sa pravilima tržišta; i
- 4) trgovanje obavlja u skladu sa aktima ESMA-e.

Emitent, ponuđač ili drugi subjekat koji sprovodi stabilizaciju dužan je da o svim podacima transakcija stabilizacije obavijesti Komisiju najkasnije na kraju sedmog dana trgovanja od dana transakcije.

Stabilizacija iz st. 3 i 4 ovog člana, je kupovina ili ponuda za kupovinu hartija od vrijednosti ili transakcija ekvivalentna povezanim instrumentima koju sprovodi ovlašćena kreditna institucija ili investiciono društvo u okviru značajne distribucije tih hartija od vrijednosti isključivo za potrebe održavanja tržišne cijene tih hartija od vrijednosti u toku unaprijed određenog perioda zbog pritiska za njihovu prodaju.

Povezanim instrumentima iz stava 5 ovog člana, smatraju se:

- 1) ugovori ili prava na upis, sticanje ili otuđenje hartija od vrijednosti;
- 2) finansijski derivati izdati na osnovu hartija od vrijednosti;
- 3) hartije od vrijednosti u koje je dužničke instrumente moguće konvertovati;
- 4) instrumenti koje izdaje ili za koje garantuje emitent ili garant hartija od vrijednosti, a čija cijena ima značajan uticaj na cijenu hartija od vrijednosti;
- 5) akcije koje predstavljaju hartije od vrijednosti i druge hartije od vrijednosti koje su ekvivalentne tim akcijama.

Značajna distribucija, iz stava 5 ovog člana, je inicijalna ili sekundarna ponuda hartija od vrijednosti koja je prethodno najavljena i koja odstupa od uobičajenog trgovanja u pogledu iznosa vrijednosti ponuđenih hartija od vrijednosti i u pogledu primijenjene metode prodaje.

Primjena

Član 148

Odredbe čl. 125 do 147 ovog zakona primjenjuju se na:

- 1) finansijske instrumente koji su uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu ili za koje je podniet zahtjev za uključenje u trgovanje na regulisanom tržištu;

2) finansijske instrumente kojima se trguje na MTP-u, koji su uključeni u trgovanje na MTP-u ili za koje je podniet zahtjev za uključenje u trgovanje na MTP-u;

3) finansijske instrumente kojima se trguje na OTP-u;

4) finansijske instrumente koji nijesu obuhvaćeni tač. 1, 2 i 3 ovog stava, a čija cijena ili vrijednost zavisi od cijene ili vrijednosti ili utiče na cijenu ili vrijednost tih finansijskih instrumenata, uključujući, naročito ugovore o razmjeni po osnovu neispunjenja obaveza i ugovora o razlici;

5) postupke ili transakcije, uključujući ponude povezane sa ponudama na aukcijskoj platformi koja posluje kao regulisano tržište jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ili drugih aukcijskih proizvoda na ponudama koje se zasnivaju, na jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte i kada aukcijski proizvodi nijesu finansijski instrumenti.

Zahtjevi i zabrane utvrđene ovim zakonom za naloge za trgovanje odnose se i na ponude podnijete na aukciji.

Odredbe čl. 138 i 139 ovog zakona, primjenjuju se na:

1) promptne ugovore za robu koji nijesu veleprodajni energetske proizvodi kada transakcija, nalog ili drugi postupak ima ili može da ima uticaj na cijenu ili vrijednost finansijskog instrumenta iz stava 1 ovog člana;

2) finansijske instrumente, uključujući derivativne ugovore ili derivate za prenos kreditnog rizika, kada transakcija, nalog, ponuda ili postupak ima ili može da ima uticaj na cijenu ili vrijednost promptnog ugovora za robu kada cijena ili vrijednost zavisi od cijene ili vrijednosti tih finansijskih instrumenata i

3) postupke u vezi sa referentnim vrijednostima.

Odredbe čl. 125 do 147 ovog zakona primjenjuju se na transakcije, naloge ili postupke u vezi sa finansijskim instrumentom iz st. 1 i 2 ovog člana, bez obzira na mjesto trgovanja.

Imenovanje odbora direktora

Član 153

Odbor direktora ima predsjednika i najmanje četiri člana.

Za člana odbora direktora organizatora tržišta može biti imenovano lice koje ima odobrenje Komisije i:

1) najmanje kvalifikaciju visokog obrazovanja u obimu od najmanje 240 kredita (VII1) CSPK-a;

2) lični ugled i odgovarajuće stručne kvalifikacije, profesionalnu sposobnost i iskustvo u obavljanju poslova u finansijskom sektoru.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za izbor člana odbora direktora, organizator tržišta prilaže dokaze o ispunjavanju uslova iz stava 1 ovog člana.

Komisija je dužna da po zahtjevu iz stava 2 ovog člana, odluči u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva i dokumentacije uz zahtjev.

Odobrenje Komisije iz stava 1 ovog člana, uslov je za registraciju, odnosno promjenu podataka u CRPS.

Komisija će oduzeti odobrenje iz stava 1 ovog člana, ako je izdato na osnovu netačnih podataka ili ako nastupe ograničenja iz člana 154 ovog zakona.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana, prestaje da važi:

- 1) ako lice za čiji je izbor izdato odobrenje ne bude izabrano ili ne otpočne sa obavljanjem funkcije u roku od šest mjeseci od dana izdavanja odobrenja;
- 2) danom prestanka funkcije člana odbora direktora.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana, važi u slučaju reizbora člana odbora direktora u toku trajanja mandata.

Kriterijumi za ocjenu kvalifikovanog učešća

Član 159

Prilikom odlučivanja o zahtjevu za sticanje, odnosno povećanje kvalifikovanog učešća, Komisija cijeni podobnost predloženog sticaoca i finansijsku opravdanost predloženog sticanja, na osnovu sljedećih kriterijuma:

- 1) reputacije predloženog sticaoca;
- 2) finansijske stabilnosti predloženog sticaoca;
- 3) kapaciteta organizatora tržišta u pogledu kapitala i drugih uslova utvrđenih ovim zakonom, kao i uticaj kvalifikovanog učešća na vršenje nadzora Komisije;
- 4) postojanja sumnje da se u vezi sa predloženim sticanjem može vršiti pranje novca ili finansiranje terorizma, u smislu zakona kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Bliže kriterijume iz stava 1 ovog člana, propisuje Komisija.

Saradnja i obavješćavanje Komisije i nadležnog organa druge države članice

Član 203

Ako je regulisano tržište čija je matična država druga država članica obezbijedilo pristup i trgovanje članovima i učesnicima iz Crne Gore na tom tržištu, Komisija će podnijeti zahtjev nadležnom organu te matične države članice za uspostavljanje odgovarajuće saradnje.

Ako Komisija posumnja da su aktivnosti sprovedene u drugoj državi članici od strane lica nad kojim ne vrši nadzor, suprotne ovom zakonu, o tome bez odlaganja obavještava nadležni organ države članice i ESMA-u.

Ako Komisija primi obavješćenje o postupanju regulisanog tržišta suprotno odredbama ovog zakona od nadležnog organa države članice, preduzeće potrebne mjere i o preduzetim mjerama i njihovom sprovođenju obavijestiti nadležni organ i ESMA-u.

Komisija će obavijestiti ESMA-u i druge nadležne organe, ako u postupku nadzora:

- 1) naloži smanjenje veličine pozicije ili izloženosti, u skladu sa članom 27 stav 2 tačka 22 ovog zakona;
- 2) ograniči mogućnost zaključivanja robnog derivata, u skladu sa članom 27 stav 2 tačka 23 ovog zakona.

U obavješćenju iz stava 4 tačka 1 ovog člana, navodi se ime, prezime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište lica prema kojem je mjera izrečena i razloge za njeno izricanje, odnosno ime i prezime, odnosno naziv lica prema kojem je mjera iz stava 4

tačka 2 ovog člana izrečena, uključujući razloge, obim primjene, finansijske instrumente na koje se mjera odnosi, ograničenja pozicije, kao i izuzeća iz člana 322 stav 3 ovog zakona.

Obavještenje iz stava 4 ovog člana, dostavlja se najmanje 24 sata nakon izdavanja naloga.

Ako se mjere iz stava 4 ovog člana, odnose na veleprodajne energetske proizvode, Komisija obavještava Agenciju za saradnju energetskih regulatora (ACER).

Status investicionog društva

Član 205

Investicione usluge i pomoćne usluge kao pretežnu djelatnost može da pruža investiciono društvo sa svojstvom pravnog lica osnovano u Crnoj Gori.

Usluge iz stava 1 ovog člana, mogu se pružati samo na osnovu dozvole koju izdaje Komisija.

Investiciono društvo osniva se kao akcionarsko društvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuje organizacija obavljanja privrednih djelatnosti, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ovlašćena kreditna institucija može da obavlja djelatnost pružanja investicionih i pomoćnih usluga ako:

- 1) za obavljanje te djelatnosti ima poseban organizacioni dio;
- 2) u poslovnim knjigama vodi odvojeno evidenciju i podatke o poslovanju tog organizacionog dijela; i
- 3) ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom za investiciona društva, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Na ovlašćenu kreditnu instituciju shodno se primjenjuju odredbe člana 141, čl. 196 do 202, čl. 206 do 209, čl. 214 do 220, čl. 222 do 225, čl. 237, 238, 239, 242, 243 i čl. 251 do 362 ovog zakona.

Investiciono društvo ne smije da obavlja druge poslove, osim poslova iz stava 1 ovog člana.

Pružanje pomoćnih usluga

Član 207

Pomoćne usluge u obimu i po vrstama utvrđenim dozvolom za pružanje investicionih usluga može da pruža:

- 1) investiciono društvo ili ovlašćena kreditna institucija;
- 2) investiciono društvo nad kojim nadzor vrši nadležni organ države članice;
- 3) filijala investicionog društva osnovana u Crnoj Gori nad kojom nadzor vrši nadležni organ države članice;
- 4) filijala investicionog društva osnovana u Crnoj Gori sa sjedištem u trećoj državi ili filijala ovlašćene kreditne institucije.

Pomoćne usluge mogu da se pružaju samo ako investiciono društvo ima dozvolu za obavljanje najmanje jedne investicione usluge.

Organi upravljanja u investicionom društvu

Član 211

Lica koja upravljaju investicionim društvom moraju da imaju dobru reputaciju i radno iskustvo u cilju upravljanja investicionim društvom u skladu sa ovim zakonom.

Investiciono društvo mora da ima najmanje dva člana koji vode poslovanje i predstavljaju investiciono društvo.

Za člana odbora direktora, odnosno izvršnog direktora investicionog društva može se imenovati lice koje je dobilo prethodno odobrenje Komisije i koje ima:

- 1) kvalifikaciju visokog obrazovanja sedmi nivo (VII) u obimu 240 kredita CSPK-a;
- 2) dobru poslovnu reputaciju; i
- 3) najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u oblasti finansija i finansijskih tržišta.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za imenovanje člana odbora direktora, odnosno izvršnog direktora investicionog društva, prilažu se dokazi o ispunjavanju uslova iz stava 3 ovog člana.

Za člana odbora direktora, odnosno izvršnog direktora investicionog društva ne može biti imenovano lice koje:

- 1) je pravosnažnom sudskom odlukom osuđivano na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci;
- 2) obavlja poslove rukovodnog kadra, odnosno zaposleno je u organima državne uprave, odnosno drugim organima i organizacijama čiji je osnivač država;
- 3) je direktor, član odbora direktora, zaposleno lice ili lice koje posjeduje kvalifikovano učešće u drugom investicionom društvu, ovlašćenoj kreditnoj instituciji, društvu za upravljanje investicionim ili dobrovoljnim penzionim fondom;
- 4) je direktor, član odbora direktora ili zaposleno lice organizatora tržišta ili CKDD-a.

Izvršni direktor investicionog društva mora biti zaposlen sa punim radnim vremenom u investicionom društvu.

Prestanak važenja odobrenja brokeru i investicionom savjetniku

Član 217

Odobrenje za rad brokera i investicionog savjetnika prestaje da važi:

- 1) raskidom ili prestankom ugovora o radu na poslovima u investicionom društvu ili ovlašćenoj kreditnoj instituciji za koje je odobrenje izdato, ako se u roku od 60 dana nakon raskida, odnosno prestanka važenja ugovora o radu ne zaposli u drugom investicionom društvu ili ovlašćenoj kreditnoj instituciji na tim poslovima o čemu je dužan da obavijesti Komisiju;
- 2) na zahtjev brokera, odnosno investicionog savjetnika.

Usluge investicionog društva sadržane u dozvoli

Član 220

U dozvoli za pružanje investicionih usluga navode se investicione usluge koje je investiciono društvo ovlašćeno da obavlja, kao i pomoćne usluge.

Za obavljanje pomoćnih usluga ili usluga koje nijesu navedene u dozvoli, investiciono društvo je dužno da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje tih usluga. Na osnovu dozvole koju je izdala Komisija, investiciono društvo može da pruža investicione usluge i sa njima povezane pomoćne usluge na teritoriji Evropske unije, neposredno ili osnivanjem filijale.

Oduzimanje dozvole za pružanje investicionih usluga

Član 222

Komisija će oduzeti dozvolu za pružanje investicionih usluga ako investiciono društvo:

- 1) ne koristi dozvolu u roku od 12 mjeseci, ili izjavi da odustaje od obavljanja djelatnosti;
- 2) ne pruža investicione ni pomoćne usluge tokom prethodnih šest mjeseci;
- 3) ima dozvolu izdatu na osnovu neistinitih ili obmanjujućih informacija ili na drugi nezakonit način;
- 4) više ne ispunjava uslove na osnovu kojih je dozvola izdata;
- 5) krši odredbe ovog zakona.

O oduzimanju dozvole za pružanje investicionih usluga Komisija obavještava ESMA-u.

Pružanje usluga u Evropskoj uniji

Član 228

Investiciono društvo koje ima dozvolu Komisije za pružanje investicionih usluga, a namjerava da otpočne sa pružanjem investicionih i pomoćnih usluga na teritoriji druge države članice ili namjerava da promijeni vrste usluga koje pruža ili obavlja, dužno je da Komisiji dostavi obavještenje koje sadrži:

- 1) naziv države članice u kojoj namjerava da otpočne sa pružanjem investicionih usluga;
- 2) program poslovanja u kojem su navedene investicione i pomoćne usluge koje namjerava da pruža; i
- 3) izjavu o namjeri korišćenja usluga vezanog zastupnika na teritoriji države članice domaćina u kojoj namjerava da pruža usluge.

Podatke iz stava 1 ovog člana, Komisija će dostaviti nadležnom organu u državi članici domaćinu, u roku od 30 dana od dana prijema tih podataka.

Ako investiciono društvo iz stava 1 ovog člana, namjerava da koristi usluge vezanog zastupnika sa sjedištem u Crnoj Gori, Komisija će obavijestiti nadležni organ države članice o imenu i prezimenu, odnosno nazivu vezanog zastupnika, u roku od 30 dana od prijema obavještenja investicionog društva.

Investiciono društvo je dužno da o promjeni podataka iz stava 1 ovog člana, obavijesti Komisiju u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Komisija će o promjeni podataka iz stava 4 ovog člana obavijestiti nadležni organ države članice domaćina.

Odredbe stava 1 tačka 3 i stava 2 ovog člana, odnose se i na ovlašćene kreditne institucije.

Investiciono društvo ili organizator tržišta koji upravlja MTP-om koji ima dozvolu Komisije za pružanje investicionih usluga, može da zaključi odgovarajući ugovor odnosno aranžman u drugoj državi članici, za pristup njegovom sistemu i mjestu trgovanja članovima i učesnicima iz te države članice i da o tome obavijesti Komisiju. Komisija je dužna da o namjeri investicionog društva ili organizatora tržišta iz stava 7 ovog člana, u roku od 30 dana, od dana prijema obavještenja, obavijesti nadležni organ države članice u kojoj investiciono društvo ili organizator tržišta koji upravlja MTP - om, namjerava da obezbijedi uslove za pristup članovima i učesnicima te države članice zaključivanjem ugovora (aranžmana).

Komisija će, na zahtjev nadležnog organa države članice domaćina MTP-a, dostaviti imena članova ili učesnika u MTP-u osnovanog u toj državi članici domaćinu.

Filijala investicionog društva u trećoj državi

Član 229

Investiciono društvo koje ima dozvolu Komisije za pružanje investicionih usluga, a ima namjeru da pruža investicione i pomoćne usluge u trećoj državi dužno je da prije osnivanja filijale o toj namjeri obavijesti Komisiju.

Investiciono društvo dužno je da, najkasnije u roku od osam dana od dana osnivanja filijale u trećoj državi, Komisiji dostavi ovjerenu kopiju dozvole za pružanje investicionih i pomoćnih usluga i izvoda iz registra u koji je filijala upisana, izdatih od nadležnog organa treće države u kojoj je osnovana filijala, sa spiskom lica ovlašćenih da u poslovanju filijale zastupaju ovlašćenog učesnika i lica koja u filijali pružaju investicione usluge.

Komisija vrši nadzor nad poslovanjem investicionog društva iz stava 1 ovog člana.

Pružanje usluga preko drugog investicionog društva

Član 237

Investiciono društvo može da zaključi ugovor o pružanju investicionih ili pomoćnih usluga sa drugim investicionim društvom u ime klijenta koje može da koristi informacije o klijentu koje prosljeđuje investiciono društvo.

Investiciono društvo koje dobije nalog za obavljanje investicionih usluga u ime klijenta može da prihvati preporuke u vezi usluga ili transakcija koje je klijentu pružilo investiciono društvo koje je nalog proslijedilo.

Investiciono društvo koje prosljeđuje uputstvo o nalogu klijenta, odnosno daje preporuke iz stava 2 ovog člana, odgovorno je za tačnost podataka iz naloga, odnosno preporuka.

Investiciono društvo koje prima uputstvo od klijenta ili naloge preko drugog investicionog društva, odgovorno je za izvršenje usluge ili transakcije na osnovu tih uputstava ili preporuka, u skladu sa ovim zakonom.

Ugovor iz stava 1 ovog člana može da se zaključi, ako:

1) ne uslovljava naplatu naknada ili drugih troškova od klijenta prvog investicionog društva u iznosu koji je viši od naknada ili drugih troškova koje bi klijent platio da je prvo investiciono društvo pružilo usluge;

2) ne može da prouzrokuje nepotrebne poslovne rizike prvom investicionom društvu, ugrozi sprovođenje unutrašnje kontrole ili spriječi nadzor Komisije nad ispunjavanjem obaveza investicionog društva.

Bliže uslove pod kojima investiciono društvo može da koristi usluge drugog investicionog društva propisuje Komisija.

Vezani zastupnik

Član 238

Investiciona društva mogu da imenuju vezanog zastupnika za potrebe promocije usluga investicionog društva, ispitivanja tržišta, prijema i prenosa naloga klijenata i finansijskog savjetovanja u vezi investicionih usluga koje pruža investiciono društvo. Investiciono društvo odgovorno je za radnje ili propuste vezanog zastupnika koji djeluje za račun investicionog društva.

Vezani zastupnik dužan je da klijenta upozna sa svojstvom u kojem nastupa, za račun investicionog društva koje zastupa.

Vezani zastupnik može, u skladu sa čl. 252 i 258 ovog zakona, da drži novac i/ili finansijske instrumente klijenta za račun i uz punu odgovornost investicionog društva. Investiciono društvo dužno je da prati poslovanje vezanog zastupnika.

Vezani zastupnik u skladu sa čl. 252 i 258 ovog zakona može da drži novac i/ili finansijske instrumente klijenta za račun i uz odgovornost investicionog društva koje zastupa u slučaju prekograničnog poslovanja, na području države članice koja dozvoljava vezanom zastupniku držanje novca klijenta.

Upis u CRPS

Član 240

Investiciono društvo stiče svojstvo pravnog lica upisom u CRPS.

Prijava za upis u CRPS podnosi se najkasnije 30 dana od dana dobijanja dozvole za pružanje investicionih usluga.

Investiciono društvo dužno je da otpočne sa obavljanjem djelatnosti u roku od 12 mjeseci od dana upisa u CRPS.

Dozvola u slučaju statusnih promjena

Član 241

Investiciono društvo dužno je da prije podnošenja prijave za upis statusne promjene u CRPS, podnese zahtjev Komisiji za izdavanje dozvole za pripajanje, spajanje ili podjelu investicionog društva.

Dostupnost zahtjeva i izdatih dozvola za pružanje investicionih usluga

Član 243

Zahtjev investicionog društva za izdavanje dozvole za obavljanje investicionih usluga, odnosno za izmjenu dozvole u slučaju nastanka promjene podataka i dokumentacije iz člana 242 ovog zakona i izdate dozvole, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

Osnovni kapital investicionog društva

Član 244

Osnovni kapital investicionog društva mora u cjelosti biti uplaćen u novcu.

Investiciona društva, osim društva iz člana 245 ovog zakona, moraju da imaju osnovni kapital u visini od najmanje 730.000 eura.

Osnovni kapital za određena investiciona društva

Član 245

Investiciono društvo koje nudi jednu ili više usluga iz člana 206 stav 1 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona ili drži novac ili finansijske instrumente klijenata, dužno je da ima osnovni kapital u iznosu od najmanje 125.000 eura.

Investiciono društvo koje nudi uslugu iz člana 206 stav 1 tačka 2 ovog zakona, može za svoj račun da drži finansijske instrumente, ako:

- 1) nije u potpunosti izvršilo naloge klijenta;
- 2) ukupna tržišna vrijednost instrumenata ne prelazi gornju granicu od 15% osnovnog kapitala društva;
- 3) društvo ima odgovarajući minimalni iznos sopstvenog kapitala u pogledu kapitalnih zahtjeva i zahtjeva velike izloženosti koji propisuje Komisija;
- 4) te instrumente drži na ograničeno vrijeme, do izvršenja transakcije.

Investiciono društvo iz stava 1 ovog člana, dužno je da ima osnovni kapital u visini od najmanje 50.000 eura, ako nema odobrenje za:

- 1) držanje novca ili finansijskih instrumenata klijenata;
- 2) trgovanje za svoj račun; ili
- 3) pružanje usluga sprovođenja ponude, odnosno prodaje finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa.

Držanje pozicija finansijskih instrumenata iz knjige pozicija kojima se ne trguje u cilju ulaganja sopstvenih sredstava, ne smatra se trgovanjem u smislu st. 1 ili 3 ovog člana.

Osnovni kapital lokalnog društva i društva koje pruža usluge investicionog savjetovanja

Član 246

Lokalna društva koja pružaju usluge iz stava 2 ovog člana, moraju da imaju osnovni kapital od najmanje 50.000 eura.

Društva koja su ovlašćena samo za pružanje usluga investicionog savjetovanja i/ili primanje i prosljeđivanje naloga investitora bez držanja novca ili hartija od vrijednosti svojih klijenata i koja ne mogu biti u poziciji dužnika prema svojim klijentima moraju da imaju:

- 1) osnovni kapital od najmanje 50.000 eura;

2) osiguranje od profesionalne odgovornosti koje pokriva područje Evropske unije ili drugo sredstvo obezbjeđenja u iznosu od najmanje 1.000.000 eura za svaki pojedinačni odštetni zahtjev ili 1.500.000 eura godišnje za sve zahtjeve zajedno; ili

3) zajedno osnovni kapital i osiguranje od profesionalne odgovornosti koji je ekvivalentan tač. 1 ili 2 ovog stava.

Izuzeća u odnosu na osnovni capital

Član 247

U smislu čl. 244 do 246 ovog zakona, investicionim društvom ne smatraju se:

- 1) kreditne institucije;
- 2) lokalna društva;
- 3) društva koja:

a) nemaju odobrenje za pružanje pomoćnih usluga čuvanja i upravljanja finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući poslove kastodija i srodne usluge, kao što je upravljanje novčanim sredstvima/instrumentima osiguranja;

b) pružaju jednu ili više investicionih usluga iz člana 206 stav 1 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona;

c) nemaju odobrenje za držanje novca ili hartija od vrijednosti njihovih klijenata. Lokalno društvo iz stava 1 tačka 2 ovog člana, je društvo koje trguje za svoj račun na tržištima sa finansijskim terminskim poslovima ili opcijama, drugim izvedenim finansijskim instrumentima i na tržištima novca isključivo radi osiguranja pozicije (hedžinga) na tržištima derivata ili trguje za račun drugih članova tih tržišta za koje garancije daju članovi sistema kliringa istih tržišta, kada odgovornost za izvršavanje ugovora koje je to društvo zaključilo preuzimaju članovi sistema kliringa.

Mjere za obezbjeđenje adekvatnosti kapitala

Član 248

Investiciono društvo dužno je da podnese izvještaj Komisiji i regulisanom tržištu čiji je učesnik ili član, o svakom padu osnovnog kapitala društva ispod nivoa propisanog ovim zakonom.

Investiciono društvo dužno je da u izvještaju iz stava 1 ovog člana, navede razloge koji su doveli do pada osnovnog kapitala investicionog društva ispod propisanog nivoa.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, investiciono društvo dužno je da sačini plan aktivnosti za uspostavljanje likvidnosti kapitala u skladu sa ovim zakonom.

U slučaju iz stava 1 ovog člana ili ako investiciono društvo ne dostiže osnovni kapital iz čl. 244, 245 i 246 ovog zakona Komisija može investicionom društvu da naloži:

- 1) zabranu obavljanja djelatnosti;
- 2) u roku, koji ne može biti duži od šest mjeseci, da obezbijedi osnovni kapital u skladu sa čl. 244, 245 i 246 ovog zakona;
- 3) da ograniči poslovne aktivnosti;
- 4) da dostavlja Komisiji dodatne izvještaje o iznosu osnovnog kapitala investicionog društva, u rokovima koje odredi Komisija do dostizanja propisanog nivoa osnovnog kapitala.

Upravljanje rizicima i adekvatnost kapitala

Član 249

Kapital investicionog društva mora u svakom trenutku da odgovara iznosu kapitala koji je potreban za pokriće obaveza, mogućih gubitaka i rizika kojima je investiciono društvo izloženo u poslovanju.

Investiciono društvo dužno je da na dnevnoj osnovi obračunava iznos likvidnog kapitala u novcu, rizike, izloženost i kvalifikovano učešće.

Bliži način obračunavanja kapitala iz stava 2 ovog člana i bliže zahtjeve u odnosu na adekvatnost kapitala, kao i pokriće određenih vrsta rizika propisuje Komisija.

Investiciono društvo dužno je da uspostavi primjeren i efikasan sistem upravljanja rizicima, koji naročito obuhvata preciznu organizacionu strukturu sa opisom poslova, efikasnim mjerama za identifikovanje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o rizicima i velikoj ili potencijalnoj izloženosti, kao i odgovarajuće mehanizme unutrašnje kontrole, administrativne i računovodstvene postupke.

Izloženost riziku

Član 250

Velika izloženost riziku investicionog društva iz člana 249 ovog zakona prema klijentu ili grupi povezanih klijenata je izloženost likvidnog kapitala investicionog društva u iznosu od 10% ili više.

Izloženost riziku investicionog društva prema klijentu ili grupi povezanih klijenata ne smije preći 25% likvidnog kapitala investicionog društva.

Ukoliko izloženost riziku investicionog društva, prelazi ograničenja iz st. 1 i 2 ovog člana, investiciono društvo dužno je o riziku bez odlaganja da obavijesti Komisiju, u skladu sa članom 242 ovog zakona.

Investiciono društvo može da ima kvalifikovano učešće preko 15% sopstvenih sredstava u društvu koje nije kreditna institucija, finansijska institucija, ni društvo koje pruža bankarske usluge, kao što su lizing, faktoring, upravljanje fiksnim investicionim trustovima, upravljanje uslugama obrade podataka i druge slične usluge.

Ukupan iznos kvalifikovanog učešća investicionog društva iz stava 4 ovog člana, ne smije preći 60% likvidnog kapitala investicionog društva.

Nadzor Komisije nad poslovanjem investicionih društava

Član 327

Komisija vrši nadzor i kontroliše da li investiciono društvo ima dozvolu za pružanje investicionih i pomoćnih usluga iz člana 206 ovog zakona i da li ispunjava druge uslove utvrđene ovim zakonom.

Komisija je dužna da sprovodi neposrednu kontrolu investicionih društava kojima je izdala dozvolu za pružanje investicionih usluga, najmanje jednom godišnje.

Izuzeci

Član 331

Odredbe čl. 205 do 330 i čl. 332 do 339 ovog zakona koje se odnose na pružanje investicionih usluga i pomoćnih usluga ne odnose se na:

- 1) osiguravajuća društva i društva koja obavljaju djelatnost reosiguranja;
- 2) lica koja pružaju investicione usluge isključivo matičnim društvima, svojim filijalama ili filijalama matičnih društva;
- 3) lica koja pružaju investicione usluge povremeno u okviru profesionalne djelatnosti u skladu sa zakonom;
- 4) lica koja isključivo trguju za svoj račun, osim ako nijesu market mejkeri ili ako ne posluju za svoj račun izvan regulisanih tržišta ili MTP-a na regulisan, kontinuiran i sistemski način i pružaju usluge dostupnosti sistema trećim licima radi trgovanja;
- 5) lica koja pružaju investicione usluge upravljanja programom učešća zaposlenih u ulaganju;
- 6) lica koja pružaju investicione usluge koje uključuju istovremeno upravljanje programima učešća zaposlenih u ulaganju i pružanje investicionih usluga samo matičnim društvima, filijalama ili drugim filijalama svojih matičnih društava;
- 7) članove Evropskog sistema centralnih banaka, i druge državne organe i organizacije nadležne za upravljanje javnim dugom;
- 8) društva za zajednička ulaganja i penzione fondove, njihove depozitare i članove organa upravljanja;
- 9) lica koja:
 - a) trguju za svoj račun, uključujući market mejkere, robnim derivatima ili jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte ili njihovim derivatima, osim lica koja trguju za svoj račun kada izvršavaju naloge clijenata; ili
 - b) osim trgovanja za svoj račun, pružaju investicione usluge u vezi sa robnim derivatima ili jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte ili njihovim derivatima, korisnicima ili dobavljačima pod uslovom da:
 - je trgovanje, odnosno pružanje usluga njihova pomoćna aktivnost u obavljanju njihove pretežne djelatnosti na nivou grupe pod uslovom da kao pretežnu djelatnost ne obavljaju djelatnost pružanja investicionih usluga, bankarsku djelatnost ili djelatnost market mejkera u vezi robnih derivata;
 - ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja;
 - podnose godišnje izvještaje Komisiji o trgovanju iz al. 1 i 2 ove tačke;
- 10) lica koja pružaju uslugu investicionog savjetovanja u okviru obavljanja druge djelatnosti na koju se ne primjenjuje ovaj zakon, ako tu uslugu pruža bez naknade;
- 11) lica koja za svoj račun trguju finansijskim instrumentima, koji nijesu robni derivati ili jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte ili njihovi derivati i koja ne pružaju druge investicione usluge i ne obavljaju drugu investicionu aktivnost u vezi sa tim finansijskim instrumentima, osim ako su ta lica:
 - a) market mejkeri;
 - b) članovi ili učesnici regulisanog tržišta ili MTP-a ili imaju neposredan elektronski pristup mjestu trgovanja;
 - c) primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja; ili
 - d) trguju za svoj račun kada izvršavaju naloge clijenata;

12) operateri koji trguju jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte, osim ako trguju za svoj račun, pod uslovom da ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja.

Klijent člana Fonda

Član 342

U smislu člana 340 i čl. 343 do 362 ovog zakona, klijent člana Fonda čije potraživanje je zaštićeno je fizičko ili pravno lice čija sredstva član Fonda drži ili upravlja u ime klijenta, u vezi sa investicionom uslugom ugovorenom sa klijentom.

Klijentima Fonda ne smatraju se:

- 1) kreditne institucije;
- 2) investicioni fondovi i društva za upravljanje investicionim fondovima;
- 3) dobrovoljni penzioni fondovi i društva za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondovima;
- 4) osiguravajuća društva;
- 5) finansijske institucije;
- 6) subjekti za zajedničko ulaganje;
- 7) društva koja čine grupu sa članom Fonda koji nije u mogućnosti da izvrši svoje obaveze;
- 8) pravna ili fizička lica koja učestvuju sa više od 5% učešća sa pravom glasa u ukupnom kapitalu u članu Fonda koji nije u mogućnosti da izvrši svoje obaveze;
- 9) članovi odbora direktora i nadzornog odbora, odnosno odbora direktora člana Fonda koji nije u mogućnosti da izvrši svoje obaveze, ako su ta lica bili članovi tih organa ili zaposleni u članu Fonda na dan otvaranja postupka stečaja ili likvidacije, na dan objavljivanja rješenja Komisije o nastupanju osiguranog slučaja ili u tekućoj ili prethodnoj godini u odnosu na godinu u kojoj je to rješenje objavljeno;
- 10) lica odgovorna za izradu i reviziju finansijskih izvještaja člana Fonda;
- 11) članovi odbora direktora, nadzornog odbora i lica koja imaju u svojini više od 5% učešća u matičnom ili povezanom društvu člana Fonda;
- 12) klijenti člana Fonda zbog čijeg neispunjenja obaveza prema članu Fonda je nastupio osigurani slučaj.

Iznos zaštićenih potraživanja

Član 345

Potraživanja klijenata osigurana su do iznosa od 20.000 eura po klijentu člana Fonda. Sva zaštićena potraživanja do iznosa iz stava 1 ovog člana, isplaćuju se u potpunosti. U postupku obeštećenja na utvrđeni iznos potraživanja, utvrđuju se i isplaćuju kamate do dana otvaranja stečajnog postupka nad članom Fonda ili dana objavljivanja rješenja Komisije iz člana 353 stav 2 ovog zakona.

Izvještaji organizatora Fonda

Član 351

Organizator Fonda podnosi Komisiji polugodišnji i godišnji finansijski izvještaj, sačinjen u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo.

Polugodišnji finansijski izvještaj Fonda, organizator je dužan da dostavi Komisiji u roku od dva mjeseca od isteka prvog polugodišta.

Godišnji finansijski izvještaj Fonda, zajedno sa revizorskim izvještajem, organizator je dužan da dostavi Komisiji u roku od 15 dana od dana sačinjavanja revizorskog izvještaja, a najkasnije u roku od četiri mjeseca od posljednjeg dana poslovne godine. Bliži sadržaj i način dostavljanja izvještaja iz stava 1 ovog člana, propisuje Komisija. Komisija može od revizora koji je obavio reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja iz stava 3 ovog člana, da zatraži dodatna obrazloženja u vezi sa obavljenom revizijom i revizorskim izvještajem.

Komisija može da odbije revizorski izvještaj koji nije sačinjen u skladu sa zakonom, standardima finansijskog izvještavanja i pravilima struke i da zahtijeva obavljanje revizije od strane drugog revizora o trošku organizatora Fonda.

Isplata zaštićenog potraživanja

Član 356

Organizator Fonda dužan je da utvrđeni iznos zaštićenih potraživanja, iz Fonda isplati na račun klijenta člana Fonda.

Organizator Fonda dužan je da klijentu člana Fonda koji nije u mogućnosti da izvrši svoje obaveze, isplati utvrđeni iznos zaštićenog potraživanja bez odlaganja, a najkasnije u roku od 90 dana od dana utvrđivanja prava na isplatu, odnosno dana utvrđivanja iznosa potraživanja.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u slučaju sumnje da su potraživanja klijenta člana Fonda nastala iz transakcije povezane sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma, isplata potraživanja klijenta neće se izvršiti do pravosnažnosti sudske odluke o povezanosti transakcije iz koje je potraživanje nastalo sa pranjem novca ili finansiranjem terorizma.

Danom isplate osiguranog iznosa, potraživanje klijenta prema članu Fonda umanjuje se za isplaćeni iznos.

Pravo na isplatu potraživanja klijenata zaštićenih u skladu sa odredbama ovog zakona, nije prenosivo, ali se može naslijediti.

Informisanje o sistemu zaštite investitora

Član 360

Član Fonda dužan je da u svim poslovnim prostorijama u kojima posluje sa klijentima, na vidnom mjestu, na razumljiv način i na crnogorskom jeziku objavi da je član sistema za zaštitu investitora, u skladu sa ovim zakonom.

Član Fonda dužan je da na zahtjev klijentu ili potencijalnom klijentu, pruži informacije u vezi sa uslovima pod kojima se potraživanja klijenata obeštećuju sistemom zaštite investitora.

Nadzor nad izvršavanjem obaveza člana Fonda

Član 361

Nadzor nad izvršavanjem obaveza člana Fonda vrši organizator Fonda.

O svim utvrđenim nepravilnostima i nezakonitostima koje utvrdi, organizator Fonda dužan je da bez odlaganja obavijesti Komisiju.

Saglasnost za imenovanje izvršnog direktora i članova odbora direktora i zaposleni

Član 371

Za imenovanje izvršnog direktora i članova odbora direktora CKDD je dužan da pribavi saglasnost Komisije.

Na uslove za izbor izvršnog direktora i članove odbora direktora shodno se primjenjuje odredbe čl. 153, 154 i 155 ovog zakona.

Zaposleni u CKDD-u ne smiju biti izvršni direktor, članovi odbora direktora ili zaposleni kod organizatora tržišta ili u investicionim društvima, kod članova CKDD-a ili akcionarskih društava za čije se finansijske instrumente vrši kliring i saldiranje kod CKDD-a, odnosno za koje CKDD vodi registar finansijskih instrumenata.

Na prava i obaveze zaposlenih u CKDD-u primjenjuju se opšti propisi o radu.

Primjena

Član 393

Odredbe čl. 395 do 406 ovog zakona primjenjuju se na:

1) sistem iz člana 394 st. 1 i 2 ovog zakona, koji posluje sa evropskom valutnom jedinicom ili drugim valutama koje se u sistemu preračunavaju jedna u drugu;

2) svakog učesnika u sistemu iz tačke 1 ovog stava;

3) kolateral dat u vezi sa:

a) učestvovanjem u sistemu iz tačke 1 ovog stava; ili

b) poslovanjem centralnih banaka država članica.

Sistem za saldiranje finansijskih instrumenata i platni sistem

Član 394

Sistem za saldiranje finansijskih instrumenata, u smislu ovog zakona, je sistem preko kojeg se izvršavaju nalozi učesnika koji obuhvata prenos finansijskog instrumenta ili pravo na finansijski instrument upisom na račun u registru, ili na drugi odgovarajući način.

Nalog učesnika sistema da se iznos novca prenese na raspolaganje primaocu plaćanja, knjiženjem na računu kreditne institucije, centralne banke ili agenta za saldiranje, ili drugi nalog koji dovodi do preuzimanja ili izmirenja obaveze plaćanja prema pravilima sistema, izvršava se preko platnog sistema.

Nalog iz stava 2 ovog člana, može se izvršavati i preko sistema za saldiranje finansijskih instrumenata.

Sistem iz stava 1 ovog člana mora da:

1) ima najmanje tri učesnika, ne uključujući operatera sistema, agenta za saldiranje, centralnu drugu ugovornu stranu, klirinšku organizaciju ili indirektnog učesnika;

2) ima zajednička pravila i standardizovane postupke za saldiranje, bez obzira da li se obračun sprovodi preko centralne druge ugovorne strane ili bez njegovog učešća ili za izvršavanje naloga za prenos;

3) ima pravilima rada utvrđen trenutak prihvata i trenutak neopozivosti naloga za prenos;

4) je osnovan u skladu sa ovim zakonom; i

5) posluje sa finansijskim instrumentima, odnosno u eurima ili drugoj valuti, ili u više valuta koje se u sistemu preračunavaju jedna u drugu.

Učesnik u sistemu

Član 396

Učesnik u sistemu iz člana 394 stav 1 ovog zakona je institucija, agent za saldiranje, centralna druga ugovorna strana, klirinška organizacija ili operater sistema.

Jedan učesnik može u sistemu da djeluje u svojstvu centralne druge ugovorne strane, agenta za saldiranje ili klirinške organizacije ili može da obavlja jednu ili više funkcija, u skladu sa pravilima rada sistema.

Institucija, iz stava 1 ovog člana, je subjekat koji učestvuje u sistemu i koji je odgovoran za izvršavanje finansijskih obaveza iz naloga za prenos u tom sistemu, i to:

1) kreditna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori, u smislu zakona kojim se uređuju kreditne institucije;

2) kreditna institucija iz države članice ili iz treće države, u smislu zakona kojim se uređuju kreditne institucije;

3) filijala strane kreditne institucije sa sjedištem u Crnoj Gori;

4) investiciono društvo sa sjedištem u Crnoj Gori, u smislu ovog zakona;

5) investiciono društvo sa sjedištem van Crne Gore, u smislu ovog zakona;

6) državni organi, organi lokalne samouprave, pravna lica i druga lica koja obavljaju djelatnost od javnog interesa u Crnoj Gori i pravna lica za čije obaveze u skladu sa zakonom garantuje Crna Gora;

7) nadležni organi država članica i subjekti za čije obaveze garantuje država članica. Agent za saldiranje, iz stava 1 ovog člana, je subjekat koji otvara institucijama i/ili centralnoj drugoj ugovornoj strani koji učestvuju u sistemu, račune za saldiranje preko kojih se obračunavaju nalozi za prenos unutar sistema i, zavisno od slučaja, odobrava kredit tim institucijama i/ili centralnim drugim ugovornim stranama u svrhu obračuna. Centralna druga ugovorna strana, iz stava 1 ovog člana, je subjekat koji posreduje između institucija u sistemu i koji djeluje kao isključivi partner tih institucija u vezi sa njihovim nalogima za prenos.

Klirinška organizacija, iz stava 1 ovog člana, je subjekat koji je odgovoran za izračunavanje neto pozicija institucija, centralne druge ugovorne strane i/ili agenta za saldiranje.

Operater sistema, iz stava 1 ovog člana, je subjekat odgovoran za rad sistema i može da djeluje i kao agent za saldiranje, centralna druga ugovorna strana ili kao klirinška organizacija.

Obračun

Član 398

Obračun je konverzija potraživanja i obaveza iz naloga za prenos koje učesnik ili učesnici daju ili primaju od jednog ili više drugih učesnika u jedno neto potraživanje ili jednu neto obavezu, koja za rezultat ima potraživanje ili dugovanje samo neto iznosa.

Obavješćavanje o otvaranju postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu

Član 404

Organ nadležan za otvaranje postupka zbog insolventnosti dužan je da bez odlaganja obavijesti Komisiju o trenutku otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu.

Obavješćenje iz stava 1 ovog člana, Komisija je dužna da bez odlaganja proslijedi operateru sistema nad čijim učesnikom je postupak zbog insolventnosti otvoren.

O otvaranju postupka zbog insolventnosti iz stava 1 ovog člana, Komisija bez odlaganja obavješćava nadležni organ drugih država članica.

Komisija obavješćenje o otvaranju postupka zbog insolventnosti učesnika, primljeno od nadležnog organa druge države članice, proslijeđuje bez odlaganja operateru sistema nad čijim učesnikom je postupak zbog insolventnosti otvoren.

Prava primaoca instrumenta osiguranja u slučaju postupka zbog insolventnosti nad davaocem instrumenta osiguranja

Član 405

Otvaranje postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu ili drugom interoperabilnom sistemu, nad operaterom interoperabilnog sistema koji nije učesnik, nad partnerom Centralne banke Crne Gore ili trećom stranom koja je dala instrument osiguranja, ne utiče na prava operatera sistema ili učesnika u sistemu ili prava Centralne banke Crne Gore da se namire iz instrumenta osiguranja koji su pribavili u vezi sa poslovanjem sistema ili drugog interoperabilnog sistema.

Na prava centralnih banaka država članica, odnosno Evropske centralne banke na instrument osiguranja koji su pribavili, shodno se primjenjuje odredba stava 1 ovog člana.

Instrument osiguranja iz st. 1 i 2 ovog člana je sredstvo obezbjeđenja u smislu zakona kojim se uređuje finansijsko osiguranje.

Mjerodavno pravo

Član 406

Ako su finansijski instrumenti ili prava na finansijske instrumente dati kao instrument osiguranja učesnicima, operaterima sistema i/ili Centralnoj banci Crne Gore, a njihova prava na te finansijske instrumente ili prava drugih lica koja obavljaju poslove za njihov račun, zakonito su upisana u registar, na računu ili u centralizovanom depozitarnom sistemu, na prava tih subjekata primjenjuje se pravo države u kojoj se nalazi registar, račun ili centralni depozitar.

Kada su finansijski instrumenti ili prava na finansijske instrumente dati kao instrument osiguranja centralnoj banci države članice ili Evropskoj centralnoj banci, a njena prava na finansijske instrumente ili prava drugih lica koja obavljaju poslove za njen račun,

zakonito su upisana u registar, na računu ili u centralizovanom depozitarnom sistemu države članice, na ta prava primjenjuje se pravo države članice u kojoj se nalazi registar, račun ili centralni depozitar.

Član 407

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji pristup svim dokumentima i podacima (član 27 stav 1 tačka 1);

2) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji pružanje informacije i dostavljanje podataka kada je uključeno u transakcije sa finansijskim instrumentima (član 27 stav 1 tačka 2);

3) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji informacije u vezi sa robnim derivatima, kada je učesnik na povezanim promptnim tržištima (član 27 stav 1 tačka 3);

4) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji nesmetano vršenje neposredne kontrole u poslovnim prostorijama, uz mogućnost privremenog oduzimanja dokumentacije i podataka kada posumnja da su ti dokumenti ili podaci povezani sa predmetom nadzora (član 27 stav 1 tačka 4);

5) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji pristup zapisima telefonskih razgovora, elektronske komunikacije ili drugim zapisima o trgovanju na tržištu kapitala koje su u skladu sa zakonom dužni da vode investiciona društva, ovlašćene kreditne institucije i finansijske institucije (član 27 stav 1 tačka 5);

6) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji relevantnu dokumentaciju u vezi sa veličinom i namjenom pozicije ili izloženosti riziku nastalom putem robnih derivata, kao i druge imovine ili obaveza na tržištu kapitala (član 27 stav 1 tačka 6);

7) u sprovođenju nadzora od strane Komisije ne obezbijedi Komisiji nesmetano vršenje drugih ovlašćenja Komisije u skladu sa ovim zakonom (član 27 stav 1 tačka 7);

8) ne sačini i ne objavi prospekt prije javne ponude odnosno uključivanja hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu (član 50 stav 1);

9) objavi prospekt bez odobrenja Komisije (član 50 stav 4);

10) su informacije sadržane u prospektu netačne i nepotpune (član 51 stav 3);

11) u prospektu ne navede kriterijume odnosno uslove u skladu sa kojima će biti utvrđena konačna cijena, maksimalna konačna cijena i konačan broj ponuđenih hartija od vrijednosti, ako konačna cijena ponude i količina hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene ne mogu da budu uključene u prospekt (član 65 stav 1 tačka 1);

12) ne obezbijedi povlačenje prihvatanja ponude za kupovinu ili upis hartija od vrijednosti u roku od najmanje dva radna dana, od dana objavljivanja konačne cijene ponude i količine hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene, ako konačna cijena ponude i količina hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene ne mogu da budu uključene u prospekt (član 65 stav 1 tačka 2);

13) ne dostavi bez odlaganja Komisiji informacije o konačnoj cijeni ponude i količini hartija od vrijednosti i ne objavi ih na način na koji je objavljen prospekt (član 65 stav 2);

14) sve aktivnosti u vezi sa javnom ponudom ili uključivanjem hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu ne sprovodi preko investicionih društava, koja su u skladu sa ovim zakonom ovlašćena za pružanje investicionih usluga, kada vrši javnu ponudu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori ili podnosi zahtjev za uključivanje hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu u Crnoj Gori (član 82 stav 3);

15) ne dostavi Komisiji odobreni prospekt u elektronskom obliku i ne objavi prospekt u skladu sa članom 84 ovog zakona i nakon objavljivanja, ne obavijesti Komisiju o načinu objavljivanja prospekta, najkasnije do početka ponude, odnosno do uključivanja hartija od vrijednosti na regulisano tržište (član 83 stav 1);

16) tekst i forma prospekta i dopune prospekta koji su objavljeni ili javno dostupni nijesu istovjetni izvornom tekstu koji je odobrila Komisija (član 85);

17) ne dostavi na zahtjev investitoru bez naknade štampani prospekt, ako je prospekt objavljen u elektronskom obliku (član 86 stav 1);

18) ne dostavi godišnji finansijski izvještaj Komisiji i ne objavi ga na svojoj internet stranici, najkasnije tri mjeseca od završetka finansijske godine, i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost, u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 98 stav 1);

19) godišnji finansijski izvještaj ne sadrži podatke iz člana 98 stav 2 ovog zakona;

20) ne dostavi polugodišnji finansijski izvještaj za prvih šest mjeseci finansijske godine Komisiji i ne objavi ga na svojoj internet stranici, najkasnije dva mjeseca nakon isteka izvještajnog perioda i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 99 stav 1);

21) polugodišnji finansijski izvještaj ne sadrži podatke iz člana 99 stav 2 ovog zakona;

22) ne dostavi kvartalni finansijski izvještaj Komisiji i ne objavi ga na svojoj internet stranici, najkasnije mjesec dana nakon isteka kvartala i ne obezbijedi javnu dostupnost tih izvještaja u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja, a ima sjedište u Crnoj Gori (član 100 stav 1);

23) kvartalni finansijski izvještaj ne sadrži podatke iz člana 100 stav 2 ovog zakona;

24) ne obavijesti emitenta o svom pravu glasa kada dostigne, pređe ili padne ispod praga od 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% i 75% kao rezultat sticanja ili otuđenja akcija emitenta, ako stekne ili otuđi akcije emitenta koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu (član 102 stav 1 tačka 1);

25) ne obavijesti emitenta o svom pravu glasa kada dostigne, pređe, ili padne ispod praga iz člana 102 stav 1 tačka 1 ovog zakona, kao rezultat promjene broja akcija sa pravom glasa na koje je podijeljen akcionarski kapital emitenta ili promjene broja glasačkih prava iz tih akcija emitenta, ako stekne ili otuđi akcije emitenta koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu (član 102 stav 1 tačka 2);

26) ne objavi informacije o nastalim promjenama i novom ukupnom broju akcija sa pravom glasa, na svojoj internet stranici posljednjeg dana u mjesecu, u kojem je došlo

do promjene broja akcija sa pravom glasa na koje je podijeljen akcionarski kapital emitenta ili promjene broja prava glasa iz tih akcija (član 106);

27) ne objavi podatke iz obavještenja na svojoj internet stranici po prijemu obavještenja iz člana 107 stav 2 ovog zakona bez odlaganja, a najkasnije do kraja trećeg dana trgovanja od dana prijema obavještenja (član 107 stav 5);

28) istovremeno ne dostavi i Komisiji obavještenja i informacije koje se dostavljaju emitentu u skladu sa čl. 102, 103 i 104 i čl. 107, 108, 110 i 111 ovog zakona (član 109 stav 1);

29) prilikom sticanja ili otuđenja sopstvenih akcija, samostalno ili preko lica koje djeluje u svoje ime, a za račun emitenta, procenat prava glasa dostiže, prelazi ili pada ispod praga od 5% ili 10% prava glasa, ne objavi procenat prava glasa iz tih akcija najkasnije četvrtog dana trgovanja od dana sticanja ili otuđenja akcija (član 112 stav 1);

30) ne sačini izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama državi, na konsolidovanoj osnovi a djeluje u ekstraktivnoj industriji ili djelatnosti sječe šuma (član 113 stav 1);

31) ne objavi izvještaj iz člana 113 stav 1 ovog zakona najkasnije šest mjeseci nakon završetka finansijske godine i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 113 stav 2);

32) ne obezbijedi jednak tretman svih vlasnika vlasničkih hartija od vrijednosti koji su u istom položaju (član 116 stav 1);

33) ne obezbijedi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti informacije i resurse neophodne za ostvarivanje njihovih prava, kao i kontinuitet cjelovitosti i tačnosti podataka (član 116 stav 2);

34) ne pruži vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti informacije o mjestu, vremenu održavanja i dnevnom redu skupštine, ukupnom broju akcija i pravima glasa, kao i o pravima vlasnika akcija da učestvuju na skupštini akcionara (član 116 stav 3 tačka 1);

35) ne priloži punomoćje vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti koji imaju pravo glasa na skupštini akcionara, u pisanoj formi ili u elektronskom obliku, zajedno sa obavještenjem o održavanju i dnevnom redu skupštine, ili na zahtjev nakon dostavljanja obavještenja o skupštini akcionara (član 116 stav 3 tačka 2);

36) ne odredi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti kao posrednika finansijsku instituciju preko koje akcionari mogu da ostvaruju svoja finansijska prava (član 116 stav 3 tačka 3);

37) ne objavi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti podatke o prenosu prava i isplati dividende, kao i o emisiji novih akcija, uključujući informacije o mogućim novim prenosima prava, upisu, opozivu ili konverziji (član 116 stav 3 tačka 4);

38) ne obezbijedi da svi imaoci dužničkih hartija od vrijednosti, koje su jednako rangirane, imaju isti položaj u pogledu prava sadržanih u tim dužničkim hartijama od vrijednosti, i ne obezbijedi informacije i resurse neophodne za ostvarivanje njihovih prava i kontinuitet cjelovitosti i tačnosti podataka (član 117 stav 1);

39) ne pruži vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti informacije o mjestu, vremenu i dnevnom redu sastanka vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti, isplati kamata,

vršenju konverzije, razmjeni, upisu ili pravu na odricanje i otplatu kao i o pravima vlasnika da učestvuju na sastanku vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti (član 117 stav 3 tačka 1);

40) ne priloži punomoćje vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti koji ima pravo glasa na sastanku vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti, u pisanoj formi ili u elektronskom obliku, zajedno sa obavještenjem o sastanku, ili na zahtjev, nakon obavještenja o sastanku (član 117 stav 3 tačka 2);

41) ne odredi vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti kao platnog agenta finansijsku instituciju, preko koje imaoci dužničkih hartija od vrijednosti mogu da ostvaruju svoja finansijska prava, osim ako emitent sam pruža finansijske usluge (član 117 stav 3 tačka 3);

42) ne dostavi Komisiji radi objavljivanja na internet stranici Komisije propisane informacije istovremeno sa objavljivanjem tih informacija (član 118 stav 1);

43) ne objavi propisane informacije iz člana 118 stav 1 ovog zakona na crnogorskom jeziku, ako su hartije od vrijednosti uključene za trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori (član 119 stav 1);

44) ne objavi bez odlaganja svaku promjenu prava iz akcija, uključujući promjene derivativnih hartija od vrijednosti koje je izdao i koje mu omogućavaju pristup akcijama (član 122 stav 1);

45) ne obavijesti Komisiju bez odlaganja o svakom finansijskom instrumentu za koji je podniet zahtjev za uključenje u trgovanje, koji je uključen za trgovanje ili kojim se prvi put trguje na mjestu trgovanja (član 126 stav 1);

46) ne obavijesti Komisiju o prestanku trgovanja finansijskim instrumentom, odnosno da finansijski instrument više nije uključen za trgovanje, osim ako je informacija o tome data u obavještenju iz člana 126 stav 1 ovog zakona (član 126 stav 2);

47) trguje finansijskim instrumentima na osnovu insajderskih informacija ili preporučuje ili podstiče drugo lice da trguje na osnovu insajderskih informacija ili objavljuje insajderske informacije suprotno odredbama ovog zakona (član 127);

48) objavi drugom licu insajderske informacije koje posjeduje, osim ako se insajderske informacije objavljuju u okviru redovnog obavljanja posla, profesije ili dužnosti (član 134);

49) ne objavi insajderske informacije na svojoj internet stranici i ne čuva ih najmanje pet godina od dana objavljivanja (član 135 stav 2);

50) reklamira svoju djelatnost prilikom objavljivanja insajderskih informacija (član 135 stav 3);

51) ne objavi bez odlaganja insajderske informacije o jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte koje posjeduje u vezi sa poslovanjem, uključujući atmosferske aktivnosti koje taj učesnik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo posjeduje ili kontroliše, koje sadrže relevantne informacije o kapacitetu i iskorišćenosti postrojenja, uključujući nedostupnost tih postrojenja (član 135 stav 5);

52) insajderske informacije koje objavi trećem licu u okviru redovnog obavljanja posla, profesije ili dužnosti, ne učini javno dostupnim u potpunosti istovremeno sa

objavljivanjem u slučaju namjernog objavljivanja trećem licu, odnosno bez odlaganja u slučaju nenamjernog objavljivanja (član 135 stav 7);

53) ne obavijesti bez odlaganja nadležni regulatorni organ kada odloži objavljivanje insajderskih informacija u skladu sa članom 136 stav 1 ovog zakona (član 136 stav 2);

54) ne obavijesti nadležni organ koji vrši nadzor nad tom institucijom o odlaganju objavljivanja insajderskih informacija i uz obavještenje ne dostavi dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 137 stav 1 ovog zakona (član 137 stav 2);

55) ne prijavi Komisiji bez odlaganja naloge i transakcije, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, koji mogu da predstavljaju trgovanje ili pokušaj trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacija na tržištu (član 141 stav 2);

56) ne sačini spisak lica koja imaju pristup insajderskim informacijama uključujući i lica koja za njih obavljaju poslove koji omogućavaju pristup insajderskim informacijama (član 142 stav 1);

57) spisak iz člana 142 stav 1 ovog zakona, redovno ne ažurira i ne dostavlja Komisiji na zahtjev i spisak ne čuva najmanje pet godina od dana sačinjavanja, odnosno ažuriranja (član 142 stav 2);

58) ne obezbijedi da lica iz člana 142 stav 1 ovog zakona sa insajderskim informacijama postupaju u skladu sa ovim zakonom i aktima emitenta i da sačine pisanu izjavu da prihvataju obaveze utvrđene zakonom i aktom emitenta (član 142 stav 3);

59) ne obavijesti Komisiju o svim podacima transakcije stabilizacije najkasnije na kraju sedmog dana trgovanja od dana transakcija (član 147 stav 4);

60) upravlja poslovanjem regulisanog tržišta u Crnoj Gori bez dozvole za rad izdate od strane Komisije, u skladu sa ovim zakonom (član 150 stav 1);

61) trguje finansijskim instrumentima suprotno članu 157 stav 1 ovog zakona;

62) daje savjete u vezi sa trgovinom finansijskim instrumentima ili izborom investicionog društva (član 157 stav 2);

63) bez prethodno dobijene saglasnosti Komisije za sticanje, odnosno povećanje kvalifikovanog učešća stekne, odnosno poveća, direktno ili indirektno, kvalifikovano učešće u organizatoru tržišta, na način da procenat akcija sa pravom glasa ili učešća u kapitalu dostigne ili pređe 20%, 30% ili 50% učešća u kapitalu organizatora tržišta (član 158 stav 1);

64) ne obavijesti Komisiju prije direktnog ili indirektnog otuđenja kvalifikovanog učešća u organizatoru tržišta ispod 20%, 30% ili 50% učešća u ukupnom kapitalu organizatora tržišta, i u obavještenju ne navede visinu učešća koje planira da otuđi (član 158 stav 3);

65) bez odlaganja ne obavijesti Komisiju ako sazna za sticanje, povećanje ili otuđenje učešća u svom kapitalu koje pređe ili padne ispod praga iz člana 158 ovog zakona (član 165 stav 1);

66) ne obavijesti Komisiju najkasnije do 31. marta tekuće godine o akcionarima koji posjeduju kvalifikovano učešće i visini njihovih učešća zaključno sa 1. januarom tekuće godine (član 165 stav 2);

67) ne pribavi saglasnosti Komisije za statusnu promjenu prije podnošenja prijave za upis statusne promjene u CRPS (član 176);

68) ne primi na zahtjev kao člana, odnosno učesnika lica koje ispunjava uslove iz člana 184 stav 1 ovog zakona, u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva (član 184 stav 2);

69) bez odlaganja ne obavijesti Komisiju: o podnijetim zahtjevima i odlukama po zahtjevima za prijem člana, odnosno prestanak članstva na regulisanom tržištu, u roku od tri radna dana od dana donošenja odluka ili o podnijetim zahtjevima i odlukama po zahtjevima za uklanjanje na listing iz člana 195 ovog zakona, za uklanjanje ili isključenje hartija od vrijednosti na službenu kotaciju regulisanog tržišta ili ako član regulisanog tržišta nije u mogućnosti da izvršava finansijske obaveze ili ako član regulisanog tržišta ima finansijske poteškoće koje, po njegovom mišljenju mogu dovesti u pitanje finansijsko stanje i integritet tog člana regulisanog tržišta (član 184 stav 3);

70) ne obavijesti emitenta da se njegovim hartijama od vrijednosti trguje na regulisanom tržištu (član 188 stav 3);

71) za finansijske instrumente koji su uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu ne objavi trenutne cijene i obim ponude i tražnje, kao i obim ponude i tražnje za trgovanje po cijenama koje se objavljuju preko sistema trgovanja (član 190 stav 1);

72) pruža investicione usluge i pomoćne usluge kao pretežnu djelatnost bez dozvole koju izdaje Komisija (član 205 stav 2);

73) ne obavijesti Komisiju o svim bitnim promjenama uslova na osnovu kojih je dozvola izdata (član 225 stav 1);

74) ne obavijesti Komisiju u pisanoj formi kada prestane da pruža usluge za koje je dozvola izdata, u roku od sedam dana od dana prestanka pružanja usluge za koju je dozvola izdata (član 225 stav 2);

75) ne obavijesti Komisiju u pisanoj formi kada nastupi promjena podataka na osnovu kojih je dozvola izdata, u roku od sedam dana od dana nastupanja promjene podataka na osnovu kojih je dozvola izdata (član 225 stav 3);

76) ne organizuje čuvanje evidencije i dokumenata o svim izvršenim uslugama i transakcijama, a naročito o izvršavanju obaveza prema klijentima ili potencijalnim klijentima (član 258 stav 1 tačka 1);

77) ne snima telefonske razgovore ili elektronsku komunikaciju transakcija zaključenih trgovanjem za svoj račun, kao i primanje, prenos i izvršavanje naloga klijenata, bez obzira da li je transakcija zaključena (član 258 stav 1 tačka 2);

78) ne obezbjeđuje snimanje telefonskih razgovora i elektronsku komunikaciju opremom koju je dao na korišćenje zaposlenom ili ugovaraču ili čiju je upotrebu od strane zaposlenog ili ugovarača investiciono društvo dozvolilo (član 258 stav 1 tačka 3);

79) ne obavijesti klijenta prije pružanja investicionih i pomoćnih usluga da će telefonska komunikacija ili razgovori između investicionog društva i njegovih klijenata biti zabilježeni (član 258 stav 1 tačka 4);

80) pruža investicione i pomoćne usluga klijentu koji nije obaviješten u skladu sa članom 258 stav 1 tačka 4 ovog zakona (član 258 stav 2);

81) ne čuva evidencije koje vodi u skladu sa odredbama ovog zakona na trajnom mediju koji omogućava Komisiji brz pristup informacijama i rekonstrukciju ključnih faza

obrade svake transakcije ili jednostavno utvrđivanje ispravki ili drugih izmjena, kao i sadržaja evidencija prije ispravki ili izmjena ili sprječavanje manipulacija ili promjena podataka iz evidencija na drugi način (član 258 stav 5);

82) ne dostavlja Komisiji izvještaje radi ocjene adekvatnosti kapitala, unutrašnje kontrole investicionog društva i računovodstvenih procedura za određivanje adekvatnosti kapitala i upravljanje izloženosti rizicima (član 261 stav 1);

83) ne dostavi Komisiji izvještaj nezavisnog revizora najkasnije do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu (član 261 stav 2);

84) ne obavijesti klijenta i od klijenta ne zatraži saglasnost za izvršenje naloga van regulisanog tržišta ili MTP-a, i to za svaku transakciju pojedinačno, kada je procedurom investicionog društva predviđena mogućnost izvršenja naloga van regulisanog tržišta ili MTP-a (član 269 stav 4);

85) izvršava naloge klijenata, a ne objedini i ne objavi jednom godišnje za svaku klasu finansijskih instrumenata pet najboljih mjesta izvršenja naloga, u odnosu na obim trgovanja na kojima je izvršavalo naloge klijenata u prethodnoj godini, kao i podatke o ostvarenom kvalitetu izvršenja tih naloga (član 269 stav 8);

86) ne zaključi ugovor sa klijentom u pisanoj formi kojim se uređuju međusobna prava i obaveze i drugi uslovi pod kojima investiciono društvo pruža investicione usluge klijentu (član 270 stav 1);

87) ne otvori kod kreditne institucije račun za plaćanje klijenta koji je odvojen od računa za plaćanje investicionog društva (član 271 stav 1);

88) koristi hartije od vrijednosti na vlasničkom računu bez naloga klijenta odnosno te hartije od vrijednosti pozajmljuje bez ugovora iz člana 270 ovog zakona ili pisanog ovlašćenja klijenta (član 272 stav 3);

89) odbije izvršenje naloga koji je u skladu sa ovim zakonom i ne postupa u skladu sa uslovima koje je klijent naveo u nalogu (član 273 stav 1);

90) ne vodi knjigu naloga u pisanoj ili elektronskoj formi, u koju se upisuju nalozi klijenata za kupovinu ili prodaju kao i opozivi tih naloga na način kojim se bilježi vrijeme naloga, bez odlaganja nakon prijema naloga i koji sprječava naknadnu izmjenu naloga na način koji nije odobrio klijent (član 273 stav 6 tačka 1);

91) prima i upisuje naloge klijenata van svojih poslovnih prostorija (član 273 stav 6 tačka 2);

92) ne izda pisanu potvrdu klijentu o izvršenju naloga, najkasnije do kraja radnog dana u kojem je nalog izvršen (član 283 stav 1);

93) ne organizuje poslovanje i ne vodi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i druge evidencije koje se odnose na potraživanja klijenata koja su osigurana u skladu sa ovim zakonom, na način koji omogućava provjeru poslovanja člana Fonda u skladu sa ovim zakonom (član 358 stav 1);

94) ne dostavlja Komisiji i organizatoru Fonda, podatke iz evidencija iz člana 358 stav 1 ovog zakona, ako ima klijente čija su sredstva osigurana u skladu sa odredbama ovog zakona (član 358 stav 2);

95) obavlja poslove CKDD-a bez dozvole za rad dobijene od Komisije (član 367 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1 do 7, 18 do 44, 47, 48, 51 do 53, 56 do 59, 63 i 64 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 do 4.000 eura.

Ovlašćene kreditne institucije

Član 419

Banke koje na dan stupanja na snagu ovog zakona imaju dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti, nastavljaju da posluju kao ovlašćene kreditne institucije u skladu sa odredbama ovog zakona, na osnovu dozvole za rad, na sljedeći način:

1) poslove iz člana 62 stav 1 tačka 1 Zakona o hartijama od vrijednosti ("Službeni list RCG", br. 59/00, 43/05 i 28/06 i "Službeni list CG", broj 6/13), nastavljaju da obavljaju kao investicionu uslugu iz člana 206 stav 1 tačka 1 i 2 ovog zakona;

2) poslove iz člana 62 stav 1 tačka 2 Zakona o hartijama od vrijednosti ("Službeni list RCG", br. 59/00, 43/05 i 28/06 i "Službeni list CG", broj 6/13), nastavljaju da obavljaju kao investicionu uslugu iz člana 206 stav 1 tačka 3 ovog zakona;

3) poslove iz člana 62 stav 1 tačka 3 Zakona o hartijama od vrijednosti ("Službeni list RCG", br. 59/00, 43/05 i 28/06 i "Službeni list CG", broj 6/13), nastavljaju da obavljaju kao investicionu uslugu iz člana 206 stav 1 tačka 4 ovog zakona;

4) poslove iz člana 62 stav 1 tačka 4 Zakona o hartijama od vrijednosti ("Službeni list RCG", br. 59/00, 43/05 i 28/06 i "Službeni list CG", broj 6/13), nastavljaju da obavljaju kao investicionu uslugu iz člana 206 stav 1 tač. 6 i 7 ovog zakona;

5) poslove iz člana 62 stav 1 tačka 5 Zakona o hartijama od vrijednosti ("Službeni list RCG", br. 59/00, 43/05 i 28/06 i "Službeni list CG", broj 6/13), nastavljaju da obavljaju kao investicionu uslugu iz člana 206 stav 1 tačka 5 ovog zakona;

6) kastodi poslove iz Pravila o obavljanu kastodi poslova ("Službeni list RCG", br. 59/00, 43/05 i 28/06 i "Službeni list CG", broj 6/13), nastavljaju da obavljaju kao investicionu uslugu iz člana 206 stav 1 tačka 1 ovog zakona i pomoćnu investicionu uslugu iz člana 206 stav 2 tačka 1 ovog zakona.

Ovlašćena kreditna institucija iz stava 1 ovog člana, dužna je da uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i dostavi Komisiji izvještaj o usklađenosti poslovanja sa odredbama ovog zakona.

Uz izveštaj iz stava 2 ovog člana, ovlašćena kreditna institucija dužna je da dostavi dokumentaciju iz člana 218 stav 2 tač. 1, 4, 5, 6, 7 i 8 ovog zakona, kao i dokumentaciju o ispunjavanju uslova iz člana 205 stav 4 ovog zakona.

Ako ovlašćena kreditna institucija ne postupi u skladu sa odredbama st. 2 i 3 ovog člana, Komisija će ovlašćenoj kreditnoj instituciji oduzeti dozvolu za rad.

U slučaju iz stava 4 ovog člana, ovlašćena kreditna institucija prestaje sa radom.

Ovlašćena kreditna institucija ne može podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za rad u skladu sa odredbama ovog zakona, prije isteka roka od godinu dana od dana oduzimanja dozvole za rad.

Odložena primjena

Član 422

Odredbe člana 12 stav 3, člana 15 stav 1 tač. 2 do 8, člana 23 stav 1 tačka 15 podtačka b, člana 41 stav 4, člana 42, člana 43 stav 3, člana 45, člana 53 stav 1 tačka 3, člana 61 stav 2, čl. 62 i 63, člana 68 st. 2 do 6, člana 72 stav 2, člana 73 stav 2, čl. 76, 78, 80 i 81, člana 82 stav 2, člana 83 stav 2, člana 84 stav 1 tačka 2, člana 93 stav 1 tač. 3, 6, 8 i 9, člana 97, člana 102 stav 4 tačka 4, člana 114 stav 2, člana 117 st. 4 i 5, člana 118 stav 5, člana 119 st. 2, 3 i 4, člana 120, člana 122 stav 3, člana 123 st. 3 i 4, člana 124 stav 2 tačka 2 i stava 4, člana 126 stav 4, člana 128 stav 1 tačka 2, člana 136 stav 2, člana 140 stav 2 tačka 5 i st. 3 i 4, člana 147 stav 1 tačka 5 i stav 3 tačka 4, člana 149, člana 157 stav 1 tačka 2, člana 167, člana 169 stav 8, člana 179, člana 183 st. 6, 7 i 8, člana 187 stav 5, člana 189 st. 3, 6, 7 i 8, člana 192, člana 200 stav 4, člana 202 stav 5, čl. 203 i 204, člana 207 stav 1 tač. 2 i 3, člana 219 stav 4, člana 220 stav 3, člana 221, člana 222 stav 2, čl. 226, 227, 228, 230, 231 i 233, člana 236 stav 2, člana 238 stav 6, člana 246 stav 2 tačka 2, člana 263 stav 5, čl. 287 i 288, člana 292 stav 3 tačka 3, člana 307 stav 3 tačka 5, člana 311 stav 1 tačka 5, člana 323 stav 4, člana 324 stav 3 tačka 2, člana 325 stav 1 tačka 4, čl. 328 i 330, člana 331 stav 1 tačka 7, člana 332 stav 7, člana 393 stav 1 tačka 2 podtačka b, člana 396 stav 3 tač. 2 i 7, člana 404 st. 3 i 4, člana 405 stav 2 i člana 406 stav 2 primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.